

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

12'inci Toplantı

14 Kasım 2024 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması
- 2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin konuşma süresiyle ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 3.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, toplantının Birinci Oturumundaki tartışmalara ilişkin açıklaması
- 4.- Oturum Başkanı Orhan Erdem'in, Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigüt'in Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı bütçesi üzerindeki konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 5.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın yaptığı açıklamasındaki konuya ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin öğrencilere ücretsiz öğlen yemeği verilmesini Millî Eğitim Bakanından talep ettiklerine ilişkin açıklaması
- 2.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, grupları adına konuşan hatibin sözünü tamamlaması için süre verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 3.- Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin konuşma süresiyle ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 4.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 5.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Oturum Başkanı Orhan Erdem'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 6.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, toplantı esnasında bürokratların video çekip "tweet" attıklarına ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

- 1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ile Sayıştay tezkereleeri

- a) Millî Eğitim Bakanlığı
- b) Yükseköğretim Kurulu
- c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı
- ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu
- d) Üniversiteler

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

12'inci Toplantı
14 Kasım 2024 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.07'de açılarak beş oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,
Komisyonun bugünkü gündemine,
İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin konuşma süresiyle ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,
Toplantının Birinci Oturumundaki tartışmalara,
Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın yaptığı açıklamasındaki konuya,
İlişkin açıklama yaptı.

Oturum Başkanı Orhan Erdem, Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı bütçesi üzerindeki konuşmasında geçen bazı ifadelerine,
İlişkin açıklama yaptı.

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli,
Öğrencilere ücretsiz öğlen yemeği verilmesini Millî Eğitim Bakanından talep ettiklerine,
Grupları adına konuşan hatibin sözünü tamamlaması için süre verilmesi gerektiğine,
Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,
Ankara Milletvekili Orhan Yegin, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin konuşma süresiyle ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,
Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Oturum Başkanı Orhan Erdem'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine,
Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, toplantı esnasında bürokratların video çekip "tweet" attıklarına,
İlişkin açıklama yaptı.

2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ile Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,
Millî Eğitim Bakanlığının,
Yükseköğretim Kurulunun,
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının,
Yükseköğretim Kalite Kurulunun,
Üniversitelerin (127 üniversite),
Görüşmeleri tamamlanarak,
2025 yılı bütçeleri ve 2023 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek için 15 Kasım 2024 Cuma günü saat 10.00'da toplanmak üzere 23.18'de toplantıya son verildi.

14 Kasım 2024 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.07

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, YÖK Başkanımız, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 12'nci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde, Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçe ve kesin hesabı ve üniversitelere ait 127 bütçe, 127 kesin hesap ve 112 Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakana söz vermeden önce Komisyonumuzdaki bürokratlarımızın kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin öğrencilere ücretsiz öğlen yemeği verilmesini Millî Eğitim Bakanından talep ettiklerine ilişkin açıklaması

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kısa bir açıklama yapma ihtiyacı var. Sayın Bakan, bugün basınımız da burada, bürokratlarımız burada. Sonuç itibarıyla bizim her zaman söylediğimiz bir şey bu; bugün, çocuklarımızın, okula giden çocuklarımızın üçte 1'i okula aç gidiyor. O yüzden de öğrencilerimize bir öğün ücretsiz öğle yemeği verilmesi talebimizdir. Burada, bakın, bir sandviç var, süt var, mandalina var.

Bugün, toplam eğitim bütçesine baktığımız zaman 2 trilyon 181 milyar lira para ayrılmış. Şimdi, bunun maliyetini hesaplasanız 170-190 milyar arasında bir maliyet var. Neden bu sorunu çözmüyoruz? Var olan bir sorun olduğunu kabul etmiyor muyuz bunun? O açıdan, buradaki bu görşelliği bunun için ortaya koyduk. Bu çok önemlidir. Gerçekten, bu çocuklar bizim çocuklarımız, eğitim sisteminin iyi işlemesi, çocuklarımızın okula gittikleri zaman, en çok her şeyi öğrendikleri çağda zihinlerinin daha çok çalışması açısından buna ihtiyaç var. Gelin, bu sorunu çözelim.

Bugün burada bunu söyledik; biraz sonra, görüşmeler bittikten sonra önerge de vereceğiz bu konuda. Önergede de hem muhalefet grubundaki milletvekillerimizi hem de iktidar grubundaki milletvekillerimizi desteğe bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A.- Kanun Teklifleri

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ile Sayıştay tezkereleri

a) Millî Eğitim Bakanlığı

b) Yükseköğretim Kurulu

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu

d) Üniversiteler¹

¹0 (1/278) ve (1/277) esas numaralı Kanun Teklifleri 22/10/2024 tarihli 3'üncü Toplantı Tutanağı'na eklidir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, buyurun.

Süreniz otuz dakikadır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Çok Değerli Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok değerli üyeleri, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri; hepinize hayırlı günler diliyorum.

Öncelikle, geçen yıla oranla bugün çok daha demokratik bir ortam olduğu için burada gerçekten çok mutluyum. Şöyle: Geçen yıl, mesela, bazı arkadaşlar bizimle tokalaşmaktan imtina ettiler. Bugün, çok Sayın Başkanımızın da nazik, kibar uyarıları için teşekkür ediyorum. Güzel bir ortam var.

Ayrıca, şundan dolayı da çok mutluyum, eğitimle ilgili konularda, buradan, kendimize çözüm önerisi olarak, çözüm formülü olarak öneriler çıkacağına ümit ediyorum. Bu vesileyle hepinize teşekkür ediyorum.

Müsaade ederseniz, hızlı bir biçimde... Zaten normal koşullarda, Plan ve Bütçe Komisyonunda, huzurlarınızda yapacağımız konuşmayı basılı olarak da sizlerle paylaştık. Ayrıca, bu yıl başka bir şey daha yaptık, elinizdeki konuşma metninin içerisinde QR kodlar var. Detaylarına giremediğimiz konularla ilgili, gerek uluslararası gerekse ulusal göstergeler açısından rahatlıkla erişebileceğiniz bir ortam sunduk. O yüzden konuşmamı çok hızlı yapacağım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanlığı, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve üniversitelerimizin 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifleri ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tekliflerini sunmak, 2023 yılı Sayıştay Raporu ve Bakanlığımız uygulamaları ile yeni hedeflerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle Komisyonumuzu, Başkan ve üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, geçtiğimiz pazar günü vefatının 86'ncı yıl dönümünde andığımız cumhuriyetimizin banisi ve Kurtuluş Savaşı'mızın Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve bütün şehitlerimizi saygı ve minnetle yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerim; eğitim, en temel insan haklarından bir tanesi olmakla beraber, devletlerin de temel görevlerinden biridir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister." veciz ifadesinde karşılığını bulan millî eğitim davamızın oluşturduğu şuurla, Bakanlık olarak eğitimi sadece maddi refahı sağlayacak yolları açan bir yatırım alanı olarak değil, aynı zamanda, insana dokunan, her alanı ihya ederek millî varlığımızı ve istikbalimizi teminat altına almanın en etkili bir yolu olarak görüyoruz. Bu yaklaşımımızla, cumhuriyetimizin 2'nci asrına tekabül eden 21'inci yüzyılın yani Türkiye Yüzyılı'nın, aynı zamanda eğitimin yüzyılı olarak şekilleneceğine inanıyor ve bu hedefin tecellisi için var gücümüzle çalışıyoruz. Köklerden geleceğe Türkiye Yüzyılı'nı inşa edecek nesiller yetiştirme vizyonuyla, eğitim alanını donanımlı ve ahlaklı insan yetiştirme fırsatı, dahası medeniyet inşa etme mesuliyetimizin ana konusu olarak görüyoruz. Bu doğrultuda, Millî Eğitim Bakanlığı olarak çocuklarımızın ve gençlerimizin becerilerini geliştirmelerine destek olmak, eğitim çalışmalarını rahatlıkla sürdürebilecekleri ortamları sağlamak ve ülkemizi kültürel anlamda daha ileriye taşımak amacıyla, eğitim seferberliği anlayışıyla eğitime ve çocuklarımızın geleceğine katkı sağlayacak tüm plan, program ve projeleri hazırlama ve uygulamaya koyma kararlılığında olduğumuzu bir kez daha vurgulamak isterim.

Öğrencilerimizin, öğrenme yolculuğunda, kendilerini bu sürecin aktif bir öznesi olarak konumlandırıp yarınlarını bu anlayışla organize ederek başarılı olacaklarına inanıyoruz. Zira, günümüzdeki ekonomik, toplumsal ve teknolojik gelişmeler öğrenci merkezli anlayıştan bir adım daha öteye gitmeyi zorunlu kılmakta ve öğrencinin öğrenme taleplerinin dikkate alındığı bir öğrenme sürecini ön plana çıkarmaktadır. Eğitimin, bir başka yönüyle de erdemli bir toplum inşa etmenin önemli bir vasıtası olduğunu söyleyebiliriz. Yine, attığımız adımlarımızla gerçekleştirmek istediğimiz dönüşüm temel hak ve hürriyetleri merkeze alan, insanı önceleyen, evrensel uygulamalarla uyumlu, millî ve manevi hassasiyetlerimizi önemseyen, beceri ve görgü odaklı, esnek ve sürdürülebilir bir eğitim hizmetini hedeflemektedir.

Bizler, çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış, bu donanımı insanlık hayrına sarf edebilen, bilimsel yaklaşıma sahip, kültürel zenginliğinin farkında olan ve mensubu olduğum milletine karşı duyarlı, yetkin ve erdemli nesiller yetiştirmeyi hem görev hem de sorumluluk olarak telakki ediyoruz. Eğitim sistemimizin amacı ve pek tabii bizim mefkûremiz iyi insan yetiştirmektir. Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım başta olmak üzere tüm kadrolarımızla çalışmalarımızı bu hedefe uygun olarak yürütüyoruz. Bununla birlikte, milletimizin kıymetli fertlerinin eğitim seviyesi arttıkça ülkemizin siyasi, sosyal ve ekonomik gelişiminin de aynı oranda arttığına tanıklık etmekteyiz. Yapım, donanım, donatım, müfredat ve eğitimci imkân ve uygulamalarıyla, toplumun ve kurumların taleplerine duyarlı bir vizyona sahip eğitim kurumlarımızın ülkemizin geleceği ve refahı için önemli fırsatlar sunduğuna ve sunacağına şüphe yoktur. Bu inançla, erken çocukluk eğitiminden başlayarak eğitim ve öğretimin her kademesinde bireylerin daha nitelikli eğitime erişebileceği bir sistem oluşturma kararlılığımız yirmi iki yıldır kesintisiz bir şekilde sürmektedir.

Popülist yaklaşımlarla asla zayıflatılmaması ve büyük bir hassasiyetle ele alınması gereken millî meselemiz eğitim alanında, 2025 yılında gerçekleştireceğimiz çalışmalara ve bütçesine verecekleri destekle eğitimi daha üst seviyeye taşıma adına sunacakları yapıcı katkılar için Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi tüm milletvekillerimize şimdiden teşekkürü bir borç biliyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı olarak ülkemizin Türkiye Yüzyılı vizyonu hedeflerine ulaşmada sorumluluk almak ve katkı vermek için yüksek bir motivasyonla çalışıyoruz. Bunun gerçekleşmesi şüphesiz olarak tüm kurumlarımızın ve vatandaşlarımızın sürece dâhil olmasıyla mümkün olabilecektir. Bunun için, başlattığımız eğitim seferberliğine toplumun tamamının katkısını almak önceliğimizdir. Bu vizyon çerçevesinde, yüklediğimiz sorumluluklara omuz vermek isteyen başta siyasetçilerimiz olmak üzere velilerimizi, vatandaşlarımızı, hayırseverlerimizi, belediyelerimizi ve diğer paydaşlarımızı çocuklarımızın geleceğini güzelleştirecek bu hikâyenin bir parçası olmaya davet ediyorum. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ hükümetlerinde eğitim daima öncelikli başlık olmuştur. Hazırlanan bütçelerin tamamında en büyük payın Bakanlığımıza ayrılmasını sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza şahsım ve Bakanlığımız adına şükranlarımı

sunuyorum. Aynı şekilde, Komisyonumuza ve milletvekillerimize de özellikle teşekkür ediyorum. Ayrıca, bugüne kadar eğitim meselemize zor koşullarda hizmet eden önceki dönemlerde görev yapmış bütün bakanlarımıza, bürokratlarımıza ve öğretmenlerimize teşekkürlerimi sunuyor, ebediyete intikal edenlere rahmet, hayatta olanlara ise sağlık ve uzun ömür diliyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı, 2022 yılında merkezi yönetim bütçesinden en büyük payı alan 4'üncü kurum iken 2003'ten itibaren olduğu gibi 2025 yılında da en büyük payı alan Bakanlık olmuştur. Bakanlığımız, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Yükseköğretim Kalite Kurulu Başkanlığı, üniversiteler ve diğer bakanlıklara ayrılan kaynaklarla birlikte eğitim bütçemiz 2 trilyon 186 milyar 575 milyon 227 bin TL olarak belirlenmiştir. Bu rakam, 2025 yılı merkezi yönetim bütçesinin yüzde 14,84'ünü oluşturmaktadır. Verilen bu destek sayesinde eğitimde fiziki ve teknolojik altyapı, insan kaynağı, mevzuat ve müfredat konularında uluslararası göstergelerde de vurgu yapılan önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu ilerlemeler sayesinde eğitime erişim, okullaşma oranları ve eğitimin niteliği artmıştır. 2002 yılından itibaren eğitimde sağlanan gelişmelere rakamsal olarak baktığımızda, örgün eğitimde 2002-2003 eğitim öğretim yılında 367.145 derslik varken bu eğitim öğretim yılına 734.913 derslikle başladık. Takdir edileceği üzere son yirmi yılda önceki seksen yılda yapılandan daha fazla derslik inşa edilmiştir.

Yine, aynı şekilde, 2002-2003 eğitim öğretim yılında resmî okullarımızda 515.253 öğretmen görev yaparken bugün fedakârlıklarıyla topluma örnek olan 1 milyon 23 bin 553 öğretmenimizle milletimize karşı sorumlulukları yerine getirme gayretindeyiz. Hâlen görevi başında olan öğretmenlerimizin yaklaşık yüzde 80'inin hükümetlerimiz döneminde atandığını ifade etmek isterim. Ayrıca, rakamsal olarak da 799.643 öğretmenin atamasını gerçekleştirmiş durumdayız. Yapılan bu yatırımlar sayesinde 2002-2003 eğitim öğretim yılında ilköğretimde 36, ortaöğretimde 30 olan derslik başına düşen öğrenci sayısı, bu eğitim öğretim yılında ilköğretimde 23, ortaöğretimde ise 22'ye düşmüştür.

Aynı şekilde, 2002-2003 eğitim öğretim yılında ilköğretimde 28, ortaöğretimde 18 olan öğretmen başına düşen öğrenci sayısı, bu yıl ilkokulda 18, ortaokulda 14, ortaöğretimde ise 12 olmuştur. Bu rakamlar incelendiğinde eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarının arttığı, derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısının önemli ölçüde azaldığı görülmektedir. Böylece, ülkemizin eğitim alanındaki görünümünün OECD ortalamalarına ulaşması ülkemiz adına büyük bir başarı, çocuklarımız adına ise memnuniyet verici bir kazanımdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için şartlı eğitim yardımından pansiyon kapasitelerinin ve bursların artırılmasına, taşıma yoluyla eğitime erişim hizmetinden ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynaklara kadar çok kapsamlı sosyal yardım hizmetleri kararlı, kapsamlı ve birbirini destekleyecek şekilde verilmektedir. Bu çalışmalar sayesinde, dezavantajlı öğrenciler başta olmak üzere, toplumun tüm kesimlerinin eğitime erişimi daha da kolaylaşmıştır.

2023-2024 eğitim öğretim yılında öğrenci taşıma uygulamasıyla toplam 1 milyon 146 bin 213 öğrenciye taşıma ve 1 milyon 29 bin 250 öğrenciye de ücretsiz öğle yemeği verilmiştir. Bu kapsamda, taşıma hizmeti ve ücretsiz öğle yemeği hizmeti giderleri için toplamda 24 milyar 942 milyon 612 bin 302 TL harcama yapılmıştır. Bunlara ilaveten 6 Şubat 2023'te meydana gelen asrın felaketi sonrasında ikametlerinden ayrılıp diğer illerde eğitim öğretimlerine devam eden öğrenciler barındıkları sosyal tesisler, öğretmenleri, yurtlardan kayıtlı oldukları okullara ücretsiz taşınarak ücretsiz öğle yemeğinden de faydalandırılmıştır.

Eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek amacıyla 2003-2004 eğitim öğretim yılından itibaren başlattığımız önemli uygulamalardan bir tanesi de ders kitaplarının öğrencilere ücretsiz olarak verilmesidir. Toplamda 4 milyar 430 milyon adet ders kitabı dağıtmış durumdayız. 2024-2025 eğitim öğretim yılında ise 180 milyon adet kitap okullar başladığı gün çocuklarımızın masasında hazır bulunmuştur.

Bakanlığımız ihmal edilecek tek bir çocuğun bile olmadığı yaklaşımla sorumluluklarını ifa etmektedir. Bu açıdan önem verdiğimiz konulardan bir diğeri de dezavantajlı çocukların okullara erişiminin artırılması ve öğrenme kayıplarının giderilmesidir. Nüfusu az ve dağınık olan köy ve benzeri yerleşim yerlerinde okul öncesi eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla bir yerleşim yerinde ana sınıfı açılması için gerekli öğrenci sayısı 10'dan 5'e düşürülmüş, ayrıca okul öncesi eğitim kurumu bulunmayan ve yeterli öğrenci sayısı olmadığı için ana sınıfı açılmayan kırsal yerleşimlerde esnek zamanlı, toplum temelli ve ücretsiz eğitim uygulamaları hayata geçirilmiştir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Orada farklı uygulamalar var Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bu bölgelerde ana sınıfı açılmaması durumunda alternatif erişim modelleri geliştirilmiştir. Gezici öğretmen sınıfı modeliyle bir öğretmen birden fazla yerleşim yerine giderek çocukları uygun bir alanda toparlayıp eğitim vermekte, taşıma merkezi ana sınıfı modeliyle ise çocuklar rehber personel eşliğinde en fazla 20 kilometre mesafeden taşıma merkezi seçilen okula ulaşarak eğitim almaktadır. Bu kapsamda mevsimlik tarım işçileri ile göçer ve yarı göçer ailelerin çocuklarının eğitime erişimleriyle ilgili de bu yıl itibarıyla önemli bir eylem planını hayata geçirmiş durumdayız.

Yine, eğitimde fırsat eşitliği anlamında dikkatinizi çekmek istediğim bir başka konu da eğitimde dijitalleşme sayesinde fırsat eşitliğinin teminine yönelik attığımız adımlardır. Bunlar da EBA üzerinden ve TRT EBA kanallarından hızlı bir biçimde yürümektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; okullaşma oranlarına ait güncel verileri de dikkatlerinize sunmak istiyorum. Okul öncesi eğitimde 5 yaş grubunda okullaşma oranı 2002-2003 eğitim öğretim yılında yüzde 11,7 iken 2023-2024 eğitim öğretim yılında yüzde 84,26 olmuştur. İlköğretimde okullaşma oranı 2002-2003 eğitim öğretim yılında yüzde 90,98 iken 2023-2024 eğitim öğretim yılında yüzde 95,65'e yükselmiştir. Ortaöğretimde okullaşma oranı 2002-2003 eğitim öğretim yılında yüzde 50,57 iken 2023-2024 eğitim öğretim yılında yüzde 87,97'ye ulaşmıştır. Uluslararası karşılaştırmalarda kolaylık sağlaması açısından eğitim kademelerinden bağımsız olarak yaş gruplarına göre okullaşma oranlarına bakıldığında 2023-2024 eğitim öğretim yılında 5 yaş grubunda yüzde 86,24; 6-9 yaş grubunda yüzde 98,61; 10-13 yaş grubunda 98,32; 14-17 yaş grubunda ise 91,25 oranına ulaşmıştır.

Çalışmalarımızın uluslararası raporlardaki yansımaları ülkemiz adına memnuniyet verici boyutlara ulaşmaktadır. OECD tarafından 2024 yılında yayımlanan Bir Bakışta Eğitim Raporu'nda OECD genelinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 14, ortaokul ve ortaöğretimde ise 13 olarak gerçekleşmiştir. Bu verilere göre ortaöğretim düzeyinde OECD ortalamasına ulaştığımız rahatlıkla görülmektedir. Türkiye'nin okullaşma oranında göstermiş olduğu dikkat çekici artış yine aynı raporda vurgulanmaktadır. Türkiye'de 6-14

yaş aralığında okullaşma oranı yüzde 98,8'le OECD ortalamasının üzerine çıkmıştır. Bu göstergeler sizlerin sayesinde ülkemizin eğitime yaptığı yatırımların etkilerinin görülmeye başladığının ispatıdır. Yine, OECD raporunda Türkiye'nin eğitim harcamaları açısından da OECD'yle uyumlu bir düzeyde olduğu görülmektedir. Türkiye'de eğitim tüm kamu harcamalarının yüzde 10,7'sini oluşturmakta, OECD'de bu ortalama yüzde 10 civarındadır.

Üyesi bulunduğumuz OECD'nin Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) araştırmasıyla ilgili de birkaç cümle etmek istiyorum. Türkiye, PISA uygulamasına ilk defa katıldığı 2003 yılında matematik alanında 41 ülke içerisinde 34'üncü, fen alanında 35'inci, okuma becerileri alanında ise 33'üncü sırada yer almaktaydı. 2022 PISA uygulamasında ise okuma becerileri alanında 81 ülke arasında 36'ncı, matematik alanında 39'uncu, fen alanında ise 34'üncü sırada yer almıştır. OECD'nin 81 ülkenin katılımıyla gerçekleştirdiği PISA 2002 Türkiye Raporu'nda Türkiye'yle ilgili şu ifade yer almaktadır: "Türkiye on yıldan uzun bir süre boyunca çoğu alanda iyileşme sağlayan nadir ülkelerden biridir." Ayrıca, PISA'yla ilgili bir hususu daha ifade etmek istiyorum. PISA, Türkiye'nin sağladığı bu başarılarla ilgili olarak diğer ülkelerle bu başarıların paylaşılması anlamında bizden bir toplantı talep etmiş, 7-9 Mayıs tarihleri arasında 90 ülkeden yaklaşık 200 temsilcinin katılımıyla bir toplantı gerçekleştirilecektir. Ben Komisyonumuzu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi olup eğitimle ilgilenen vekillerimizi de orada görmek istediğimi ifade etmek isterim.

Bir başka değerlendirme, TIMSS'de de 8'inci sınıf düzeyinde matematik alanında ilk defa uygulandığı 1999 yılında katılan 38 ülke arasında Türkiye 31'inci sırada iken en son yayımlanan 2019 raporunda 39 ülke arasında 20'nci sırada yer almıştır. Kuşkusuz bu sıralamaları yeterli görmediğimizi, daha ileri gitmek istediğimizi konuşmanın başından beri ifade etmeye çalışıyorum.

Bir başka ifadeyi daha burada zikretmek istiyorum: PISA ve TIMSS'e ilave olarak Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)'nin 2024 İnsani Gelişme Raporu'nda Türkiye, 193 ülke arasından 45'inci sıraya yükselerek üst üste 4'üncü kez çok yüksek insani gelişme kategorisinde yer alan bir ülke hâline geldi.

Şimdi vakit hızla ilerliyor, ben müsaade ederseniz Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle ilgili birkaç cümle etmek istiyorum çünkü bu konu çokça speküle edildi. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletimiz ve toplumumuz her şeyin en iyisine layıktır. Bu, hamasi bir söylemden öte her bir vatandaşımızın ülkemizin bir ferdi olarak en tabii hakkıdır. Bu doğrultuda Türk milletinin geleceğine yapılacak en büyük hizmet bireyin çocukluktan yaşlılığa kadar uzanan hayatının her evresinde kendisine, ailesine ve sosyal çevresine uyumlu, güçlü ve donanımlı bir vizyona sahip, iyi bir insan olarak yetişmesini sağlamaktır; bu da nitelikli bir eğitimle mümkündür. Öğrencilerimizin gelişen ve değişen dünyada hak ettikleri yeri alabilmeleri için eğitim haklarının en üst seviyede kullanmaları gerektiğine inanıyoruz. Bu bağlamda 2024-2025 eğitim öğretim yılında uygulamaya başladığımız Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle ilgili sizleri bilgilendirmek isterim. Politikalarımızın, hizmetlerimizin muhatabı olan tüm kesimlerle istişareyle Bakanlığımızın kuruluş amacına uygun şekilde geliştirerek belirlemeye gayret ediyoruz. Böylece hem evrensel düzeyde kabul gören, bilimsel ve pedagojik ilkeleri haiz hem de müşterek ve millî bir maarif bilinciyle yapılandırılmış kapsamlı bir eğitim sistemi ve modeli üretmeyi amaçlıyoruz. Bu model, 1921 yılında Atatürk'ün Başkanlığında toplanan Maarif Kongresi'nde Atatürk'ün ifade ettiği gibi "kemali dikkat ve itina ile işlenip çizilmiş bir millî terbiye programı vücuda getirmeye" yönelik olup yine Atatürk'ün ifadesiyle "dehayı milliyemizin inkişafı için" ihtiyaç duyduğumuz "seciye-i millîye ve tarihiyemizle mütenasip bir kültür" oluşturma amacına uygun bir model olacaktır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında program geliştirme süreci eğitim birimlerinin temel ilkelerine uygun bir şekilde planlanmış ve yürütülmüş, bu doğrultuda süreç ihtiyaç analiziyle başlatılmıştır. İhtiyaç analizi kapsamında 81 il millî eğitim müdürlüğünde program değerlendirme komisyonları kurularak mevcut programların değerlendirmesi yapılmış ve öğretmenlerin süreçte karşılaştıkları zorluklar, mevcut öğretim programlarına dair eksiklikler ve ihtiyaçlar hakkında kapsamlı bir veri toplama çalışması yapılmıştır. Ayrıca, 81 ilden öğrenci görüşleri alınmış ve 17 bin öğrencinin yanıtladığı anket çalışması yapılarak öğrencilerin beklentileri ve ihtiyaçları tespit edilmiştir. 2013 yılından itibaren öğretim programları ve ders kitaplarına ilişkin gelen görüş ve öneriler Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından arşivlenmiş ve bu görüşler üzerinde içerik analizi yapılarak çalışmalar rapor hâline getirilmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programlarında kullanılması kararlaştırılan beceri setleriyle ilgili çalışmalar sivil toplum kuruluşlarına da gönderilerek onların da görüş ve önerileri alınmıştır.

OECD, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlarla ilgili güncel gelişmeler sürekli takip edilerek alana yönelik yurt dışındaki akademik yayınlar incelenmiş ve bunları raporlaştıran komisyonlar oluşturulmuştur. Konu ve kazanımlar ile program geliştirme süreçleri açısından birçok farklı ülkenin öğretim programları karşılaştırılarak analizler yapılmış, raporlar oluşturulmuştur. İhtiyaç analizi sürecinde stratejik planlar, eylem planları ile ulusal ve uluslararası araştırma raporlarından yararlanılmıştır. 2013 öğretim programlarının uygulamaya konulmasından itibaren günümüze kadar yapılan tüm akademik çalışmalar analiz edilerek raporlanmıştır. Yapılan ihtiyaç analizi sonucunda mevcut öğretim kurumlarının programlarının bilişsel yükünün öğrenciler açısından ağır olduğu tespit edilmiş ve bu durum program geliştirme çalışmalarına temel gerekçe oluşturmuştur. Ayrıca, uluslararası raporlar ve küresel ölçekli sınavlardan elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde ülkelerin eğitim sistemlerinin beceri odaklı ve bütüncül gelişim alanlarına hizmet eden bir anlayışa yöneldiği görülmüştür. Yeni programların yazılması sürecinin başlatıldığı bilgisi kamuoyuyla paylaşılmış, katkı vermek isteyenler açık bir biçimde çalışmalara davet edilmiştir. Sürece gönüllü olarak gelen, dâhil olmak isteyen paydaşlardan her birisinin temsilcisi çalışmalara dâhil edilmiş, çalışmalar tecrübeli ve alanında uzman büyük bir ekiple yürütülmüştür.

Program geliştirme ekiplerinde her branştan 260 akademisyen ve saha tecrübelerini en iyi şekilde yansıtabilecek 700'ün üzerinde öğretmen tam zamanlı olarak görev almıştır. Program geliştirme sürecinde her aşamada görüş ve önerilerine başvurulmak üzere yarı zamanlı görev alan akademisyen ve öğretmenler ile program geliştirme komisyonlarında görev alan komisyonların üye sayısı 3 bin civarındadır. Bu kapsamda, Alan Uzmanlık Komisyonları, Program Geliştirme Komisyonu, Ölçme ve Değerlendirme Komisyonu, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Komisyonu, Beceri Seti Oluşturma Komisyonu, Farklılaştırılmış Eğitim Komisyonu, Erdem-Değer-Eylem Komisyonu, Sosyal Duygusal Becerileri Komisyonu, Okuryazarlık Beceri Komisyonu, Eğitim Yönetimi Komisyonu, Söz Varlığı Komisyonu, Yatay-Dikey İçerik İlişkisi Kontrolü Komisyonu gibi komisyonlar oluşturulmuştur.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli milletimizin köklü tarihini, kültürünü, değerlerini, geçmişten gelen birikimini merkeze alan bir bakış

açısıyla hazırlanmıştır. Modelimiz uluslararası standartlar gözetilerek günümüz dünyasının ileri bilim ve teknolojiye duyduğu ihtiyacı karşılama amacı taşımaktadır. Yeni müfredatımızda hedefimiz millî, manevi ve insani değerler istikametinde okuyan, düşünen, araştıran, sorgulayan, dikkat ve farkındalığı gelişmiş, eleştirel bakabilen, çözüm odaklı, sorumluluk sahibi, yetkin ve şahsiyetli bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır. Bu modelle eğitim ve öğretim sistemimizin merkezine aldığımız öğrencilerimizi sosyal ve manevi gelişimi yönleriyle bütüncül olarak geliştirmeye çalışıyoruz. Bu anlayışla, evlatlarımızın kendilerine, ailelerine ve topluma karşı saygılı; çevreye, canlılara ve eşyaya değer katan sorumluluk programını eğitimimizin ayrılmaz bir parçası hâline getirdik. Bu müfredatla öğrencilerimizi yarıştırmacı ve ayrıştırıcı anlayışlardan uzak, bireysel farklılıkları göz önüne alan, onların öğrenme ihtiyaçlarına ve hızlarına uygun farklılaştırılmış öğretim yaklaşımını önemli bir yenilik olarak hayata geçirdik. Bu müfredatımızda ilk kez sadece akademik başarıya odaklanmayan, yetkin ve erdemli insan olmayı önceleyen bir öğrenci profili tanımlanmıştır.

Sürem azaldığı için müsaade ederseniz ben YÖK ve ÖSYM'yle ilgili kısımda da birkaç cümle söylemek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yükseköğretimde son yıllarda yaşanan niceliksel büyümeyle başta yükseköğretime erişim olmak üzere birçok alanda önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. 2023-2024 eğitim öğretim yılında 129 devlet, 75 vakıf ve 4 vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 208 yükseköğretim kurumunda 7,4 milyon öğrenci öğrenim görmektedir. Türk yükseköğretimi bu öğrenci sayısı ile Avrupa yükseköğretim alanında en çok öğrenciye hizmet veren sistem konumundadır. 1984 yılında 20.333 olan toplam öğretim elemanı sayısı 2024 yılında 184.167'ye yükselmiştir. Öğretim üyesi sayısında da benzer bir durum söz konusudur; 1984 yılında 6.826 olan öğretim üyesi sayısı 2024 yılında 106.495'e yükselmiştir. Öğretim üyelerinin toplam öğretim elemanları içindeki payı ise 1984 yılında yüzde 33,57 iken 2024 yılında 57,83'e yükselmiştir. Bu veriler ülkemiz yükseköğretim sisteminin bir taraftan öğrenci sayısı itibarıyla büyüdüğünü, bir taraftan da doktoralı akademisyen yetiştirildiğini ve yetişen akademisyenlerin yükseköğretim kurumlarında istihdam edildiğini göstermektedir. Toplam öğretim elemanlarının yüzde 46,64'ü kadın, yüzde 53,36'sı ise erkektir. 2003 yılında kadın öğretim elemanı sayısı, toplam öğretim elemanı sayısının içerisinde yüzde 37 iken bugün yüzde 46'ya yükselmiştir. İlk kez 2023 YKS'de devlet üniversitelerinde merkezî yerleştirmeye öğrenci alan ön lisans ve lisans programlarına 34 yaş üstü kadınlar için belirlenen devlet üniversitelerinde, başarı şartı sırası aranan programlar ile özel koşulları olan programlarının dışındaki programlara kontenjan ayrılmış durumdadır.

Yükseköğretim Kurulu uluslararasılaşmayı da bir stratejik hedef olarak benimsemiştir ve bu hususta tüm üniversitemizi teşvik etmektedir. UNESCO verilerine göre 2019 yılından itibaren Türkiye, dünyada en fazla uluslararası öğrencinin bulunduğu ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. Üniversitemizde öğrenim gören uluslararası öğrenci sayısı 2013'te 43.251 iken bu yıl itibarıyla 345 bine ulaşmış durumdadır. Ülkemizde uzun yıllardır bilgisayar ve yazılım mühendisliği bölümleri başta olmak üzere çok sayıda bölüm ve programdan nitelikli mezunlar kamu ve özel sektörün ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Ortaya çıkan ihtiyaca cevap vermek adına Kurulumuzun teşvik ve onayıyla son yıllarda lisans düzeyinde yapay zekâ mühendisliği ve yapay zekâ veri mühendisliği bölümlerinin lisansüstü seviyede farklı programları açılmıştır. Mevcut durumda 8 üniversitemizde lisans düzeyinde bu bölümler aktif durumdadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; (YÖKAK) Yükseköğretim Kalite Kuruluyla ilgili de birkaç cümle ifade etmek istiyorum. YÖKAK Yükseköğretim Kurulundan ayrı, idari ve mali açıdan özerk, kalite güvencesi ve akreditasyon konusunda yetkilendirilmiş bir kamu tüzel kişiliği olarak 2017 yılında kurulmuş ve Avrupa Yükseköğretim Alanı Kalite Güvencesi Standartları ve Yönergeleriyle uyumlu bir şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir. An itibarıyla, YÖKAK dış değerlendirme çalışmaları gerçekleştiren uluslararası kuruluşların yetkilendirilmesiyle ve uluslararası kuruluşların tanınması görevi kapsamında program akreditasyonu çalışmalarını yürütmekte, 25 ulusal akreditasyon kuruluşuna yetki vermiş durumda, 13 uluslararası akreditasyon kuruluşunu tanımış, toplamda 2024 yılı itibarıyla 1.448 program YÖKAK tarafından akredite edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün değineceğim son husus Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) Başkanlığımızın çalışmalarıdır. ÖSYM ülkemizin önemli hizmet kurumlarından bir tanesidir. Bütün hizmetlerini e-devlet standartları çerçevesinde yürütmekte, bilimsel ve teknolojik yeniliklerden yararlanarak sürekli kendisini geliştirmekte, hizmet kalitesini günden güne arttırmaktadır. ÖSYM her yıl yaklaşık 11-14 milyon arasında değişen adaya 60 farklı sınavı gerçekleştiren bir kurumdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakan, toparlayın lütfen.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yaklaşık olarak ayrıca 25 kamu kurumuna da yerleştirme işlevi yerine getirmektedir. 2024 yılı içerisinde ÖSYM bünyesinde bugüne kadar yaklaşık 14 milyon adayın katıldığı 17'si elektronik olmak üzere toplam 60 sınav gerçekleştirilmiştir. Bu sınavlarda engeli veya sağlık sorunu olan yaklaşık 154 bin aday, sağlık raporlarında durumlarına uygun koşullar sağlanarak sınavlara alınmıştır. ÖSYM Başkanlığımız da çalışmalarını seri bir biçimde yürütmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim alanında gerçekleştireceğimiz faaliyetler için 2025 yılında 1 trilyon 30 milyar 744 milyon 599 bin TL'si personel giderleri, 131 milyar 441 milyon 299 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet primi giderleri, 116 milyar 553 milyon 46 bin TL'si mal ve hizmet alım giderlerinde kullanılmak üzere cari harcamalar, 31 milyar 275 milyon 568 bin TL'si devlet parasız yatılı öğrencileri, burslar ile diğer cari transferler, 141 milyar 254 milyon 495 bin TL'si sermaye giderleri, 446 milyon 533 bin TL'si sermaye transferleri olmak üzere Millî Eğitim Bakanlığının bütçesine 1 trilyon 451 milyar 715 milyon 540 bin TL tahsis edilmiştir.

Aynı şekilde, 2025 yılında 1 trilyon 451 milyar 715 milyon 540 bin TL tahsis edilen Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi kapsamında Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim Programı'na 84 milyar 557 milyon TL, Hayat Boyu Öğrenme Programı'na 35 milyar 737 milyon 840 bin TL, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Programı'na 759 milyon 742 bin TL, Ortaöğretim Programı'na 426 milyar 177 milyon 76 bin TL, Temel Eğitim Programı'na 758 milyar 815 milyon 499 bin TL, Uluslararası Eğitim İş Birlikleri ve Yurt Dışı Eğitim Programı'na 13 milyar 363 milyon 432 bin TL, Yönetim ve Destek Programı'na 132 milyar 304 milyon 662 bin TL ödenek ayrılmıştır. Bununla birlikte 488 milyar 485 milyon 230 bin TL'si Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelerin bütçesi; 5

milyar 822 milyon 457 bin TL'si Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı bütçesi; 181 milyar 667 milyon TL'si Kredi Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü bütçesi; 27 milyar 546 milyon 348 bin TL'si ilköğretim öğrencilerinin ücretsiz ders kitabı giderleri, taşınmaz ilköğretim, ortaöğretim uygulaması kapsamında öğle yemeği giderleri ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin taşıma giderleri için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak ödenek; 1 milyar 731 milyon 652 bin TL'si okullarda kullanılacak kömür alımları için Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen ödenek; 29 milyar 607 milyon TL'si aday ve çıraklara ödenecek devlet katkısı için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen ödenek olmak üzere eğitim bütçemiz ÖSYM dâhil 2 trilyon 186 milyar 575 milyon 227 bin TL olarak öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı kabinemiz önceki hükümetlerimiz döneminde olduğu gibi büyük bir inançla eğitime desteğini devam ettirmektedir. Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım, eğitim camiamız ve milletimiz adına genel bütçeden en büyük payı eğitime ayırma talimatını veren, bu kararlılığı sürdüren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere bu süreçte bize destek veren herkese teşekkür ediyorum. Plan ve Bütçe Komisyonumuzun ve değerli milletvekillerimizin de bu desteği vereceğine olan inancım tamdır. Bugün yapılacak katkılar ve verilecek destekler için şimdiden teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı 2025 yılı bütçesinin eğitim camiamıza, tüm paydaşlarımıza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, değerli heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Bakan, 5'ten fazla öğrenci olan okullar... Genelgeyi bir yeniden düzenleyelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arada ben size söyleyeyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gürer, genelgeye bakacağız, genelgeye bakacağız.

Değerli milletvekilleri, şimdi grupların konuşmacılarını sizlerle paylaşmak istiyorum: Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Suat Özçağdaş. Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına 2 konuşmacı var: Sayın Sevilay Çelenk on dakika, Sayın Mehmet Zeki İrmez on dakika. İYİ Parti Grubu adına Sayın Şenol Sunat yirmi dakikanız var. Saadet Partisi Grubu adına Sayın İsa Mesih Şahin, Sayın Şahin yirmi dakika süreniz. Milliyetçi Hareket Partisi adına 2 konuşmacı var: Sayın Filiz Kılıç on dakika, Sayın İsmail Faruk Aksu on dakika. Adalet ve Kalkınma Partisi adına Sayın Ejder Açıkkapı yirmi dakika.

Değerli milletvekilleri, şimdi sayın milletvekillerinin görüşlerini alacağız.

Değerli milletvekilleri, süreniz yirmi dakikadır. Süre içerisinde konuşmanızı sizden tamamlamanızı istirham ediyorum. Tamamlayamamanız durumunda ilave size bir dakika vereceğim toparlamanız için, ondan sonra da mikrofonu kapatacağım. Şimdiden desteğiniz için teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yirmi dakikalara iki dakika Sayın Başkan, ölçülere şey olarak...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - O zaman şöyle...

Bir saniye değerli arkadaşlar, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, öyle olur mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Zaten Sayın Ağbaba, ben ne çekiyorsam bu taraftan çekiyorum, ben buradan çekiyorum. Değerli arkadaşlar, tamam, o zaman...

VELİ AĞBABA (Malatya) - On beş yirmi dakika...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Olur mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yirmi iki dakika olacak iş mi ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, Komisyon üyesi olmayanlarla alakalı uygulamamız net.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bugün bir hâl olmuş size.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bende değişiklik yok, ben aynıyım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yani her gün böyle değildiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onu özelde konuşacağız, Sayın Arı müsebbibi, onunla konuşacağız özelde.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Siz de mi yoksa pekmez yediniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, yüzde 10 ekleyeceğim sürenize ama bütün milletvekilleri buna uyacak arkadaşlar, ondan sonra açmayacağım.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Özçağdaş, buyurun lütfen.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri, Millî Eğitim Bakanlığının ve ilgili kurumların yöneticileri, Sayın Bakan; hepiniz hoş geldiniz. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sayın Bakan kapsamlı bir sunuş yaptı, kitabına da hızla baktım. Tabii, istatistikler neyi nasıl kullanmak istiyorsanız, o işe yarar hâlde kullanılıyor. Ben bütçenin detaylarına girmeyeceğim, Sayın Bakan verdi; toplamda Millî Eğitim Bakanlığının 1 trilyon 451 milyarlık bir

bütçesi var ve bu bütçenin yüzde 80'i personel bütçesi olarak var. Dolayısıyla, mal ve hizmet alımlarına yüzde 8, sermaye giderlerine yani yatırıma ayrılan pay yüzde 10. Bunun ne anlama geldiğine bakarsak, geçen yıl burada konuştuğumuz ve bağladığımız bütçe 1,09'du; bu sene 1,451 yani geçen yıla göre yüzde 13,15 oranında artmış duruyor. Sayın Başkan, bütçe yüzde 13,15 arttı ama 1 Ocak sabahı itibarıyla bu Hükümet, bu iktidar yeniden değerlendirme oranını yüzde 44 olarak tüm vergilere yansıtıyor olacak. Yetmez, Türkiye İstatistik Kurumunun şu an itibarıyla enflasyon oranı yüzde 48,58; ENAG'ı saymıyorum, o 89,77 ki doğru olan o. Sonuçta sadece Türkiye İstatistik Kurumunun pinpon topuyla ölçtüğü vergi oranına bakarsak, enflasyon oranına bakarsak bu bütçenin 1 trilyon 619 milyar olması gerekirdi. Dolayısıyla, sadece yüzde 13,15 artmış ve Sayın Bakan, geçen yıla göre yüzde 10,38 daha az bütçeniz var. Size matematik üzerinden bir alım gücü meselesini anlatmak istemem. Peki, merkezî yönetim bütçesi içindeki payı... Adalet ve Kalkınma Partisi bir zaman kapsülünde yaşıyor; kırk yıl önceden rakamlar, yirmi beş yıl önceden rakamlar; ya, durmuş bir saat bile günde 2 sefer doğruyu gösteriyor. Yani birileri yirmi üç yıl iktidar olunca, 23'üncü kez bütçe getirince otomatikman bazı sayıların artması lazım. Şimdi, artan sayılara bakalım. Mesela, merkezî yönetim bütçesi içindeki payına bakalım; 1998'de 11,8 milyon öğrenci varken yüzde 8,41'miş; 18 milyon 710 bin öğrenci olmuş, bütçeden aldığı pay yüzde 9,85. Şimdi, aradaki farka bakın ya da yatırım bütçesine bakalım, hani sürekli kendinizden önceki dönemlerle karşılaştırıyorsunuz ya, yatırıma ayrılan pay yani ikili eğitimde çocuklar heba olmasın diye, yani taşınabilir eğitimle çocuklar okuldan uzak kalmassın diye, yani yemek vermediğiniz çocuklar, bunlara nasıl para bulacağız? Yatırımdan para bulacağız. Sizden önce o beğenmediğiniz dönemlerde, 1998'de Millî Eğitim Bakanlığının yatırım bütçesi yüzde 30,63; 1999'da 19,15; 19,9; 19,20; 17,18; sizin gelebildiğiniz rakam yüzde 9,73. Siz Millî Eğitim Bakanlığı olarak sadece yüzde 9,73 yatırıma pay ayırmış durumdasınız. Sizden önceki en kötü hükümette 17,18'di size teslim ettiğinde bu rakam.

Peki, yükseköğretim kurumlarının bütçeleri ne durumda? Burada bir YÖK Başkanı var, tıp öğrencilerinin sorunlarıyla ilgili defalarca randevu almaya çalışan milletvekillerine randevu vermemeyi marifet sayıyor. Sayın Başkan, siz milletvekillerine randevu vermiyorsunuz, kime randevu veriyorsunuz? Tıp fakültesi öğrencilerinin okuldan atılma durumu var, dokuz yıl okumuş çocuklar bir kural nedeniyle atılacaklar, ülkeye hiçbir yararı yok; size bunu anlatmak isteyen vekillere siz bir randevu vermiyorsunuz. Eğitim fakültelerinde verilen diplomalar elinizden çalınıyor, 97 eğitim fakültesinin fakülte dekanı var, EFDEK var, kurul var; siz ağızınızı açıp yanınızda oturan Sayın Bakana "Ya, siz kimsiniz de bizim diplomalarımızı saymıyorsunuz?" diyemiyorsunuz, çok normal.

Sonuç itibarıyla, bütçenize bakalım Sayın Başkan: 2002 yılında yüzde 0,71'miş gayrisafı yurt içi hasıladan. Şimdi kaç olmuş? Yüzde 0,79 yani 0,08 artmış ama çok övündüğünüz bir şey var, takdir ediyorum sizi, güzel yapmışsınız; siz bu Hükümeti teslim aldığınızda 76 tane üniversite vardı; şimdi bağırsınız "Biz bu üniversiteleri artırdık." diye, iyi yaptınız, 208 tane yükseköğretim okulu var şu anda. 76 nere, 208 nere? 1,8 milyon öğrenci, 75 bin akademisyendi; 4,1 milyon öğrenci, 185 bin akademisyen; katbekat artmış. Bütçe ne olmuş, bütçe ne olmuş? Öğrenciler gelmiş, öğretmenler gelmiş, akademisyenler gelmiş, binalar gelmiş, elektrik, su, doğal gaz... Bütçe ne olmuş? Bütçe yok. Yani ne yapmışsınız? Var olan bütçeyi yeni gelenlere dağıtmaya başlamışsınız; yaptığınız bu, bir bütçe falan vermiş değilsiniz. Ama sonra? "Efendim, yirmi yıl önce şu kadardı da biz bu kadarı getirdik de, yirmi beş yıl önce şöyle olmuştu da böyle olmuştu." Ben rakamlarla konuşuyorum, arzu ederseniz size veririm, bu rakamlar sizde de vardır herhâlde. Peki, sonuç ne? 18 milyon öğrencimiz var; 18,7 milyon öğrenci. Bunların 15 milyonu örgün eğitimde, bunların 1,6'sı özel eğitimde. Özel eğitimde olan öğrencilerin sayısını artırmak başlıca marifetlerinizden biri çünkü Türkiye'de nitelikli eğitime ulaşmanın temel yolu artık o eğitimi satın almak. Yaptığınız, iktidarınızın başarılı olduğu alanlardan bir tanesi bu. Siz eğitimi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Suat Bey, kavramları bilmiyorsunuz, "özel eğitim" değil, yanlış anlaşılıyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben sizi kesmedim Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben sizin için bir düzeltme yapıyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben sizi düzeltmedim, o kadar çok yanlış şey söylediniz ki... Ben sizi asgari düzeyde nezakete davet ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Size iyilik yapıyorum. "Özel eğitim" başka, "özel öğretim" başka; bilmediğiniz için "özel eğitim" diyorsunuz, başka bir konudan bahsediyorsunuz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Siz son derece saygısız, son derece nobran bir insansınız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

Sayın Özçağdaş, bu doğru değil, bu ifade doğru değil.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - O nasıl bir tabir!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, hangi üslup doğru? Ben kendisinin konuşmasını bölmüş müyüm? Hoş değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Bakana söyle, laf atıyor!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Bakan bir yığın yalan yanlış rakam verdi, ben onları kestim mi? Bana niye konuşuyorsunuz, Bakanınıza konuşun, Bakana konuşun!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş, bir saniye...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Şu üsluba bakın ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen Bakanın üslubuna bak be, Bakana bak sen!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Müsaade eder misiniz bana.

Değerli arkadaşlar, bir sakın olun önce.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hayret bir şey ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir müsaade edin.

Size bir bilgi verdi, alırsınız almazsınız... "Nobransınız, saygısızsınız..." Kusura bakmayın ya, böyle bir üslubumuz yok ya.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, bana "Sen bu işleri bilmiyorsun." diyen bir adama en kibar olarak nobran derim ben.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, konuşmanıza devam edin. Sizi temiz bir dil kullanmaya davet ediyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben de Sayın Bakanı "Sen bu işi bilmiyorsun." demekten... Buradan yasaklarım kendisini, menederim kendisini.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş, ilk bütçeyi yapmıyoruz burada, ilk konuşmacı da siz değilsiniz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, siz niye benimle konuşuyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sizi sükûnete...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Bakan bana "Bu işi bilmiyorsun." dedi, ona vereceğiniz bir cevap var mı? "Bakansın, makamına uygun konuş." filan diyecek misiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli arkadaşlar...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Anlıyorum, AK PARTİ Milletvekilisiniz de bir de arkadaşımıza konuşur musunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bana laf yetiştirmeyin, konuşmanızı yapın lütfen.

Buyurun, devam edin.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Arkadaşlar, Bakanınızın gerçekler karşısında konuşmamı bölmek istediğini anlıyorum ama başka gerçeklerden bahsedeyim Sayın Bakan; o yönetemediğiniz Bakanlığın durumundan.

2011-2012'de ilkokullarda okullaşma oranı 98,9'du, bugün 95,03. Nasıl yaptınız, geriye getirdiniz, bir onu anlatın bakalım. Ortaokullarda 93,1'di, 91,45... Ha, iyi bir gelişme var, ortaöğretimde 67,37'ydi, 87,97... Ama şöyle bir gerçek var: Siz Bakan olduğunuzdan bu yana 91,7'den 87,97'ye düştü.

Yine, bizzat sizin verdiğiniz rakamlara göre söyleyeyim; siz Türkiye'deki çocukları yüzde 95 oranında okullaştırabilmiş durumdasınız ama -kendi kitabınızda var- yabancı çocukları yüzde 97 oranında okullaştırmışsınız; okumak isterseniz sayfa 52'de. Ortaokullarda Türk çocuklar yüzde 91,45, yabancı çocuklar yüzde 94,59... Dolayısıyla siz Türkiye'deki çocuklara bir okullaşma bile sağlayamıyorsunuz. Tabii ki otuz yıl önceye göre ileride olacaksınız, bir zahmet olacaksınız, ülke geliyor. Sadece satıp savdığımız KİT'lerin parasını kullansanız yeter.

Peki, sonuçta, bir bakışta eğitime bakalım. Bir rapor var değil mi, ne olmuş? "Dünya bizi kıskanıyor." "Dünya liderini kıskanıyor." Türkiye'de devlet tarafından öğrenci başına yapılan harcama miktarı 3.133 dolar. Peki, OECD ortalaması kaç? 11.914 dolar ama tebrik ederim, Meksika ve Kolombiya'dan daha öndesiniz. Peki, ilköğretimde bu rakam nedir? Yüzde 80 devlet harcaması, 2015'te. Şimdi kaç olmuş 2021 sonucu? Yüzde 77'ye düşürmüşsünüz. Peki, bu nasıl karşılanmış? Hane halkı harcamaları yani vatandaşın cebinden yaptığı harcamalar 15'ten 19'a çıkmış. OECD ülkelerinde devletin payı yüzde 93, Türkiye'de yüzde 77. Dolayısıyla baktığımızda -YÖK Başkanımıza da söyleyelim- Yükseköğretimde de Türkiye'de yıllık harcama toplamda 4.219 dolar, OECD ortalaması 12.703 dolar. Dolayısıyla gayrisafı yurt içi hasılaya göre sonuç ortada.

PISA sonuçlarından bahsetti Sayın Bakan. Sayın Bakan Türkiye'yi Burkina Faso'yla, Nijerya'yla, Mozambik'le falan karşılaştırmayı seviyor. Ben size söyleyeyim, kestirmeden sonucunu söyleyeyim: Siz 2002'de iktidar olduğunuzdan bu yana fende de matematikte de okuma alanında da daha geridesiniz. 2003 sonuçlarında 28'inci, 28'inci, 28'inciydik, bugün itibarıyla 29, 32, 30; olduğumuz nokta budur. Siz kendinizi -dünya lideriyiz ya- OECD ülkeleriyle karşılaştıracaksınız. Siz geriye gittiniz, siz şu anda ileride falan değilsiniz, sizden önceki iktidarlardan sizden iyi durumdaydılar. Bunun sonucu ne? Türkiye'deki her 5 öğrenciden 1'i okuduğunu anlamada ve basit matematik işlemi yapmakta, bilimsel süreç becerileri konusunda sorunlar yaşıyor. 15 yaş grubu öğrencilerin OECD ülkelerindeki diğerlerine kıyasla bir okul yılı geride oldukları anlamına geliyor. Baktığımız zaman, basit bir metni okuyamayan ve okuduğunu anlamayan öğrenci oranı yani öğrenme yoksulu öğrenci oranı yüzde 21,7. Maalesef Türkiye sadece PISA değil, PIRLS araştırmasına göre de öğrencilerin yüzde 14'ü en düşük yeterlilik seviyesine dahi ulaşamıyorlar, yüzde 38'i orta yeterlilik seviyesine dahi ulaşamıyorlar yani toplamda yüzde 42.

Peki, siz neler vadetmişsiniz? İşte, sizin, Adalet ve Kalkınma Partisinin vaatleri var, biz bu vaatler üzerinden bakıyoruz neler yaptığınız, neler ettiğinize, neler söylediğinize. Bakın, bunlar sizin vaatleriniz, bunları siz ilan ettiniz kamuoyuna.

Zorunlu okul öncesi eğitim. "2018'de ilkokula başlamadan önce en az bir yıl okul eğitimi almasını sağlayacağız." demişsiniz, "2023'te 3-5 yaş grubu okul öncesi eğitimi yüzde 90'a çıkaracağız." demişsiniz. Sonuç ne oldu? 2018'de verdiğiniz vaat daha yüzde 86,24'te. 2000'le, 1995'le, 1990'la kıyaslamayacaksınız, 2018'de beş yıllık süre için verdiğiniz vaadi bile tutturamadınız. Peki, 3-5 yaş net ortalama okullaşma oranınız ne? Yüzde 51,89. Vaadiniz kaç? Yüzde 90. Vaatler ve gerçekler üzerinden bakacağız.

Sayın Bakanın bayıldığı bir konu var, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli. Ben kendisine ne zaman eğitim bilimleri perspektifinden eleştirsem o bana "1930'larda şöyle oldu, 1940'larda böyle oldu." diye cevap veriyor. Şimdi, bakın, kimin hazırladığı belli olmayan... Burada anlatıldı, bu kadar bin kişi görüş vermiş de bu kadar bin kişi katılmış da insanlara çağrı yapılmış da; hiçbirisi doğru değil, kimin hazırladığı belli değil, kaynakçası yok, görüş alma, değerlendirme süreçleri düzgün yürütülmedi, size soran kurumlara cevap bile vermeye tenezzül etmediniz. Gününü sonunda bir siyasi partinin adını verdiniz "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" diye, kimsenin kullanmadığı bir terimi kullanmaya devam ettiniz. Gerçek bir çağ dışı eğitim manifestosu ve üstelik sadeleştirme falan da yok, bir kavram çorbası; eğitim

bilimleri hocalarıyla konuşabilirsiniz.

Peki, ben size başka bir şey söyleyeyim, diğer milletvekillerimize söyleyeyim: Şu gün itibarıyla Sayın Bakanın Türkiye’de 2 tane okul öncesi programı olduğunu biliyor musunuz? Bu derece iş bilmez bir iktidar var. 2 tane okul öncesi programımız var, 2’si de uygulamada. “Neden?” diye sormak lazım, anlatsınlar bakalım neden? Birini yaptılar, uyguladılar -ki doğru olan oydu- orada istedikleri sonucu, istedikleri kavramları içine sokamayınca şimdi ikinci bir okul öncesi programı var. Defalarca söyledim Sayın Bakana, cevap bile vermedi. Aslında Sayın Bakana sorduklarında “On yıldır çalışıyoruz.” dedi. On yıldır nereye çalışıyorsunuz? On yıl boyunca çalıştığımız falan yok, arada sizin yapmış olduğunuz başka müfredat değişiklikleri de var. Dolayısıyla, o müfredat değişikliklerinden buraya bile on yıl geçmedi. Üstelik bir müfredat değişikliği yaptıktan sonra dünya tarihine geçtiniz, hiçbir pilot çalışmasını yapmadan doğrudan çocukları denek olarak kullanmaya başladınız. Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir şey görülmez. Bir eğitim programı geliştirildiğinde önce pilot çalışması yapılır. Deneme lisesi var, buyurun Bakanlıktan çıkın, gidin, niye kurulmuş o deneme okulları? Dünyanın her yerinde böyledir. Ben size eğitim bilimleri perspektifinden bahsediyorum, siz bana her cevabınızda “1930’larda böyle oldu, 1940’larda böyle oldu.” diyorsunuz. Öyle olmuş olsa bile, seksen sene önce bir hata yapılmış olsa bile -ki öyle değil- seksen beş sene önce bir hata yapılmış olsa bile öyle değil, siz bugün bu hataları yapamazsınız.

Gelelim yabancı dil eğitimine. Yine, vaatleriniz var, 2018’de söylemişsiniz, “Şöyle öğrenecekler, böyle öğrenecekler.” İlkokulda ikinci sınıfta iki saat, ortaokul 5-6 üç saat, 7-8’de dört saat öğrenciler on bir yıl ders alıyorlar “...”² başka bir şey yok, başka hiçbir şey yok, bilinen bu ve sonuçta burada sürekli vaat olarak verilmeye devam ediyor.

Sonuçta bugün ne konuşmamız lazımdı? Dijital teknolojileri konuşmamız lazım, yapay zekâyı, bilgi iletişimi vesaire konuşmamız lazım, biz temizlik, güvenlik konuşuyoruz.

Sayın Bakanın 19 Eylülde açıklaması var. 2 Bakanla konuşmuş, 120 bin İÜP personeli alacaklarmış yani ayda 8 bin liraya personel alacaklarmış. Vicdana bakar mısınız? Tabii ki insanlar başvurmadılar. Tarih 19 Eylül, “19 Eylülde alacağız.” diyor. Okullar ne zaman açılmış? 2 Eylül yani bu şuna benzer: Biz Meclisi açmışız, 2 Eylülde Meclis açılmış, Meclisin teknik personeli, bu işleri yapacak olanlar daha işe alınmamış. 19 Eylülde Başkanım diyor ki: “Buraya temizlik görevlisi alacağız, çaycı alacağız.” vesaire, bunu Bakan söylüyor. Dünyanın her yerinde, sadece bu konudan istifa etmesi gereken bir Bakan “19 Eylülde 120 bin kişi alacağım.” diyor. Alamadı, alamazsınız çünkü 8 bin liraya kimseyi çalıştıramazsınız. Kim temizledi okulları, kim temizliyor? Nöbetleşe öğrenciler temizliyor, öğretmenler temizliyor, veliler temizliyor, aralarında para topluyorlar. Bakan ne diyor? “Para toplamayın.” Ben ne dedim kendisine?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Gerçeği konuşun Allah rızası için.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bin lira gönderin dedim, her öğrenci başına bin lira gönderin dedim. 15,8 milyon öğrenci vardı o gün itibarıyla, toplam 15,88 milyar yani Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin yüzde 1,45’i. Okullara para göndermeyeceksiniz, okul müdürlerine “Onu toplamayın, bunu toplamayın.” Belediyelere “Valilerden rica edin.” diyeceksiniz. Burada resimler var, göstermekle uğraşmak istemiyorum. Dolayısıyla, siz, okullar açıldıktan bir ay sonra bile yeterli temizlik personelini istihdam edememiş bir Bakansınız ve burada gelip “Doğruları konuşun.” diyorsunuz. Herhâlde, Türkiye’den biraz haberdar değilsiniz.

Gelelim okullarımızın temizlik görevlisi, güvenlik görevlisi meselesine. Bakın, Millî Eğitim Şûra kararı var, diyor ki: “Uzman kütüphaneci, sağlık personeli, teknik eleman, temizlik, güvenlik personeli alın.” Tabii, temizlik işini başaramamış bir iktidara “Güvenliği sağlayın.” demeye çalışıyoruz. Bakın, İbrahim Oktugan öğretmen şiddet mağduru olarak hayatını kaybetti, Mehmet Eren Parlak çocuğumuz bir başka öğrencimiz tarafından öldürüldü. Teknik personel olmadığı için Sibel Turan Öğretmen merdivenden düşerek öldü. 6 yaşındaki Miray Arslan yavrumuz okullarda iş sağlığı güvenliği tedbiri alınmadığı için öldürüldü. Ama başka bir şey var, Sayın Bakan, sizin devriktidarınızda, sizin Bakanlığınızda 11 çocuk öldü. Ben sizi koltuğunuzda oturuyor olsaydım, birincisi vefat ettiğinde, iş kazasında öldüğünde çoktan istifa etmiştim. Arkanızda Mesleki Teknik Hizmetler Genel Müdürü var, o da istifa etmiyor. Siz ne olursa istifa edersiniz, mesela ne yaşanırsa siz istifa edersiniz? 11 çocuk öldü diyorum. Araştırma önergesi veriyoruz, kabul etmiyorsunuz; DEM veriyor, kabul etmiyorsunuz; Saadet veriyor, kabul etmiyorsunuz; İYİ Parti veriyor, kabul etmiyorsunuz; “Ce-Ha-Pe” zihniyeti veriyor, kabul etmiyorsunuz. Siz neyi kabul edersiniz? 11 çocuk, sizin için yaptırıldı, belki masanızın üzerinde tutarsınız. İstifa etmiyorsunuz, en azından, masanızın üzerinde sizin döneminizde ölmüş, sizin hatalarınız nedeniyle ölmüş, sizin eksikliğiniz yüzünden ölen çocukların resimlerini görürseniz belki bir ilerleme sağlarsınız. Peki, durum nedir? Size soruyorlar soru önergesinde, temmuzda diyorsunuz ki: “5 çocuk öldü.” Ağustosta cevap veriyorsunuz Aliye Timisi Ersever’e, burada, “Uzuv ve hayat kaybı yok.” diyorsunuz. Sizin devlet yönetme ciddiyetiniz bu seviyede.

Taşınmalı eğitim... Tabii, Hazine Maliye Bakanlığının tuvaletinden tasarruf olmaz ama taşınmalı eğitimden tasarruf olur. Ne oluyor o zaman? 30 kilometrenin üzerinde, güçlü iktidarımız taşıma yapmıyor. Ne oldu? Özellikle kız çocuklarının okullaşmasıyla ilgili problemler oluşmaya başladı. Sezgin Tanrıku Diyarbakır’da defalarca anlattı, vekiller olduğu yerde anlatı, Bursa Büyükşehir’de, çocuklar taşınmadıkları için -Bursa Milletvekilimiz burada, değil mi vekilim- 5 çocuk, traktör devrildi, 1’i ölümle belbeleşiyor bir aydan fazla bir süredir. Sizin iktidarınız budur.

Deprem bölgesinde on iki ayda tüm evleri teslim edecektiniz. Öyle dediniz, ben demedim, Sayın Cumhurbaşkanı söyledi. Sonuç? Her ilin valisine gittim, valileri ziyaret ettim, yüzde 10’un üzerinde teslim ettiğiniz yok ve o çocuklar 21 metrekaare konteynerde yaşam savaşı veriyorlar, ulaşımlarını sağlamaya çalışıyorlar; siz de Sayın Bakanın büyük bir projesi var, Velivizyon dizisi, oradan çocuklara sağlıklı ortamlarda çalışmalarını söylüyorsunuz.

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - "Yüzde 10" diyorsunuz...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Devlet orada, devlet orada.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben söz vermedim, siz verdiniz, siz söz verdiniz, ben vermedim. "On iki ayda o evleri yaptıracağız." diyen ben değilim, sizsiniz, boşa bağırmayın.

Gelelim ikili eğitime... 2018'de vaadiniz var. Herhangi bir konudan çekinmeniz yok sizin. "2019-2020 eğitim öğretim yılı sonuna kadar ikili öğretime son vereceğiz." diyorsunuz. Bugün, Türkiye'de, ilkokulların yüzde 40,66'sı ortaokulların 34,18'i -alın size istatistik- imam-hatip ortaokullarının 11,8'i, liselerin 7,35'i ikili eğitimde yani 3 milyon 825 bin çocuk ikili eğitimde. Siz neyi anlatıyorsunuz? Ve bunu siz verdiniz. Arkadaşlar, siz vaat vermekten mi anlamıyorsunuz, vaatlerinizi tutmayınca utanmıyor musunuz, ben anlamıyorum.

Gelelim çok önemli bir konuya, ücretsiz okul yemeği. Siz vaatlerinizde bile bize sorumluluk yükleyorsunuz ya, vaat vermişsiniz, bize yükleyorsunuz. Ücretsiz okul yemeği, harcamalar 88 arttı, Mahinur Bakanımız çıktı, dedi ki: "5,4 milyon çocuğa destek veriyoruz." PISA dedi ki: "Öğrencilerin karınları gurulduyorsa etkili bir şekilde öğrenmeleri mümkün değil. 3,6 milyon öğrenci var." Kantinde tost 50 lira, su 10-15 lira, sonuç itibarıyla sizin onlara yaptığınız yardım ne? Günde 3 lira. Erkek çocukları ayda 2 tost yiyemezler ama kız çocukları sabrederlerse verdiğiniz parayla ayda 2 tost yiyebilirler. Peki, siz ne yaptınız? Deprem bölgesindeki özel okullara 24 bin lira ile 28.800 lira arasında yardım yaptınız. Onlara para var ama çocuklara para yok. Peki, Velivizyon Ailem dizisi Sayın Bakanın prodüksiyonunda çekiliyor, orada kötü bir anne var. Kadınlarla ne probleminiz var, bilmiyorum. Kötü anne... Anne sabah portakal suyu sıkıyor, yumurta da haşlamıyor çünkü anne kötü, kadınlar kötü. Peki, onun ekonomik durumu? Onlarla biz ilgilenmiyoruz; yağmur yağdı, deprem oldu vesaire. Peki, biz dedik ki -bugün de bir önerge veriyoruz- 190 milyar lira yapıyor, toplam 190 milyar lira. Eğer bunu verirsiniz yüzde 11,6'sına denk gelecek bütün bütçenin.

Gelelim mülakatlar meselesine. Sayın Bakan geçen gün AK PARTİ Grubunda konuşuyor, diyor ki: "Efendim, hiçbir haksızlık yok, hiçbir torpil yok, hiçbir kayırmacılık yok." Ben söylemedim, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 11 Nisan 2023'te "Mülakatı kaldırdık." dedi, Mahmut Özer "Kaldırdık." dedi ve siz "Mülakatı mülakat gibi yapacağız." dediniz yani yapmadığınızı ikrar ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş, toparlayın.

İki dakika veriyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Peki, ne oldu? İller arasında farklılıklar oluştu, bazı iller... Ben sizi aylarca uyardım, her ilde başka komisyon gireceği için bunlar yapılamaz dedim. Şimdi ne oldu? Çocuklar Bursa ve İstanbul gibi bazı illerde yuvarlandığı için çok az puan aldılar, bazı illerde 5 puan, 10 puan fazlalarla puanlarını aldılar. Ne oldu? Gerçek bir adaletsizlik oldu.

Son olarak öğretmenlere de geleyim. Sizin döneminizde 540 liraydı öğretmen maaşı, 2002'de, bugün 41 bin lira yani öğretmen maaşı 19,7 çeyrek altındı, şimdi 8,3 çeyrek altın.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Altından niye gidiyorsun? Altın borsasına bak, altın borsasına bak.

CAVİT ARI (Antalya) - İşine gelmedi değil mi?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Eğitim öğretime hazırlık ödeneği 175 liraydı yani maaşın...

(Gürültüler)

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Nasıl olacak Sayın Başkan, nasıl olacak böyle, nasıl olacak böyle? Konuşturmamaya çalışıyorsun.

Neyle kıyaslayacağım, armutla mı kıyaslayacağım, elmayla mı?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bir şeyle kıyaslamak zorunda.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Neyle yaparsan yap, altınla yapma.

CAVİT ARI (Antalya) - Utanman lazımken bir de cevap veriyorsun ya, yazıklar olsun!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Efendim, böyle olur mu, böyle olur mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bana değil, oraya söyler misiniz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Altın borsası ne kadardı o zaman? Ona bak bir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, sizi sükûnete davet ediyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Neyle yapacağız, neyle; elmayla mı, armutla mı, soğanla mı, patatesle mi? Neyle yapacağız, samanla mı yapacağız, neyle yapacağız?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Neyle yaparsan yap, altınla yapma.

CAVİT ARI (Antalya) - Sana battı herhâlde, battı! Utanman lazım!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İşine gelmiyor değil mi, işine gelmiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum..

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, herhâlde bunu ekleyeceksiniz diye düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Hatip, devam edin.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sonuçta, siz öğretmenlerin maaşından 11,4 altını aldınız, her maaş... Okula hazırlık ödeneğinizin maaşın yüzde 32'siydi, yüzde 9,96 yani onu da altınla kıyaslamıyorum bak, onu da azaltmışsınız.

Dolayısıyla, siz mülakatlarda ciddi bir haksızlık yapmış bir iktidarsınız.

Bu arada, Sayın Cumhurbaşkanının bir sözünü tekrar hatırlatalım: “Biz verdiği sözü göreve gelince unutanlardan, sandık ufukta görününce vaat bohçasını açıp seçim sonrası üzerine yatanlardan değiliz. Biz sözüne, kavline sadık, vaatlerinin arkasında duran Cumhuriyet İttifakı’yız.” diyor. Tutun sözünüzü, kaldırın mülakatları. “Mülakatları kaldıracağız.” dediniz, niye kaldırmıyorsunuz o zaman? Dolayısıyla, siz yeterince öğretmen alamamış bir iktidarsınız.

Sayın Bakan en son yaptığı açıklamalardan bir tanesinde dedi ki: “Geçen yıl boyunca bizim...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, bu çağırış çağırışlarla susturulan süre ne olacak?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 2002 yılında emekli olan öğretmen ev alabiliyordu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, Sayın Özçağdaş, sizin grubunuzdan da geliyor...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Müdahale edildiği için...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, bir müsaade edin.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sözü tamamlamasına izin verin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, Sayın Gürer, değerli milletvekilleri, değerli CHP'liler -bakın “Ce-Ha-Pe” demiyorum ben, görün, CHP'liler- sayın hatibe iki dakika verdim. Şimdi bir taraftan da ben arkadan Sayın Arı'ya bakıyorum...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Yahu, sözü kesildi, bitirsin bir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, lütfen...

O sırada kayıtlar da açık, bütün söyledikleriniz kayıtlara girdi.

Değerli arkadaşlar, sizden istirham ediyorum, şimdi burada Millî Eğitim Bakanlığının politikalarını değerlendiriyoruz. Ya, sakın sakın değerlendirebiliriz. Biz bir şey söyleyeceğiz, öbür taraf bir şey söyleyecek; en son Sayın Bakan bunlara cevap verecek, notlarını alıyor.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bakın...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - İktidar çok laf atıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Gürer...

Bakın, değerli arkadaşlar, burada Sayın Türel var, bir şey olunca ben onunla konuşuyorum yani o müdahalesini yapıyor, ben ona söz veriyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - O tarafta kimse yok, işin kötü tarafı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, oradakiler de zaten şu an bekliyorlar, bir şey yapmıyorlar.

Lütfen birbirimize bakıp da bu tansiyonu yükseltmeyelim.

Şu an DEM PARTİ bekliyor.

Teşekkür ediyorum Sayın Hatip.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Konuşmasını tamamlasın Sayın Başkan.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ekstra vermemiş oldunuz

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Hatip, Sayın Türel; verdim.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Çok önemli bir konuyu söylerken ekstra vermemiş oldunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, bir dakika...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, verdim, verdim; açmayacağım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bir dakika Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, açmayacağım, ısrar etmeyin.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, bir dakika, bir şey söyleyeceğim.

Bakın, grubumuz adına konuştuğu için... Yani süresine zaten müdahale oldu, onun dışında da sözünü tamamlasın. Böyle bir şey yok. Ne yani bu?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İnanılmaz yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani yapmayın, lütfen sözünü tamamlasın, ondan sonra...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Efendim, Bakan dâhil müdahale etti.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir müsaade edin arkadaşlar.

Süresi yirmi dakika, konuşmasını tamamlamak için iki dakika verdim; süre yirmi iki dakika değil Sayın Türel.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ama kesildi Sayın Bakanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, iki dakikayı toparlasın diye veriyorum, başta, arkadaşlar, konuşmalarınızı yirmi dakikaya göre ayarlayın dedim. Toparlayamazsa, yetmezse, laf atar eder diye de iki dakika verdim.

Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yahu, nezaketen tamamlasın. Niye böyle yapıyorsunuz Sayın Başkan? Lütfen...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben nezaketi...

Değerli arkadaşlar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yapmayın ya, hayır, gerek yok ama.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, müsaade eder misiniz.

Ben, nezaketi gösterdim, nezaketi gösteriyorum. Ben kural...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, yarım dakikalık, bir dakikalık şeyleri yapmayın böyle. Karşılıklı her grup için yapılabilir, kim itiraz edecek. Yapmayın böyle, böyle bir usul yok!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, usul ihdas etmeyin, lütfen...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Usul ihdas etmiyoruz, her zaman yaptığımız bir iş. Burada, lütfen...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Herkese yardımcı oluyorum.

Sayın Özçağdaş'a iki dakika söz verdim, siz söylediniz, "Yüzde 10 verin." dediniz, verdim, daha vermeyeceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yahu, tamamlayacak, tamamlasın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamamlaması için iki dakikayı verdim Sayın Türelî, onu kullanması için vermedim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ama müdahale oldu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İşte müdahale oluyor, ediyor; ben kesmeye çalışıyorum. Her müdahalede artırırsak yeni usul... Bakın, hemen bana "Yüzde 10 artırıyordunuz." diyorsunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ben yüzde 10...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İşte bir şeye sürekli usul geliştiriyorsunuz. Değerli arkadaşlar, olmaz; vermeyeceğim söz. DEM Grubuna geçeceğim.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, grupları adına konuşan hatibin sözünü tamamlaması için süre verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bir dakika, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, bir dakika söz veriyorum.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkanım, Mahmut Hocayı geçtiniz bugün.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Mahmut Hocayı geçmedim, ben kuralı uyguluyorum.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tamam ama bir cümleyle bitirecekti.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, bakın, şimdi burada "usul" derken tabii ki biz her zaman usulün de önemli olduğunu söylüyoruz, bunu konuştuk zaten ama burada bakın, bir nezaket var konuşurken. Bizim grubumuz adına konuşan bir hatip var. Burada yarım dakika, bir dakika uzatılmasının neyi olabilir? Yani bütün gruplara bir dakika, iki dakika fazla verin. Ne var yani? Burada, bu kadar, bu şekilde bir davranış yok. Bir de ayrıca, bunlar üzerinde uzlaşmış değiliz. Biz birçok şeye itiraz ettik burada oyladığı zaman.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Lütfen, konuşmasını tamamlasın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, teşekkür ediyorum, söz vermeyeceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır Sayın Başkan, kabul etmiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Böyle yapmayın, bu keyfilik olmaz, yakışmıyor bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, keyfiligi siz yapıyorsunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, keyfiligi biz yapmıyoruz, yakışmıyor, lütfen...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, bakın, bütün gruplar uyuyor kurallara.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, yakışmıyor, arkadaşlara da bir dakika onlara...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, söz vermeyeceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, bak, itiraz etme.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - DEM Parti Grubuna döneceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, kabul etmiyoruz; kabul etmiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Siz kabul etmeyebilirsiniz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, niye böyle yapıyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İki dakika verdim ben kendisine.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - – Sayın Başkan, biz burada bir şey olduğu zaman grup sözcüleriyle beraber toplantı yapmıyor muyuz? Toplantı yapıyoruz beraber, konuşuyoruz bunları.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben gereken nezaketi sözcülere... Sizin mikrofonunuz açık hâlâ. Israr etmeyin Sayın Türelî. Ben size sözcüler olarak gereken nezaketi gösteriyorum, herkese aynı uygulamayı yapıyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Neden konuşturmak istemiyorsun anlamadım? Neden bir yarım dakika vermek istemiyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, sizi konuşturdum, sürenizi de verdim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, yarım dakikada tamamlasın, bir teşekkür etsin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, müsaade eder misiniz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, niye bu kadar gayriciddi davranıyorsunuz Sayın Muş, yapmayın ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, müsaade eder misiniz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, ayıp oluyor, yapmayın!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, arkadaşlar, bu tartışmalarla beş dakika gitti, yarım dakika verseniz ne olacak!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Bozuyorsunuz üslubu.

AHMET KILIÇ (Bursa) - Bırakın Allah aşkına!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, sakın olun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, beş dakikadır süreyi siz alıyorsunuz buradaki grubun içinden.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Beş dakika da konuşabilirsiniz, size verebilirim ama önemli olan benim kuralı uygulamam.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, buradaki...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, lütfen...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ne fark eder, nedir bu? Grubumuz adına konuşuyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bana niye vermiyorsunuz, kişisel bir sorunuz mu var?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş, yirmi dakikada söyleyemediniz mi?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Böyle usul olmaz, böyle olmaz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İki dakika verdim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, ne var, niye...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bana niye vermiyorsunuz, kişisel bir sorunuz mu var Sayın Başkan? “Sana veririm, sana vermem.” mi diyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sözcünüz konuşuyorken onun hukukunu ezmeyin, o sizin sözcünüz, sizin adınıza konuşuyor zaten.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Anladım da...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hukuk ezme değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sizin için söylemiyorum, siz geldiniz, konuşmanızı yaptınız.

Sayın Türelî, teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, ben ısrar ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum, vermeyeceğim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, Sayın Başkan, ısrar ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - DEM Parti Grubundan...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, yapma; böyle yanlış yapıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Hayır, olmaz böyle.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özen...

CAVİT ARI (Antalya) - Bakan Bey rahatsız mı oldu konuşmasından? Rahatsız mı oldu Sayın Başkan, niye söz verilmiyor?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, yarım dakika, nezaketen bir teşekkür etme fırsatını vermiyorsun, beş dakikadır konuşuyorsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, böyle gayriciddi... O zaman beraber nasıl konuşacağız. Bir şey olduğu zaman grup sözcüleriyle beraber toplantı yapmıyor muyuz sizinle beraber, konuşmuyor muyuz? Hangi arkadaşımızın itirazı var? Bu kadar keyfilik olmaz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, bir müsaade eder misiniz? Ben keyfilik yapmıyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - – Bugün orada oturuyorsunuz diye oturup bu şekilde kullanamazsınız; ya, yapmayın!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, müsaade edin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, yirmi dakikada bir şey söyleyemedi zaten, iki dakika da söyleyemez.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, bir dakikada, yarım dakikada şey yapar. Ne var bunda, anlamadım ki yani? Ya, böyle olmaz! O koltuğa oturmuş olmak size bu hakkı vermiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Güneş, bir saniye, müsaade edin.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür edecek arkadaşımız, bitirsin konuşmasını!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Türelî, lütfen tamamlamama müsaade edin.

Değerli arkadaşlar, ben size, grup sözcülerine bu müsamahayı gösteriyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Grubumuz adına konuşuyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, değerli arkadaşlar...

Her milletvekili her grup dışarıdan birisini getiriyor Komisyon üyesi olmayan, konuşturuyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamam, hepsine verin yarım dakika.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Burada, değerli arkadaşlar, süreniz yirmi dakikadır dedim. İki dakika... Hatta siz söylediniz. Mesele, süre değil bak, biz beş dakikadır tartışıyoruz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, Genel Kurulda bile süre uzuyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Uzattım ben zaten Sayın Türelî. Bana siz dediniz, iki dakika...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Cümle bitmedi, noktası yoktu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Suiçmez, siz bekler misiniz?

Ben bu iki dakikayı toparlayın, tamamlayın diye veriyorum zaten. Yani bunu konuşma süresi olarak kullanmıyoruz, iki dakikada toparlarsınız, selamınızı verirsiniz, kesilen bir şey varsa onu tamamlarsınız ama bunu alıp da buradan...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamamlasın diyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, bir müsaade edin.

İki dakikayı verdim. Şimdi, ya biz bir şeyi tam uygulayacağız ya da uygulamayacağız. Bir de siz planlamacısınız.

CAVİT ARI (Antalya) - Kaç dakika söz kesildi?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya, yarım dakika...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önemli değil.

Değerli arkadaşlar, Sayın Arı, siz de oradan laf atıyorsunuz, siz atınca bu taraf atıyor ve ben size sükûneti tesis ediyorum. Mesele bir dakika meselesi değil lütfen... Mesele bir dakika tartışması değil değerli arkadaşlar, konu bir dakika meselesi değil değerli arkadaşlar; konu kural.

Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, bakın, biz burada Komisyon olarak...

CAVİT ARI (Antalya) - Siz kendi arkadaşlarınıza hâkim olun. Onlar bu sene fazla söz atmaya başladılar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hani, nerede söz attık arkadaş ya? Allah'tan kork ya!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ya, söz atmasanız bile cümlesi bitmedi, cümlesi bitsin.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Komisyon olarak...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Altın hesabıyla problemi var! Domatesle mi sayacağız, nasıl karşılaştıracacağız, neyle kıyaslayacağım?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ne altını ya!

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Arkadaşlar...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bir değerle kıyaslamam lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî, buyurun, mikrofonunuz açık.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Açık ama sükûneti sağlayın.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya, neyle kıyaslayacağım? Değer değil mi, değerle kıyaslayacağım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî, buyurun, tamamlayın.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, bakın, Plan ve Bütçe Komisyonunda gruplar var ve karşılıklı olarak gruplar fikirlerini söyler: Bunun için bunları konuşuyoruz yani buradaki hikâyeye şu değil: Biz elbette bir usul üzerinde konuşacağız çünkü her gün burada bütçeyi konuşuyoruz; sabah başlıyoruz, akşama kadar en az on iki saat konuşuyoruz ve bunun tabii ki usulü olacak, bizim usule itirazımız yok ama bunun içinde belli esneklikler olur yani Genel Kurulda bile -Genel Kurulda süreler son derece katıdır, bellidir- Meclis Başkanı ya da

Meclis Başkan Vekilleri süreyi uzatır gerektiği zaman, bir dakika daha verir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani bakın, burada yarım dakika, bir dakika süre vermemek için on dakikadır bir tartışma başlatıyorsunuz; olur mu ya! Yani sizin oturduğunuz koltuk... Elbette Komisyon Başkanı olarak tabii ki birtakım yetkileriniz var ama bunu böyle keyfi olarak kullanamazsınız. Burada grup sözcüleri var, bizim de fikirlerimiz var, bir şey olduğu zaman birlikte konuşuyoruz; yani ben burada bizim grubumuz adına konuşan hatibin sözünü tamamlamasını ki bir de kendisine söz atılınca sürede de epey kayıp oldu; onu söyleyin, onu verin diyorum, diğer gruplara da verin ve hiçbir arkadaşımızın... Sorun bakalım kimin itirazı olacak bunu tamamlamasına. Yani böyle bir keyfilik içinde olmayın ve burada eğer konuşacaksa sağlıklı konuşalım, birlikte konuşalım; herkes, bütün gruplar gerektiği zaman bu hakkı kullansın. Yani illa laf atıp karşılıklı konuşmamız mı gerekiyor? Yani grubumuz adına... Yani bu kadar gayriciddi; ben anlamış değilim, böyle bir usul...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ayrıca, şunu söylüyoruz, tabii ki süreler veriliyor. Ben ilk baştaki sizin müdahalenizde "Bir dakika, iki dakika..." deyince...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, buyurun, devam edin.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, biz bu sene ilk defa bütçe görüşmüyoruz, biz geçen sene de bütçe yaptık ve daha önce, 24'üncü Dönemde ben de milletvekiliydim, siz de milletvekiliydiniz, o dönemde de yaptık. Yani bütün bu şeylerin içinde oluşmuş usuller var, bunu söylüyoruz, böyle keyfilik yapmayalım.

Sözcümüz, bizim grubumuz adına konuşuyor, değerli bir milletvekilimiz, konusunun da uzmanı; herkes de dinliyor ve Sayın Bakan da en sonunda cevaplarını verecek, verecek zaten, doğal olarak ona da süre vereceksiniz. Bizim söylediğimiz oturup da "Yeniden bir süre; beş dakika, on dakika verir." demiyoruz ama bırakın, sözünü tamamlasın. Yani bundan daha şey...

CAVİT ARI (Antalya) - Selamlama konuşması...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Selamlamaları için bile... Yani böyle olmaz, bu şekilde sağlıklı konuşamayız; o yüzden talebimi tekrarlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Talebimi tekrarlıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin konuşma süresiyle ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, önce, şu konuya katılmıyorum: Ben işimi ciddiyetle yapmaya çalışıyorum ve sayın milletvekillerinin tamamının, hepsinin görüşlerini buraya yansıtılması için ortamı tesis etmeye çalışıyorum ve söz atılınca da arkadaşlara müdahale ediyorum. Hepinize söylüyorum ve arada bir şey söyledim, dedim ki: "Değerli arkadaşlar, paylaşamayacağımız bir şey yok, maarif politikalarını belirliyoruz." ve konuşmacıya da dedim ki: "Hocam, sizin de yirmi dakika süreniz var, lütfen yirmi dakikada konuşmanızı toparlayın, yetmezse bir dakika daha vereceğim." "Hayır, iki dakika verir." dedi ve "Peki, iki dakika verelim, konuşmanızı tamamlayın, toparlayın." dedim yani mesele bir dakika meselesi değil. Bakın, size beş dakika süre verdim ve ben bu müsamahayı Sayın Türelî, biliyorsunuz grup sözcüleri benden söz istediği zaman sadece grup sözcülerine gösteriyorum ve siz grup sözcüsü olarak konuştuğunuz zaman... Niye? Çünkü bu işin bütün çilesini siz çekiyorsunuz; biz, sizinle yapıyoruz bütçeyi. Siz de mesela "Uzatın." diyorsunuz, uzatıyorum; doğru mu? Burada şahitsiniz hepiniz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Uzatın diye söyledim şimdi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, bir dakika...

Siz sözcüler olarak konuştuğunuz zaman bunu yapıyorum hepinize. Çünkü niye? Bütün süreci, sistemi sizinle yönetiyoruz. Ama beni burada ciddiyetsizlikle suçlamanız, bunu kabul etmiyorum ve demokrat bir anlayışla bu Komisyonu yönettiğimi siz de iyi biliyorsunuz, bütün arkadaşların fikirleri yansısın diye elimden geleni yapıyorum ve bir sistematığımız var. Bu sisteme uyduğumuz zaman, çalıştığımız zaman, inanın, en verimli tartışmaları yapıyoruz ve bunu hepiniz biliyorsunuz ve çok fazla arkadaşımız görüşlerini burada yansıtıyor ve grubu olmayan siyasi partiler oluyor, bazen bağımsız milletvekilleri gelebiliyor, onlar da bu imkâna kavuşuyorlar. Ama biz şimdi oturup süreyi... Bu uygulamayı ben burada yapmazsam diğer milletvekillerine de yapamam o zaman, bir yerde yapmamız lazım bunu. Bunu sizden istihram ediyorum ve ben bu müsamahayı sadece sizlere sağlıyorum, grup sözcülerine çünkü az önce de söyledim, bütün süreci sizinle yönettiğim için; siz "Uzatın." diyorsunuz, uzatıyorum. İstihram ediyorum, rica ediyorum, siz bazen beş dakika uzatıyorsunuz, bunu kestığimi görmüyorsunuz. Ama değerli arkadaşlar, bir işin bir usulü vardır, lütfen, rica ediyorum...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi, Sayın Başkan, son bir şey daha söyleyeyim. Şimdi, tabii ki bizim süreyi uzatıyorsunuz ama sözcü olarak bizim söylediğimizi de dikkate almanızı bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Alıyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ama ben burada söyledim, "Tamamlasın." diyorum, ısrarla "Hayır." diyorsunuz. O zaman ne anlamı var bunun?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, ben sayın milletvekillerimizin...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani burada sadece bana verdiğiniz bir şey değil, sözcü olarak eğer konuşuyorsak sözcümüzün sözünü tamamlaması... Bakın, yani gereksiz bir tartışma yaptık, bu tartışmaya gerek yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani bunu tamamlamasına izin verin Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Türel; ben bir ilke ortaya koydum ve bunu uyguluyorum.

Değerli arkadaşlar, beş dakika konuşmak için on saat bekleyen milletvekillerimiz var. Geliyorlar, bakın, Sayın Gürer, Sayın Gergerlioğlu'nu görüyorum şu an, diğer milletvekillerimiz var ve bu milletvekilleri beş dakika konuşmak için on saat bekliyorlar ve bir saniye uzatmıyoruz onların konuşmasını da ve onlara "Böyle bir usulümüz var." diyoruz. Bunu lütfen, anlayışla karşılayın Sayın Türel.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ben sözcü olarak buradaki talebimi tekrarlıyorum, buradaki arkadaşımıza bir selamlama süresi verin, konuşmasını bitirsin. Tabii ki, doğal olarak o sürelerle biz de uyuyoruz, biz de isteriz yani uzamasın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çelenk bekliyor; Sayın Türel, Sayın Çelenk konuşmasını yapmak için bekliyor.

Teşekkür ediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya bir konuşmasını tamamlasın Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yirmi iki dakikada tamamlayamadığı konuşmanın neyini tamamlayacak?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya Sayın Başkan, buna ne gerek var, ya bir teşekkür edecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, yirmi iki dakikada tamamlayamadığının neyini tamamlayacak?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Selamlamasını yapacak Sayın Başkan.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ya Sayın Başkan, sözcü olarak ben böyle bir talepte bulunuyorum "Hayır." diyorsunuz; ben bunu bir türlü anlayamıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben de size bir ilkedan bahsediyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ne ilkesi! "İlke" dediğimiz şey hep birlikte burada çalışma usulümüz. İlke derken oturup da yarım dakika, bir dakika vermenin nasıl bir ilkesi var? Bu "ilke" ne demek, anlamadım yani; bu, ilke midir?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sözlerinizi iki dakika uzatacağız dedik.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yarım dakika uzatmasının nasıl bir ilkesi olabilir arkadaşlar ya!

CAVİT ARI (Antalya) - Ya hazine mi bağışlayacaksınız, alt tarafı bir teşekkür edip bitirecek ya!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Yarım saat önce anlaştık.

(Gürültüler)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yahu yapmayın ya! Gereksiz bu tartışma bu yani!

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- *Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'i'nin konuşma süresiyle ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Türel, aslında siz çok nezaketli bir insansınız fakat cümle şuradan yanlış başladı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ben de nezaketle söylüyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, burada ilk Komisyon çalışmalarına başladığımız zaman süreleri, her şeyi içeren bir teklif oldu; itirazlar oldu ama oylandı, kabul edildi ve Sayın Başkan da onu tatbik etmeye çalışıyor ancak zaman zaman böyle sapmalar olabiliyor. Bu sapmalar olduğu zaman da bunu tatlı dille, güler yüzle talep etmek varken gayriciddilikle, keyfilikle makam suçlanınca, Başkan suçlanınca o da doğru olmuyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Öyle talep ettik.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bu sefer Başkan da o kuralı tatbik etmek zorunda olduğunu vurgulayıp duruyor. Aslında belki nezaketen istenseydi -hani gölge bakanınız gelmiş mahcup olmamak için ona bir dakika daha almaya uğraşıyorsunuz- Başkan sizi anlardı, belki süre eklerdi ama keyfi davranmakla suçlanınca, gayriciddi davranmakla suçlanınca olmuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Daha nezaketle, daha güzel bir dille söyleyebilme imkânı olursa onu yapalım, belki Başkan da takdir eder ve şu gerilimi aşarız, gideriz inşallah.

4.- *İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel'i'nin, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Başkan, Sayın Yegin, bakın, söylerken bunu bir belli bir nezaket içinde konuşuyoruz zaten.

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Keyfilik, gayriciddilik..."

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ama sonrasında, ısrarla Sayın Başkan katı bir tutum gösterdiği için söyledim onu. Gerek yok buna yani Sayın Başkanın eğer birlikte bu şekilde konuşuyorsak, bütçenin sağlıklı görüşülmesini istiyorsak bir biçimde bizden, Grup Sözcüsü olarak benden gelen bir talebi kabul etmesi lazım, etmediği için dedim. Bizim karşılıklı olarak geçmişten gelen bir hukukumuz da var kişisel olarak kendisiyle ve ayrıca hepiniz de bilirsiniz ben de kişisel olarak buradaki çalışmamız içinde hiçbir arkadaşımı kırmak istemem ama fikirlerimizi söyleriz en sert biçimde çünkü bizim varoluş nedenimiz, muhalefet; biz muhalefet partisiyiz ama onun içinde de bunları konuşacağız. Onun için söyledim burada yoksa benim oturup Sayın Muş'a "Hayır, illa bir şey yapın, böyle bir usul..." Öyle bir şey söylemedim, siz de biliyorsunuz onu söylemediğimi. Onun için yani Sayın Muş, o anlamda madem sözünü tamamlaması için...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, teşekkür ediyorum.

Bakın, ben, sizin talebinizi dikkate alarak iki dakikayı kabul ettim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Ama hep iki dakika veriyoruz zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, mesele şu, ben bu süreyi grup sözcülerine veriyorum, onların sözünü uzatıyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Grup değil, grup adına konuşanlara...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Başkanım, cümle yarım kaldı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türel, mesele inanın bir dakika, iki dakika meselesi değil, mesele tartışmanın buraya gelmesi. Benim burada bir tutumum var. Sayın Özçağdaş, bu sizinle alakalı da bir mesele değil.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Benimle mi alakalı, bizimle mi alakalı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, değil.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Benimle alakalı o zaman.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hayır, değil, bunu kendinize algılamayın.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Bakan, bana laf atıyor, siz benimle konuşuyorsunuz. Siz her gün buradasınız, Sayın Bakanlar hatiplere sürekli laf atıyor mu konuşurken?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Bakana "Hatibin sözünü kesmeyin." dediniz mi? Tutanaklar var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Özçağdaş, teşekkür ediyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Siz Sayın Bakana "Sayın Bakan hatibin sözünü kesmeyin." dediniz mi? Hangi konuk Bakan burada konuşmacılara laf atıyor?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanlara da müdahale ediyorum.

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar görüşmelere beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:11.29

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.41

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, değerli Komisyon üyeleri; 12'nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARINI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, toplantının Birinci Oturumundaki tartışmalara ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, bir önceki oturumdan sonra grup sözcülerimizle de içeride bir görüşme gerçekleştirdik. Ben olabildiğince nezaket ve kurallar dâhilinde Komisyonumuzu adaletle yönetmeye çalışıyorum ve tabii ki grup sözcülerimizin bizim nazarımda söyledikleri kıymetli ve değerli ve onların dile getirdiği unsurları her zaman dikkate alıyorum ve almaya devam edeceğim.

Bir önceki oturumdaki tartışmalar tükenmiştir ve Sayın Çelenk'le toplantımıza devam edeceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A.- Kanun Teklifleri (Devam)

1.- 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çelenk, buyurun lütfen.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığının değerli temsilcileri, değerli basın emekçileri, değerli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çokça böyle rakamlar, oranlar ve sayılarla konuştuk Millî Eğitim bütçesini ve bunlar bence gereğince zaten değerlendirildi ama başlarken Millî Eğitim Bakanından "medeniyet inşa etme mesuliyeti" gibi bir söz duymuştuk, bu sözün içeriğine dair bir şeyler de beklerdim çünkü eğitimde her ne kadar sayılar, rakamlar, oranlar önceki yıllara göre belirli bir anlam ifade etse de esas olarak eğitim alanının sorunlarını açıklayıcı değildir ve genellikle sayılar da bir övüntüye dönüşür; burada da bunu gördük.

Bu medeniyet inşa etme mesuliyetinden bugün ne anlıyoruz? Bugün bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin, bilişim teknolojilerinin sonsuz değiştiği, eğitimin köklü bir dönüşümden geçtiği bütün dünyada bugün eğitim alanına sadece derslik sayısı ile bakılabilir mi? Çünkü dünyanın birçok medeni ülkesinde -Bu kavramı siz kullandığınız için, "medeniyet" dediğiniz için- medeni ülkelerinde bugün aslında "Derslikte eğitimin sonu mu geldi?" gibi bir tartışma da devam ediyor. Bunlarla ilişkili bir anlayış ortaya koymadan bütçe konuşmasının da ben çok fazla bir anlamı olduğunu düşünmüyorum çünkü sonuçta oturur rakamları inceleriz ve bir fikrimiz olur ama hangi anlayış eğitime, eğitimin ufkuna yön veriyor, bunu duymak isterdim ve bunu yüzyıllık kalıp sözlerle değil, bugün ne anlıyoruz diye duymak isterdik.

AKP-MHP iktidarının eğitim alanına ayırdığı bütçe ve bütçe öncelikleri bu çerçevede aslında giderek otoriterleşen yönelimlerinden ayrı değerlendirilemez. Bütçe kapsamında elbette hiçbir öncelik rastlantısal bir şey ya da basit bir tercih değildir fakat AKP'nin yirmi yılı aşkın iktidarında bu bütçe planlaması başta yurttaşlar, kurumlar ve ülke yararının üstün tutulduğu, gözetildiği bir planlamanın konusu da değildir ve otoriter rejimlerin eğitime bakışı ve yaklaşımı aslında dünyanın birçok yerinde böyledir. Otoriterlik ve eğitim ilişkisi eğitimin araçsallaştırılması ve rövanşist bir karakter kazanmasını gerektiriyor bu perspektiften bakıldığında çünkü eğitimin ideal biçiminde özgürlükçü ve eşitlikçi olması, otoriter pozisyonların reddedilmesi ve eleştirel aklı ve perspektifi güçlendirmesi beklenir; gelgelelim bunların hiçbirisi otoriter yönelimlerle bağdaşmaz. Neden böyledir? Eleştirel eğitim felsefesinin önde gelen isimleri eğitimin gerçek amacının bir eleştirel bilinç uyandırmak olduğunu savunur, bireylerin sorgulama, analiz etme ve meydan okuma becerisi geliştirmesi gerektiğini belirtir ancak tam da bu eleştirel düşüncüyü teşvik eden gücü nedeniyle otoriter rejimler eğitimi bir tehdit olarak görür. Meydan okuma gücü de ne demek zaten! Allah muhafaza, kitapları bombalardan daha tehlikeli gören liderlerce yönetiliyor, eğitilmiş insanın en büyük musibet olduğunu söyleyen siyasetçiler var iktidarda. Şimdi, bu ilkelerin herhangi birini bu iktidarın, bu siyasetçilerin desteklemesini beklemenin imkânı var mı?

AKP'nin 2002'de iktidara gelişinden bu yana eğitim sistemi sık sık değişen bakanlar, eğitim müfredatı ve sınav sistemleriyle karakterizedir ve eğitim alanı devasa bir ideolojik laboratuvar, öğrenciler de kendilerinin ya da velilerinin ya da eğitim uzmanlarının fikri alınmadan yapılan bu değişikliklerle güçlülükle başa çıkmaya çalışan denekler gibidir. Bunlarla başa çıkmak kolay değildir ve bu yüzden de birçok öğrenci bu sürekli değişen sisteme ayak uyduramadığı için eğitim sisteminin dışına düşmekte ve okulsuzlaşmaktadır.

AKP iktidarları döneminde 9 farklı Millî Eğitim Bakanı göreve gelmiş, 5 büyük müfredat değişikliği yapılmış ve sınav sistemi 6 kez köklü, altüst edici değişiklikten geçirilmiştir. 2002'den bu yana görev yapan 9 Millî Eğitim Bakanının her biri farklı öncelikleri ve projeleriyle göreve başlamış, neredeyse her değişim yeni bir reform paketi iddiasıyla sunulmuştur. Böyle bir ortamda bir öğün yemek, ücretsiz yemek hiçbir zaman bu değişip duran bakanlar döneminin, müfredatlar döneminin sorunu olmamıştır, açlık ve medeniyet ilişkisi bu bağlamda düşünülmemiş, bütün dünya yapay zekâ, eğitimdeki dönüşüm, teknolojilerdeki dönüşümü konuşurken biz hâlâ taşımaya sistemi konuşmak zorunda kalmışız.

Eğitimde eşitlikçi, özgürlükçü, seküler ve demokratik değerler üzerine temellendirilen bir müfredat yerine küçük büyük demeden bütün çocukları ve gençleri tevekküle, yoksulluğu, haksızlığı, hukuksuzluğu öte dünyaya havale etmeye, itaat etmeye ve boyun eğmeye yönlendiren din istismarcı, mezhepçi bir anlayışla temellendirmek en büyük davası olmuştur iktidarın ve bu dava sadece kendi bekalarına hizmet etmektedir, doymak bilmez hırslarına hizmet etmektedir. AKP tarihinde eğitim alanına yönelik takıntılı saldırganlığın amacı açıktır; otoriter rejimler eğitime erişimi sınırlayarak ve onun dönüştürücü gücünü kısıtlayarak kendi otoritelerini sorgulayan ve tehdit edebilecek bir yurttaşlık bilincinin dolaşmasını engellemeye çalışır. Bunları söylediğimizde işte karşımıza bu rakamlar geliyor. “En çok üniversite bizim dönemimizde açıldı.” deniliyor. Evet, her köşebaşına, her cadde üzerine bir üniversite açıldı ve öğrencilerin kendi kabuklarını kırmak, dünyaya gerçek bir yolculuk gerçekleştirmek üzere nitelikli üniversitelere gitmelerini teşvik etmek yerine bu nitelikli üniversitelere saldırıldı ve neredeyse her öğrenci kendi mahallesine kondurulmuş bir üniversitede eğitime zorlandı, o çevreden çıkmamaya zorlandı. Bu artan sayılara böyle bakmak gerekiyor. Derslikler arttı, üniversiteler arttı ama niteliğe ne oldu? Köklü üniversitelerin uğradığı saldırıları hepimiz çok yakından biliyoruz. Ben biraz da mesleki nedenlerle konuşmamda daha çok yükseköğrenime odaklanacağım, diğer arkadaşım elbette ortaöğretimin, okul öncesi eğitimin, diğer sorunlarımızın üzerinde duracak.

İşte, bu bakış açısının sonucunda eğitim alanına büyük bir bütçe ayırmanın da gereği yoktu elbette ve 2025 bütçesinde aslan payı olarak sunulan din hizmetleri ve din eğitimi kalemi 127 milyarı aşmışken çocukların korunması, bakın, çocukların, o “Kendimi geliştirmeye çalışıyorum, acıkmamaya çalışıyorum.” diyen çocukların korunması ve gelişimine ayrılan bütçe sadece 41 milyar; yani din hizmetine, eğitime ayrılan bunun tam 3 katı, çocukları korumaya ayrılanın 3 katı.

Türkiye’de okul öncesi eğitimden başlayarak 18 milyon öğrenci var, 2023-24 verileri bunlar ve o tarihteki MEB bütçesine baktığımız zaman, basit bir hesaplama, bir yılda bir öğrencinin 11 bin lirayla desteklendiğini görebiliyoruz. Şimdi, bu 11 bin lira çocuğun cebine konulmuyor, öyle bakarsanız ayda 11 bin lira fena değilmiş gibi görülebilir; öyle değil, bu, bir çocuğun bütün bir eğitim açısından desteklenmesinin bütün maliyeti.

Yükseköğretim Kurumunu her bütçe döneminde tartışıyoruz. Bir darbe kurumu, bütün iktidarlar gibi AKP de iktidara geldiğinde “Bu kurumu kaldıracacağız.” dedi ama YÖK, aslında yetki ve etki alanı son derece güçlendirilerek işte bu nitelikli üniversitelere yönelik saldırının ve üniversitenin mahvını getiren gelişmelerin de baş aktörü olarak yerli yerinde duruyor. Neye hizmet ettiği belli olmayan bir hınç ve kararlılıkla köklü üniversiteler bölündü, bir üniversiteden 2-3 yapı çıkarıldı. Üniversitelerin kadın çalışmaları, insan hakları alanında çalışan kürsüler ve merkezler, toplumsal cinsiyet eşitliği alanında oluşturulan birikim tarumar edildi. Üniversitelerde dekan, rektör, bölüm başkanları seçimleri iptal edildi; kayyım rektörler, kayyım dekanlar dönemi başladı. Bugün üniversitelere rektör seçilmiyor, hatta uygun rektörler atanmıyor yani Cumhurbaşkanı atıyor diyoruz ya üniversiteye rektör, aslında mesele o da değil, esas olarak belirli isimlere üniversite atanıyor, isimler seçiliyor, onlara atanacak üniversite bakılıyor; olan budur. Bunun en yakın örneğini -ben Diyarbakır milletvekiliyim- Dicle Üniversitesinde gördük. Bu köklü üniversitede yıllar yılı Gülen cemaati yapılanmasıyla verilen büyük zarar hiçbir veçhesiyle telafi edilmediği gibi AKP zaten onların yarım bıraktığı bütün işi de sürdürdü ve çok yakın bir tarihte rektörlük için adı hiç geçmeyen ancak bir önceki dönem AKP milletvekillerinden birinin kardeşi olan bir isme Dicle Üniversitesi atandı! Benzer bir şeyi ODTÜ, İTÜ, Ankara Üniversitelerinde de görebiliriz. Ankara Üniversitesi benim kendi üniversitem, buraya da yine AKP’li bir milletvekili bu yıl 2’nci kez atandı.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Gayet de başarılı, Allah razı olsun.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Bu başarı çok çok göreceli bir şeydir, onu hiç tartışacak vaktim yok keşke olsaydı.

Kısacası akademik özgürlük ve üniversitenin kurumsal özerklik sorunu daha da daha da derinleşti. OHAL KHK’leriyle toplamda 7 bini aşkın idari ve akademik personel işlerini kaybetti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Çelenk, bir dakika uzatıyorum.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Bunlar asla adli anlamda adil bir yargılanmadan yararlanamadılar; bunların bugün 5.800’ü hâlâ görevine dönebilmiş değil ve aynı şey hikâyesini artık herkesin, bütün dünyanın yakından bildiği barış imzacılarıyla da ilgili olarak devam ediyor. Birçoğu haklarındaki davalardan beraat ettikleri hâlde keyfi bir biçimde görevlerine döndürülmediler.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Çelenk, lütfen selamlayalım, süreniz bitiyor.

SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Bütün bunların yanında öğrencilerin barınma, beslenme, yurt sorunları var, öğrencilerin açlık sorunları var ve öğrenciler ağır bir saldırı altında, her türlü eleştirel düşüncenin tasfiye edildiği bir ortamda öğrenim görmeye çalışıyorlar, göremiyorlar ve yurt dışına büyük bir göç var, akademisyen göçü var, öğrenci göçü var. Sayılara bakacaksınız bir de bunlara bakalım, gerçekten çok vahim bir tabloyla karşı karşıyayız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

İkinci konuşmacı Mehmet Zeki İrmez.

Sayın İrmez, buyurun.

Süreniz on dakika.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri ve bürokratlar; öncelikle merhabalar.

Bütün eğitim emekçilerini, KHK'li meslektaşlarımı, ataması yapılmayan binlerce öğretmeni, sermayenin insafına terk edilen özel sektöre öğretmenlerini, kölelik koşullarında çalıştırılan ücretli öğretmenleri, öğrencileri, velileri, velhasıl eğitim sürecinin tüm bileşenlerini saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum ve son olarak altı yıldır ataması yapılmayan ve yaşamına son veren matematik öğretmeni Hakan Durgut şahsında ölüme itilen tüm eğitim emekçilerini saygıyla anıyorum.

Mili Eğitim Bakanlığı 2025 yılı bütçe görüşmesi için burada toplanmış bulunmaktayız. Gönül isterdi ki Türkiye'de eğitimin her gün daha da kötüye gidişinden, okulların noksanlıklarından, deney sahası hâline getirilişinden, iktidarın ideolojik ve politik tasavvurunu öğrencilere dayatan tekdüze, tekçi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - ...çoğulculuğa karşı duruşundan bahsetmeden sadece bütçe üzerine konuşabilseydik ama olmuyor, maalesef konuşamıyoruz çünkü bu anlayış bütçeye de harcamalara da kalem kalem maalesef sızmıştır. Bunu es geçmememiz, aklımızdan ve akıllardan çıkarmamamız gerekir.

Bakin, dün, medyaya yansıyan bihaber var "Velilere Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli anlatılacak, ders verilecek." diye. Peki, nedir bu Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli? AKP'nin makul ve makbul yurttaş yaratma gayesinin en somut adımlarından birisidir. Yeni olduğu belirtilen ancak AKP'nin yirmi iki yıllık iktidarıyla tam bir süreklilik arz eden bu model ve müfredatla, eğitim aracılığıyla devletin ve AKP-MHP iktidarı ideolojisinin çocuklara zerk edilmesidir. 2022 yılından itibaren defalarca kez müfredat değişikliği yapan iktidar, 12 Eylül zihniyetini okullarda tahkim etmek, dindar ve kindar nesil yetiştirmek için "seçmeli" adı altında zorunlu din derslerini müfredata dâhil etmektedir. Ayrıca, tek gayesi sermayeye ucuz iş gücü yaratma olan MESEM'lerde ölen işçileştirilen çocuklar da yaratılmaktadır; cinsiyetçi, militarist, tekçi, sermaye dostu eğitim anlayışının bir yansıması olduğu aşikâr olan bu modelde ana dilinde eğitim göremeyen milyonlarca çocuğa ilişkin adım atılmamıştır. "Eğitimde müfredat değişikliğini, ben yaptım, oldu." yaklaşımını ve zor aracılığıyla hüküm sürmeyi düstur edinen AKP, yine eğitimcilere, uzmanlara ve ilgili kurumlara danışmaksızın ideolojik ajandalarla hareket eden dar çerçeveli modeli hayata geçirmiş ve velilere aktarmak istemiştir. Eğitim politikalarının özgürlükçü bir perspektifle pedagojik ilkelere uygun bir şekilde belirlenmesi ve hazırlanması gerekmektedir. Bizim ana dilinde özgürlükçü, laik, bilimsel bir eğitimin tüm kademelerde sağlanmasına dönük mücadelemiz de AKP'nin yapboz tahtası misali çocukları şekillendirmek istediği eğitim sistemine dönük direnişimiz de her daim sürecektir.

Sayın hazırım, AKP iktidarı darbeyi fırsat bilip hatta Allah'ın bir lütfu sayıp eğitim yaşamında muhalifleri, devrimcileri, demokratları tasfiye etmek için kullandı. KHK'yle bizleri, on binlerce kamu emekçisini ihraç etti, emeğini hiçe saydı, sivil ölüme terk etti; KHK'lilerin yaşamaması, nefes almaması için elinden geleni yaptı. 42 bine yakın öğretmen, akademisyen ve hoca ihraç edildi; öğrencilerinden, okullarından edildi. En az 52 kamu emekçisi ihraç edildikten sonra intihar etti, en az 17 eğitim emekçisi de yaşamını yitirdikten sonra görevine Komisyon kararıyla iade edildi. Bu utanç tablosu, bu yaşananlar maalesef bu iktidarın eseri. Sekiz yıldan fazla oluyor, mücadelemiz son bulmadı ve kesintisiz devam ediyor; bizler haklıyız ve mutlaka kazanacağız.

İktidar her ne kadar "Şu kadar para harcadık." "Şu kadar yatırım yaptık." "Her şey yolunda." dese de ben bazı somut örneklerle Şırnak'taki eğitim sorununu dile getirmek istiyorum. Açıklamakta da fayda var, sadece Şırnak'ta değil, Hakkâri'de, Mardin'de, Diyarbakır'da, Muş'ta, Siirt'te, Ağrı'da yani her yerde aynı sorunlar yaşanıyor. Bakınız, Şırnak merkezde bulunan Rekabet İlkokul neredeyse iki yıldır atıl durumda ve yeni okul yapımına başlanmadı. Aylar önce bizzat gidip yerinde inceledim ama hâlâ atılmış bir adım maalesef yok. Bulunduğu çevrede tek ilkokuldu, öğrencileri başka uzak bir okula nakledildi ve ikili eğitime geçildi. Balveren beldesinde bulunan Balveren İlkokulu için de yıkım kararı var ama ne bir yıkım söz konusu ne de yeni yapılan bir okul. Burada da öğrenciler uzak bir okula gitmek zorunda kalıyor ve gittikleri okulda ikili eğitime tabi tutuluyorlar. Aynı durum, Kumçatı beldesinde bulunan Kumçatı İlkokulu için de geçerli. Sayın Bakana soruyoruz, Şırnak'ın Cizre ilçesinde yıkım kararı alınıp yıkılan Fatih Ortaokulunun akıbeti ne olacaktır? Ortaokul öğrencileri başka bir okulda ikili eğitim yapmak zorunda bırakılmıştır. Uludere'nin Yemişli, Dağdibi, Taşdelen, Andaç, Gülyazı ve Ortasu ve birçok köyünde var olan okulların çok eski olması ve okul eksikliğinden dolayı ikili eğitim söz konusu; o köylere okul yapılması zorunlu olmasına rağmen, peki neden bir adım atılmıyor? Buna yönelik herhangi bir planlama yapılmakta mıdır, Sayın Bakana soruyoruz.

Sayın Bakan, siz 25 Mayıs 2017'de Müsteşarken 2019'da Türkiye'nin tamamında ikili eğitime son verileceğini ve tam gün eğitime geçileceğini dile getirmiştiniz. O zaman Müsteşardınız şimdi Bakan, o tarih 2019'du, şimdi 2024; bu ne perhiz bu ne lahana turşusu! "Bitecek." dediğiniz ikili eğitime her yerde olduğu gibi Şırnak'ta tekrardan dönüş yaşanıyor. Yıkılması gereken okul yıkılmıyor, yeni okul yapılmıyor, tüm zorluğu maalesef öğrenciler çekiyor. Elbette ki çok merak ediyorum, buna cevabınız ne olacak?

Yine, Şırnak'ta ve ilçelerinde en az 3.200 öğretmene ihtiyaç var ve ataması maalesef yapılmıyor ama siz ise kölelik şartlarında çalışan ücretli öğretmenlerle geçici sözde çözümler üretiyorsunuz. Şırnak'la devam ediyorum Sayın Bakan ama anlatılan maalesef tüm Türkiye'nin hikâyesidir. Beytüşşebap ilçemizde 24 derslikli bir okul şu an Beytüşşebap Devlet Hastanesine dönüşmüş durumda. Oradaki öğrencilerin durumu ne olacak?

Önemli konulardan biri de -ki bu konuda sizlere soru önergesi de vermiştik- Beytüşşebap ve Uludere ilçelerinde görev yapan öğretmenlerin geçen yıllık eğitim döneminde Eğitimciler Birliği Sendikasına üye olması şartıyla Şırnak merkez başta olmak üzere istedikleri ilçelere görevlendirme usulüyle geçebildikleri hem basına yansıdı hem tarafımıza da iletilmişti. Bu görevlendirmeler sonucunda Beytüşşebap'ta ve Uludere'de var olan öğretmen açığına ek olarak öğretmen sayısı daha da düştü maalesef ve öğrencilerin nitelikli eğitime erişmelerinin bir kez daha önüne geçildi. Aynı durum bu dönemde de geçerli olacak mı? Sizin bu geçici görevlendirmelerden ve dönen dolaplardan haberiniz var mı; yoksa biz buradan size söylüyoruz, umarım gereğini yaparsınız.

Değerli hazırun, konuşmamın sonuna gelirken tekrar belirtmem gerekir ki halkların, inançların, emekçi çocuklarının, ana dilinde eğitim alamayanların ve tüm ezilenlerin ihtiyacı çoğulcu, eşitlikçi ve özgürlükçü bir eğitim paradigması ve politikalarıdır. Bu politikaların yaşanılır kılınması için mücadele etmekten vazgeçmeyeceğiz.

Teşekkürler Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın İrmez, teşekkür ederim.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Şenol Sunat.

Buyurun.

Süreniz yirmi dakika.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan ve değerli Komisyon üyeleri, muhterem bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz.

Gelir eşitsizliğinin son on sekiz yılın en yüksek seviyesine çıktığı, her 100 çocuktan 42'sinin yoksul olduğu Türkiye'de ekonomik krizin eğitim üzerindeki olumsuz etkileri giderek artıyor. Sayın Bakan, eğitimden tasarruf olmaz, hani itibardan olur ama eğitimden asla tasarruf olmamalı.

Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı bütçe artışı yüzde 33 oldu, Diyanetin bütçe artışı yüzde 41. MEB bütçesinin evet, yüzde 80'ini personel giderleri ve sosyal güvenlik primi oluşturuyor ve 2025 MEB bütçesinin mal ve hizmet alım giderlerinin payı yüzde 8; bu da çok yeterli değil, yetersiz ve cari transferler biraz artmış, bu cari transferler içinde sizlere yakın cemaat destekli vakıflar ve derneklere yapılan yardımların da olduğunu düşünüyorum. Bakın, 2024 yılında "Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler" adı altında hangi dernek ve vakıflara kamu kaynağı aktarılmıştır? Soruyorum, siz "Yok." dersiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Defalarca söyledik.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet.

Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî bütçe içindeki payı yüzde 9,86 ve eski yıllara göre de düşmüş yani sizin Hükümetinizin dönemine göre ve ben 2002'yle mukayese de etmiyorum yani sizin dönemlerinizle mukayese ediyorum. Hükümet ve siz zorunlu personel harcamaları ile cari transfer harcamalarını Millî Eğitim yatırımı olarak görmeyin. Bu kalem dışında, bakıldığında eğitime ayrılan kaynak merkezî bütçenin içinde yalnız yüzde 1,75'tir.

Sayın Komisyon üyeleri, OECD ülkelerine baktığımızda, öğrenci başına harcamalar dolar bazında kıyaslandığında, ilköğretimde üçte 1 oranında yani 11 bin, 12 bin liraya yaklaşan OECD ortalaması, bizim ise 4.038 dolar; ortaöğretimde 13.334 OECD ortalaması, bizim 4.305 dolar; yükseköğretimde ise yarı yarıya yani 20.499 OECD ortalaması, 10.657 Türkiye'deki ortalama.

TÜİK verilerine göre ekim ayının en yüksek enflasyon oranı eğitim alanında oldu, velilerin üzerine bu yıl daha da fazla yük bindi yani yüzde 93,6 eğitim konusundaki enflasyon. Eğitimden kısarak bu çocuklara, bu ülkenin geleceğine ne tür bir değer biçiyorsunuz Sayın Bakan? Eğitime bu kadar az kaynak ayırarak geleceği çalmıyor muyuz?

Okullaşma oranlarına baktığımızda, özellikle okul öncesi eğitimde öğrenci sayısı düşmüş yani oran olarak yüzde 84,3 olmuş 5 yaşta ki 5 yaşı bize hani zorunlu eğitim olarak beklerken giderek bir düşme görüyoruz ve bunun mutlaka dikkatle izlenmesi gerektiğine dikkat çekmek istiyorum. Yine, zorunlu eğitim çağında olmasına rağmen eğitim dışında kalan çocuk sayısının son üç yılın en yüksek değerine ulaştığını görüyoruz yani 2023-2024 yılında eğitim dışındaki çocuk sayısı 613 bin kişiye ulaşmış vaziyette. İlkokulda her 100 öğrenciden 5'i okula gitmiyor, ortaokulda her 100 öğrenciden 9'u okula gitmiyor, ortaöğretimde ise her 100 öğrenciden 12'si okula gitmiyor. Peki, bu çocuklar nerede Sayın Bakanım, neden okula gitmiyorlar? Aileler için bir cezai müeyyide yok mu? Eğitim devletin sunduğu bir hak değil mi yoksa ekonomik zorluklarla boğuşan aileler bu yükün altında çocuklarını çalıştırmak zorunda mı kalıyor? Bu soruları sormak ve yanıtlarını aramak zorundayız. Neden zorunlu eğitimde olması gereken çocuklarımız her yıl daha fazla sayıda okuldan kopuyor? Bizler nasıl bir sistemde, hangi vicdanla çocuk işçiliğinin arttığı bir topluma göz yumabiliyoruz?

Çocuk işçiliği kanayan bir yara; 5 çocuktan en az 1'i çalışıyor ve 1 milyonu aşmış vaziyette. 2023'ten 2024'e kadar en az 66 çocuğumuzu kaybettik çalışma koşulları nedeniyle ve çoğu tarım ve sanayi sektöründe çalışan bu çocuklar ağır koşullarda ekmek parası kazanmaya çalışırken can verdiler. Kendi çocuklarımızdan, eğitimin ve oyun oynamanın çok görüldüğü bu ülkede makineye sıkışarak, sıcaktan bunalıp kanallarda boğularak ölen çocuklardan söz ediyorum. Çocuk işçiliği neden bu kadar yaygınlaştı? Aileler çocuklarını eğitim yerine çalışmaya göndermek zorunda kalıyorsa bunun sorumlusu kim? Onlara "Geleceğimiz." derken gerçekten içten mi davranıyoruz? Bunu hepimiz için söylüyorum.

Evet, 14-17 yaş arası MESEM öğrencisi olan 11 çocuk staj yaparken hayatlarını kaybetti. MESEM'ler çocuk işçiliğini meşrulaştırıyor mu Sayın Bakan? İş güvenliği ve sağlığının denetlenmediği MESEM'lerde iş cinayetleri ve kazalarının önüne nasıl geçilecek? Çocuk yaşta çalışmaya başlamalarına rağmen staj ve çıraklığı neden sigortalılık başlangıcı saymıyorsunuz yani siz Çalışma Bakanlığıyla bu meseleyi niye çözmüyorsunuz? MESEM'lere katılım yaşını daha da düşürmek için 4 kentte meslek okulları açıldı, ortaokullar açıldı, çalışma yaşını 12'ye mi düşürmek istiyorsunuz?

Sayın Bakan, "Sağlıklı beslenme nasıl olur?" videosu hazırlamış Millî Eğitim Bakanlığı, milletle alay mı ediyorsunuz? Çocuklarımız aç "En azından çocuklarımıza bir öğün yemek verin." diye hiç durmadan, her dönem bu konuyu gündeme getiriyoruz ama maalesef giderek yemek verme işlemlerinin de azaldığını yani belli, 1 milyona yakın çocuğa yemek verme işlemlerinin de azaldığını ifade ettiniz.

Gelelim başka bir soruya; çocuklarımız ne kadar sağlıklı beslenebiliyor? Veliler çocukları için kantinlerde cep yakan fiyatlarla boğuşuyor, kantinlerde bir tost 50-60 lira. Bu ülke çocuklarını yalnız açlık değil, sağlıklı beslenme gibi temel bir ihtiyacı karşılanmazken onlardan nasıl bir başarı, nasıl bir gelişim bekleyebiliriz?

Sayın Bakan, siz 1'inci, 5'inci ve 9'uncu sınıf öğrencilerinize mektup yolladınız. Tabii, bunu basına yansıdığı kadar ifade ediyorum ki altın varaklı olduğu söylendi bu mektupların ve maliyetin 21 milyon lira olduğu söylendi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - İnandınız mı? İnandınız mı?

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Hayır, siz buna cevap verin; bu, basına yansıdığı için söylüyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Verdik ama; siz sordunuz, cevap verdik defalarca.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, ilk ve ortaöğretim değil sadece, evet -YÖK Başkanımız da burada- üniversite öğrencilerinin yüzde 71'i yeterli ve dengeli beslenemediğini söylüyor, yüzde 56'sı yemek yemediği günler olduğunu ifade ediyor, yüzde 70 öğrenci ayda 5 bin liranın altında parayla geçindiğini ifade ediyor; yani bırakın sağlıklı beslenmeyi, karınlarını doyuramıyoruz ve servis ücretleri çok ağır geldiğinden kilometrelerce bu öğrencilere yol yürütüyoruz. Özellikle deprem bölgesi Sayın Bakan, geçen yine haberlere intikal ettiği kadarıyla...

Sıra gelmişken, vazgeçin şu kalıcı yaz saati uygulamasından. Yani bunu gündeme Millî Eğitim Bakanı olarak siz getirin çünkü sabahın köründe o yavrucakların okula gitmek için kaçta kalktığını hepimiz biliyorsunuz. Gece geç vakitlerde, güvenliğin olmadığı sokaklarda o gençlerin nasıl yürüdüğünü, öğrencilerin nasıl yürüdüğünü bir kere daha hatırlatmak istiyorum.

Evet, temiz içme suyuna ulaşamayan okullarımızda, sıralarda oturacak yer bulamayan -evet, bazı okullarımızda iyi olabilir ama 60 kişilik sınıfların da olduğunu unutmayın- ikili eğitimin verildiği ülkemizde çok büyük sıkıntılar yaşanıyor. Hijyen sağlanamadı ve hijyen konusu çok gündeme geldi, Millî Eğitim Bakanlığı açıklamalar yaptı ama neticede, gerçekten, ilk başta, bu İlgücü Uyum Programı yüzünden geciktiğini ifade ettiniz ama kalıcı bir çözüm bulmak zorundasınız. Bu şekilde, okullarımızda görevlendirilmek üzere hem bu Toplum Yararına Program'ına uygun kişilerin daha çok sayıda olması okullarımızda önem arz ediyor.

Yine, 4+4 tutmadı Sayın Bakan, müfredattan önce değişmesi gereken bu sistem. Liselerin ve sistemin iflası; fen ve anadolu liseleri ile yabancı dille eğitim yapan kolejler olmak üzere tüm liseler YKS'de âdeta dibe vurdu ve imam-hatipler, meslek liseleri ve diğer liselerde durum daha da vahim. Fen liseleri ve anadolu liselerini değersizleştirdiniz, 2024 YKS'de puanı hesaplanan fen lisesi mezunu sayısı 60.634, dört yıllık lisansa giren 28 bin öğrenci var, açıköğretime bile giren fen lisesi öğrencisi var, yani fen lisesi sayısını bu kadar çok arttırmanın bir anlamı yoktu. Anadolu liseleri tabela okulu yapıldı, 930 bin kişi girmiş, 170 bini dört yıllık lisansa girmiş; imam-hatip liseleri daha da kötü, 252 bin mezundan 41 bin kişi girmiş ve meslek liselerinde tabii ki çok daha vahim durum. Tebrikler, teknoloji ve çağın şartlarına uygun bir eğitim modeli geliştireceğiniz, ideolojinize uygun Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni geliştirdiniz! Bunun nasıl geliştirildiğini çoğu Millî Eğitim çalışanı bilmiyor. Şimdi, Sayın Bakan, erdemli yöneticilerin yönettiği, erdemli yöneticilerin olduğu ülkelerde iyi, erdemli nesiller yetişir, bunu da hatırlatmak istedim.

Evet, üniversite sayısı arttı ama kalite ve nitelik yerlerde. Merkezî sınavlarda 4-5 soru hatalı olabilir mi, size de sormak istiyorum. Son beş yılda 2 milyona yakın öğrenci başladığı üniversite eğitimini tamamlamadan bıraktı. Neden diye size de soruyorum çünkü üniversitede eğitimin öğrencilere sağlayacağı ekonomik getirilerdeki düşüş ve üniversite okumanın gerektirdiği masraflar yüzünden öğrenciler okulu bırakıyor. Sayın Bakan da övünüyor, "Yabancı ülkelere, yabancı uyruklu 345 bin öğrencimiz var." diye. Bizim öğrencilerimizin de durumu bu! Sonuç? Diplomalı işsizler ordusu. İş hayatı aradığı vasıflı iş gücünü bulamıyor, çok iyi yetişen üniversite ve bölüm mezunları -çok az üniversitemiz kaldı- onlar da yurt dışına gidiyor yani beyin göçünü sağlamış oluyoruz. Sayın Bakan, siz öğrenci yetiştiremiyorsunuz ortaöğretimde ve ilköğretimden itibaren, YÖK de üniversiteleri geliştiremiyor ve geriletiyor. Bilimsel yönü iyi olan üniversitelerin içini de karıştırdınız; bakın, Boğaziçi iyice geriledi yayın ve şey bakımından çünkü rektörlerini değiştirdiniz, akademisyenlerini değiştirdiniz. 12 bin akademisyenin Türkiye'yi terk ettiği söyleniyor, umurunuzda mı, bilmiyorum. Rektör atamalarındaki siyasi tercihleriniz ki siyasetçi peşinde koşan akademisyenleri de görüyorum, gerçekten durum çok acı.

Geçen yıl 100 bine yakın öğrenci barınma sorunu nedeniyle üniversite kaydını dondurdu ya da yaptırmadı; devlet yurtları yetersiz, özel yurtlar da astronomik fiyatta, ev kiralari daha da beter.

Sayın YÖK Başkanım, ülkede sahte diplomadan geçilmiyor; Yıldız Teknik Üniversitesinde 2024 yılında 11 kişinin sahte diploma aldığı ortaya çıktı.

Türkiye'de neredeyse 18-24 yaş arasında her 3 gençten 1'i ne eğitimde ne de istihdamda. Bu durum diğer ülkelerle karşılaştırıldığında çok vahim.

Evet, taşınmalı eğitim... Bir yönetmelik yayınladınız "Taşıma merkezi 30 kilometreden fazla olan, öğrencisi taşınacak yerleşim birimlerinde ikamet eden öğretim ve ortaöğretim öğrencileri zorunlu olarak yatılı bölge okullarına ve pansiyonlu okullara yerleştirilir." deniliyor; yani 2024 ve 2025 öğretim yılı itibarıyla uygulamaya konulacak yeni Taşınmalı Eğitim Yönetmeliği taşınmalı eğitimden yararlanan öğrenci sayısını önemli oranlarda azaltma riski taşıyor ve ikili eğitim yapan okullardaki taşınmalı öğrencilerin ücretsiz yemek hakkı da ortadan kaldırıldı.

Şimdi, bu öğretim yılında kaç öğrenci taşınmalı eğitimden faydalıyor, kaç öğrenci kaderine terk edildi, kaç öğrenci pansiyon ve yatılı okullara kaydırıldı, onu da sorayım istedim.

ÇEDES'i lütfen kaldırın, çok büyük sıkıntılar... Yani yapılan, ortaya konulan senaryolar pedagojik mi, psikolojik ve bilimsel mi; o belli değil. Bu kişilerin pedagojik formasyonu var mı? O yüzden, kalkmasında fayda var.

"Mülakat gibi mülakat yapayım." derken sınıfta kaldınız Sayın Bakan. MEB dışında gerekliliğine ve adil olduğuna inanan da yok, isteyen de yok. Mülakata girilen il öğretmen adaylarının kaderleri oldu; farklı illerdeki komisyonların farklı puan diliminde puan vermeleri ve bunların standartize edilmeden atama puanlarına eklenmesi yaşanan krizin ana nedeni. Bu durum kul hakkı yemektir bildiğiniz gibi, siz inançlı da bir insansınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Doğru söylüyorsanız böyle itham edebilirsiniz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, doğrusu...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Cevap vereceğim ya size.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Doğrusu KPSS puanlarını şey yapmanız, ona göre...

Bir diğer sorumuz da öğretmen açığı ve atama bekleyen öğretmenler. Yüz binlerce öğretmen atama beklerken mevcut öğretmenlerin önemli bir kısmı ise geçici, güvencesiz koşullarda çalışıyor. Yahu, kaldırın şu sözleşmeli ve ücretli öğretmenliği! Devamlı aynı şeyi söylüyoruz ve bazen muhalefeti dinlemekte fayda var Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hep dinliyoruz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Hiç dinlemiyorsunuz, keşke dinleseydiniz. Eğer dinlemiş olsaydınız şu Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu asla geçirmezdiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şenol Hanım, siz de bize değil de duvar yazılarına inanırsanız...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Yusuf Bey, yok, hiç duvar yazısı falan değil.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım, en son size söz vereceğiz, lütfen...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Evet, benim sürem de azaldığı için...

Bakın, 81 ilimizin tamamında uyuşturucu madde kullanımı tespit edilmiş durumda, biliyorsunuz, yaklaşık 13 milyon çocuğumuz madde bağımlılığına karşı savunmasız durumda. Madde kullanma yaşı 10 ila 12 yaşa kadar düşmüş, okullarda şiddet, akran zorbalığı giderek artmış. Önlemlerinizi nedir Sayın Bakan? Yani en önemli konularımızdan biri bu.

Yeni Öğretmenlik Meslek Kanunu, dedik biraz önce; keşke dinleseydiniz, böyle bir Akademi... Sadece bir akademi, Millî Eğitim Akademisi kurup istediğiniz şekilde ve üniversitelere, eğitim fakültelerine paralel bir yapı kurmak için akademi şeyini getirdiniz, Millî Eğitim Akademisini kurdunuz ama bu akademilerde eğitim fakültesinden mezun olan kişileri bile iki seneye yakın tutmak durumunda kalıyorsunuz. Allah aşkına, böyle övmek olmaz! Eğitim fakültelerinden mezun olanları değil de mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğretmen olmak isteyen ve başvuru kriterlerine uygun adayların pedagojik formasyon almaları sağlanmalıdır ve MEB'de de mevcut öğretmenlerin hizmet içi eğitimi yapılmalıdır. Niye böyle bir karar aldınız? Yani öğretmenliği altı yıla mı çıkardınız? Çok dile getirdik bunları, bunlara gerek yok "Akademiye de karşı değiliz." dedik ama yani yaptığınız işlem paralel yapılar mı kurmak devamlı bir şekilde?

Evet, denetim elemanlarını tekrar ediyorum, müfettişlerin durumunu düzeltin ve denetim mekanizmasının iyi kurun çünkü Millî Eğitimin alanı çok geniş, bu alanda denetim yapılması gerekiyor ve denetimsizlikten dolayı birçok sıkıntı yaşıyoruz.

Evet, Halk Eğitim Merkezlerinde çalışan usta öğreticilerden söz etmek istiyorum. Maşallah, 2024-2025 eğitim öğretim döneminde tasarruf tedbirleri nedeniyle Türkiye genelinde 98 bin kişi olan usta öğreticilerin eğitim faaliyetleri durduruldu, şu anda usta öğreticiler işsiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tasarruf tedbirleri diye kim dedi?

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Öyle deniliyor, bize gelen usta öğreticiler söylüyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - O da yanlış.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Ama 98 bin insanın şu anda kursları niye açılmıyor?

İkincisi: Evet, çok büyük, çok büyük problemleri vardı bunların; bunların kadro mevzuu vardı yani Millî Eğitim Bakanlığı bunları sözleşmeli de memur olarak da kabul etmiyordu, işçi kabul edilmiyorlardı, tatillerinde maaşları, ücretleri kesiliyordu. İyi bir şey beklerlerken bu sefer kapının önünde kaldılar ve bu yüzden binlerce usta öğretici geçim derdine düştü ve birçok kursiyer de mağdur edildi çünkü o kursiyerler de en azından sosyalleşiyordu, iş imkânı, bir beceri kazanma durumunda kalıyordu. Her çalışan gibi kendilerine değer verilsin istedi usta öğreticiler, özlük hakları tanınsın ve yaptıkları iş angarya olarak görülmesin; istedikleri bunlardı ama maalesef, böyle bir durum söz konusu oldu.

Şimdi, Sayın Bakan yani, gerçekten Millî Eğitim Bakanlığının çok büyük sıkıntıları var, kolay bir Bakanlık değil Türkiye'nin en çok kişiye hitap eden, kesime hitap eden Bakanlığı ama bütçe yapılırken de görüş alınmasında fayda var diye düşünüyorum.

O yüzden, ben çok teşekkür ediyorum ama zamanımı tam kullanmadım herhâlde.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Yok kullandınız, tam son saniyeler şu an.

Teşekkür ederiz.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Saadet Partisi Grubu adına Sayın İsa Mesih Şahin buyurun.

Süreniz yirmi dakika.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçe görüşmelerini yapıyoruz ve ben de değerli mütefekkir Nurettin Topçu'nun sözleriyle başlamak istiyorum: "Türkiye'nin üç asırlık buhranlarını eğitim ve kültür dünyamızdaki sorunlarda aramızda gerekir." der, bundan elli yıl önce söylemiş, üzerine de bir elli yıl daha eklenmiş.

Elbette bir toplumun geleceği eğitimle şekillenir; çocuklarımızın, gençlerimizin yarınları en iyi şekilde hazırlanması için atılan her adım ülkemizin yarınları demektir. Bizim isminde "millî" ibaresi olan iki bakanlığımız var; Millî Eğitim Bakanlığı ve Millî Savunma

Bakanlığımız. Millî Savunma Bakanlığımız ülke savunmasını planlarken bugünkü konuşmamıza esas olan Millî Eğitim Bakanlığımız ise gelecek nesilleri eğiterek bir nevi gelecekteki vatan savunmamızı planlar. O yüzden, Sayın Bakanım, burada dile getirdiğimiz eleştiriler üzerinden siyasi bir derdimiz yoktur çünkü konu siyasetüstüdür, konu vatandır ve derdimiz Yusuf Tekin'i dövme değildir, bağcıyı dövmek değildir; derdimiz üzüm yemektir. Tek bir meramımız var, o da gelecek nesillere aydınlık bir geleceği miras bırakmak ve derdimiz gençlerimiz, geleceğimiz, hasılı ülkemizdir.

Şimdi, bütçe detaylarına baktığımızda 2025 yılı için toplam 1 trilyon 451 milyar 721 milyon 540 binlik bir bütçe ayrılmış, en çok pay yine Millî Eğitim bütçesine ayrılmış; bu oranın yüzde 71'lik kısmının personel giderlerine ayrıldığını görüyoruz. Peki, şunu sormak istiyorum: Gerçekten yeni yatırımlara ayrılan pay ne kadar? AR-GE çalışmalarına ayrılan pay ne kadar? Bunları sormamız gerekiyor. Dünya her gün yeni bir icada uyanırken, yapay zekâ çağı tam gaz devam ederken sanayi devrimini ıskalayan atalarımız gibi biz de bu çağı ıskalayacak mıyız? İskalamamalıyız, bunun altını özellikle çiziyorum.

Bütçe faiz ödemesi... Tabii ki bu eleştirim size değil, iktidar partisindeki arkadaşlara. Bütçedeki faiz ödemesi 1 trilyon 950 milyar lira yani Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinden daha fazla. Biz eğitim alanımıza ayrılan bütçeden daha fazla bu ülkede faiz ödemek zorunda kalıyoruz maalesef.

Sayın Bakanım, hassasiyetlere sahip bir insan olduğunuzu düşünüyorum, sizi eleştiriyoruz ama hassasiyet sahibi bir insan olduğunuzu düşünüyorum. Enflasyon belası ve yıkıcı fakirlik en çok okula giden evlatlarımızı vuruyor maalesef. Bakın, birçok çocuğumuz, maalesef, okula aç gitmek zorunda kalıyor; bunun siyasetini, demagojisini yapmıyoruz, büyük şehirlerde gerçekten böyle bir sorun var. Yani okulda kendisine bir simit bile alamıyor çünkü yok. "Yok"u kim bilir; "Yok"u yokluktan gelen bilir. Dolayısıyla, ben iktidar partisindeki yokluktan gelen arkadaşlarımızdan bu konuya ses çıkarmalarını bekliyorum. Allah aşkına, şu bütçede minik yavrularımıza bir öğün yemek verecek kadar pay niye ayıramıyoruz? Bir öğün yemeği çocuklarımızdan esirgemek bizim devletimize yakışmaz.

Engellilerin toplumsal hayata katılımı ve özel eğitimi için ayrılan bütçe, bütçenin yüzde 5,82'lik kısmını oluşturuyor. Ancak birçok ilimizden özel eğitime gereksinim duyan bireylerimiz için Halk Eğitimlerde faaliyet gösteren rehabilitasyon merkezlerinin kapandığı bilgileri gelmektedir, bu konuya eğilmenizi özellikle istirham ediyorum.

Okul öncesi eğitim bireyin gelişmesinde en kritik dönemi kapsıyor ve çocuklarımızın zihinsel, duygusal ve sosyal becerilerinin temellerinin atıldığı bu dönemde sağlanan eğitimin kalitesi ve erişim imkânları büyük bir fark yaratıyor. Ancak ülkemizde okul öncesi eğitimde şehir ve kırsal bölgeler arasında dikkat çeken ciddi bir fırsat eşitsizliği söz konusu. Bu eşitsizlik, özellikle kırsal bölgelerdeki çocukların gelişim potansiyellerini sınırlamakta ve onları şehirde yaşayan yaşlılarına göre dezavantajlı bir konuma getirmektedir. Az önce 20 kilometrelik mesafeye gittiklerinden bahsettiniz, sanırım gezici okullar için. 5 yaşındaki çocuklarımıza, 6 yaşındaki çocuklarımıza bu yapılmamalı diye düşünüyorum. Çocuklarımızı daha 5 yaşında ayrımcılığın karanlık yüzüyle tanıştırmayalım.

Yine, bu yaz saati uygulamasına da değinmek istiyorum. Tabii ki sizin uhdenizde olan bir şey değil ama çocuklarımızın uykusunu alamaması, gelişim sorunu yaşaması, güvenlik kaygısı yaşaması, velilerin bu kaygıyı yaşaması dolayısıyla sizin de bu konuya eğilmeniz, bu sorunun çözümü için bastırmanız gerekir diye düşünüyorum.

Beyin göçü, özellikle nitelikli liselerden ve üniversitelerden mezun olan öğrencilerimizin yurt dışına gitme eğilimleri ülkemizin karşı karşıya olduğu önemli bir sorun. Neden gidiyorlar? Maalesef, gelecek kaygısı, umut Sayın Bakanım. Onların hayallerini gerçekleştirecek bir ortam hazırlamak zorundayız. Kendi ellerimizle yetiştirdiğimiz yavrularımızı göz göre göre yaban ellere gönderemeyiz, göndermemeliyiz yani buna bir çare bulmak zorundayız. Temel sorun, Türkiye'nin iklim sorunu, işsizlik sorunu var. Yani "ev genci" diye bir tabir ortaya çıktı son dönemlerde; ne çalışan ne okuyan, sadece evde oturan. Hak ve özgürlüklerle ilgili gençlerin kaygıları var. Mülakat sorununu çok dile getirdik yani gençlerin kayırmacılıkla ilgili üzerlerinde böyle bir kaygı, bir endişe var. Dolayısıyla bütün bunları topladığımızda Türkiye'nin bir iklim sorunu var ve bu iklim sorunu, maalesef, beyin göçü sorununa sebep olmaktadır. Biz Türkiye'de bu iklimi düzeltmek ve beyin göçünü tersine çevirmek zorundayız.

Evet, ciddi bir eğitim reformuna ihtiyacımız var, bunu ilerleyen safhalarda konuşacağım. Okullaşma oranı ve derslik konusunda Türkiye bir hayli mesafe katetmiş olsa da eğitimin kalitesi konusunda aynı şeyleri, maalesef, söylemek mümkün değildir. Özellikle, son zamanlarda yapılan okullarımızın fiziki açıdan çok iyi olduğu doğrudur ancak okullarımızda önemli sorunlar var, interneti olmayan çok sayıda okulumuz var. Kütahya'dan bir liste getirdim, konuşmanın sonunda size uzatırım; muhtemelen her ilimizde de buna benzer listeler vardır. Elbette okullarımızın fiziki kalitesinin iyi olması, iyileşmesi bizi mutlu eder ancak bir şeyi merak ediyoruz, çok güzel okullar yapıyoruz, bu okulları temizleyecek maalesef hizmet sorununu neden yaşıyoruz? Okullar açılmadan dile getirdik ve eleştirmek için değil, öneri olarak sunduk; bakın, burada bir sorun var, okulların temizlik sorunuyla ilgili bir sorun yaşanacak dedik ve iktidar partisindeki birçok arkadaşımızla da görüştük. Dedim ya amacımız üzüm yemek, bağcıyı dövmek değil ama maalesef sorun yaşandıktan sonra çözüm aramaya çalıştık.

Şunu da sormak istiyorum: Kaç okulumuzda yemekhane var, kaç okulda spor salonu var? Kaç okulumuzda resim, müzik atölyesi mevcut? Kaç okulumuzun bahçeleri öğrencilerimize yetebiliyor? Okul sadece derslik, öğretmenler ve idareci odalarından ibaret değildir; iyi bir okulda yemekhane, spor salonu, atölyeler ve geniş bir okul bahçesi de olmalıdır. Okullarımızın kaç bu özelliklere sahip? Ne yazık ki sadece bina yaparak okul yapmış olmuyoruz maalesef müteahhitlek yapmış oluyoruz; sadece sıra koyarak eğitim vermiş olmuyoruz maalesef kırtasiyecilik yapmış oluyoruz. Hatırlarsanız Hababam Sınıfı filminde Mahmut Hoca öğrencilere şöyle söylüyordu: "Okul, sadece dört yanı duvarlarla çevrili, tepesinde dam olan yer değildir." Eğitimcisini, öğrencisini, velisini, yardımcı personelini mutlu edemediğimiz yer okul olabilir mi?

Eğitimin sadece niceliksel boyutunun artması değil, niteliksel olarak da iyileşmesi önemlidir. Verilen eğitimin istihdam, verimlilik, kalkınma göstergelerine yansımaları niceliksel büyümeyle her zaman aynı oranda gitmelidir. Bu çerçevede, ülkemizde eğitim sistemimizin niteliksel boyutunun geliştirilmesine ihtiyaç vardır.

Eğitim sistemimiz merkezi sınavlardaki başarıya odaklanmış durumda. Peki, davranış kazandırma, yabancı dil eğitimi, spor ve sanatla ilgilenme, teknolojiyi doğru kullanma, öğretilenlerin hayatta karşılığı olup olmaması, din dersi için ders saatleri arttığı hâlde ahlaki ve dinî değerlerimizdeki büyük yozlaşma konularında da kafa yoruyor muyuz?

Her şehre en az bir üniversite açılmasıyla neredeyse isteyen herkes üniversiteye gidebiliyor, sonra da gençlerimiz çoğunlukla iş bulamayıp işsiz ordusuna ekleniyor. Her genç üniversiteye gitmeli mi, bu soruyu tartışmak zorundayız ve bu soruyu cesur bir şekilde tartışmak zorundayız ve biz bu soruyu tartışmaya varız.

Ne yazık ki burada üzücü bir konuyu daha dile getirmek istiyorum. Her ile hatta her üniversiteyi açan iktidarın ülkenin en prestijli kurumlarından biri olan Şehir Üniversitesini de tamamen siyasi nedenlerle kapatması bu iktidara yakışmamıştır. “Üniversite kapanmadı.” diyen arkadaşlarımız var iktidar partisinden “Üniversite faaliyetine başka bir üniversite çatısı altında devam ediyor.” gibi diyen arkadaşlarımız var. Arkadaşlar “üniversite” dediğimiz kurum taş duvarlardan ibaret değildir. “Üniversite” dediğimiz kurum akademik iklimden ibarettir ve akademik iklim de bir senede, üç senede oluşan bir şey değil, yılların getirdiği bir birikimdir. Eğer siz o akademik iklimi yok ederseniz üniversiteyi de yok ederseniz. Maalesef ülkemizin önemli bir değeri olan, sizin de camianızın önemli bir değeri olan Şehir Üniversitesi gözümün önünde eriyip gitti. Sizden istirhamımız bu yanlıştan dönülmesi, Şehir Üniversitesinin öğrencilerine ve akademik personeline iadeitibar yapılmasıdır.

Okullarımızda 1 milyon 20 bin civarında öğretmen görev yapıyor. Bu insanlardan ülkenin geleceği olan çocukların en iyi şekilde yetiştirmeleri isteniyor ancak verilen ücretler öğretmenimizi gerçekten tatmin edebiliyor mu; bunu gerçekten masaya yatırmak gerekir. Bir de ek ders sorunu var; öğretmenin brans ve okuluna göre aldığı ek ders ücreti değişebiliyor. 20 bin lira ek ders ücret alan öğretmenimiz var, 2 bin lira alan da var. Bu maaş ve ek ders durumunun da düzeltilmesi gerekir. Doğru olan, ek ders uygulamasına son verip öğretmenlere tatmin edici bir maaş uygulaması yapılmasıdır.

Tabii, burada özel okul öğretmenlerimizin çalışma koşullarına da değinmek isterim. Birçok özel okulda öğretmenlerimiz sosyal güvenceleri olmadan üç kuruş paraya çalışmak zorunda kalıyorlar, asgari ücret düzeyinde maaş alıyorlar. Unutmayalım, buralarda da eğitim veriliyor. Ücretli öğretmenlerimiz işsiz kalma endişesiyle bir öğretmenin asla hak etmeyeceği bir çalışma koşulunda çalışıyor. Özel okul öğretmenlerimizin özlük hakları kesinlikle iyileştirilmelidir. Öğretmenlerimiz sadece ders anlatma robotu olarak da görülmemelidir.

Bağımlılık sorunu hepimizin ortak önemli bir sorunu. Sigara, alkol, uyuşturucu, sanal kumar, bahis, teknoloji bağımlılığı gençler arasında maalesef, hızla yayılıyor. Yeşilay verilerine göre en çok bağımlılık sorunu kumar ve bahis konusunda.

Sayın Bakanım, maalesef, her gencimizin cebinde bir kumarhane geziyor şu anda, her gencimizin cebinde bir kumarhane geziyor. Özellikle lise çağlarındaki çocuklar arasında hızla artan bağımlılık oranları üzerine çokça düşünölmeli ve gereken tedbirleri almamız. Bu konuda İçişleri Bakanlığına, Gençlik ve Spor Bakanlığına ne kadar sorumluluk düşüyorsa Millî Eğitim Bakanlığımıza da bir o kadar sorumluluk düşmektedir. Gençlerimizi kumarın, alkolün, uyuşturucunun bütün kötölükleri doğru anlatılmalı, onları bu çağın şeytanlarından korumamız.

Millî Eğitim Bakanlığımız geçen yıl ölçme değerlendirme sistemini değiştirdi, artık ortaokul ve lise düzeyinde bütün sınavlar açık uçlu sorulardan oluşmakta, ideal olan elbette budur ancak ortada büyük bir sorunuz var; okuldaki sınavlar açık uçlu ama merkezî sınavlar test usulüyle yapılmaktadır. Bunu bilen veli ve öğrenciler okuldaki açık uçlu sınavları bir tarafa bırakıp var güçleriyle merkezî sınavlara hazırlanmaktadır. Onlarca kaynak satın alma, özel ders, dershane, etüt merkezi ve eğitim koçluğu, uzayıp gidiyor; bütün bunlara milyarlarca para akıtılmaya devam ediliyor. Okuldaki sınav açık uçlu, merkezî sınav test; ya, bu çelişkiyi de Sayın Bakanımızın izah etmesi gerekir diye düşünüyorum.

“Sınav” demişken LGS sınavlarında bir soru iptal edildi; bununla ilgili sonradan öğrencilere hak tanıdınız yani girebileceği okullara girmesiyle ilgili, bazı okullar -burada isim vermiyorum, sonra verebilirim- bazı özel okullar bu hakları “Kontenjanım yok.” diye sağlamadılar öğrencilere, isim de vereceğim size özelde yani daha düşük puan alan, daha yüksek puan alandan daha iyi bir okula gidebilmiş oldu; özelde vereceğim Başkanım.

PISA sonuçlarını değerlendirdiğimizi. PISA sonuçlarını Genel Kurulda da değerlendirmiştik, Singapur örneği önemlidir. Singapur 1990'lı yıllarda eğitim sistemini düzeltmek için bir masaya yatırıyor ve ülkenin en yetenekli, en zeki insanlarını öğretmenlik mesleğine yönlendiriyor, ciddi, tatmin edici maaşlar veriyor. Singapur 2022 yılında PISA'da bütün şeylerde birinci olmuştu. Singapur örneğine de bakmakta fayda var.

Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nu tartıştık ama sadece Komisyonunda ve Genel Kurulda tartıştık. Çocuklarımızın geleceği, esasında ülkemizin geleceği olan eğitim sistemini emanet edeceğimiz öğretmenlerimizin eğitilmesi, mesleki gelişimi, zaman koşullarına göre kendilerini yenileyebilmesi vesaire açılardan Öğretmenlik Mesleği Kanunu elbette önemlidir. Konunun esası fevkalade önemli ama bu önemli konunun ele alınma yöntemi de bir o kadar önemlidir. Esasında, öğretmenlik mesleğinin itibarı açısından bu düzenleme çok önemli bir fırsat içeriyordu. Böylesine önemli bir fırsat varken neden çoğulcu bir yaklaşımı düşünmeyiz, bunu gerçekten anlayamıyorum. Konunun muhataplarından, siyasi partilerden, sendikalardan, öğretmenlerimizden neden yeterli görüşler alınmaz, bu sistemimizi de özellikle ifade etmek istiyorum.

Bir önemli gerçekliği dikkatlerinize sunmak istiyorum: Her iktidarın kendi ideolojik kalıbyla eğitim sistemini ele almasını, farklılıkların hassasiyetlerini, beklentilerini, düzenlemeye yansıtmasını da yanlış bir bakış açısı olarak görüyorum. O zaman bu düzenlemeye “reform” diyemezsiniz. Biz bugüne kadar eğitimin ideolojik olarak ele alınmasından acılar yaşamış bir ülkeyiz. Oysa bu tablolardan ders çıkarabilmeliydik.

Amaç olarak burada, nitelikli eğitim için nitelikli öğretmen bakış açısını ortaya koyuyorsunuz, güzel. Peki, soruyorum: Ücretli öğretmenlik uygulaması ne olacak? Bu uygulama üzerinden alacağımız öğretmenlerimiz akademi eğitiminden geçmeden hizmet vermeyecek

mi? Bu bir çelişki değil midir? “Nitelikli öğretmenlik” kavramı için önce öğretmenlik mesleğinin tanımını net bir şekilde yapmamız gerekir. Birden fazla tanımlama yapılan bir öğretmenlik mesleği olmaz; kadrolu öğretmen var, ücretli öğretmen var, sözleşmeli öğretmen var. Öğretmen sadece öğretmen olmalı, bu tanımlama yapılmalıdır.

Öğretmen adaylarının mesleğe hazırlamak için akademi kurulacaksa fakülteler ne iş yapacak? Temel soru bu, temel sorumuz bu. Evet, mesleki gelişim, zamanın koşullarına göre öğretmenlerimizin kendilerini yenilemesi vesaire -haklılar- için akademi kurulması doğrudur ama bir fakülte mezununun öğretmen olmak için tekrar akademi eğitimine tabi tutulması doğru değildir. Sonuç olarak, halkta şöyle bir kaygı ortaya çıkıyor: “İktidar kadrolaşma düşüncesinde mi?” diye böyle bir kaygı, haklı bir kaygı ortaya çıkıyor. “Ne gerek var toplumu yormaya?” diye soruyorum.

Ayrıca, akademi eğitimi kim verecek? Fakültelerdeki hocalar verecek. Orada yetersiz gördüğümüz eğitim burada yeterli hâle mi gelecek? Burada olması gereken, fakülte eğitimlerinin masaya yatırılmasıdır, fakülte eğitimlerinin iyileştirilmesidir, staj uygulamasının nitelikli hâle getirilmesidir ve mezuniyet sonrasında da objektif kriterlere dayalı bir KPSS sınavının esas alınmasıdır. Hiçbir şey için geç değil, bunu hâlâ düzeltebiliriz.

Öğretim elemanlarının liyakat konusu da önemli. “106.495” sayısını açıkladınız, akademiye girişte de yine, torpil düzeninden ziyade, liyakat düzeninin esas alınması önemli diye düşünüyorum.

Bir soru: Fakültelerimizin -YÖK Başkanımız da burada, ÖSYM Başkanımız da burada- hukuk fakültelerinin hepsinin dekanı hukukçu mudur? 44 devlet üniversitemiz var, 44’ünün dekanı da hukukçu mudur; özellikle bu sorunun cevabını merak ediyorum.

Geniş çaplı bir eğitim reformuna ihtiyacımız var dedik. Meslek liselerini yeniden reforme etmek zorundayız. Bu anlamda, piyasada büyük bir ara eleman sorunu, nitelikli eleman sorunu var. Sanayicimiz dertli, çalıştıracak insan bulamıyorlar. Bu hepimizin, bütün partilerin ortak tespitidir ama ortada bir meslek lisesi reformuna da ihtiyaç vardır. Bu anlamda, dün bir araştırma önergesi verdik; bir komisyon kuralım, bunu masaya yatıralım, bir çalışmayı Bakanlığın önüne sunalım dedik. Yine, bunun için de geç değil, bu çalışmaları yapmak durumundayız.

Şimdi, ben ortaokulu imam-hatip çıkışlı birisiyim, liseyi anadolu öğretmen lisesi çıkışlıyım; ikisiyle ilgili de değerlendirme yapacağım. Son dönemde maalesef, imam-hatip okullarının çok sayıda açılmasını amacına uygun bulmuyorum, imam-hatip ruhuna uygun bulmuyorum. İhtiyaç sayısı kadar açılmalıdır, artık muhafazakâr aileler bile buraya çocuklarını göndermemektedir; bu bir sorundur. Ben ortaokula giderken sınavla alınıyordu bu okullara, nitelikli bir eğitim vardı. Evet, açalım ama ihtiyaç sayısı kadar açalım. İhtiyaç olmayan her okul israftır. Nitelikli bir eğitim versin; derdimiz budur. İhtiyaç fazlası her okul niteliğini düşürüyor ve sizi de amacımızdan uzaklaştırıyor diye düşünüyorum.

Evet, öğretmen liseleri dedim, 2012 yılında ilginç bir şekilde kapatıldı. Yani, öğretmenlik mesleğiyle lise yıllarında tanışma fırsatı buluyordu burada yetişen çocuklar. Neden kapatıldı, gerçekten anlayabilmiş değilim. Ya kapatmak yerine ıslah ederek, reforme ederek yaşatmayı neden tercih etmeyiz; bunu da sormak istiyorum. Öğretmen liseleri zamanın koşullarına göre reforme edilerek yeniden açılmalıdır.

Son olarak mülakatlara değineceğim Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Şahin, yirmi saniyeniz var, sonra sürenizi uzatacağım.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Gelirken üyelere “Türk Maarifinin Tarihî Kaynakları” kitabını hediye olarak getirdiniz; teşekkür ediyorum, güzel bir örnek. Benim anlayışına göre, esasında, kamuda kitap haricinde de hiçbir hediye olmamalı, bunu özellikle düşünüyorum. Ben de size bir yıllık konuşmalarımın oluşmuş bir kitabını getirdim, az sonra takdim edeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Ek süre veriyorum, lütfen tamamlayalım.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Bu kitapta en çok konuştuğum konu mülakatlar olmuş. Ya, bir derdimiz var samimi bir şekilde, ülkemizin geleceği için liyakatli bir sistem esas alınsın dedik; bunu dinletemedik ama bunu geçtik artık Sayın Bakanım, mülakat konusu şu anda uygulanmadı.

Başka bir derdimiz var. Bakın, ben size -normalde benim tarzım değil ama- sizin öğretmenlerinizin size bir sitemini getirdim. Evet, mülakat puanları tekin değil. Şimdi, şöyle bir sitem var, şöyle bir eleştiri var: Bakın, yapılan mülakata torpil karıştı demiyoruz, başka bir şey diyoruz. Ya, “bölgeler arası puan farklılığı” diye bir şey var. Ben Bakanlıktaki arkadaşlarla da görüşmeye çalışıyorum, evet, bir fark olduğunu onlar da kabul ediyorlar. Benim sizden istirhamım şudur: Burada gençlerimizin haklarının yenilmesi gerçekten benim kabul edebileceğim, içime sinen bir şey değildir. Ben sizin vicdanlı bir insan olduğunuza inanıyorum, burada arkadaşlarımızın bazıılarını tanıyorum, gerçekten vicdan sahibi insanlar olduğunuza inanıyorum. Benim tek istirhamım, ya, gece yastığa başınızı koyduğunuzda gerçekten “Bir sorun yok.” diyorsanız, bakın, ben razıyım. Ben bu kadarını söylüyorum ama ortada da bölgeler arası bir puan farklılığı varsa -bir kriter yok, bir şey yok; Van’daki farklı vermiş, İzmir’deki farklı vermiş- İstanbul Siyavuşpaşa’da girenin günahı nedir? Bu sorun çözülmek zorundadır. Bu sorunun da gördüğüm kadarıyla tek bir çözüm noktası kalmıştır, o da kontenjan dışında kalan arkadaşlara hakkaniyetli bir ek kontenjan verilmesidir. Öbür türlü açık söylüyorum, siz de zan altında kalırsınız, bütün arkadaşlarımız zan altında kalır. Ben bu konuyu sizin, arkadaşlarımızın vicdanına teslim ediyorum. Umarım hakkaniyetli bir sonuç çıkar diye düşünüyorum.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli milletvekilleri, Millî Eğitim Bakanlığımızın 2025 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Şahin, teşekkür ederim.

Milliyetçi Hareket Partisi adına 2 konuşmacımız var.

Sayın Filiz Kılıç, buyurun.

Süreniz on dakika.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Sayın Bakanım, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve kıymetli bürokratlarımız; Millî Eğitim Bakanlığımızın 2025 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime başlamadan önce Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin ifade ettiği gibi Milliyetçi Hareket Partisinin Türk milleti ve onun ruh kökünden doğan Cumhuriyet İttifakı'nı benimsediğini ve kalben desteklediğini muhterem heyetinizin huzurunda bir kez daha ifade etmek isterim.

Malumlarımız olduğu üzere 2025 yılı bütçesi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişimizin ardından hazırlanan 7'nci bütçedir. Cumhuriyet İttifakı'nın dik duruşuyla desteklediği Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın bütçesinin geçen sene olduğu gibi bu yıl da en büyük payı eğitime ayrılmıştır. 2025 yılı bütçe teklifi, 2026 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program ile 2024-2028 dönemini kapsayan On İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda yer alan makroekonomik hedef, politika ve önceliklere uyumlu olarak hazırlanmıştır. Bu kapsamda ödenek tutarlarının tahsisi, yatırımı, üretimi, istihdamı artıracak, 6 Şubat depreminin yaralarını saracak, eğitimde fırsat eşitliğini, kaliteli sağlık hizmetini, kadın ve gençlerimizin önünü açacak, çalışan ve emeklilerimizin yaşam standardını yükseltecek, muhtaçlarımızı sosyal koruma şemsiyesi altına alacak bir anlayışla hazırlandığından şüphemiz yoktur.

Sayın Bakanım, eğitim bir milletin yegâne kimlik kaynağıdır. Bir milletin kimliği gelişmişlik düzeyi, ekonomisi, hayat standartları, eğitim düzeyi ile eş değer seviyededir. Eğitim politikalarının temel amacı Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, manevi ve kültürel değerlerimizi özümsemiş, düşünme, algılama ve problem çözüme yeteneği gelişmiş, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, yeni gelişmelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü, erdemli, inançlı ve milliyetçi nesillerin yetiştirilmesidir. "Temel eğitim her Türk vatandaşının hakkıdır." düsturuyula ayırım gözetilmeksizin herkese açık olması genellik ve eşitliğin gereğidir. Nitekim atılan kararlı adımlar ve uygulanan doğru politikalar sayesinde eğitimde fırsat eşitliği sağlanmış, kız öğrencilerimizin oranı erkek öğrencilerimizi geçmiştir. Eğitim sistemi çocuklarımızın hayatının her alanında Türk milletine değer kazandıracak, onu geliştirecek ve kalkındıracak bir donanıma sahip olmalı, bilgi toplumunun gerektirdiği beceriler ile uluslararası rekabet yeteneğine sahip, teknoloji kültürü gelişmiş insan gücü olmasını sağlayacak şekilde yapılandırılmalıdır.

Sayın Bakanım, ülkemizde son yıllarda eğitimde fiziki, teknolojik ve beşerî kapasitenin artırılmasına yönelik önemli iyileşmeler kaydedilmiştir. Derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azalmıştır. Okul öncesi eğitimde ve temel eğitimde okullaşma oranında ciddi iyileşmelerle birlikte eğitime erişim de artmıştır. 2025 yılı bütçesinde en fazla pay millî eğitime ayrılmıştır. Eğitimin niteliğinin daha da artırılması isteği bütçede de apaçık görülmektedir. Eğitimin niteliğinin artırılmasındaki en önemli ölçüt de hiç kuşkusuz öğretmenlerimizin özlük haklarının ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi, maddi ve manevi beklentilerinin mümkün olan en üst seviyede temin edilmesidir. Sorunsuz öğretmen sorunsuz eğitim; huzurlu öğretmen huzurlu öğrenci ve aile demektir. Bir akademisyen ve akademik hayatım boyunca TÜRK EĞİTİM-SEN'imizin onurlu bir üyesi olarak söylemek isterim ki öğretmenlerimizin her daim ve her şartta hem şahsım hem de Milliyetçi Hareket Partisi olarak yanlarında olduk, olmaya da kararlılıkla devam edeceğiz. Atanamayan öğretmen sorununun kademeli olarak çözülmesini ve bu konunun sorun olmaktan çıkarılmasını gerekli görüyoruz. Nitekim bu konuyla ilgili Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli, Öğretmenler Günü'nde "Öğretmenlerimizin her daim yanında olacağız. Atanamayan hiçbir öğretmen bırakılmamalıdır. Ücretli, sözleşmeli veya bir başka ad ve tanım altında hiçbir öğretmen kalmamalı, etap etap hepsi kadroya geçirilmelidir." demiş ve partimizin görüşünü kamuoyuyla paylaşmıştır. Eğitimin her kademesinde müfredatın millî ve çağın gereklerine uygun bir şekilde planlanması ve uygulanması esas olmalıdır. Türkçenin doğru ve güzel kullanımını teminen ana sınıfı ve ilköğretim kademesinde Türkçenin iyi öğretilmesine önem verilmelidir. Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli "Bugün, Türkçe, milletimizin kurduğu son büyük devletin, Türkiye'nin sahibini ve egemen unsurunu temsil eden bir ses bayrağı olarak topraklarımızda dalgalanmaktadır." demiştir.

Son yıllarda yükseköğretim kademesinde de eğitime erişimi destekleyen önemli adımlar atılmıştır. Açık öğretim de dâhil olmak üzere üniversitelerin toplam kontenjan sayısı 1 milyonu aşmıştır; bu nedenle, Türkiye, sınavsız üniversiteye geçişi başarabilecek üniversite zenginliğine sahip hâle gelmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak üniversiteye giriş sınavının kaldırılması, bunun yerine ilköğretim ve ortaöğretimde etkili bir yönlendirmeye bağlı olarak uygulanacak müfredatla ortaöğretim başarısını ve ortaöğretim sonunda yapılacak olgunlaşma sınavını esas alan bir eğitim modelini tahayyül ediyoruz. Bir diğer deyişle, ana disiplinler dışında, büyük Türk mütefekkeri Ziya Gökalp'in aydınlatığı yolda Türk'ün şanlı mazisi ile millî bilinç kimliğini önde tutan bir eğitim anlayışının eğitimin yüzyılına yakışacağına yürekten inanıyoruz. Mülakat komisyonlarındaki farklı puanlar sebebiyle oluşan eşitsizliğin giderilmesi, mülakat konusunda daha net açıklamalar yapılarak milletimizin aydınlatılması hususu da faydalı olacaktır.

Son olarak ifade etmek istediğim birkaç husus bulunmakta Sayın Bakanım. Hayat boyu öğrenme kapsamında halk eğitim merkezlerinde verilen kursların kısıtlamaya gidilmeden devam etmesi büyük önem arz etmektedir. Eğitimde tasarruf olmaması gerekmektedir, buna da sizlerin yürekten inandığına bizler de inanıyoruz. Okullara alınan temizlik personelinin ve ödenen ücretin 2 katına yükseltilmesi olumlu bir gelişmedir ancak Türkiye Yüzyılı'nda, eğitim yüzyılında eğitim öğretim başladıktan sonra bina tadilatı, hizmetli temini ve servis taşımacılığı sorunlarıyla uğraşmamamız gerekir. Bu gibi sorunları el birliğiyle gündemimizden çıkarmamız ve önceliğimiz olması elzemdir. Bakanlığımızın hususiyetle tedbirleri alacağından şüphemiz yoktur. Kurulan Millî Eğitim Akademisinin her ilde varlık göstermesi, öğretmen adaylarımızın bulunduğu illerde devam edebilmeleri, ulaşım, iase ve ibate için fazladan harcama yapmalarını açısından çok büyük önem arz etmektedir. Bu konuda da Bakanlığımızın gerekli tedbirleri alacağına da yürekten inanıyoruz, bu konuda bir çalışma yapıldığını da biliyoruz.

Sayın Bakanım, seçim bölgem olan Nevşehir için de birkaç özel istirhamım olacak sizden. Nevşehir merkez Eras bölgesinde nüfus yoğunluğundan dolayı anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise binasına acil ihtiyaç vardır. Derinkuyu ilçemizde Tarım ve Hayvancılık Meslek Yüksekokulu bulunmaktadır; söz konusu meslek yüksekokulumuzu desteklemek, esasen geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan bölgenin kalkınmasına katkıda bulunmak için Derinkuyu ilçemizdeki meslek liselerimizden birinin tarım ve hayvancılık lisesine dönüştürülmesini

veya yeni bir lise yapılmasını istihdam etmekteyiz. Yine, Avanos ilçemizde acil ihtiyaç olan ve yer tahsisı yapılan kız meslek lisemiz ile TOKİ bölgesindeki ilkokulun da bir an önce yapılması hususunda gerekli mercilere talimatlarınızı bekliyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken geleceğimizin teminatı olan evlatlarımıza ve onları yetiştiren cefakâr ve vefakâr öğretmenlerine eğitim hayatlarında üstün başarılar diliyorum, 2025 yılı bütçesinin aziz milletimize hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Muhterem heyetinizi ve büyük Türk Milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum sayın milletvekilimize.

Sayın İsmail Faruk Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

Konuşmamın başında cumhuriyetimizin kurucusu Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, bölücü terör örgütü PKK tarafından şehit edilen Aybuke Yalçın ve Necmettin Yılmaz öğretmenlerimizi, ebediyete irtihal eden tüm öğretmenlerimizi rahmetle ve saygıyla anıyorum.

Millî nitelikli bir eğitim bağımsızlığımızın güvencesidir. Eğitim sürdürülebilir kalkınmanın en önemli unsurlarından biri, millî yükselişin teminatıdır. 2025 yılı merkezî yönetim bütçesinden en büyük pay yüzde 14,8'le eğitime ayrılmış, eğitim yatırımları da bir önceki yıla göre yüzde 41,2 oranında artırılmıştır. Bütçeden en büyük payın eğitime ayrılması eğitim hizmetlerinin yaygın ve erişilebilir olmasına ve fırsat eşitliğinin sağlanmasına verilen önemin de göstergesidir. Eğitim öğrenci, öğretmen ve diğer bileşenleriyle düşünüldüğünde toplumun geniş bir kesimini yakından ilgilendirmektedir. Bu kadar geniş bir kitlenin koordinasyonunda bazı sorunların çıkması olağan görülse de çocuklarımızın en üst düzeyde imkânlarla kavuşturularak güvenli ortamlarda nitelikli eğitime ulaşmaları geleceğimiz adına en büyük arzumuz ve beklentimizdir.

Değerli milletvekilleri, temel eğitim her Türk vatandaşının hakkıdır ve eğitim kurumlarımız hiçbir ayırım gözetilmeksizin herkese açıktır. Çocuklarımıza dinî inanç, etnik köken ve felsefî düşüncelerine bakılmaksızın eğitim ve öğretimde imkân ve fırsat eşitliğinin sağlanması, toplumun bütün fertlerinin ilgi, eğilim ve yetenekleri doğrultusunda öğrenim görmesi esastır. Bize göre, Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, yeni gelişmelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü, erdemli ve inanca nesillerin yetiştirilmesi eğitim politikamızın temel amacı olmalıdır. Eğitim politikaları yüksek medeniyet perspektifine dayanan bir anlayışla kurgulanmalıdır. Öğretim programları bilgiyi analiz edip işleyerek değer süreçlerine aktarma yetenekleri geliştirilmiş uyumlu bireylerin yetiştirilmesi hedefine dönük olarak ele alınmalıdır. Çocukların ruhsal ve bedensel gelişmelerini gözetken, güvenliğini ve iyi olma hâlini destekleyen eğitim ortamlarıyla eğitimin dışına çıkma ve okuldan kopma riski bulunan öğrencilere yönelik önleyici mekanizmalar oluşturulmalıdır. Çocukların erken yaşlarda yenilikçi düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim teknolojileri geliştirilmelidir. Özel eğitim ihtiyacının karşılanması amacıyla özel eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması, denetlenmesi ve iyileştirilmesi gerekmektedir. Sağlıklı bir eğitim politikası başta öğrenci ve öğretmen olmak üzere, aile ve kurum gibi eğitim bileşenlerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, aynı zamanda fiziki, teknolojik ve idari kapasitenin yeterliliği, müfredatın millî ve çağdaş gelişmelere duyarlılığı ve öğretmenlerimiz ile eğitim çalışanlarımızın mali ve sosyal haklarının yeterli hâle getirilmesiyle yakından ilişkilidir.

Ülkemizde son yıllarda eğitim altyapısına yönelik önemli iyileşmeler kaydedilmiştir. 2023-2024 öğretim yılında öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 18, ortaöğretimde 14 olarak gerçekleşmiş, derslik başına düşen öğrenci sayısı da ilköğretimde 23, ortaöğretimde 22 olmuştur. Net okullaşma oranı 2023-2024 eğitim öğretim yılında ilköğretimde yüzde 95,65, ortaöğretimde yüzde 87,97 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Eğitime yapılan yatırımlar sonucu okullaşma oranında ciddi iyileşmelerle birlikte eğitime erişim de artmıştır. Önümüzdeki dönemde ise eğitim süreçlerinin daha nitelikli hâle gelmesi yanında eğitim-istihdam ilişkisinin dünyayla rekabet edebilecek, Türkiye'yi küresel bir güç yapacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak şekilde planlanması hayati önemdedir. Mesleki eğitim, KOBİ'lere yönelik beşerî sermayenin güçlendirilmesi ve imalat sanayisinin ikiz dönüşümü çerçevesinde, ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücü yetiştirilmesi doğrultusunda geliştirilmelidir. Türkiye kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak bu sorunu çözmek, başta ara eleman olmak üzere yeterli nicelik ve nitelikteki personel ihtiyacını giderecek eğitim yönlü tedbirleri almak durumundadır.

Öğretmenlerimiz eğitim sisteminin en temel ögesi, istikbalin mimarlarıdır. Sorunları çözülmüş, beklentileri karşılanmış, huzurlu bir çalışma ortamı tesis edilmiş öğretmenler mutlu, huzurlu, başarılı öğrencinin ve huzurlu ailenin de teminatıdır. Bu doğrultuda, Cumhurbaşkanlığı İttifakı olarak, öğretmenlerimizin özlük haklarının ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi, maddi ve manevi beklentilerinin mümkün olan en üst seviyede temini amacıyla gayret gösterilmiş, önemli adımlar da atılmıştır. Bu süreçte öğretmenlerimize 3600 ek gösterge verilmesi, Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun çıkarılması ve kariyer imkânlarının genişletilmesi ile mali ve sosyal haklarında iyileştirmeler gibi önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bunun yanı sıra, atanamayan öğretmen sorununun kademeli olarak çözülmesi ve bu dramın bitmesi gerektiğini düşünüyoruz. Parti olarak, öğretmenlerin mesleki olarak kendilerini geliştirme ve yenilemelerine imkân sağlayacak "araştırma geliştirme tazminatı" adı altında ilave bir ödenek verilmesinin doğru olacağını değerlendiriyor ve öneriyoruz.

Kalkınma planı ve yıllık programda, öğretmen yetiştirme ve geliştirme sürecinin tüm aşamalarının ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden yapılandırılmasıyla öğretmenlik mesleğinin niteliğinin ve toplumsal statüsünün güçlendirilmesi ihtiyacının devam ettiği vurgulanmıştır. Bu çerçevede, eğitim müfredatından eğitim araç ve yöntemine, öğretmen kalitesinden fiziki ve teknolojik donanım kapasitesine kadar eğitimin her alanında uyumlaştırmaya dönük değişikliklerin de dinamik bir şekilde yapılması gerekmektedir.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri; Türkçenin doğru ve güzel kullanımını teminen ana sınıfı ve ilköğretim kademesinde Türkçenin iyi

öğretilmesi hayati önemdedir. Bakanlığınız tarafından Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan yeni müfredatta Türkçenin etkili kullanılmasına yönelik becerilerin kazandırılmasının temel politikalarından biri olmasından memnuniyet duyduğumuzu belirtmek istiyorum. Çocuklarımıza erken yaşlarda vatan ve millet sevgisinin, doğal kaynak kullanma bilincinin, feragat ve fedakârlık duygularının, sevgi ve hoşgörünün, devlet malına sahip çıkmanın, ahlaklı, dürüst, iyi insan olma erdeminin öğretilmesi ve bu şekilde hayata hazırlanmaları gerektiğini düşünüyoruz. Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevi değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Mevlâna, Hacı Bayram Veli ve Yunus Emre gibi şahsiyetlerin hayatı ve felsefesinin ortaöğretimde seçmeli ders olarak okutulmasını, manevi ve kültürel yozlaşmaya ve sapkın akımlara karşı Anadolu'da mayalanan bilgi ve hikmetin genç kuşaklara aktarılmasını gerekli görüyoruz. Okul öncesi eğitimin yüzde 100 seviyesine çıkarılmasını zorunlu görüyor, millî bilincin güçlendirilmesi, temel insani değerlerin kazandırılması ve ileriki süreçte eğitim başarısının daha da artırılması amacıyla buna yönelik yeterli kapasitenin tesis edilmesini önümüzdeki sürecin önemli bir işi olarak değerlendiriyoruz. Bağımlılıkla mücadele, akran zorbalığının önlenmesi, sağlıklı bir okul-aile iş birliği tesis edilmesi gibi konularda eğitimin her kademesinde sürekli adımlar atılmasının, yönetimin temel fonksiyonlarından birisi olan denetimin yönetim süreçlerinde etkinleştirilmesinin eğitim bileşenlerinin memnuniyetini artıracaklarını düşünüyoruz.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; son yıllarda yükseköğretim kademesinde de eğitime erişimi destekleyen önemli adımlar atılmıştır. Ülkemizde 129 devlet üniversitesi, 75 vakıf üniversitesi ve 4 vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 208 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Bu hâliyle Türkiye, üniversiteler, programlar, öğretim elemanı ve öğrenci sayısı zenginliğiyle sınavsız üniversiteye geçişi başarabilecek yeterliliğe sahip hâle gelmiş görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Biz, Filiz Hanım da az önce söyledi, Milliyetçi Hareket Partisi olarak üniversite giriş sınavının kaldırılmasını, bunun yerine ilköğretim ve ortaöğretimde öğrencilerin ilgi, yeteneklerini, becerilerini ve kabiliyetlerini dikkate alan etkili bir yönlendirmeye bağlı olarak uygulanacak müfredatlarla ortaöğretim başarısını ve yapılacak olgunlaşma sınavını esas alan ve fırsat eşitliğini gözeten üniversiteye geçiş sisteminin uygulamaya konulmasını öngörüyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Sınavı doğru düzgün yapamıyorlar İsmail Bey. Sınavı bile doğru düzgün yapamıyorlar, onda bile bir sürü şaibe varken, sorular çalınırken bu dediğiniz yöntemi nasıl uygulayacak bu anlayış?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Cavit Bey, siz işinize bakın, siz işinize bakın.

Bir dakika...

CAVİT ARI (Antalya) - Nasıl uygulanacak bu anlayış?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen Sayın Ari...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Siz konuşurken dinledi.

CAVİT ARI (Antalya) - Benim sözüm İsmail Bey'e değil de önerisine.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Diğer yandan, üniversitelerin ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, araştırma yaparak bilim ve teknoloji üreten, toplumsal gelişmeye önderlik eden bilimsel yöntemlerle meselelere çözüm üreten, dünya üniversiteleriyle yarışan eğitim kurumları hâline getirilmelerini, temel fonksiyonlarının yanı sıra, bilgiyi sanayileştiren ve ticarileştiren bir yapıya bürünmelerini gerekli görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Evet, bu düşüncelerle bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ejder Açıkkapı...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar; Millî Eğitim Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Eğitim, bir toplumun kalkınmasının, kültürel olarak zenginleşmesinin en temel anahtarıdır. AK PARTİ olarak 2002'den bu yana her evladımızın kaliteli eğitim imkânlarına ulaşabilmesi için büyük bir gayret gösterdik, göstermeye devam ediyoruz. Bugün, burada, milletin evlatlarını, ülkemizin geleceğini emanet ettiğimiz eğitim alanında atılan adımları, yapılan yatırımları ve bu yolda katedilen mesafeyi paylaşmak istiyorum. Mesele yalnızca rakamlar, bütçeler ya da projeler değil, mesele bu milletin öz evlatlarının akıl ve vicdan sahibi, vatansever, çalışkan bireyler olarak yetiştirilmesi meselesidir.

Bakınız, eğitim, bir milletin damarlarında akan kandır, ruhunda taşıdığı değerlerin can damarıdır. Osmanlı'dan cumhuriyete, Millî Mücadele döneminden bugüne hepimiz bir meşale gibi eğitimi taşıdık. Şimdi ise Türkiye Yüzyılı'nın eşliğindeyiz ve bu yolda eğitim sistemimizde büyük dönüşümler gerçekleştiriyoruz. Eğitimin her kademesinde yapılan yeniliklerle ülkemizin dört bir yanındaki çocuklarımızın eşit şartlarda eğitim almasını sağlamaya çalıştık. Okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar genişleyen bir vizyonla hareket ederek derslikler inşa ettik, öğretmen atamalarını artırdık, dijital dönüşüme öncülük ettik. Geleceğe emin adımlarla yürüten, donanımlı bir nesil yetiştirmek için eğitimde devrim niteliğinde adımlar attık. Millî ve manevi değerlerine sahip çıkan, gelecek nesillere bunu aktarmamıza vesile olan bir Millî Eğitim politikası evlatlarımıza bırakabileceğimiz en büyük miras olacaktır çünkü Türkiye Cumhuriyeti devleti gerek tarihî gerek coğrafi konumu bakımından dünyanın göz bebeği, incisi bir konumdadır. Evlatlarımızı, kültürümüze, gelenek ve

göreneklerimize uygun olmayan, millî ve manevi değerlerimizi hiçe sayan bir eğitim politikasına mahkûm edemeyiz. Örf ve âdetlerimizi, gelenek ve göreneklerimizi, vatan sevgimizi, bayrak sevgimizi, millet sevgimizi, devlet sevgimizi evlatlarımıza aktarmak bizim boynumuzun borcudur. Ben buna burada itiraz edecek kimsenin olmadığına inanıyorum. Bu, siyasetin üstünde bir mesele, hepimiz için bir vazifedir.

Sosyal medya platformlarında, dijital içerik platformlarında, video oyunlarında dünyaya zerk edilmek istenen bir cinsiyetsizlik zehri olduğunu görmeyenimiz yoktur. LGBT sapıklığının geldiği nokta hepimizin malumudur. Evlatlarımızı en uç, en kirlî noktalara taşıyıp millî ve manevi değerlerini unutturmak, tarihten çekip alıp daha sonra onları köle hâline çevirmek isteyenlerin olduğunu görüyoruz. Ben buna da burada kimsenin itiraz etmeyeceğini düşünüyorum.

Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, sayın milletvekilleri, değerli misafirler; siyasi görüşümüz, bakış açılarımız farklı olabilir ama inanıyorum ki her birimiz evlatlarımıza huzur ve bereketle yoğrulmuş bir vatan emanet etme gayretindeyiz. Eleştiriler yapılırken sadece eleştirmek için değil, ifade ettiğim millî ve manevi değerlerin korunması hususunda hassasiyetle davranmak zorundayız. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, AK PARTİ olarak özellikle son yıllarda eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarını artırmak için yoğun çaba harcıyoruz. 2002 yılında yüzde 11,7 olan okul öncesi okullaşma oranı 2023-2024 eğitim öğretim yılında yüzde 84,26'ya çıkmıştır. İlköğretimde ise okullaşma oranı yüzde 91'den yüzde 95,65'e, ortaöğretimde yüzde 50,57'den yüzde 87,97'ye yükselmiştir. Çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitim alması yalnızca bireysel gelişimleri için değil, aynı zamanda güzel ülkemizin geleceği için de en büyük güvencemiz olacaktır. Eğitimin sadece akademik bilgiyle sınırlı kalmadığına, aynı zamanda sosyal, kültürel ve ahlaki değerlerin de bireylere kazandırılması gerektiğine inandığımızın altını çiziyorum. Bu anlayış doğrultusunda, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle eğitim sistemimizde köklü bir yenilik sürecine girdik. Bakanlığımızın Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle çocuklarımızın çok yönlü gelişimini destekleyen değerler eğitimi, sosyal, duygusal öğrenme becerileri ve okuryazarlık temelli ders programları hazırlanmış durumda. Bu model çerçevesinde hazırlanan müfredatla, öğrencilerimize bilgiyi yalnızca ezberletmek değil, onların bilgiye dayalı analiz yapma, problem çözme ve kritik düşünme yeteneklerini geliştirme gayretindeyiz.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; teknoloji çağındayız, millî ve manevi değerlerimize sahip çıkacağımız gibi, teknolojiyenin geri kalmadan, teknoloji üretmekle büyümeye, güçlenmeye devam edeceğiz. Bu kapsamda, okullarımızda dijitalleşme ve teknoloji entegrasyonu çalışmalarımız da tüm hızıyla devam etmektedir. Bugün ders kitaplarımızda karekodlar aracılığıyla etkinlikler, animasyonlar ve simülasyonlarla zenginleştirilmiş dijital içeriklere yer veriyoruz. Artırılmış gerçeklik ve yapay zekâ uygulamalarıyla desteklenen bu materyaller sayesinde öğrencilerimiz dijital çağın gereksinimlerine uygun bir eğitim alabiliyorlar.

Tabii, evlatlarımıza daha kaliteli eğitim sunmanın yolu öğretmenlerimizin niteliğini de artırmaktan geçmektedir. AK PARTİ hükümetleri olarak eğitim kadromuzun mesleki gelişimine büyük önem veriyoruz. 2024 yılı itibarıyla Bakanlığımıza bağlı kurumlarda 1 milyonu aşkın öğretmen görev yapmaktadır. Son yirmi yılda 799 binden fazla öğretmen ataması gerçekleştirilmiştir ve bu öğretmenlerimiz, sürekli mesleki gelişim programlarıyla desteklenmektedirler. Tabii, bu rakamlar Cumhuriyet tarihinin en büyük öğretmen atama sayılarının yansımasıdır. Hatırlayalım, 80-90 kişilik sınıflarda bir arada 4 çocuk, 5 çocuk ders görme gayretindeydi; tabii, bu kötü zamanlar geride kaldı. Hiçbir milletvekilimiz o karanlık günlere, evlatlarımızın binbir zorlukla eğitim olduğu günlere dönmek istemeyecektir; bundan da eminim.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli milletvekilleri; mesleki ve teknik eğitimin gücünün farkındayız, bunları güçlendirmek ülkemizin ekonomik kalkınmasına doğrudan katkı sağlayacaktır. Millî Eğitim Bakanlığımız gençlerimizi nitelikli iş gücü olarak yetiştirmek için mesleki ve teknik eğitime özel bir önem vermektedir. Bu kapsamda, sanayi kuruluşları ve diğer sektörlerle iş birliği içinde çalışıyor, meslek liselerimiz modernize edilerek öğrencilerimizi mesleki eğitime teşvik eden projeler geliştiriyor ve ülkemizin dört bir yanında uygulamaya koymaya devam ediyoruz. Bu süreçte, mesleki eğitim merkezlerimizde eğitim alan öğrencilerimize sağlanan destekleri artırdık, artırmaya devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitimde fırsat eşitliği sağlama konusundaki kararlılığımızı her bir öğrencimize ücretsiz ders kitabı dağıtımıyla da destekliyoruz. Tabii, o yılları hatırlayalım; 2003 yılından bu yana her eğitim yılı başında milyonlarca evladımıza ders kitapları ücretsiz olarak dağıtılmakta. 2024 yılı itibarıyla ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerimize toplamda 108 milyondan fazla ders kitabı dağıtılmıştır. Bizim amacımız, Millî Eğitimde ailelerin üzerindeki maddi yükü hafifletmek, evlatlarımızın eğitimine odaklanmaktır. Eğitim kalitesini artırmak adına okullarımıza spor salonları, laboratuvarlar ve kütüphaneler kazandırdık, kazandırmaya devam ediyoruz. 2002 yılında ülkemizde yalnızca 2.791 spor salonu varken bugün bu sayı 12.041'e ulaşmış durumdadır. Kütüphanelerimizin sayısını da her geçen gün artırıyor, okuma seferberlikleriyle okuma yazma bilmeyen yaşlı vatandaşlarımıza ulaşma gayretimizi de sürdürüyoruz. Kütüphane sayımız bugün 40 bine yaklaşmış durumdadır.

Sayın milletvekilleri, özetle, Millî Eğitim Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesi çocuklarımızın ve gençlerimizin geleceğe güvenle bakabilmesi, aziz milletimizin refah seviyesinin daha da yükselmesi için büyük bir öneme sahiptir. AK PARTİ iktidarları boyunca bütçenin her daim en büyük kısımları eğitime harcanmıştır, ayrılmaya da devam edecektir, harcanmaya devam edecektir.

Aziz milletimizin vicdanı... Bir süredir ortalıkta koparılan fırtınayı, maskenin altındaki yüzleri hep birlikte görmemiz gerek. Mevzu okullarımızın temizliği ise doğrudur ama gözler başka, oyunlar, niyetler başka. Bakanlığımız evlatlarımızın temiz bir gelecekte, sağlıklı yuvalarda yetişmesi için görevini yerine getirmektedir.

CAVİT ARI (Antalya) - Mesela, neymiş oyun söylesin.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - 60.487 okulumuzda 143.355 temiz yürekli insan geleceğimizin teminatı çocuklarımız için görevlerinin başındadır.

CAVİT ARI (Antalya) - Temizlikte nasıl bir oyun olabilir, söyleyin?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - "13 okulda bir gün temizlik yapıp bütün okulları biz temizliyoruz." diyor, söyleyin Allah aşkına, hangi akıl bunu mantıklı bulur? Biz millet için didinirken, milletin evlatlarına umut ve gelecek sunarken bu siyasi gösterilerle o temiz geleceği

göremeyiz. İşte, bütün bu samimi-yetsizlikler içerisinde temizlik meselesi bahane edilip gerçekler çarpıtılıyor. Şunu iyi bilelim ki okullarımız siyaset meydanı değil irfan ocaklarıdır. fikri hür, vicdanı hür nesiller yetiştirmek için mukaddes bir görevimiz varken siyasetin kirli ellerini bu mukaddes yuvalardan çekmeye davet ediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - Biraz temiz olsun istiyoruz. Okullar pislik içinde mi kalsın?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu mesele sadece temizlik meselesi değil hakikatin temiz kalması meselesidir. Biz milletin emanetine sahip çıkacağız. Bugün bu milletin çocuklarının başında duran bizler ve yarın onların tertemiz gözleriyle bakacağı geleceğe...

CAVİT ARI (Antalya) - Meseleyi söyleyin. Bu konunun açıklanmasını istiyoruz. Şu veciz konuşmayı çözmek için uğraşyoruz!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, metni size verecek sonradan.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Herkes durumu görecek. Millettin okuluna, evladına siyaset buluşturmaya çalışanlar bu milletin vakarının duvarına çarpacaktır.

Uluslararası raporlarda Türkiye'nin görünümü... Türkiye PISA araştırmasına 2003 yılından itibaren katılmaktadır. PISA 2022'ye yönelik bulgular şu şekildedir: Türkiye matematik alanında 453, okuma becerileri alanında 456 ve fen alanında ise 476 puan almıştır. PISA 2018 sonuçlarıyla kıyaslandığında matematik ve fen bilimleri alanlarında OECD ortalamalarında düşüş olmasına rağmen Türkiye'nin fen alanında puanı artmış, matematik alanında ise mevcut başarısını korumayı becermiştir. OECD raporunda ülkelerin uzun dönem performansları incelenmiştir. Uzun dönem performansına göre Türkiye, matematik ve fen alanlarında performansını istikrarlı bir şekilde artıran 4 ülkeden 1'i olmuştur. Bu performansı Türkiye istikrarlı bir şekilde pozitif grubunda yer almıştır. 2000 yılından itibaren PISA'ya katılan tüm ülkelerin ve OECD ülkelerinin ortalamasında düşüş gözlenirken Türkiye'nin puanlarındaki artış dikkat çekmektedir. Türkiye'de dezavantajlı grupta yer alan öğrencilerin yaklaşık yüzde 12'si matematik performansında en üst çeyrekte yer alabilmiştir. Bu öğrenciler sosyoekonomik yönden dezavantajlı grupta yer almasına rağmen kendi ülkelerindeki öğrencilerle kıyaslandığında eğitimde daha iyi sonuçlar elde ettikleri için akademik açıdan dirençli olarak değerlendirilebilirler. PISA'da eğitim materyali eksikliğinden dolayı öğretimin aksama düzeyi OECD ortalamasına göre daha iyi durumdadır. Eğitim Materyali Eksikliği İndeksi Türkiye için eksi 0,57 iken OECD için eksi 0,17 bulunmuştur. İndeks değerinin daha düşük olması eğitim materyali eksikliğinin öğretimi daha az engellediğini göstermektedir.

PISA'da incelenen bir diğer değişken ise dijital öğrenmedir. Bu bağlamda Dijital Öğrenmeye Hazırlık İndeksi hesaplanmış ve bu indeks değeri Türkiye için 0,37 ve OECD ülkeleri için ise 0,02'dir.

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, bunları Sayın Bakan okudu zaten, Sayın Bakan okudu.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Anlamamışsınız, altını çiziyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Doğru değil.

CAVİT ARI (Antalya) - Bunların altı değil, üstü çizilir.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu durum Türkiye'nin OECD'ye kıyasla dijital öğrenme için daha hazır olduğu anlamına gelmektedir. 2018 ve 2022 yılları arasında okulların dijital öğrenmeye hazır olma durumlarında gözlemlenen en büyük iyileşmenin etkili bir çevrim içi öğrenme destek platformunun olması tespit edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığının katılım sağladığı diğer uluslararası izleme araştırması Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması (TIMSS)'dir. Bu araştırma 4 ve 8'inci sınıf düzeylerinde öğrencilerin matematik ve fen bilimlerindeki başarılarını değerlendirmektedir. TIMSS araştırmasının en son döngüsü olan 2019 sonuçlarına göre Türkiye her iki sınıf düzeyinde de şimdiye kadar katıldığı uygulamalarda en yüksek puanı almıştır. 4'üncü sınıf matematik alanında 523, fen bilimleri alanında 526 ve 8'inci sınıf düzeyinde matematik alanında 496, fen bilimleri alanında ise 515 puan almıştır. Türkiye her iki sınıf düzeyinde de puanlarını artırmayı başararak 4'üncü sınıf düzeyindeki matematik ve fen bilimleri alanlarında, 8'inci sınıf düzeyinde ise fen bilimleri alanında TIMSS 33 ölçek ortalaması olan 500 puanı ilk defa geçmiştir. Bu sonuçlarla birlikte Türkiye TIMSS'deki ülke sıralamasında da iyileşme göstermeyi başarmıştır. 4'üncü sınıf düzeyinde TIMSS 2015 uygulamasına katılan ülke sayısı 49 iken 2019 uygulamasında 58 olmuştur. Ülke sayısı artmasına rağmen matematik alanında 36'ncı sıradan 23'üncü sıraya ve fen bilimleri alanında ise 35'inci sıradan 19'uncu sıraya yükselmeyi başarmıştır.

OECD tarafından 2024 yılında yayımlanan Bir Bakışta Eğitim Raporu'nda Türkiye'de 6-14 yaş aralığında okullaşma oranının yüzde 98,8'le OECD ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Bu göstergeler, ülkemizde eğitime yapılan yatırımların etkilerinin nasıl görülmeye başlandığının bir ispatıdır. OECD genelinde yükseköğretim mezunu kadınlar, erkek akranlarının gelirinin ortalama yüzde 83'ünü kazanırken Türkiye'de bu oran yüzde 84'tür. OECD genelinde ortaöğretim mezunu olan kadınlar, erkek akranlarının ücretlerinin ortalama yüzde 84'ünü kazanırken Türkiye'de bu oran yüzde 87'dir.

Son on yılda 2 OECD üyesi ve katılımcı ülke zorunlu eğitim süresini artırmıştır. Türkiye'de zorunlu eğitim, 6 ile 18 yaşları arasında toplam on iki yıldır ve bu süre on bir yıl olan OECD ortalamasının üzerindedir.

Eğitim, AR-GE de dâhil temel bir kamu harcama kalemidir ve OECD genelinde ortalama olarak kamu harcamalarının yüzde 10'unu oluşturmaktadır. Türkiye'de ise bu oran yüzde 10,7'yle OECD ortalamasının üzerindedir. Ülkemizde yükseköğretimde kamu harcamalarının payı yüzde 72'dir. Bu oran yüzde 68'lik OECD ortalamasının üzerindedir.

Mevcut veriler ışığında 21 ülkeden Türkiye, Kore ve Yunanistan dışındaki 18 ülkenin nitelikli öğretmen açığı olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin mesleği bırakma oranı ülkeler arasında önemli ölçüde değişmektedir, veri sağlayan ülkeler arasında öğretmenlerin yüzde 2 ila yüzde 12'si her yıl istifa etmekle veya emekli olmaktadır. Türkiye'de ise bu oran yüzde 2'yle bu aralığın alt sınırındadır. Türkiye'de öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ortaöğretimde 13'tür, OECD genelinde de öğretmen başına düşen öğrenci sayısı yine ortaöğretimde 13'tür.

Sayın Bakanım, konuşacak çok şey var ama ilimle ilgili de birkaç şeyi paylaşmak istiyorum. Özellikle Elâzığ ilimizde yaşanan

depremlerden sonra Millî Eğitim Bakanlığımızın, İçişleri Bakanlığımızın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın muazzam işleri oldu. 405 okulumuz yeniden tahkim edildi, 38 okul binasında güçlendirme ve büyük onarımlar yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Açıkkanı, toparlayın lütfen.

Buyurun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - 252 okul binamızda küçük/büyük onarım iş ve işlemleri yapıldı. 59 okul binası, 988 derslik tamamlandı ve eğitim öğretime açıldı.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın hemşehrim, bu kadar övdünüz; öğrencilerin, öğretmenlerin günahına giriyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Tanal, lütfen...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Git Şanlıurfa'ya, okulda öğretmen yok ya, okullarda tuvalet yok Sayın Başkanım ya ama herkesin günahına giriyor sayın hatip.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Tanal, Bakana söylersiniz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bakanımın haberi var, Bakan biliyor.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - 9 okul binası, 172 derslik yapımının ise Şubat 2025 döneminde bitimi planlanmaktadır.

Kıymetli Bakanım, ilimle ilgili özellikle 130 yataklı bir öğretmenevi ihtiyacımız vardır. Ayrıca, Türkiye'nin en üst sıralarında yer alan Fırat Üniversitemizin yetkin bir akademik kadrosu var. Türkiye'nin en iyi üniversitelerinden biridir. Biz Elâzığ olarak Millî Eğitim Akademisinin Elâzığ ilinde de değerlendirilmesi gibi bir talepte bulunuyoruz ve bir öğretmenevi ihtiyacımız olduğunu ifade etmiştik Sayın Bakanım. Konu Cumhurbaşkanlığı Strateji Başkanlığındadır, sizin imzanızla oraya gitmiştir; bu konuda desteklerinizi bekliyorum.

2025 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyor, milletimizin desteğiyle eğitim alanındaki tüm hedeflerimize ulaşacağımıza olan inancımı bir kez daha ifade ediyor, hazırunu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, öğlen yemeği için saat 14.30'a kadar görüşmelere ara veriyorum.

Kapanma Saati:13.28

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.33

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 12'nci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Cevdet Akay...

Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, çok kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle, sabah, biz, okullarımızda öğrencilerimize bir öğün yemek verilebilmesiyle ilgili çarpıcı bir eylem olsun diye size şu sandviçi, sütü ve mandalınayı teklif etmiştik. Amacımız, burada bir polemik yaratmak değildi. Siz, belediyelerin konserlerinden bahsettiniz. Zaten bizim büyükşehir belediyelerimiz, İstanbul Büyükşehir Belediyemiz, Ankara Büyükşehir Belediyemiz ve diğer büyükşehir belediyelerimiz ve il belediyelerimiz okullarımızda talep edilmesi durumunda yemek verilebileceğini söyledi; temizlik malzemeleri, temizlik elemanları gönderebileceğini söyledi. Bu konuda da bir kamu tüzel kişisi olarak belediyeler üstüne düşeni yaptı ama siz, Bakanlık olarak gerek olmadığını, sizin kendinizin Bakanlık bütçesiyle bunu halledebileceğinizi ifade etmiştiniz.

Şimdi, Genel Başkan Yardımcımız Sayın Özçağdaş da bahsetti, 14 milyon 574 bin öğrencimiz var; bunlara bir öğün yemek verilebilmesi için de yaklaşık bütçe 190 milyar civarında. Sizin genişletilmiş eğitim bütçenizden yani 2 trilyon 186 milyardan gidersek bütçenin yüzde 8,69'u; merkezî yönetim bütçesinden yani 1 trilyon 451 milyar üzerinden gidersek bütçenin yüzde 13,08'ine tekabül ediyor. Bizim burada Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak görevimiz, öğrencilerimiz için sizin Millî Eğitim Bakanlığımıza bu ödeneği koydurmak ve onların rahat beslenmesini, ailelerinin rahat etmesini sağlamaktır, gayemiz buydu; öncelikle bunu belirtmek isterim. Şimdi, bütçenizi incelediğimiz zaman 1 trilyon 451 milyarlık bir bütçe büyüklüğü var, konsolide bütçe büyüklüğünün yüzde 9,84'üne tekabül ediyor. Geçen yıla göre 359 milyarlık bir artış olmuş, yüzde 32'lik bir artış fakat yeniden değerlendirme oranının altında bir artış var. Bakanlık bütçenizin azından yeniden değerlendirme oranının altında kalmaması ve makul bir bütçe büyüklüğüne ulaşması çok çok önemliydi. Umarım, önümüzdeki yıl Millî Eğitim Bakanlığına daha çok bütçe ayırmayı hep beraber beceririz.

Temel eğitime ayrılan pay 758 milyar, bütçenin yüzde 52'sini oluşturuyor. Ortaöğretime ayrılan pay 426 milyar, bütçenin yüzde 29'unu oluşturuyor. Diğer bakanlıklarda da ayrılan ödenekler ile harcama arasında hep aşım var. Sizde de 2023 yılı için başlangıç ödeneği 435 milyar olduğu hâlde 584 milyarlık bir harcama yapılmış, yıl sonunda 148 milyarlık bir aşım var yani ödenek üstü harcama var. Bu olmamalı, ödenek tahsis ediliyorsa tahsis edilen ödenek içerisinde kalınması becerilebilmeli. Buradan, bu konunun üzerinde hassasiyetle durulmasını tekrar size ifade etmiş olayım.

Şimdi "Dış Politika Programı" diye bir ana hesabınız var. O kaleme baktım, 50 milyonluk bir şey görünüyor burada. Buraya 2023 yılında ödenek tahsis edilmediği hâlde 2023 yılı sonu itibarıyla 50 milyonluk bir harcama olmuş. Sebebi nedir? Ödenek yok ama mecburi bir durum mu var? Bunun bizimle paylaşılmasını buradan istiyoruz.

Genelde baktığımız zaman ekonomik sınıflandırmaya göre de işte, personel gideri, cari transferler, sermaye gideri, sermaye transferleri, hepsinde başlangıç ödeneğine göre aşım var. Ben personel giderlerinin, sermaye giderlerinin detaylarına çok inmeyeceğim ama personel giderleri çok ciddi tutarlarda, primler hariç bütçenizin yüzde 71'ine tekabül ediyor. Sermaye yani yatırım giderlerine baktığımız zaman da 141 milyar, bütçenin yüzde 9,73'ü; bütçe payı olarak baktığımız zaman düşük bir oran.

Şimdi, temel eğitimde 2025 yılında 2 trilyon 67 milyarlık bir şey var. Sayın Bakanım, kayıtlara doğru geçmesi açısından düzeltiyorum, 2 milyar 67 milyonluk bir dış proje kredi kullanımı planlanıyor. 2026'da 2 milyar 461 milyon, 2027'de de 2 milyar 806 milyon, temel eğitimde kullanılmak üzere proje kredisi kullanımı planlamışsınız. Bu proje belli mi, hangi proje için bu krediyi kullanmayı düşünüyorsunuz, hangi kaynaktan kullanılacak, vade ve koşullarıyla ilgili bir ilerleme oldu mu?

Kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler kalemine baktık, 7 milyar 26 milyon. 2023 yılında 3 milyar 258 milyon harcanmış, 2024 Haziran itibarıyla da 2 milyar 378 milyon harcamış. Sayın Bakanım, bu kâr amacı gütmeyen kuruluşlar kimler, bunlara yapılan transferlerin detayları nedir? Ben iki yıldır bunu soruyorum, soru önergesiyle de sordum, bir cevap alamadım. Siz "Böyle bir ödeme, transfer yok." diyorsunuz ama ben burada çizdim, bakın, size tekrar gösteriyorum Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok demiyorum, açıklaması var diyorum; size de yazdık biz, cevap verdik.

CEVDET AKAY (Karabük) - Ama ben tatmin edici bir cevap alamadım Sayın Bakanım yani detay, hangi kuruluş... Burada "Dernek, vakıf var." diyorlar, siz "Yok." diyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Vakıf olarak...

CEVDET AKAY (Karabük) - Tabii ki Bakan olarak ben sizin sözünüze de itimat etmek istiyorum fakat bunun dökümünü yapmak bu

kadar çok zor olmamalı diye düşünüyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Biraz önce Şengül Hanım'a notu verdim, size de vereyim birazdan.

CEVDET AKAY (Karabük) - Zahmet olacak, verirseniz memnun olacağız.

Yine, burada, hane halkı ve işletmelere yapılan transferler kalemi var; bu kalem de 2025 yılında 22 milyar 305 milyon. 2024 Haziran itibarıyla da 7 milyar 229 milyon harcanmış. Burada 2023 yılında tahsis edilen ödeneğin üstünde yine bir harcama yapmışsınız. 9 milyar 93 milyonluk bir harcama var, 35 milyonluk da bir aşımınız var burada. Bunu da not olarak size ayrıca belirtmek istiyorum.

Cari transferler alt hesabında yurt dışına yapılan transferler kalemi, 2025 yılında 1 milyar 697 milyon. 2024 Haziran itibarıyla da 1 milyar 180 milyon yapılan bir harcama var. 2023 yılında bu kaleme başlangıç ödeneği olarak 758 milyar tahsis edilmiş, 1 milyar 852 milyonluk bir harcama yapılmış yani 1 milyar 94 milyonluk bir aşım var, ödenek üstü bir harcama var. Bunun mahiyeti nedir, mantıklı bir açıklaması var mı?

Program dışı giderler uygulamasından vazgeçmişsiniz, teşekkür ediyoruz, genelde program içi ödemeler yapıyorsunuz. Bazı bakanlıklar da bu uygulamadan yavaş yavaş vazgeçiyor ama hâlen devam edenler var.

Yatırımla ilgili, az önce belirtmiştim, sermaye giderleriyle 141 milyar düşük bir rakam, artırılması lazım. Özel eğitim okul ve kurumlarına ayrılan pay yüzde 2,59; 37 milyar.

Gayrimenkul sermaye üretim giderleri; bunların neler olduğuyla ilgili detay açıklama verilmesi bizim için aydınlatıcı olacak. Burada yatırım izleme ve koordinasyon hesabı var, birimi var daha doğrusu, buradaki gayrimenkul sermaye üretim gideri 2023 ve 2024 yıllarında hiç ödenek olmadığı hâlde 196 milyon; sırayla 2023'te 196 milyon, 2024'te 219 milyon harcanmış. İki yıl üst üste ödenek yokken ödenek üstü harcama yapılmış. Eğer böyle bir durum söz konusuysa buraya yeni yılda, 2025'te bir ödenek tahsis etmeniz gerekirdi, bu sefer de ödenek tahsis edilmemiş. Demek ki bu harcama düzenli yapılır hâlde gelmiş. 2026 yılında buraya ödenek tahsis ederseniz diye umuyorum.

İnşaat Emlak Genel Müdürlüğü gayrimenkul bakım onarım giderleri; 2023'te 20 milyon ödenek olduğu hâlde 1 milyar 621 milyonluk bir harcama var yani 20 milyon ödenek 1 milyar 621 milyon harcama. Bunun mahiyeti nedir yani bizimle paylaşırsanız iyi olur.

Taşıtlarla ilgili 50 adet taşıt alımınız var; bunun finansmanı merkezî bütçeden değil, hibe yoluyla. Bu güzel bir şey ama bu hibeyi yapan kuruluşlar kimlerdir, onlarla ilgili de bir bilgi verirseniz memnun olacağız.

Evet, Sayın Bakanım, eğitimle ilgili birkaç bir şey söylemek istiyorum. Öğrencilerimizin eğitim maliyetiyle ilgili, velilerimize yüklenen maliyetlerle ilgili çok ciddi artışlar oldu. Ben 2018 yılına, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine göre bir karşılaştırma yaptım; 2024 Eylül başı itibarıyla öğrenci maliyeti altı yılda yüzde 738 oranında artmış. Yani burada neler var? İşte, kırtasiye giderleri var, giyim kuşam var, ulaşım var, beslenme var. Bakın, size şu tabloyu göstermek istiyorum Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Buradan okuma ihtimalimiz yok ama.

CEVDET AKAY (Karabük) - Ben söyleyeyim o zaman, kısaca özetini yapayım: 25 kalem kırtasiye malzemesine 2018 yılında 139,15 TL ödenirken 2024 fiyatı 1.653,50 kuruş yani yüzde 1000,88; 11 kat artış var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akay, toparlayalım.

CEVDET AKAY (Karabük) - Giyim kuşamla ilgili baktığımız zaman, 267'den 3.380'e çıkmış, yüzde 1.163; servis ulaşım 4.275 TL'den 40.671 TL'ye çıkmış. Yine, işte, beslenmeyle ilgili de 2.010 TL'den 10.380 TL'ye çıkmış, yüzde 416; ortalama yüzde 738 artış. Bu ekonomik koşullarda bu velilerin öğrencilerini okula göndermesi, sağlıklı eğitim verdirmesi mümkün olmuyor. Onun için de bu beslenmeyle ilgili ödeneğin, bugün burada bizim teklif edeceğimiz ödeneğin girmesi çok çok önemli.

İlimle ilgili birkaç sorundan bahsedeceğim. Karabük ilimizde bulunan 198 okuldan 46 tanesi, yüzde 25'i ikili eğitim uyguluyor. Öğrenciler kendi okullarında eğitim almamakta, evlerine yakın okula gidememekte ve aileler servis tutmaya mecbur kalmakta; bu, ailelerimizi zorluyor. Temizlikle ilgili sıkıntılar var.

Yine Safranbolu ilçemize yaklaşık 7 kilometre...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akay, lütfen hemen toparlayın bitti çünkü süre.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bitiriyorum. Sağ olun, teşekkür ederim Başkanım.

Açabilecek misiniz Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Yeni bir usul geliştirmeyelim, sabah da bir sürü tartıştık, bir dakika veriyoruz.

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamam.

Safranbolu ilçemizde yaklaşık 7 kilometre uzaklıktaki bir yere yapılan Safranbolu Meslek ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenim gören öğrencilerimizin servisi yok, burada güvenlik açısından da sıkıntılar var, servis talepleri var.

Bir de ikili eğitimde de öğrencilerin kırk dakika eğitim alması gerekirken otuz dakikaya düşüyor; bu da eğitim kalitesini aşağı düşürüyor.

Teşekkür ediyorum Başkanım, sağ olun.

ORHAN ERDEM (Konya) - Teşekkür ederim.

Sayın Vehbi Bakırhoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genelde bütün bütçelerde -onu takip ediyorum ben- başlangıç şöyle oluyor, siz de öyle dediniz, “Bütçede en fazla payı eğitime ayırdık.” dediniz. Her bütçede bunu duyuyoruz. Evet, yıllar içerisinde belli bir artış olmuş; 2002 yılında eğitime ayrılan pay gayrisafi yurt içi hasılların yüzde 3,1’iymiş, 2016 yılına kadar ciddi bir artış olmuş, 2016’da yüzde 4,2’ye çıkmış ancak 2016’dan itibaren ciddi bir azalış söz konusu Sayın Bakan. 2016 yılında gayrisafi yurt içi hasıllardan eğitime ayrılan pay yüzde 4,21 iken 3,54’e düşmüş durumda yani şimdi, bakıyorsunuz, 2002 yılında yüzde 3,1; yıl 2025, yüzde 3,5. Eğitim kurumlarının sayısı artmış, okul sayısı artmış, öğrenci sayısı artmış, öğretmen sayısı artmış, üniversite sayısı artmış, her şey artmış, aradan yirmi üç yıl geçmiş ancak gelinen nokta, bakıldığı zaman, 2002 yılındaki manzarayla üç aşağı beş yukarı aynı, aldığı pay en azından aynı. Esasında geriye bakıp bakıp durmaktan da yorulduk, hep 2002’yle kıyasla, mukayese et yani geriye bakmaktan önümüze bakamıyoruz. Esasında yapmamız gereken şey, yanımızdakilerle kendimizi kıyaslamak, OECD ülkeleriyle kendimizi kıyaslamak; sabahtan beri bütün AKP’li, MHP’li herkes de OECD’den rakamlar veriyor. Ben de size OECD’den rakamlar vermek istiyorum: Buna göre Türkiye, tüm eğitim kademelerinde öğrenci başına en düşük harcamayı yapan OECD ülkesi. İlköğretimden üniversiteye kadar öğrenci başına düşen yıllık harcama Türkiye’de 5.425 dolar, OECD ortalaması 14.209 dolar; neredeyse 3 katı. Sayın Bakan, Türkiye eğitim harcamasında OECD ortalamasının çok altında, sonuncu sırada. Aynı zamanda Türkiye, ilkököl kademesinde kamu harcamalarının en düşük, özel harcamaların en fazla olduğu ülke konumunda; özel harcamaların payı ülkemizde yüzde 23, OECD’de ise sadece yüzde 6. Yani bu yirmi iki yıllık süreç sonrasında gelinen noktada artık kamucu bir eğitimden söz etme şansımız yok, eğitim tamamıyla piyasacı bir eğitim hâline gelmiş. Okulları ticarethane hâline getirmişsiniz, öğrenciyi de müşteri hâline getirmeyi becermişsiniz.

O hâle getirdiniz ki eğitimde eşitliği, fırsat eşitliğini ortadan kaldırdınız. Gene PISA 2022’den bahsedelim. Okullar arasında başarı ve imkân farklılıkları var, PISA raporunda bunu söylüyor. Matematik branşında fen lisesi ortalaması Türkiye’de 598 puan, mesleki teknik Anadolu liselerinin ortalaması 395 puan; 203 puanlık bir fark var. Böylesi bir fark hiçbir OECD ülkesinde yok, böyle bir altyapıya sahip bir ülke yok. Gene aynı raporda akademik kapsayıcı endeksten bahsediliyor, 100’e yakın olması durumunda farklı akademik becerilere sahip çocukların okullara daha eşit dağıldığından bahsediyoruz; İzlanda’da skor 93, Finlandiya’da 91, Türkiye’de bu skor 43 ve sondan 2’nci sırada. Benzer becerileri olan öğrenciler benzer okullara gidiyor, Finlandiya’da bu durum yok. Sosyal kapsayıcılık endeksine baktığımız zaman, eğer bu endekste skor 0’a yakın ise benzer sosyal ekonomik arka plana sahip öğrenciler aynı arka plana sahip öğrencilerle birlikte okuyorlar. Türkçesi şu: Finlandiya’da, Norveç’te farklı akademik beceriye sahip öğrenciler aynı okula gidebiliyorlar Türkiye’de okullar ayrılmış durumda; Finlandiya, Norveç, Almanya’da farklı sosyokültürel arka plana sahip öğrenciler aynı okullara gidiyorlar Türkiye’de okullar ayrılmış durumda yani şu anda tam anlamıyla bir kast sistemini getirdiniz Türkiye’de. Bakın, şu an Türkiye’de eğitimde bir kast sistemi var. Eğitimde, sosyoekonomik farklılıklar arasında büyük duvarlar örülmüş durumda.

Eşitsizliğin boyutunu daha iyi anlamanız için bir veri vermek istiyorum size, bu sefer TÜİK’ten vereyim veriyi: Türkiye’de toplam eğitim harcamalarının yüzde 63’ünü en zengin yüzde 20’lik kesim yapıyor Sayın Bakan, en gariban yüzde 20’lik kesimin ise toplam eğitim harcamalarından aldığı pay sadece yüzde 1,5. Şimdi, bu rakamlar ortadayken kimse bize “Ülkede eğitimde adalet var, fırsat eşitliği var.” demezsin; diyemez, rakamlar bunu yalanlıyor. Gene PISA 2022, soru sormuşlar evlatlarımıza, 7 binin üzerinde çocuğumuzla yapılmış bu anket. “Geçen bir ay içinde yiyecek paranız olmadığı için kaç kere yemek yiyemediniz?” diye bir soru soruluyor. İnanın, alınan cevaplar utanç verici. Bu soruya cevap veren çocuklarımızın yüzde 19’u, yaklaşık yüzde 20’si “En az bir gün cebimde para olmadığı için ben yemek yiyemiyordum.” diyor; yüzde 2’si “Her gün cebimde para olmadığı için ben yemek yiyemiyordum.” diyor ve gene aynı araştırmaya göre, her 3 çocuktan 1’i okul öncesinde kahvaltı yapmadan okula geliyor. Siz bu kamu spotlarınızda -benim anladığım, sizin anlatmak istediğiniz daha doğrusu- efendim, “Anneler ilgisiz, vicdansız, çocuklarının önüne kahvaltı koyamıyorlar.” diyorsunuz; anlatmak istediğiniz şey o. Kabahatli anneler, veliler size göre.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Vekilim, kendi adınıza konuşun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Nasıl?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kendi adınıza konuşun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Efendim, ben anladığımı şey yapıyorum yani sizin bu kamu spotlarından vatandaşın anladığı bu, farklı bir şey değil; sizin anlatmak istediğiniz şey bu, farklı bir şey değil.

UNICEF’e göre 2019-2021 yıllarında çocuk yoksulluk oranı yüzde 33,8. Biraz evvel biz dedik ya, 3 çocuktan 1’i okula aç gidiyor diye; UNICEF’e göre çocuk yoksulluk oranı yüzde 33,8; Kolombiya’dan sonra en fazla çocuk yoksulluğu olan ülke durumunda şu an Türkiye. Eurostat 2022 verilerine göre, 0-17 yaş çocukların yüzde 43,6’sı memleketimizde yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında.

Sayın Bakan, bu memleketin çocukları yoksul, yoksun ve çok ciddi bir adaletsizliğin içerisinde tırmalamak durumundalar. Çocuklar okula aç gidiyor, kantinden alışveriş yapamıyorlar ve böyle bir ülkede siz, öğrencilerin önüne bir öğün yemek koyamıyorsunuz, kumanya veremeyecek durumdasınız ve “Bunu belediyeler yapsın.” diyorsunuz. Biraz evvel biz size kumanya ikram ederken “Belediyeler yapsın.” dediniz. “Ben bu çocukları doyurmak zorunda değilim.” diyorsunuz yani; bunu diyebilirsiniz ancak...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Anlamıyorsunuz, gerçekten anlamıyorsunuz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bakın, bunu diyebilirsiniz ancak şunu diyemezsiniz, “Ben okulları temizleyemem.” diyemezsiniz. Pis okulların, tuvaletleri pis olan okulların hiçbir izahı yoktur. Velilerin temizlik yapmak zorunda kaldığı, para toplayıp da temizlik elemanı tutmak zorunda kaldığı bir manzaranın hiçbir izahı yoktur; bunu kimseye anlatamazsınız. “İzahı olmayan şeylerin mizahı olur.” demişti rahmetli Levent Kırca. Hani bir Maarif Bakanı vardı yıllar önce sizinle aynı makamda oturan, “Şu mektepler olmasa maarifi ne güzel idare ederdim.” demişti. Gerçekten de şu okullar olmasaydı yani sınıfları temizlemek, tuvaletleri temizlemek, okula aç gelen çocukların önüne bir kap sıcak yemek vermek gibi dertleriniz de olmayacaktı. Gerçi ben bugün hâl ve hareketlerinizden sizin böyle bir derdinizin olmadığını, böyle dertlerle dertlenmediğinizi, böyle meselelerinizin olmadığını öğrendim, anlamış oldum ve ben konuşmamın sonunda, Sayın Bakan, lütfen o koltukta oturmayın diyecektim size çünkü okulları pis olan, okulları temizleyemeyen bir Millî Eğitim Bakanının istifa

etmesi lazım, o koltukta oturmaması lazım diyecektim ancak demeyeceğim çünkü gördüm ki size göre ortada bir mesele yok. Rahmetli Süleyman Demirel'in bir lafı vardı: "Meseleleri mesele etmezseniz ortada mesele kalmaz." Ne yazık ki siz de meseleleri mesele etmiyorsunuz, size göre ortada bir mesele yok.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Baştan sona yalan söyleyerek şov yaptınız, helal olsun!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sizden istifa beklemek de boşa nefes kaybı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Cümlelerinizin yüzde 100'ü yalan!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Beni yalancılıkla suçlayamazsınız! Beni yalancılıkla suçlayamazsınız!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, Bakan böyle konuşma hakkına sahip mi?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Kendinize gelin! Hangisi yalan? Temizliyor musunuz okulları? Yemek mi veriyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Hangi verim yalan? Bir tane verimde hata gösterin, özür dileyeceğim sizden, bir verimde! Bir söylediğim sözde hata söyleyin, yalan söyleyin, sizden...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sabahleyin hepsinin doğrusunu ben açıkladım burada.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakan...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Neyi açıkladınız ya?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir sürü OECD verisi...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sabahleyin burada biz size bir şey verdik, bir eylemde bulduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Dedik ki size: Çocuklara yemek verin. "Belediyeleriniz versin." dediniz, yalan mı söylüyorsunuz?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakırlioğlu, bir dakika daha vereceğim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Demediniz mi?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Bakan böyle hakaret edecek mi herkese?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika, bir dakika arkadaşlar...

Sayın Bakanım, tecrübeli bir Bakansınız.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bana "yalancı" dediniz.

Açar mısınız Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika...

Sayın Bakanım, çok tecrübeli bir Bakansınız, defalarca Bütçe Komisyonuna geldiniz, son şeyde size zaten konuşma vakti fazlaca vereceğiz.

Şimdi Sayın Bakırlioğlu'na bir dakika daha veriyorum.

Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Bakanım, bana "yalancı" dediniz; konuşmam ortada, tutanaklar ortada.

CAVİT ARI (Antalya) - Özür dilemesi gerekiyor.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, ben özür falan beklemiyorum, boş verin, o işleri geçtik.

CAVİT ARI (Antalya) - Biz bekliyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Konuşmalarım ortada, bir tane yalanımı, vermiş olduğum verilerden bir tane hatalısını söyleyin, ben sizden özür dileyeceğim ve sizden özür de beklemiyorum "yalancı" dediğiniz için.

Teşekkür ederim.

CAVİT ARI (Antalya) - Aslında biz bekliyoruz kamu adına.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Yaşar Kırkpınar, süreniz on dakika.

Buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, çok Saygıdeğer Bakanım, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, değerli bürokratlar, basınımızın çok saygıdeğer mensupları; ben de hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum. Tabii, bu bütçe Millî Eğitim bütçesi olduğu için, insana, geleceğimize, yatırımın bütçesi olduğu için ne kadar ayırırsak ayıralım bütçeyi elbette bunun yetersiz olduğunu ifade etmek bizim için fevkalade önemli. İnşallah, ilerleyen süreçlerde ülkemiz, ekonomimiz, bütçemiz daha iyi noktalara gelir ve bizler de bütçemizin çok büyük bir kısmını inşallah millî eğitimimize ayırmış oluruz. Millî eğitime ayrılan, insana yapılan yatırımın gerçekten...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Başkanım, çok kısa oldu.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakikanızı önceden vermiş olduk.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - İnsana yapılan yatırım ne kadar ayrılırsa ayrılısın, elbette onu hepimiz, burada bütün milletvekilleri olarak az bulmuş olacağız; tabii, imkânlar çerçevesinde.

Tabii, ben en sonda söyleyeceğimi en başta söylemek istiyorum çünkü vakit sıkıntısı yaşıyoruz. Sayın Bakanım, tabii, öğleden önce konuşmacılar gerçekten çok ağır eleştirilerde bulundular, konuyu kişiselleştirerek çok ciddi anlamda tenkitlerde bulundular. Tabii, bu söylediklerini daha uygun dille, daha üsluplu bir şekilde -burası teknik bir komisyon- arkadaşlarımız bunu anlatabilir, ifade edebilirlerdi ama maalesef, burada bazen zaman zaman bu tip şeyler oluyor. Ben size de sabrınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, burada bizim öteden beri hep ifade ettiğimiz, Türkiye'nin yakın ve orta vadedeki ihtiyaçlarına yönelik bir eğitim sistemini planlamamız, onun programlarını yapmış olmamız. Özellikle en çok önem verdiğimiz, AK PARTİ hükümetleri olarak önem vermemiz gereken, daha çok önem vermemiz gereken bir mesele mesleki eğitim. Tabii, ara eleman probleminin çözülmesi, yine, yapay zekâ ve dijitalleşmeyle ilgili konular ve özellikle Maarif Model'le ilgili ahlaki düzenlemeler bizim eğitim sisteminin tam da merkezine almamız gereken konular, meseleler olduğunu burada hemen hemen herkes altını çizdi. Bu konuda, tabii, 280 binlerde olan mesleki eğitim öğrencilerinin 1 milyon 200 bini geçtiğini burada ifade etmek istiyorum. Yeterli mi? Tabii ki bu yeterli değil.

Üniversite sayılarımızın 209'a ulaştığını ama burada üniversitelileşmenin özellikle çok fazla olmaması gerektiğini ifade eden arkadaşlarımız da oldu; bunu da özellikle anlamakta zorluk çektiğimi ifade etmek istiyorum.

Yine, bir konuyu konuşmamın başında ifade etmek istiyorum. Tabii, bizim geleceğimiz çocuklarımızı, evlatlarımızı yetiştirmemiz, geleceğimizi onlara emanet etmemiz bizler için en önemli şey. Sayın Bakanım, burada en çok etkilendikleri alanlardan biri de televizyon programları ve sosyal medya konusu. Özellikle bunu yıllardan beri biz bu Komisyonlarda hep ifade ediyoruz; bununla ilgili çalışmalarımız var mı, bir etki analizi yaptık mı? Ailelerin, çocukların yani sosyal medya ve televizyon programları gündeme gelmeden önceki hâli ile şimdiki hâlleri arasında öğrencilerimizde bir değişim, anlama, soru çözüme, bunlarla ilgili bir etki analizimiz oldu mu? İnşallah bunlarla ilgili de çalışma yapılırsa o anlamda çok ciddi kazanımlar elde edilmiş olur.

Bir de İzmir'le ilgili, ilimle ilgili... İzmir'e 12 bin adet yeni derslik inşa edildi. Şehirde 3'ü devlet olmak üzere 4 yeni üniversite kurduk. Yine, 40 bine yakın kapasiteli yükseköğretim yurdu binalarımız da hizmete açıldı. Yatırımları devam eden okullarımız, yurtlarımız var; ben bundan dolayı sizlere, Millî Eğitim camiasına, Sayın Cumhurbaşkanımıza gerçekten teşekkür ediyorum. Tabii, beklediğimiz, arzu ettiğimiz yatırımların bir listesini de yine size ulaştırmayı arzu ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, bizlerin millî eğitime bakış açısını özellikle sabah konuşma yapan arkadaşlarımız ifade ettiler; ben de tekrar olmasın diye birkaç hususu burada sizlerle yine paylaşmak istiyorum.

Kalkınma hedefimizin temelini eğitim ve öğretim oluşturuyor. Eğitimi uzun vadeli bir bakış açısıyla biz de değerlendiriyoruz, geleceğe yatırım olarak bunu bu şekilde kabul ediyoruz. İnsanımızın yaşam kalitesini yükselten, ülkemizin insan kaynağını çağdaş dünyayla rekabet edebilir donanıma kavuşturan ve hayat boyu süren bir süreç olarak eğitim sistemini görüyoruz ve değerlendiriyoruz. Bu yaklaşımla, bilgi tabanlı ekonominin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren özgürlükçü, üretken ve rekabetçi bir öğretim sisteminin oluşturulmasını da bu manada hedefliyoruz. Bu doğrultuda partimizin ve hükümetlerimizin her daim öncelikli gündemi de eğitim olmuştur.

Eğitim alanındaki temel altyapı ve erişim sorunları önemli ölçüde çözüme kavuşmuş, başta eğitimin kalitesini yükseltmek ve bu yükselen eğitimi çağdaş ortama uydurmak için çok daha büyük atılımlar hükümetlerimiz tarafından zamanında yapılmıştır, yapılmaya da devam ediyor. Sayın Cumhurbaşkanımızın da öncülüğünde eğitim sistemimiz birçok bileşeninde eş zamanlı olarak gerçekleştirilen tarihî bir dönüşüm sürecine de girmiş bulunuyor. Eğitimin tüm kademelerinde bir taraftan okullaşma oranlarının artırılması aracılığıyla eğitimin kalitelileştirilmesi, diğer taraftan derslik başına ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azaltılarak OECD ortalamalarına yaklaşmış durumda. Dolayısıyla bu dönüşüm, bir yandan eğitim sisteminde evrenselleşmeyi sağlarken yani eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranları yüzde 100'lere yaklaştırılırken diğer yandan da niteliğin de artırılmasına imkân vermiştir. Bu yolda Türkiye, yaptığı iyileştirmelerle de nitelik ve niceliği birlikte ele almış ve eğitim sisteminin performansını bu manada artırmıştır.

Evlatlarımızın eğitim öğretim hayatlarını başarılı ve verimli bir şekilde sürdürebilmelerine her şeyden çok önem veriyoruz. Bu anlayışla, eğitim altyapımızdan öğretmen kadromuzun güçlendirilmesine kadar birçok alanda çalışmaları titizlikle yürütüyoruz. 2002'de 367 bin olan derslik sayımız hayırseverlerimizin de katkılarıyla 2 kattan fazla arttı; buna bağlı olarak derslik başına düşen öğrenci sayısı yine ilköğretimde 36'dan 23'e, ortaöğretimde 30'dan 22'ye indi; böylece evlatlarımız daha kaliteli, daha ferah bir eğitim ortamına kavuşmuş oldu. Yine, 2002'de 540 bin olan öğretmen sayımız bugün 1 milyonu aşmış durumda. Hükümetlerimiz döneminde 800 bin yeni öğretmen ataması yapıldı. Ücretsiz ders kitapları, yemek, taşıma, şartlı destekler, burslar ve pansiyon hizmetleri gibi imkânları sunarak eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmeye çalıştık. Son yirmi iki yılda yaklaşık 4 milyar adet ders kitabını ücretsiz olarak öğrencilerimizle buluşturduk.

Özel eğitim ihtiyacı olan 1 milyon 200 bin öğrencimizin evlerinde, hastanelerde, okullarda eğitimine erişimini de fırsat eşitliği adına sağlamış durumdayız.

Okulların fiziki altyapılarını geliştirirken sınıfları da en yeni teknolojik imkânlarla donatmaya devam ediyoruz. Bugün, 21.580 okulumuzun ağ altyapısını tamamlamış durumdayız, 4.800 okulumuzda daha bu altyapıyı geliştirerek okullarımıza yüksek hızlı internet sağlayacağız. 12.350 okulumuza yüksek hızlı ve güvenli fiber internet erişimine kavuşturmuş durumdayız. Dijital eşitliğin temini adına şu ana kadar 28 bin okulumuza kablolu internet sağladık. Öğrencilerimizin modern ve interaktif zengin bir öğrenime kavuşmaları ve bu ortamda ders görmeleri için 626.500 dersliğimizi etkileşimli hâle getirerek burada akıllı tahtalar kurduk. Neredeyse tüm dersliklerimizde etkileşimli tahta olan dünyadaki ilk ve tek ülke Türkiye'dir. İçinde dizüstü ve masaüstü bilgisayarlar, robotik ve kodlama kitleri, üç boyutlu yazıcıların

bulunduğu bilişim teknolojileri sınıflarının yanı sıra bu sene itibarıyla 500 yenilikçi sınıfı daha okullarımıza kazandırmış durumdayız. Yine, 2028 yılına kadar bu sayıyı 5.500'e çıkarmayı hedefliyoruz. Geleceğin mühendisleri, bilim insanları ve teknoloji liderleri inşallah bu yenilikçi sınıflarda yetişecek.

Hakkâri'den Ankara'ya, Ardahan'dan İzmir'e, Şanlıurfa'dan İstanbul'a, ülkemizin her şehrini aynı eğitim, aynı sağlık, aynı ulaşım, aynı spor imkânlarıyla buluşturmanın mücadelesini verdik. Artık bu ülkede evladını okula gönderemediği için yoksulluğa kurban verme veya...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kırkpınar, lütfen selamlayalım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - ...terör örgütüne kaptırma endişesi duyan ailelerin sitemini değil, çocuğunun diploma törenini gururla seyreden ailelerin sevincini paylaşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Bakanım, bu vesileyle 2025 yılı bütçenizin bir kere daha hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Gülcan Kaçmaz Sayyîğit, buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Kırkpınar'ın anlata anlata bitiremediği o tarihî çalışmalara bir de biz değinelim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Bitmiyor, bitmiyor.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Eksik bıraktıklarınızı biz buradan tamamlayacağız, rahat olun.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın emekçileri, salondaki tüm emekçi arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum ve çalışmalarınızda kolaylıklar diliyorum.

Öncelikle şunu ifade ederek başlamak istiyorum: Millî Eğitim Bakanlığında hangi konuyu ne kadar anlatsak da kâfi gelmiyor, gelmeyecek de çünkü AKP iktidarları boyunca en tartışmalı icraat ve bakanlara sahip olmuş bir bakanlıktan bahsedeceğiz burada. Kırk beş yılda yapılması gereken bakan değişikliğini yirmi iki yılda gerçekleştirdi. Şu an Sayın Tekin 9'uncu Bakan, bir an 10'uncu bakan mı geliyor spekülasyonları döndü ama neyse ki Sayın Bakan koltuğunu korudu bu noktada.

Millî Eğitim Bakanlığını çalkantılı hâle getiren temel etken eğitimin yapboz tahtasına çevrilmesidir Sayın Bakan. Siyasi iktidarın ince bir sosyolojik mühendislik içinde olduğunu bilmeyenimiz yoktur burada. Dolayısıyla amaç, evrensel değerleri de özümseyen özgür ve bağımsız bireyler yetiştirmek değil. Esas amaç, ideolojik bir gençlik tahayyülü olarak karşımıza çıkmakta. Öyle olmasaydı eğitimde sorunlar çığ gibi büyüyüp bugün bu noktaya gelmezdi. Özellikle üniversitelerde gençlerin bir yığın sorun mevcut, güvenlik de bu sorunların başında yer alıyor. Niye bunu söylüyorum, size açayım: Üniversitede Zeren Ertaşlar ihmal sonucu hayatını kaybediyor. Kendisine dağıtılan ideolojik baskıya dayanamayıp intihar eden Enes Karalara şahit olduk. Üniversite okuduğu Dersim'de beş yıl önce kaybettirilen Gülistan Dokuları tanıdık. Bugünse Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi Rojin Kabaiş için günlerdir adalet çağrısında bulunuyoruz Sayın Bakan çünkü Rojin'in başına ne geldiği hâlâ tam anlamıyla açığa kavuşturulmuş değil. Rojin, 27 Eylülde kayboldu ya da kaybettirildi, arama çalışmaları geç başlatıldı, ailesine geç haber verildi. İlk andan itibaren Rojin için intihar ön kabulüyle hareket edildi. Cansız bedeni tam olarak on sekiz gün sonra 20 kilometre uzaklıkta Molla Kasım köyü sahilinde bulundu. Ön otopsi raporu kesin bir sonuç vermedi, onlarca şüpheli numune alınarak İstanbul'a gönderildi ama üzerinden bir ay geçtikten sonra dün gece otopsi raporunun açıklandığı haberi basına yansıdı. Ailenin bundan haberi yok, avukatların bununla ilgili bilgisi yok çünkü dosyada gizlilik kararı var ama her ne hikmetse bu sonuç basınla paylaşılıyor çünkü kamuoyunda Rojin'in intihar ettiği algısı oluşturulmak isteniyor. Oysaki birçok soru işareti mevcut ve kuşkularımız derin. Tüm detaylar şeffaf bir şekilde açıklanmadıkça bunun bir intihar olduğuna asla inanmayacağız; inandıramayacaksınız bizi. Rojin'in babası da "..."³ diyor, evladı için adalet istiyor. Kamuoyunda infial yaratan bu konu hakkında Millî Eğitim Bakanının sessizliğini açıkçası yadırgıyorum. Rojin ve tüm öğrenciler için buradan adalet çağrısında tekrar tekrar bulunuyorum.

Sayın Bakan, kıymetli hazırun; Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen her bakandan ezberler dinliyoruz burada. Hâliyle, Sayın Tekin de bilindik ezberleri burada okudu; eğitime ayrılan bütçenin rekorlar kırdığını rakamlara dans ettirerek bize açıkladı. Millî Eğitim Bakanlığına 2025 yılı için ayrılan bütçe 1 trilyon 452 milyar lira olarak karşımıza çıkıyor. Ülkede en iyimser hâliyle enflasyon yüzde 49 ama Bakanlığın bütçesindeki artış yüzde 33 düzeyinde karşımıza çıkmakta. Bakanlığın bütçesinin yüzde 80'inin personel giderleri ile cari ödemelere gittiği de biliniyor. Ortada AR-GE adına kayda değer bir şey yok. Çocukların, gençlerin sorunlarını tamamen çözecek bir kaynak aktarımı yok. Bilimsel özerkliği ve akademik özgürlüğü garanti altına alabilecek finansal ve politik tedbirler yok; yok çünkü Yüksek Öğretim Kurulu varken üniversitelerin özgürlüğü ve özerkliği mümkün olamaz. Geçen hafta, 6 Kasım, YÖK'ün 43'üncü kuruluş yılı dönümüydü Sayın Bakan. Üniversitelerde de sokakta da protesto edildi çünkü hangi iktidar olursa olsun, eleştirel ve muhalif düşünceye karşı YÖK'ü Demokles'in kılıcı gibi sallandırmıştır, kullanmıştır. Her gelen iktidarın ilk vaadi YÖK'ü kaldırmak oldu ama AKP iktidarı gibi her iktidar makbul akademi inşasında YÖK'ü kullandı. Yakın zaman önce AKP iktidarında akademisyenlerin cübbeleri postallarla ezildi. "Barış" dedikleri için akademisyenlerin kapılarına TEM şube dikildi; öğrenciler baskılandı, kampüsler sessizliğe büründürüldü. Üniversitelerde özgür akıl bugün de tehdit altında çünkü farklı konularda müesses nizama aykırı bir fikir beyan edenlerin başına ne geldiğini hepimiz bire bir biliyoruz. AKP olarak "Sorunlar şiddetle çözülmez, barışla çözülür." diyen akademisyenleri KHK'lerle akademilerden attınız, pasaportlarını

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ellerinden aldınız. Bugün görevine iade edilenler bile bir üst mahkeme kararıyla görevlerine maalesef dönemiyor Sayın Bakan.

Bilgi, özgürlüğü sever, özgür dolaştıkça gelişir ama AKP iktidarında bilgi sabitlendi, bilgi çürütülmek istendi. Sonuç ne mi oldu? Size söyleyeyim Sayın Bakan: Bugün akademik özgürlük endeksinde 179 ülke arasında 166'ncı sırada yer alan bir Türkiye var. Eserinizle övünebilirsiniz; biz de buradan DEM PARTİ olarak sizi bu noktada tebrik ediyoruz(!)

Taşımali eğitim meselesine gelelim. Küçük çocuklara bir eziyet hâlini almış durumda taşımali eğitim. Eğitimin yerindelik ilkesiyle bağdaşmayan ve çocukları yollarda güvenlik riskiyle karşı karşıya bırakan bir sistem inşa ettiniz. Özellikle seçim bölgem Van ve diğer zorlu coğrafyaya sahip kentlerde öğrenciler ciddi sıkıntılar çekiyor. Kış şartlarının da başlamasıyla ulaşım imkânsız hâle gelebilme, bazı öğrenciler aylarca okula gidememekte. AKP'liler, kendi dönemlerinde eğitim bütçesinin rekor kırdığından bahsediyorlar. Madem eğitime ciddi bir bütçe ayrıldı Sayın Bakan, o hâlde neden öğrenciler yollarda eziyet çekiyor? Madem bütçeniz artmış durumda, neden okul ve öğretmen sayısı yeterli düzeye çıkarılmıyor Sayın Bakan? Öğrencilerin karşı karşıya kaldığı eziyeti bitirmek yerine Taşımali Eğitim Yönetmeliği'nde yaptığımız değişiklikle öğrencilerin temel haklarını ekonomik tasarruf kapsamında resmen gasbettiniz çünkü 30 kilometreden uzakta yaşayan öğrencinin servis hakkını da bir öğün yemek hakkını da ortadan kaldırdınız. Göklere uçak filolarına tasarruf yapmayı akıl edemeyenler, eğitim hakkından tasarruf ederek ekonomiyi düzelterek mi sanıyor Sayın Bakan? Okul servislerini iptal eden Bakanlık, küçük çocukları pansiyonlara mecbur bırakmak istiyor. Bununla kız çocukları başta olmak üzere birçok öğrencinin eğitim sürecinden kopuşunu getirebileceği kolaylıkla öngörülebilir bir durum; siz bunu da öngöremiyorsunuz herhâlde. Özellikle Kürtlerin hafızasında YBO'ların tahribatı hâlâ canlıyken ikinci bir YBO adımını biz kabul etmiyoruz. Dolayısıyla AKP, öğrencilerin eğitim hakkından değil kendi şatafatından tasarruf yapsın diyoruz.

"..."⁴ ülkenin milyonlarca yurttaşı "..."⁵ diyor ama bugüne kadar ne Laz'ın sesi duyuldu ne Kürt'ün çığılığı işitildi ne de Çerkez'in varlığı bu topraklarda kabul edildi. Binbir çiçekli bahçeleri andıran Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasına "tek dil, tek millet" ülküsü ikame edilmek istendi, asimilasyon politikaları uygulandı. Diller, bu topraklarda "tehlikeli" olarak kodlandı Sayın Bakan. Bugün nispeten değişen bir atmosfer var elbette ama Kürtlerin vazgeçilmez ontolojik talepleri hâlâ karşılık bulmuş değil. Bir defa olsun bir halkı anlama gereği duymayanlar, her defasında egemenlikçi bir egoyla "Kürt sorunu nedir?" diyor. Kürt sorunu, aynı zamanda bir Kürtçe sorundur, ana dilinde eğitimden yoksun bırakılma sorundur. Geçen yıl da ana dilde eğitimi anlatıp size sorular sorduk Sayın Bakan, sizin gönderdiğiniz cevaplarda "Anayasa madde 42" denilerek bir şey yapılamayacağı belirtilmiş. AKP, kendi istikbali söz konusu olduğunda "Darbe anayasasıdır, değiştirilmelidir." derken Kürtlerin talepleri söz konusu olduğunda darbe anayasasına maşallah sınıksız sarılıyor. O hâlde şöyle soralım: Anayasa'yı bir tarafa bırakıyoruz Sayın Bakan, bir eğitimci ve akademisyen olarak küçük dimağların ana dilinde eğitimden mahrum bırakılması hakkında sizin kişisel fikriniz nedir? Ben gerçekten bunu merak ediyorum. Bugünkü sunumunuzda "yurt dışında yaşayan soydaşlarımız" diyerek Türkçe eğitimden bahsettiniz. Söz konusu kendi diliniz olunca "Korumalıyız." diyorsunuz. Peki, sizin diliniz dil de bizim dilimiz dil değil mi Sayın Bakan? Kürtçe, bizler açısından kırmızı çizgidir; bunun altını yine net bir şekilde çiziyoruz. Sunumda Çocuk Hakları Sözleşmesi vurgusu var "her çocuğun diline ya da farklılıklarına bakılmaksızın eşit eğitim hakkına sahip olduğu" ifadesi geçiyor. Biraz dürüstlük istiyoruz sizden. Siz değil misiniz söz konusu sözleşmenin dil ve kültür hakları maddelerine çekince koyan? Eğer samimiyseniz maddelere ilişkin çekincelerinizi ortadan kaldırılın.

Sayın Bakan, Kürtler olabilecek en makul şekilde zorunlu ana dilde eğitim istiyor çünkü ana vatanımızda, kendi öz topraklarımızda ana dilimiz bize seçmeli ders olarak okutulamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Tamamlayalım.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Ayrıca, seçmeli Kürtçe derslerde dahi samimi davranmadınız. İlk zamanlarda 80 bin öğrenci dersleri seçerken fiili engellemelerle bu sayı 25 bine kadar düşürüldü Sayın Bakan. Kürtçe öğretmen atamaları da Fransızcayla yarışıyor, asla yeterli bir sayı değil bizler açısından. Bu sebeple, Kürtçeye ilgili esaslı şeyler duymak istiyoruz sizden ama yarım saatlik sunumunuzda dahi tek bir defa "Kürtçe" geçmiyor. Kürtçe milyonların dilidir, bunu yok saymak pedagojik ilkelerden de sapmak anlamına geliyor Sayın Bakan.

Sonuç itibarıyla, eğitimi ideolojik bir aygıt olarak kullanan bir iktidar gerçekliğiyle karşı karşıyayız. Tek adam iktidarının Eğitim Bakanlığı da böyle olsa gerek. Kültürel ve sosyal hegemonya kurma gayretinizi elbette görüyoruz ama unutmayın, halk sizden büyüktür.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Sayyigit, teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı Orhan Erdem'in, Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in Milli Eğitim Bakanlığının 2025 yılı bütçesi üzerindeki konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir uyarı yapmamız gerekiyor. Sayın milletvekilleri, Sayın Sayyigit; Komisyonumuzda, Anayasa, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü, ilgili mevzuat ve teamüller çerçevesinde çalışmalarımızı yürütüyoruz. Farklı dillere hiçbirimizin karşıtlığı yok ama biliyorsunuz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde tutanaklar Türkçe olarak tutuluyor ve "farklı bir dil" olarak

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁵ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

kayda geçiyor. Bu bakımdan "Türkiye devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, şekli kanununda belirtilen beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Millî marşı 'İstiklal Marşı'dır. Başkenti Ankara'dır." maddesi çerçevesinde konuşmalarımıza dikkat edilmesini rica ediyorum.

Bundan sonraki konuşmacı, Ayyüce Türkes Taş.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum izin verirseniz; çok kısa olacak.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurunuz Saruhan Bey.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Şimdi, Sayın Başkan, biz milletvekiliyiz, sizin gibi halk tarafından seçildik, buraya geldik ve halkın görüşlerini, ihtiyaçlarını, taleplerini aynı sizlerin de olduğu gibi dile getirmek, konuşmak, tartışmak hakkımızdır. Dolayısıyla, her yaptığımız konuşmadan sonra bize Anayasa'yı -ki üzerine yemin ettiğimiz Anayasa- bir sopa gibi sallamaktan lütfen vazgeçin. Ben yıllardır bu Meclisteyim, yıllardır bu Meclisin her kürsüsünde konuşma yaptım; bu tutumu kabul etmiyorum. Burada, maalesef -ben sizin kötü niyetiniz olduğunu düşünmüyorum, öyle kişisel algılamayın ama- bir alışkanlık gelişmiş; bizim her yaptığımız konuşmadan sonra Anayasa'nın 3'üncü maddesi hatırlatılıyor bize. Kayıtlara geçsin diye bu konuşmayı yapıyorum, Genel Kurulda da olsa yaparım aynı konuşmayı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- *Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Oturum Başkanı Orhan Erdem'in yaptığı açıklamasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Anayasa'nın 3'üncü maddesiyle herhangi bir sorunumuz, bir tartışmamız yok; öyle bir tutumumuz da yok. Bugüne kadar Mecliste çalışmaların elbette ki Türkçe sürdürüldüğünün farkındayız, buna itiraz da etmedik, yıllardır bu Meclisin içinde çalışıyoruz ama müsaade ederseniz zaman zaman Kürtçe ana dilinde bir cümle etmek, bir selamlama yapmak, bir derdini söylemek bu Meclisi izleyen bizim seçmenlerimiz açısından da önemlidir. İkincisi, Kürt halkının sorunlarını dile getirmek çok doğal olan bir şeydir; o nedenle, ben doğru bulmuyorum Anayasa'nın 3'üncü maddesinin bize sık sık hatırlatılmasını ama tabii, siz göreviniz olduğu için bunu yapıyorsunuz, ben de politik tutumum açısından buna cevap veriyorum. Dediğim gibi...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Oluç, kayıtlara geçti.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Evet ama bu hoş olmuyor Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Karşılıklı birbirimizi anlıyoruz, hiçbir...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Ben, biliyorsunuz, yıllarca Grup Başkan Vekilliği de yaptım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Genel Kurulda dahi konuşmalarım hiç bu şekilde uyarı almadı şimdiye kadar, genel olarak bizim arkadaşlarımızın konuşmaları da almadı ama burada böyle bir alışkanlık gelişmiş; hoş bulmadığımı itiraf edeyim. Her seferinde de ben bu açıklamayı yapacağım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Peki, teşekkür ederim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Siz uyardıkça ben de bu açıklamayı yapacağım.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Yok, teşekkür ederim. En doğal hakkınızdır, sözcü olarak ben de onun için söz verdim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bu, dilin kullanılmasıyla, ana dille ilgili bir sorun değil; biz buradaki tutanak tutulma gereği olan temayülü belirtmek zorunda kalıyoruz.

Tekrar teşekkür ediyorum.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Kürtçe tercüman alalım Sayın Başkan.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A.- *Kanun Teklifleri (Devam)*

1.- *2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ile Sayıştay tezkereleleri (Devam)*

a) *Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)*

b) *Yükseköğretim Kurulu (Devam)*

c) *Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)*

ç) *Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)*

d) *Üniversiteler (Devam)*

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ayyüce Türkes Taş, buyurun.

Süreniz on dakika.

AYYÜCE TÜRKŞE TAŞ (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, ben de Türkçe dışında burada başka bir dilde konuşulmasını kabul etmediğimi belirtmek istiyorum. Türkiye Cumhuriyeti devletin ana dili ve eğitim dili Türkçedir çünkü millet olmanın gerekliliği aynı dili konuşmayı gerektirir. Herkes evinde istediği dili konuşabilir ama millet olarak biz tek bir dil konuşacağız; Türk milletinden, Türk dilinden ve Türk devletinden hiçbir şekilde taviz vermeyeceğiz; o yüzden bunu da belirtmek istiyorum.

Aynı zamanda “bizim seçmenimiz” lafını da kınıyorum çünkü bana da oy veren, evinde Kürtçe konuşan seçmenim var. Ben de Adana Milletvekiliyim; Adana’da değil, İstanbul’da da var, İzmir’de de var. Türkiye’nin herhangi bir bölgesinde herhangi bir insanı “benim” “bizim” falan diye sahiplenmenin de doğru olmadığını düşünüyorum. Tekrar etmek istiyorum: Türkiye Cumhuriyeti devleti, 85 milyonla bir bütündür, 7 coğrafi bölgesiyle bütündür. Türkiye Cumhuriyeti devleti, hiçbir zaman ne bir azınlığa ne de bir bölgeye pozitif ya da negatif hiçbir şekilde ayrıcalık uygulamamıştır. Yanlış politikalar olmuş olabilir, bunun ceremesini de Türk milleti toplu olarak yaşamış ve toplu olarak çekmiştir; bunu belirtmek istiyorum.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Kıymetli milletvekilleri, değerli gazeteci arkadaşlarım; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, çileli vagonlarda, zorlu koşullarda topraklarından koparılan Ahıska Türklerinin acısını hâlâ yüreğimizde hissettiğimizi belirtiyor ve bu sürgünde vefat edenleri buradan rahmetle anmak istiyorum.

Eğitimin, güçlü devlet olmanın ön koşulu olduğunu hepimiz tabii ki çok iyi biliyoruz; o yüzden, gerçekten, eğitime yapılan yatırımın ülkeye katkısı çarpan etkisiyle katbekat geri alınıyor. Bu yüzden de gerçekten Bakanlığımızın bütçeden en yüksek pay alan Bakanlık olması önemli ama tabii ki sahip olunan kaynakların etkin kullanımı ve yapılan harcamaların uygulanan millî eğitim politikalarına ve stratejisine etkisini takip etmek de önemli. Basitçe, sahip olunan kaynakların en etkin ve verimli şekilde kullanımını sağlamak da Bakanlığın görevi.

Kesinlikle şunu da vurgulamak istiyorum: Ülkelerin eğitim politikaları uzun vadeli olmalıdır ve bu politikalar, ülkenin kendine çizdiği uzun vadeli vizyona paralel olmalıdır. Maalesef, ülkemizde durumun böyle olmadığı da aşikârdır. Son yirmi iki yıldır ülke aynı siyasi parti tarafından yönetilmesine rağmen her değişen bakanla eğitim politikası da değişmiştir. Benim kendi çocuklarımla aramda çok nesil farkı olmamasına rağmen ben şu anda onlara uygulanan eğitim sistemini anlamakta zorluk çektiğimi buradan bir veli olarak da söylemek istiyorum. Öyle ki ülke bazında girdiğimiz sınavların adı bile çok farklı; neyin ne olduğunu yaşları o seviyeye geldiğinde ben de kendi adıma çözebiliyorum. Siz de bunun farkındasınız diye düşünüyorum ki “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” diye bir eğitim modeli duyurusunda bulundunuz. Ben bunu tek başıma çok anlayamadığımı düşünüyordum, toplumda ve buradaki konuşmalardan da gördüğüm kadarıyla bu modelin de ne olduğu maalesef henüz anlayamadım.

Bu vesileyle, şunu da dile getirmek istiyorum: “Türkiye Yüzyılı” diye bir tanımlamayı ve tamlamayı da teknik olarak yanlış buluyorum ben, içinde taşıdığı anlamı da çok doğru bulmuyorum çünkü “Türkiye Yüzyılı” değil “Türk yüzyılı” olur. “Türkiye Yüzyılı” olmaz, neden? Çünkü Türkiye, yaşadığımız coğrafyanın adıdır; coğrafyaların yüzyılı olmaz, milletlerin yüzyılı olur. O yüzden, burada hem “Türkiyeli” kavramını hem de “Türkiye Yüzyılı” tanımlarını doğru ve iyi niyetli bulmadığımı da belirtmek istiyorum.

Yeri gelmişken bir kez de ben hatırlatmak istiyorum: Bu topraklarda yaşayan milletin adı Türk milletidir ve Anayasamızda “Türk” kavramı vatandaşlık temelinde ele alınmıştır. Anayasa’nın 66’ncı maddesi “Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.” ifadesini içeriyor; bu tanımla, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her birey etnik köken veya dinî inancına bakılmaksızın “Türk” olarak kabul edilir. Bu tanım, Türk kimliğini etnik bir kimlikten ziyade anayasal ve hukuki bir vatandaşlık statüsü olarak düzenler ve vatandaşları birleştirici bir ulusal kimlik inşa etmeyi amaçlar. Bu madde, vatandaşlık temelinde millî bir kimlik tanımlarken aynı zamanda Türkiye’deki tüm etnik ve dinî grupları da kapsayacak şekilde, ayrımcılıktan uzak bir vatandaşlık anlayışını ifade etmektedir. Anayasa’daki bu “Türk” tanımı, Türkiye’de vatandaşlık temelinde eşit haklara sahip olma ilkesine dayalı bir vatandaşlık anlayışının vurgulamasını sağlar; o yüzden “Türkiyeli” değil, “Türk” olmaya devam edelim diyorum.

İkinci vurgulamak istediğim önemli başlık da öğretmene yapılacak yatırımdır. Öğretmen, bir kişinin hayatında anne-babasından sonra gelen en önemli kişidir, bireyin eğitim ve öğretim alarak yetişmesinde en az ebeveyn kadar katkısı bulunmaktadır ama maalesef, Türkiye’de öğretmene verilen önem de ortadadır. Öncelikle, bizim, öğretmenleri öğretmen olarak yetiştirmemiz gerçekten gerekmektedir yani sadece lise sonrası eğitim fakültelerinden mezun olmakla maalesef öğretmen olunmuyor. Buna ek olarak, iş bulamayıp, kısa bir formasyon eğitimi alıp öğretmen olmak isteyenlerin de varlığını görüyoruz. Dolayısıyla, atanamayan çok sayıda öğretmen problemi karşımıza çıkıyor; bu, hem sizi sıkıntıya sokuyor hem de Türkiye’yi ciddi sıkıntılara sokuyor. Bu kadroların yetişmesindeki ve atanmasındaki problemleri çözmek için benim şöyle bir tavsiyem olacak, bunu benden çok daha iyi bildiğinizi düşünüyorum: Türkiye’de denenmiş ve başarılı olmuş, ciddi, kaliteli bir öğretmen kadrosu yetiştirmiş olan “yüksek öğretmen okulu” sistemini incelemenizi ve onun gibi bir sistemin acilen kurulmasını tavsiye ediyorum çünkü öğretmen olacak kişiler hem erken yaşlardan itibaren eğitilmeli hem başarılı öğrenciler arasından seçilmeli hem farklı bir şekilde eğitilmeli hem de -şahsi düşüncem- dört yıldan daha fazla bir sürede eğitilmelidir. Ayrıca, öğretmenlerin kazançlarının da tatminkâr olması çok önemlidir. Her öğretmen değerli ve çok önemli olduğunu her zaman hissetmelidir. Sözleşmeli öğretmen olmaz, olmamalıdır. Öğretmenlerin tek tip kadroda ve kıdemine göre maaş alacağı bir sistemde çalışması gerekmektedir.

Tabii ki fiziki koşulları eğitim ve öğretim yapmaya müsait olan okullarda eğitim de çok önemli bir durumdur. 21’inci yüzyılda temizlik problemi olan okulların konuşulması akıllı olacak bir durum değildir. Okulların güvenli olması, ulaşım problemi doğurmayacak lokasyonlarda olması da çok önemlidir.

Seçim bölgem olan Adana’dan örnek vermek istiyorum: Adana’nın Şakirpaşa Mahallesi sakinleri bile -ki bilmeyenler için söyleyeyim, Adana’nın merkezinde bulunan bir mahalledir- çocuklarını okula göndermekte ulaşım problemi, zorluğu çektiklerini dile getirmektedirler ve

okullarda ciddi hijyen problemlerinden şikâyet etmektedirler, o kadar ki bu problemlerden dolayı sık sık çocuklarının hastalandığını söylemektedirler. Yeri gelmişken şunu da belirtmek istiyorum: Bu mahallemizdeki otizmlı çocukların aileleri de birçok sıkıntısını dile getirmekte, hem çocukların aldığı eğitimi yetersiz bulmakta hem de onları eğitime götürürken zorlandıklarını söylemekte; gerçekten madden de manevi olarak da eğitim anlamında çok daha destek almaları gerektiğini her gittiğimizde bize dile getirmektedirler.

Tabii, bir diğer önemli husus, bence Türkiye'nin daha çok önceki yıllarda çok başarılı olduğu eğitimde fırsat eşitliği de bir devletin vatandaşlarına sunması gereken en önemli imkânların başında gelmektedir. Hani, ben kendi zamanımızdaki üniversite sınavının özellikle insanlara eşit fırsat sağlamada çok güzel bir ölçü olduğunu düşünenlerdenim ama maalesef son yıllarda yine, ben hem bir veli olarak hem de siyasetçi olarak söylüyorum, Türkiye'de bu fırsat eşitliğini maalesef biz devlet olarak tüm öğrencilere sunamadığımızı görüyorum. Ben kendi çocuğuma sunduğum imkânlardan rahatsız olmaya bile başladım. Öyle ki benim çocuğum ile çoğu çocuğu karşılaştırdığımda, benimkilerin baştan 1-0; 2-0 ya da 3-0 önde başladığını görüyorum. O yüzden, gerçekten bu aradaki fark bir an evvel kapatılmalı diye düşünüyorum.

Yaz saati uygulamasından ben de bir veli olarak şikâyet ediyorum. Gerçekten, sabahın kör karanlığında okula gitmekten şikâyet etmeyen çocukların bile şikâyet eder oldu. İşte "Biz niye gece okula gidiyoruz?" "Niye daha fazla uyumuyoruz?" diyorlar ya da motivasyonları düşüyor. Ya biz buna hiç alışık değildik, bir anda geldi, hâlâ alışamıyoruz ya da gerçekten hiçbirimiz anlayamıyoruz neden bu uygulama var.

Ben Türkiye'de eğitim almış, doktora yapmış, daha sonra yurt dışında yaşama imkânı da olmuş bir kişi olarak maalesef Türkiye'deki üniversitelerin -tabii ki çok iyi üniversiteler var ama- dünya rekabetinde gitgide gerilediğini ve üniversite sisteminin, gerçekten özellikle Amerika, Avrupa sistemleri incelenip onlarla bir şekilde yarışır hâle getirilmesini önemişiyorum ve üniversitelerin sanayile bire bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen tamamlayalım.

AYYÜCE TÜRKER TAŞ (Adana) - Teknokentler vesaire var ama bunların daha farklı şekillerde daha çalışır hâle gelmesini önemişiyorum.

Aynı zamanda, Adana Sanayi Odasının devamlı dile getirdiği ara eleman bulma sıkıntısını da burada dile getirmek istiyorum. Meslek liselerinin varlığından söz ediyoruz ama gerçekten ara eleman yetiştirmede ve bulmada çok büyük sıkıntı var diyoruz.

Teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Türkeş Taş, teşekkür ederim.

Sayın Selim Temurci, buyurun.

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri, Sayın Bakanımız, kıymetli bürokrat arkadaşlarımız, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Sabahleyin biz Bakanımızın sunumunu dinledik, şöyle bir tablo çıkıyor ortaya: Okul öncesi eğitimle birlikte neredeyse 20 milyonu bulan bir öğrencimiz var. İşte, YÖK Başkanımız da burada, ÖSYM Başkanımız da burada; yanlış hatırlıyorsam 6 milyonun üzerinde bir üniversite öğrencimiz var açık öğretim hariç. Türkiye'de de 2023 verilerine göre 26,3 milyon hane var. Yani hemen hemen her ailede, her evde bir ilk ya da ortaöğretimde ya da üniversitede çocuk var. Tabii, hâl böyle olunca ve bütçe de Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi olunca toplumun her kesiminde Millî Eğitimin yapmış olduğu bir açıklama ya da yeni bir uygulama çok fazla tartışma yaratabiliyor. Bu, ilk bakışta doğal kabul edilebilir ancak ben bu konuya şöyle bakıyorum: Millî Eğitim Bakanlığımızın, bazen çok iyi yaptığı şeyleri anlatmada, toplumla iletişim kurmada bir problemi var. Yani mesela bu yeni Maarif Modeli; eleştiriliyor, elbette eleştirilebilir, öneriler getirilebilir ama biz yıllarca hep şunun eleştirisini yaptık: Bu ülkede yetiştirdiğimiz çocuklar için uluslararası birçok yayında, birçok kuruluşun Türkiye'ye tavsiye raporlarında "Ya, siz bu çocukları bilgiyle dolduruyorsunuz, bu çocukların becerileri gelişmiyor." deniliyordu. Hep bu eleştiriye aldık yani zamanım kısıtlı, detaya girmeyeceğim. Şimdi, yeni Maarif Modeli'nin en önemli hedeflerinden bir tanesi bu. Yani bizim aslında dönüp dolaşıp cumhuriyetin kuruluşuna tekrar bir gitmemiz gerekiyor. Osmanlı'dan geldik, bu ülkede cumhuriyet kurulmadan iki tane çok önemli kongre toplanıyor. Bunların bir tanesi Maarif Kongresi -ki Sayın Bakanımız buna vurgu yaptı- bir tanesi de İzmir İktisat Kongresi. Yani bu ülkenin kurucuları eğitim olmadan -ki Maarif Kongresi İktisat Kongresi'nden önce toplanmıştır, cumhuriyetin kurulmasından önce- bir ülkede kalkınmanın olmayacağına cumhuriyeti kurarken karar vermiştir; bu çok kıymetli bir şey. Teknolojik ilerlemeler, birçok değişim, küreselleşme; artık gençlerimiz, çocuklarımız bilgiye ulaşma noktasında bir tuş kadar yakınlardır. Yani ben hatırlıyorum, kütüphanelere gider, böyle ansiklopedilerin içerisinden bilgi araştırdık. Şu an böyle bir şeye gerek yok, şu an bilginin kullanılması bilginin kendisi kadar önemli bir şey hâline geldi. Dolayısıyla, ben burada kendinizi yeteri derecede ifade etmediğinizi, edemediğinizi düşünüyorum.

Buradan hareketle, tabii, çok üzerinde duruldu, Anayasa'mız biliyorsunuz, ülke sınırları içinde yaşayan her bir çocuğumuza "eşit eğitim hakkı" diyor. Şimdi, bu özel okul meselesinin hakikaten bir masaya yatırılması gerektiğini düşünüyorum. Bir fırsat da var önümüzde, bir pandemi yaşadık, pandemide özel okul öğretmenlerinin hakları, hukukları, ücretleri, ek dersleri; neler yaşandığını yani biraz eğitim camiası içinde olan biri olarak biliyorum. Şimdi, bu özel okullarla ilgili meselede -hep eğitimde fırsat eşitliği diyoruz; evet, böyle bir sorunumuz var ama- ben bir kalite probleminin de ortaya çıkmaya başladığını düşünüyorum. Bakın, siz PISA sonuçlarından bahsettiniz sabahleyin ve aslında belki şöyle bağlamak onu doğru olur: Şimdi, derslik başına düşen öğrenci sayısında bir iyileşmemiz var, bence iyi bir iyileşme var. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısında bir iyileşmemiz var ama OECD raporlarında genel olarak bütün eğitim sisteminde bulunan öğrencilere fert başına yaptığımız harcamada OECD'nin tam yarısı kadarız yani eğitimde kalite noktasında sıkıntılarımız var.

"Kalite" demişken tabii, eğitim sistemimizin en önemli meselelerinden bir tanesi öğretmenlerimizin yetkinliğini artırmak. Şimdi, buradan hareketle de şu akademiyle ilgili bir iki şey söylemek istiyorum: Akademi, şayet öğretmenlerimizin, eğitim fakültesi mezunu arkadaşlarımızın daha iyi yetiştirilmesiyle ilgili bir şeyse ki öyle görünüyor ve burada belli bir eğitim alınacak... Tabii, biz aslında şunu kabul etmiş olduk: Biz yıllardır sürekli bu ülkede ekonomiyle ilgili konuşurken orta gelir tuzağından bahsettik. Benim kanaatimce Türkiye sadece

orta gelir tuzağı yaşamıyor, Türkiye orta gelir tuzağını yaşamadan orta eğitim tuzağı yaşıyor. Ya, biz çok iyi binalar yaptık, çok iyi işler yaptık; burada sabahleyin Sayın Bakanımız da ifade etti ama hiç kimse kusura bakmasın... Yine, cumhuriyetin kuruluşuna giderek bir örnek vereyim: “Bizim ordularımız bir zafer kazandı, gerçek zaferi siz kazanacaksınız, zafer sizin olacaktır.” diyordu Mustafa Kemal Atatürk ülkeyi kurarken. Şimdi, eğer o bugüne ışık tutacaksa -ki Millî Eğitimin bütün politik dokümanlarında bu var, kendini anlatan dokümanlarında var- o zaman bizim şöyle bir meselemiz var: Öğretmenlerin toplumdaki sosyal statüsü, ücretlerine varıncaya kadar... Bugün yanlış bilmiyorsam -ki siz tabii, en net bilgilere sahipsiniz- bir öğretmenimiz 47 bin lira ücret alıyor. Bugün bu ülkede yoksulluk sınırı 60 bin lira. Bakın, eskiden öğretmen olmanın bu toplumda bir kıymeti, bir ehemmiyeti vardı, ülkenin birçok zeki çocuğu bölgelerinde öğretmen olmak istiyordu. Bence eğitimde kaliteyi arttırılabilmek için toplumun iyi yetişmiş insanların bir kısmının buralara doğru akması lazım. Ben burada da büyük bir problem olduğunu düşünüyorum. Artık insanlar çocuklarına “Orayı yazmadın, burayı da yazmadın, bari işte öğretmen ol.” diyor. Bence bu çok önemli bir şey. Ben Türkiye’de bunu değiştirmeden, eğitim modelinde öğretmenlerimizi yukarı çekmeden bir şey yapma imkânımız yok. Sayın Bakanımız İstanbul’da İl Millî Eğitim Müdürüydü; işte, benim okullarda yaptığım şeyleri bilir kendisi. Ya, şöyle bir sorunumuz var: İstanbul’da bugün 25 bin lira kira veren bir öğretmenin İstanbul’da yaşamak istememesi kadar doğal bir şey yok dolayısıyla burada nasıl bir performans sistemi kurulur bilmiyorum ama öğretmenlerimizin çok ciddi mali sorunları var. Dolayısıyla, bunların çözümüyle ilgili olarak bu statü probleminin mutlaka çözülmesi gerekiyor, ücret probleminin çözülmesi gerekiyor.

Şimdi, bir başka konu: Şimdi “Kaliteli eğitimde sınıfta kalıyoruz.” dedik, bir kalite problemimiz var. İşte, akademimiz burada bir çalışma yapacak. Sabahdan beri söylendi; iş dünyamızın, sanayimizin ihtiyacı olan insan kaynağını yetiştiremeyen bir modelimiz var bizim, bunu kabul edelim. Peki, bu konuda hiçbir şey yapılmıyor mu? Yok, yapılıyor. Ben İhtisaslaşmış Okullar Projenizi takip ediyorum; ticaret, turizm, tarım vardı, bir de...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Spordan tutun da her alanda var.

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Şimdi, ben sanayinin içinden gelen biri olarak size şunu söyleyeceğim: Biliyorum, OSB’lerde de çalışma var ama makina ve mekanik konusunda, teknik konusunda, bakın, Türkiye’nin bütün programlarında OVP’inde, kalkınma planında, her şeyde... Ya, biz Pakistan’dan jeneratör ustası getirmemeliyiz, İran’dan getirmemeliyiz ve bunlar şu anda, bakın, bu ülkede hepimizin çocuklarının yaşadığı bir problem. Çocuklarımız mimar oluyor, avukat oluyor, farklı farklı hukuk fakültesi bitiriyor, şu, bu falan; çocuklar okulları bitirdiğinde asgari ücretle çalışmak zorunda kalıyor. Bu çocukların hayallerini eğitimle gömecek ve eğitimi işsizliği gölgelemek için kullanacağımız bir araç olmaktan çıkartmamız lazım. Sayın Bakanım, bu konuda hakikaten çok ciddi bir çabaya ihtiyaç var. Bu konuda, makina teknik konusunu söyledim. Hatta sanayi liselerinin, makina liselerinin -OSB’lerde çalışma olduğunu biliyorum ama- bunun biraz daha yaygınlaşması gerektiğini düşünüyorum.

Elbette, deprem bölgesiyle ilgili arkadaşlarımız söyledi. Ben deprem bölgesinde yaklaşık 11 şehri 4 defa dolaştım, geçtiğimiz yıl da gittim. Elbette eksikler var ama konulan hedefin üzerine birçok ilde çıkılmış, bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak da ona teşekkür etmek zorundayım, orada bir çalışma yapılmış.

Şimdi, bu özel okul meselesinde fiyatlarla ilgili birtakım çalışmalar yapıldı ama şimdi şöyle bir trend var: Artık bu ülkede eğitim çok pahalı bir hâle geldi, özel okullarda çocuklarını okutan insanlar artık o paraları ödeyemez hâle geldi. Devlet okullarına doğru bir kayış var. Ben şuna inanıyorum: Her ne olursa olsun, yöneticilerimiz fiilen hayatın içine girmek zorundadır yani girecek o okula, bakacak; o ilçeye gidecek, bakacak; her hafta birkaç okul ziyaret edilecek, bunlar yapılıyor olabilir ama ben yüzlerce okula gidip, eksik tespit edip yöneticilere aktarmış biri olarak şunu çok iyi biliyorum ve söylüyorum ki böyle bir sorun var.

Burada taşıma ve yemekle ilgili olarak bir şey söylediniz, bakın, 1 milyonu aşkın taşımada ve yemek noktasında, bir öğün yemek konusunda bir çalışmanız olduğunu söylediniz. Ama genel rakama baktığımızda ve seçim öncesi özellikle iktidarın bu konuda bir vaadi vardı, bilemiyorum, 2026’ya mı aktarıldı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Toparlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Bu konuya da bir açıklık getirirseniz doğrusu memnun oluruz.

Hızlıca şeyden bahsedeceğim, şimdi, ben program ve bütçeye girmeyeceğim, 2’nci bütçe olduğunuzu söyleyeyim ama faiz kadar bir bütçe ayıramamışız yine.

Şimdi, yurt dışına öğrencilerimizin gitmesi çok önemli. Programlara baktım, 2 eksik söyleyeceğim. Birçok şey var, zamanım yok. Yurt dışına giden öğrencilerle ilgili olarak lisansüstü programda 2023’te 3.201 öğrenciyi yurt dışına göndermişiz, 2024’te 4.050 planlamışız, 3.044 tahmini gerçekleşecek diyoruz yani 3.044 2023’ten az, 2025’te de bu yılın hedefini bile yakalayamıyoruz; bu, çok önemli bir şey.

Bağımlılık ve uyuşturucuyla ilgili olarak artık ilkökul ve ortaöğrenime indiğini birçok şeyde görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİM TEMURCİ (İstanbul) - Son cümlem: Millî Eğitim programlarında bağımlılık ve uyuşturucuyla ilgili olarak mutlaka bir değerlendirme yapılması lazım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Temurci, çok teşekkür ederim.

Tahsin Ocaklı, buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar ve milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

2002 yılından beri devam eden AKP iktidarı içinde en kötü Bakanlık dönemini geçiren Bakansınız Sayın Bakanım. Ve ben hiç lafı eğip bükmeden sizi istifaya davet edeceğim. İstifa edin diyorum, bunun nedenini de şimdi duyacaksınız...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Başka bir emriniz!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Biraz sabırlı olun AK PARTİ sıraları. Söyleyeceğim, neden istifaya davet ettiğimi hemen söyleyeceğim.

LÜTFİ BAYRAKTAR (Sakarya) - Demek ki iyi yolda.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Önce istifade edin, sabrederseniz istifade edersiniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hepimizi güldürdü bu cümle.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ama bu gerekçelerimin nereden kaynaklandığını da ifade edeyim: Elbette bu bilgi notları da Genel Başkan Yardımcımız Sayın Suat Özçağdaş'ın katkılarıyla hazırlanmış verilerden oluşacaktır.

Neden sizi istifaya davet ediyorum, bir dinleyin bakalım;

- 1) Mülakatlarda haksızlık yaptığımız için; yoksa siz söyleyin.
- 2) Öğretmenlerin atamasını yapmadığımız için.
- 3) Ücretli öğretmenlikle emek sömürülerine hâlâ devam ettiğiniz için.
- 4) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle bilimi okullardan uzaklaştırdığımız için.
- 5) ÇEDES'le okullara formasyonu olmayan kişileri soktuğunuz için.
- 6) MESEM'lerde çocukların ölümüne göz yumduğunuz için.
- 7) Köy okullarını kapatıp çocukları taşınmalı eğitime mahkûm ettiğiniz için.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Siz yaptınız sekiz yıllık kesintisiz eğitimle.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ortağınız yaptı.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 8) Okul bütçelerini oluşturamayıp Millî Eğitim masraflarını velilerin sırtına yüklediğiniz için.

- 9) Okullarda çocuklara bir bardak temiz su bile veremediğiniz için.
- 10) Çocuklara şu elimdeki sütü ve sandviçi bir öğün ücretsiz veremediğiniz için.
- 11) Okullarda hem çocuklarımız hem öğretmenlerimiz hem de herkes için güvensiz alanlar oluştuğu için.
- 12) Okulları temizlemeyi bile beceremediğiniz için.

Öğretmenleri itibarsızlaştırdığınız ve yoksulluğa mahkûm ettiğiniz için. Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla öğretmenlerin diplomalarını gasbetmeye çalıştığınız için.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kanunu Meclis yapar.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Kamuoyunu yanlış bilgilendirip kandırdığınız için.

Hülleyle rektör olduğunuz için.

Tarikat ve cemaat yapılandırmalarını dernek olarak, STK'ler olarak gördüğünüz için ve Bakanlığın kadrolaşma alanı olarak gördüğün için.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yalan konuşuyorsun! Yalan konuşmak sizin...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yalanı siz söylüyorsunuz, biraz sabırlı olun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ayıp, ayıp! Söylediğin her şey yalan, ahlaksızca yalan söylüyorsun!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım, karşılıklı konuşmaya geçmeyelim.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Biraz sabırlı olun, önce dinlemeyi öğrenin Sayın Bakan! Bizim söz hakkımızı gasbetmeyin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bütün yalanları sıraladınız!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hangisi yalan?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hepsi yalan!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bakanlığınızı kadrolaşma alanı olarak görüyorsunuz...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkan, atanmış birinin seçilmiş milletvekillerini sürekli yalancılıkla suçlamasına...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Vekilim, karşılıklı konuşmanın...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Orhan Başkanım, neyi koruyorsun ya! Sürekli, burada vekillere hakaret ediyor.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, benim süremi durdurun. Benim söz hakkım...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sürekli hakaret ediyor, buna izin verecek misiniz? Olur mu böyle şey?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Vekilim, karşılıklı konuşmanın yanlış olduğunu ifade ediyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bir memur sürekli hakaret ediyor, biz burada seçilmiş milletvekiliyiz. Herkes haddini bilecek! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakan, memur değil, bu ülkenin bir Bakanıdır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Tahammülleri yok!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ben söyleyeceklerimi söyleyeceğim, bana usulünce süre vermek zorundasınız...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kime hakaret ettim?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Herkes haddini bilecek!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Hatibi dinleyemiyoruz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Böyle bir üslup var mı ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Böyle bir üslup yok, siz yalan söylüyorsunuz!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Geleni geçeni yalancılıkla suçlayan bir yalancı!
(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Böyle bir üslup yok, haddini bilecek herkes!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Önce söylediklerimi dinlemeyi öğrenin lütfen, ondan sonra da cevap verirsiniz elbette.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ocaklı, devam edelim lütfen.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Evet, bitmedi.

Son olarak şunu da söyleyeceğim...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Seçilmiş olmak hakaret etmeyi mi gerektiriyor?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Yaşar Bey, lütfen...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Herkese hakaret eden bir Bakanınız var.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Asıl hakaret eden sizsiniz!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - ...çocukları, öğretmenleri, eğitim bileşenlerini değil, yandaşlarınızı düşündüğünüz için.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Siz hakaret...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Kim hakaret ediyor?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Siz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Kim ediyor, kime ediyor?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - 10 cümlenin 10'u da hakaret...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Yaşar Bey, lütfen...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yaşar Bey, konuşmama bir izin verin, sonra devam ederseniz; lütfen.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sürekli hakaret ediyor Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kime hakaret ediyorum?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Komisyon üyesi vekillere hakaret ediyorsunuz!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Eğitimle ilgili hiçbir konuyu kendi sorumluluğunuzda hissetmediğiniz ve her sorunda da başkalarını suçladığımız için istifa edin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Söylediklerinin hepsi yalan!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Neyi yalan söylüyor? Hangisi yalan!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Süremi durduruyorum Sayın Başkan ve yeniden başlayacağım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Özel eğitimin, özel öğretimin ne demek olduğunu bilmeden...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bir dil sürçmesini mi şey yapıyorsunuz!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben onu düzelttim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ocaklı, bir dakika, kapatıyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Özel eğitim ile özel öğretim dediniz, ben onu düzelttim.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Senin takıldığın bir dil sürçmesi mi?

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir dinle ya, bir dinle!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım... Sayın Bakanım...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Daha personel alamamışsın, herkese "Yalan söylüyor." diyorsun. On yedi gün sonra açıklaman var, "120 bin kişi alacağım." diye.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama siz...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ne söylüyorsun! "Özel eğitim ile özel öğretim arasındaki farkı bilmiyorsun." diyen birisin. Böyle bir üslup var mı! OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Suat Bey...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Özel eğitim ile özel okullar arasındaki farkı bilmiyorsun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben onu düzeltmeye çalıştım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen bunu bilmiyorsun, gelmişsin...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Suat Bey, lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hakaret dilini...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, böyle bir uslub var mı!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Suat Bey, lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANİ YUSUF TEKİN - Bırakın o konuları, sokakları temizleyin!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sayın Başkanım, burası seçilmişlerin sürekli azarlanacağı bir yer değil, böyle bir Bakanlık performansı yok!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Bakanım, siz tecrübeli bir Bakansınız, biliyorsunuz hepimiz için burası sabrın ölçüldüğü bir mekân. Sabırla dinleyeceğiz ve sonra cevaplarımızı vereceğiz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bürokratların azarlanacağı da bir yer değil.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Vekilim, bütün bakanlar böyle mi yapıyor? Herkesin hakkı var.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Önce vekiller dinleniyor ama...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - E, herkesin hakkı var zaten.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yerlerinden de kalkıyorlar, böyle bir şey var mı?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Tahsin Bey'in kaldığı yerden süresini tekrar başlatacağım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Bu kabul edilemez!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Suat Bey...

EJDER AÇIKKAPI (Elazığ) - Konuştuklarımızı dinlemiyorsunuz ondan sonra...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Sen dinlemedin ama ben seni dinledim, ben seni dinledim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Tahsin Bey, ilave ederek başlatacağım.

Suat Bey, konuşmacıya söz veriyorum.

Tahsin Bey, buyurun.

EJDER AÇIKKAPI (Elazığ) - Yalancılıkla itham ediyorsunuz, hakaret ediyorsunuz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Olmaz böyle!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, tamam.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Arkadaşlar, dinleyelim lütfen.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yalanlarınızı çok iyi dinliyoruz merak etmeyin.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Yazıklar olsun, yazıklar olsun!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yalanlarınızı...

CAVİT ARI (Antalya) - Gerçekten nereden çıktın geldin ya!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Müsaade eder misiniz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Önce gidin İzmir'i temizleyin de öyle gelin!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Gerçekler su yüzüne çıktıkça rahatsız olmaya başladınız, işin doğrusu budur.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Önce gidin siz İzmir'in suyunu temizleyin de öyle gelin.

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, sen önüne bak be! Sen nereden çıktın geldin ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen, arkadaşlar... Arkadaşlar, bizim Komisyonun böyle bir usulü yok, bilhassa dışarıdan gelip laf atmayalım.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Şimdi, neden böyle söylediğimi size teker teker izah edeyim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, Türkiye'de lağım patlamış, lağım lağım! Her tarafta pislik var, onu görmüyorsun da...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ankara'nın pisliğini temizleyin, Ankara'nın!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Türkiye'de lağım patlamış, her yere pislik akıyor, utanmadan laf atıyorsun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkanım, söz hakkımı kullanamıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Vekilim...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Her tarafta lağım patlamış, memlekette iyi bir şey kalmamış.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Utanmadan konuşuyorsunuz ya!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ağbaba, sizin yüzünüzden...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Gidin, temizleyin.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Vekilim, bilhassa...

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, sen sus, ya sen kimsin konuşuyorsun kardeşim!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bunlardan bahsedecek en son parti sizsiniz, en son kişi de sensin!

CAVİT ARI (Antalya) - Sen kimsin ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Vekilim, bana bir bakar mısınız?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Türkiye'ye lağım patlamış, utanmadan konuşuyorsunuz!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen zaten utanmaz adamsın!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen, yani bu karşılıklı konuşmalar buradaki konuşmaların insicamını kaçırıyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Utanmaz adamın ağbabası sensin!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Utanmaz sensin! Hadsiz!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Yıldırım, Sayın Yıldırım...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Utanmaz adam!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hadsiz, terbiyesiz!

CAVİT ARI (Antalya) - Orhan Bey, şu arkadaşları susturur musunuz?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Her yerde aynısn!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Yıldırım... Sayın Yıldırım...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Terbiyesiz!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sensin terbiyesiz!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hadsiz herif!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sensin terbiyesiz!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Ya, lütfen ama arkadaşlar... Sayın Yıldırım... Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şu üslubuna bak sen, utanmaz adam!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen kimsin!

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, bir haddini bilip sussana sen, gelip burayı karıştırıyorsun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen beni bağırarak susturacağımı mı sanıyorsun, sen kimsin!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Utanmazın ağbabası sensin!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Başkanım, beş dakika ara ver.

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, dışarıdan gelip saygısızlık, terbiyesizlik, ahlaksızlık yapıyor. Bir haddini bil ya!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sen kimsin!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen kimsin, sen beni susturacağımı mı sanıyorsun!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Yıldırım, Komisyon dışından gelip buradaki çalışmalara mani olmayalım, muhakkak haklarımızı savunacağız ama ...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım, özür dilerim ama o gruplardan da Komisyon dışından gelen arkadaşlar var.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ama karşı taraftan da tahrik var Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, hepiniz için, hepimiz için diyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Sen kimsin?" diyor adama, öyle bir konuşma olabilir mi Başkanım?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Adam küfrediyor, hakaret ediyor...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Sayın Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Yıldırım, şunu demek istiyorum...

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, bakın, aksi takdirde tekrar ara vereceğiz, süre bizden gidiyor. Saat 10.00'da başlıyoruz, geç saatte gidiyoruz, tekrar geliyoruz. Benim dışarıdan gelen vekillerden kastım, gelip burada dinliyorlar, tabii ki laf atabilirler ama bu karşılıklı bir hâle getirildiği takdirde CHP'den olsun, AK PARTİ'den olsun, buradaki insicam kaçıyor ve görüşmelere ya ara vermek durumunda kalıyoruz ve...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yani o konuda haklısınız.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - E, ne yapalım, o zaman birbirimize saygı duyalım.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Orada 50 sefer olunca 1 sefer de burada oluyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Peki.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kusura bakmayın.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Peki, peki.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Başkanım, çok kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Hep mağdur, hep mağdur!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Hep mağdur!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen, burada böyle bir usul yok, olsa veririm.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Söz vermemek ne demek ya Başkanım!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Şöyle...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bence sözünüzü geri alın.

CAVİT ARI (Antalya) - Size ayar veriyor Başkanım, size ayar veriyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Ya, Sayın Vekilim, Komisyon dışından gelen vekillerden bahsediyorum; CHP olsun, MHP olsun, başka partilerden olsun; burada yanlış bir ifade yok. Yani kendi Komisyon üyelerimizle zaten ciddi bir tartışma içindeyiz ve geç saatlere kadar çalışıyoruz, bu laf atmalar çoğaldıkça insicamı kaçıyor.

Sayın Ocaklı, sürenizi başlatıyorum.

Buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sekiz dakika on altı saniyedir ekranımda veri çalışıyor ve daha henüz söyleyeceklerimin az bir kısmını söyleyebildim, bunu lütfen dikkate alın.

Şimdi, iddia ettiğim olaylarla ilgili altına dolduracak şeyler söyleyeceğim, acele etmeyin Sayın Bakan, dinleyin bir.

Yıl 2002, Recep Tayyip Erdoğan şu cümleleri kuruyor: “Yahu, bir sürü bölüm öğretmenimiz boşa geziyor. Resim öğretmeni, matematiğe; müzik öğretmeni, beden eğitimi dersine giriyor. Niye? Öğretmen ihtiyacı var. Ama bakın ki bunlar bir de sınavla öğretmen alıyor. O zaman niye okutuyorsunuz bu öğrencileri, yazık değil mi?” diyor. Siz niye okutuyorsunuz bunu? O gün Recep Tayyip Erdoğan mı bize yalan söyledi yoksa siz bu söylediği şeylere mi uymuyorsunuz Sayın Bakan? Bunu duymak istiyoruz işte. O zaman “Öğretmen almıyorum.” deyin, “Bu evlatlarım boşuna okumasın.” deyin, biz bunu kabul ederiz ama biz iktidar olunca bütün öğretmenlerin atamasını yapacağız; bunu bilin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Allah sizin yokluğunuzu göstermesin(!)

NİLGÜN ÖK (Denizli) - O zaman nasıl bütçe yapacağız arkadaşlar çok merak ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Aranızda anlaşılamazsınız.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Dinlemeyi öğrenin, lütfen dinleyin!

Öğretmen ihtiyacı meselesinde Bakan Yusuf Tekin'in 2 Eylülde söylediği bir cümle var; bakın, dikkat edin, Yusuf Tekin yaptığı açıklamada şöyle söylüyor: “İhtiyacımız açısından şu anda yüzde 95'e yakın öğretmen normumuz doldu.” Bakanın ifadesini Millî Eğitim Bakanlığının istatistikleri doğrulamıyor, orada diyorlar ki: “48.700 öğretmen açığı var ve geçtiğimiz yıl 60 bin öğretmen eksikliğimiz vardı, 104 bin norm fazlası var.” Özellikle ücretli öğretmenlerle ilgili de bir şey söylemek istiyorum size: Bu öğretmenlerimiz yüz yirmi saat ders veriyorlar, ellerine geçen para 19.700 lira, emeklilikleri de yok. Bu öğretmenlerimiz 19 bin lirayla nasıl geçecekler, bir de bunu sormak isterim.

Yine, şimdi, kronolojik olarak baktığımızda 1 Nisan 2023 -bu tarihleri unutmayın, söyleyeceğim- 11 Nisan 2023, 12 Mayıs 2023 ve 11 Eylül 2023 tarihleri...

Sayın Cumhurbaşkanı, 1 Nisanda ne demiş? “Biz, verdiği sözü göreve gelince unutanlardan, sandık ufukta görününce vaat bohçasını açıp seçim sonrası üzerine yatanlardan değiliz; kavline sadık, vaatlerinin arkasında duran bir Cumhuriyet İttifakı'yız. Milletimizin beklentilerini boşa çıkarmamakta da kararlıyız.” Bu cümleleri kuran da Sayın Erdoğan.

11 Nisan 2023 tarihinde yine Erdoğan “Kamu görevine ilk defa yapılacak olan atamalarda görevin niteliğinin gerektirdiği hâller dışında mülakat usulü kaldırılacak.” demiş. Denmiş mi? Denmiş. “Atamaları yazılı sınav sonuçlarına göre yapacağız.” demiş mi? Demiş. Peki, siz ne yaptınız şimdi?

Yine, Mayıs 2023'te, o zaman Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer, o da “Mülakat olmayacak, artık KPSS'ye göre hızlı bir şekilde öğretmen ataması yapılacak.” demiş. Demiş mi?

Sonra siz 2023 yılının Eylül ayında siz gelmişsiniz, ne demişsiniz? “Öğretmenlikte mülakat kaldırılmayacak ancak içeriği değişecek, artık eskisi gibi olmayacak ve mülakatı, mülakat gibi yapacağız.” dediniz. Peki, “Kırk beş dakikada olacak.” dediğimiz mülakatta, mülakatların kayıt altına alınacağını söylediğiniz mülakatta, kamera kaydı yapılmış olsa dahi adaylar arasında 10 puana yakın fark olduğu, sınav puanlarının sınavdan hemen sonra sisteme işlenmiş olduğu da tespit edilmiş; buna ne diyorsunuz? Mülakatlar yine mülakat gibi yapılmamış, şaibeleri daha ortada. Yapılan tüm itirazlara rağmen, mülakat kaldırılmadı ve bu yıl ataması yapılacak olan 20 bin öğretmenin atamasında mülakat puanı ile KPSS puanının ağırlığı eşit tutuldu. Yani sizin kendinizin seçim yapabileceğiniz bir düzen getirdiniz yine. Ayırıştırıyorsunuz!

Sözleşmeli öğretmen istihdamına ilişkin sözlü sınav sürecine de 2 Temmuz 2024 tarihinde başlandı ve 10 Ağustos 2024 tarihinde tamamlanmıştı. İlgili mevzuat gereği kontenjanların 3 katı kadar aday yani 60 bin aday sınava çağırıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Bakan, 20 Ağustos tarihinde Danıştay kararından sonra sözlü sınav sonuçlarını açıklayacağını ifade ediyor ancak kısa süreliğine e-devlet üzerinden erişime açılmış ve sonra birdenbire kapatılmış. Bakan, bu konuyla ilgili iki gün sessiz kalıyor ve iki günden sonra "Öğretmen atamalarını Bilgi İşlem Daire Başkanlığından bir kişi yanlışlıkla açmış, hakkında da soruşturma başlattık." diyecek kadar hafife alıyor.

Millî Eğitim Bakanı, Danıştaya açılan davanın sonucunu beklediklerini ifade etse de dava sonucu açıklanmadan, 26 Ekim tarihinde sözlü sınav sonuçlarının açıklandığını görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, Danıştaya açılan davaların sonucunun bekleneceği söylenmiş, 20 bin derslik boşa kalmış, 600 bine yakın çocuğumuz da öğretmenlerinden bu karar nedeniyle yoksun bırakılmıştır. Öte yandan, bugün itibarıyla beş yüz elli sekiz gündür ataması yapılmamış, geçtiğimiz yıl 23.670 öğretmen emekli olmasına rağmen yapılacak olan atama sayısı 20 bindir.

Kanunun hazırlanışı ve bu sürece dair de bir görüş paylaşmak istiyorum. Şimdi, Millî Eğitim Akademisi proje okullarındaki faaliyet...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ocaklı, lütfen selamlarsak, fazlasıyla uzattım.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Efendim, benim çok az oldu.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - İnanın fazlasıyla uzattım.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yani altı dakikam yaklaşık olarak bu tartışmalarda gitti.

Eğitimin paydaşları olan müfettişler, şube müdürleri, hizmetli kadroları ve benzerlerinin kanunda yeri yok; ücretli öğretmenler, özel sektör öğretmenleri yok; atanamayan öğretmenlerin sorunlarına ilişkin herhangi bir alt tutum yok, alt komisyon incelememiş. Bugün getirilen teklif kanunlaşsa bile Anayasa Mahkemesinden geri dönecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Altı yıl önce başvurusunu yaptığımız Anayasa Mahkemesi kararına olan itirazımız gibi Anayasa'ya meydan okuyorsunuz, Anayasa'yı tanımıyorsunuz ama biz yakında sizi göndereceğiz, hiç merak etmeyin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Geliyor gelmekte olan(!)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ben şimdi özel sektör öğretmenlerinin...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ocaklı, gerçekten fazlasıyla verdim. Malum...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Siz uzatın bir dakika daha, toparlamamıza izin verin, olur mu? Son kez.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Siz hemen hızlıca söyleyin.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Son kez söyleyeceğim.

Yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkûm ettiğiniz 1 milyon 155 bin öğretmenin sorunlarını çözün, yaşam şartlarını sağlayın. Yirmi iki yıllık iktidarınız boyunca sürekli ertelediğiniz 1 milyon öğretmenin atama sorunlarını çözün, çözemiyorsunuz. Ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik emek sömürsüdür, bu uygulamalardan vazgeçin, atamalarını yapın. KPSS sonuçlarıyla ek atama sözü verdiğiniz öğretmenlerin sesine kulak verin. Özel okullarda asgari ücretle çalışan öğretmenlerin sorunlarına el atın. Deprem bölgelerinde özellikle atanamayan ve işsiz kalan öğretmenlerin sorunları... Pedagojik formasyonu olmayan kişilerin okullara sokulmasına son verin. Öğretmenleri elemek için mülakat uygulamasını lütfen kaldırın diyorum.

Hayırlı olsun, teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ediyorum Sayın Ocaklı.

Sayın Mustafa Erdem, buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesi üzerinde yaptığımız görüşmelerin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Ülke ekonomisinde yaşanan ağır kriz koşulları devam ederken 2025 yılı merkezî yönetim bütçesinden eğitime ayrılan pay 2 trilyon 181 milyar, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi ise 1 trilyon 451 milyar lira olarak öngörülmüş ve bu bütçe yine "eğitime aslan payı" olarak pazarlanmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin 2024 yılında 1 trilyon 92 milyar lira olduğu dikkate alındığında yıllık enflasyon oranının da oldukça altında kalan yüzde 33'lük bir artış yapıldığı anlaşılmaktadır. Yani eğitime önerilen Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi eğitimin sorunlarına çözüm üretmekten çok uzaktadır.

AKP'li arkadaşlar yine itiraz edecekler ama bakın, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini objektif olarak değerlendirmek için merkezî yönetim bütçesi ve gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payına bakmak gerekiyor. 2016 yılından bu yana Millî Eğitim bütçesinin merkezî yönetim bütçesi içerisindeki payı giderek azalmaktadır. 2016 yılında Millî Eğitim Bakanlığının payı 13,38 iken 2025 yılında bu oran maalesef 9,85'e gerilemiştir. Aynı şekilde, 2016 yılında Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2,93'ten 2025'te 2,36'ya gerilemiştir yani eğitime aslan payı bir kandırmacadan ibarettir.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden yatırımlara ayrılan pay da AKP iktidarı döneminde sürekli azalma eğilimi göstermiştir. AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında Millî Eğitim bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde 17,18 iken 2025 yılı itibarıyla bu oran sadece 9,73 olarak görülmektedir. Değerli arkadaşlar, 19 milyon öğrenci ve 1 milyondan fazla öğretmenin ihtiyaçlarının karşılanması için yatırımlara ayrılan bu bütçe hiçbir sorunu çözemez. Türkiye'de eğitim kademelerine göre öğrenci başına yapılan harcamaların ilk ve

ortaöğretimde OECD ortalamasının yaklaşık yüzde 40'ı düzeyinde olduğu görülmektedir.

Ben şimdi buradan soruyorum: Sayın Bakanım, ülkede eğitim bu kadar değersiz; öğretmenlerimiz, çocuklarımız bu kadar değersiz mi? Bakanlığın okullara ihtiyacı kadar ödenek ayırmaması nedeniyle okullardaki pek çok ihtiyaç öğrencilerden düzenli olarak toplanan aidatlar, başışlar ve ticari faaliyetlerden karşılanmakta. 17 bin liraya mahkûm ettiğiniz velilerden para toplanmakta, para vermeyen veliler okul işleri yapmakta.

Bakin, okulların diğer ihtiyaçlarını geçtim bu iktidar, bu Bakanlık okullara temizlik görevlisi, güvenlik görevlisi göndermekten aciz. Buradan soruyorum Sayın Bakana: Hani okullar açıldıktan iki gün sonra bu sorunlar çözülyordu? Kaç temizlik görevlisi görevlendirdiniz? Bin kişilik okullara, ikili öğretim yapan okullara haftada iki gün temizlik görevlisi geliyor. Okullarda salgın hastalık var. Çocuklar, Sayın Bakanım, tuvalete gidemiyor, tuvalete!

Bakin, değerli arkadaşlar, Antalya'da 1.600 devlet okulunda eğitim gören 446.80 öğrenci var. En merkezi okullarda bile temizlik görevlisi ve güvenlik sıkıntısı devam ediyor. Her gün mail geliyor, sizlere de geliyordur. Bu kadar aciz bir Bakanlık yani çocuklarımız Allah'a emanet.

Bir başka sorun, okul sorunu. Ülkenin her yerinde olduğu gibi Antalya'da 84 okul ikili eğitim yapıyor. Evimin hemen karşısında ikili eğitim yapan okul var, yaklaşık 2 bine yakın öğrencisi var ve çocuklar perişan. Yine Kepez ilçemizde 20 bin nüfuslu mahallede 1 tane ilkokul var, mahalleli okul için ikamet taşıyor.

Değerli milletvekilleri, Millî Eğitim Bakanlığının yayımladığı 2023-24 yılı istatistiklerine göre 4+4+4 eğitim modeli uygulanmaya başlamasından bu yana ilkökul düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98,9'dan 95'e; ortaokul düzeyinde yüzde 93'ten 91'e gerilemiştir. Okul öncesi düzeyde geçtiğimiz yıla göre 101 bin öğrenci maalesef azalmıştır. Ortaokul düzeyinde öğrenci sayısında yüzde 3,7 azalma meydana gelmiştir. Bunun sebebi açık öğretim okullarına geçişin kolaylaştırılması nedeniyle öğrenci sayısının gerilemesidir. Açık öğretim okullarında toplamda 1 milyon 229 bin 802 öğrenci kayıtlıdır, bu öğrencilerin yüzde 31'i zorunlu eğitim çağındadır.

Yine Millî Eğitim Bakanlığı verilerine baktığımızda 2002 eğitim öğretim yılında köylerde 32.401 okul, 3 milyon 275 bin 579 öğrenci bulunmaktaydı. Yirmi iki yılın ardından 2024 yılında köylerdeki okul sayısı 13.127'ye, öğrenci sayısı da 540.127'ye gerilemiştir. AKP iktidarı boyunca 19.275 köy okulu kapatılmıştır. Hem yarattığınız ekonomik koşullardan hem okula erişim sorunlarından dolayı eğitimden ciddi kopuş yaşıyor Sayın Bakanım.

Bir de Millî Eğitim Bakanlığının "kâr amacı gütmeyen kuruluş" adı altında faaliyet yürüten vakıflara aktardığı paraya bakalım. Vakıflara Ocak 2023-Haziran 2024 döneminde 5,6 milyar TL transfer yapan Bakanlık, 2025'te 7 milyar, 2026'da 7,5 milyar, 2027'de 8 milyara yakın kaynak aktarmaktadır. Bir öğün ücretsiz yemek talebine "Kaynak yetersiz." yanıtını veren Bakan buralara kaynak aktarmaktan imtina etmiyor. Öğrenciler simit alamıyor, anneler beslenme çantası hazırlayamıyor, okulda bir tost 60-70 lira olmuş, kantine hesap defteri açtırıyorlar; siz yandaşlara kaynak aktarmaya devam ediyorsunuz. Sayın Bakanım, eğitimin bütün kademelerinde öğrencilere günde en az bir öğün ücretsiz yemek ve temiz su sağlmalısınız; bunu öğrenciler, veliler ve herkes talep ediyor.

Değerli arkadaşlar, bu iktidarın toplumun, çocukların ve eğitimcilerin taleplerini dikkate almadığını biliyoruz. "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" adı altında siyasal ve ideolojik olarak iktidara yakın çevrelerin müdahalesiyle bir müfredat hayata geçirildi; bilimsel, çağdaş ve laik eğitim anlayışına karşı resmen bayrak açıldı; din ve İslami ideolojiler içerisinde medrese eğitimi yaklaşımı kullanıldı. Dünya nereye gidiyor, bizim Bakan nelerle uğraşiyor? Tekkede mürit mi yetiştiriyorsunuz Sayın Bakanım? Konuşmanızın başında Atatürk'ü anmanızdan mutluluk duyduk. Sayın Bakanım, keşke bu gösterdiğiniz hassasiyeti müfredatta da görebilseydik.

Yine, eğitimin içine dini tamamen sokma projeleri bu dönemde bitmiyor. "Eğitimi tamamen Diyanete bırakın." diyesim geliyor içimden. Bakanlık ve Diyanet İşleri Başkanlığı arasında değerler eğitimi, personel eğitimi gibi çok sayıda protokol imzalanmış. ÇEDES protokolüyle din görevlileri okullarda manevi danışman olarak görevlendirilmiş, çocuklara yaşlarına ve gelişmelerine uygun olmayan etkinlikler yaptırılmıştır.

Değerli arkadaşlar, iktidar için kadrolaşma aracına dönüşen mülakat sistemi, emeği ve liyakati yok sayarak torpil mekanizmasına dönüşmüştür. Öğretmen adaylarının hakkını gasbeden ve adaletsizliği sürekli hâle getiren bu sistemin tüm tepkilerimize rağmen sürdürülmesini kabul etmiyoruz. Sayın Bakanın bir yıldır öve öve bitiremediği mülakat binlerce öğretmenin emeğini bir çırpıda yok etti. Komisyonlar arasındaki puanlama tutarsızlığı ne yazık ki büyük bir haksızlık doğurmuştur; bunlar belgeleriyle ortadadır.

Bakan Bey'e sesleniyoruz: Mülakatınızın adil olmadığını en iyi siz biliyorsunuz. Bu yanlıştan dönün, binlerce öğretmenin hakkını yemeyin, mülakati iptal edin, KPSS başarı sırasına göre atamaları yapın; bunu yaparsanız öğretmenlerin hakkını, emeğini teslim etmiş olursunuz.

Bu ülkede herkesi dert sahibi ettiniz, atanamayan öğretmenler de dertli, Bakan Bey'in "Fonluyoruz." dediği atanan da. Öğretmenlerimiz bir yandan AKP iktidarının eğitimde yarattığı tahribatla mücadele etmeye çalışırken bir yandan da kendi haklarına yapılan bir saldırıyla karşı karşıya. Teklif, öğretmenlik mesleğini düzenleyecek nitelikte değildir, yalnızca atama bekleyen öğretmenleri elemek için hazırlanmıştır. Öğretmenin hakları tanımlanmamış, diğer eğitim çalışanlarıyla ilgili bir düzenleme yapılmamış, özel sektörde çalışan öğretmenlere yer verilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Bitiriyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun Sayın Erdem.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Her ne kadar Bakanımızı eleştirseler de Bakanımızın yaptığı devrimleri kısaca, notlar hâlinde de paylaşmak isterim.

Bakanımız karma eğitim tartışmasını başlatmış, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni getirmiş, "Keşke şeriatı övecek kadar bilgi sahibi olsaydım." demiş, öğretmenlere önlük uygulamasını başlatmış, öğretmenleri fonlamış, ders çizelgelerine zorunlu seçmeli din derslerini eklemiş, okul öncesi eğitimden katkı payı alınmasının önünü açmış, okul öncesi eğitimdeki ücretsiz yemek uygulamasına son vermiş; okul öncesi, ilkokul, orta okullara zorunlu mescit uygulaması başlatmış; Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nu düzenlemiş, "Öğle yemeği versek de bizim çocuklar yemez." demiş, açık öğretim okullarına geçişi kolaylaştırmış ve müfredattan Atatürk'ü çıkarmış.

Sayın Bakanım, siz ne kadar bunu yaparsanız da CHP iktidarında o müfredatı biz değiştireceğiz diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - İftira atarak nereye varacaksınız acaba?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hakikaten yani.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Erdem, teşekkür ederim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hiç laf atmak yakıştı mı Yaşar Bey?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ya, müdahale etsene Sayın Ağbaba ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Arkadaşlar, söz vereceğim.

Sayın Ağbaba, ekranlar hazırsa başlayalım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - 30 saniyelik bir eylem yapacağız Sayın Başkan, çok teşekkür ederiz.

Öncelikle, değerli arkadaşlar, iktidar 14 Mayıs seçimlerinden önce bir söz verdi, "Mülakatı kaldıracğız." dedi. Sizi dürüst olmaya ve vaatlerinizi tutmaya davet ediyoruz. Bakın, grubumuz olarak "Mülakata hayır." diyoruz, "Liyakate evet." diyoruz. Maalesef, diğer alanlarda olduğu gibi, burada bir siyasi sahtekârlık var. Neden?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Belediyelerinize neye göre atama yapıyorsunuz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Söz verdiniz, vaat verdiniz, oy aldınız ama bu çocukları mağdur ettiniz. Sizi dürüst olmaya, öğretmenlere karşı ayrımcılık yapmamaya, mülakatı kaldırmaya grup olarak davet ediyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ağbaba... Sayın Ağbaba, lütfen konuşmanıza geçin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, değerli arkadaşlar, gelelim birkaç konuya. Şimdi, belki Sayın YÖK Başkanı biliyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ankara Büyükşehir Belediyesi...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne o Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ankara Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, sizin yedi sülaleniz akraba cumhuriyeti, yedi sülaleniz!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - ...öğretmen alırken mülakatla almış.

VELİ AĞBABA (Malatya) - O da yanlış, o da yanlış! Mülakata hayır, nerede olursa olsun; CHP, AK PARTİ, MHP, kim yaparsa yapsın mülakata hayır! Mülakata hayır!

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın YÖK Başkanı biliyor -Twitter'dan takip ediyorum- bir önemli durumu, hepimizin övünç kaynağını sizlerle paylaşmak istiyorum. İnönü Üniversitemiz dünyada örneği olmayan bir işi yapıyor, dünyada örneği olmayan karaciğer çapraz nakli yapıyor. Dünyada ilk kez 6'lı karaciğer çapraz nakli ilimizde, Malatya'da yapıldı; bunu hepinize duyurmak istiyorum. Dünyadan birçok hasta geliyor, orada bir karaciğer enstitümüz var.

Bir dakika canlı yayına geçmemiş Başkan.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Başkan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sormuştum ama hazır mı diye.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, önemli bir konuya... Önemli bir konu, bakın, arkadaşlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Veli Ağbaba, eylem var mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Anlatacağım.

Ben karaciğer nakil ekibindeyim Sayın Hocam.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, dünyada örneği olmayan bir işi başarıyor Malatya İnönü Üniversitesi. Önce 3'lü, sonra 5'li, sonra 6'lı çapraz nakil, 2'li yaptı. Geçtiğimiz haftalarda Sayın YÖK Başkanı da Twitter'dan paylaştı, dünyada örneği olmayan 7'li çapraz naklini Türkiye gerçekleştirdi, Malatya gerçekleştirdi, oradaki ekip gerçekleştirdi. Öncelikle o ekibin başındaki Profesör Doktor Sezai Yılmaz'ı tebrik ediyorum, olağanüstü ekibiyle müthiş bir destan yazıyor âdeta. Malatya, Türkiye'nin en güzel şehri hiç kuşkusuz, dünyanın en güzel kayısıları Malatya'da üretiliyor, marka olmuş ama...

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - En zekileri de oradan çıkıyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - En zekileri de oradan çıkıyor tabii ki Malatya'dan çıkıyor.

Ancak değerli arkadaşlar, Malatya'da hakikaten büyük bir özveriyle destan yazılıyor; hocam çok iyi bilir. Öğretim üyeleri özel üniversitelere geçerek çok paralar kazanıyorlar ama bu ekip, sağ olsun, orada durarak hem Malatya için hem insanlık için bir hizmet yapıyorlar. Sezai Yılmaz'a, ekibine teşekkür ediyorum. Geçtiğimiz dönem rektörlük yapan Sayın Ahmet Kızılay'a teşekkür ediyorum desteklerinden dolayı. Yine, başhekimlik yapan sevgili Adil Başkıran'a teşekkür ediyorum. Yine, Rektör Cemil Çelik'e teşekkür ediyorum. Ve bu işi başlatan, 1999'lu yıllarda bu işi başlatan Profesör Doktor Fatih Hilmioglu'na da çok teşekkür ediyorum. Gördüğünüz gibi teşekkür edilmesi gereken nokta da teşekkür ediyoruz. Ayrıca, bu Karaciğer Enstitüsünün yapılmasını sağlayan, binasının yapılmasını sağlayan o

dönemki Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz'a da teşekkür ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Biz de sana teşekkür ediyoruz teşekkürlerin için.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, değerli arkadaşlar, hakikaten dünyadan hasta yağıyor, önemli bir merkez, sadece Malatya ekonomisine katkıda bulunmuyor, dünyanın sağlığına da katkıda bulunuyor. İnşallah, Nobel Tıp Ödülü'nü de Malatya'ya hocalarımız kazandıracak.

Şimdi, bu kadar güzel övgüden sonra birkaç eksikimizi hem YÖK Başkanına hem Sayın Bakana iletmek istiyorum: Değerli arkadaşlar, depremde Malatya yerle bir oldu, şehir merkezimiz yerle bir oldu ama üniversitemiz de çok hasar aldı. Bakın, depremde yıkılan binaların yerine yapılması planlanan birkaç binamız var, en öncelikli binamız Medikososyal Binası. Sizler, AK PARTİ'li arkadaşlarımız; arada, hayra da ellerinizi kaldırın, bu konuda destek verin. Medikososyal Binası öğrencilerin yemek yediği bir yer, yerle bir olmuş, buranın bir an önce yapılması lazım. Paranın tamamını da istemiyorlar, "Yüzde 20'sini verseniz yeterli." diyorlar. Fen-Edebiyat Fakültesi yapım işi var, İktisadi İdari Bilimler Fakültesinin yapım işi var, Eğitim Fakültesinin yapım işi var; birazdan ben size ileteceğim bunları, bu konuda ilginizi lütfen bekliyoruz, hakikaten bu Medikososyal önemli. Depremde yerle bir olmuş şehrimiz.

Yine, Türkiye'de bir durumu daha söylemek istiyorum, meslek yüksekokullarında doktorasını bitirmiş öğretim görevlilerine de kadro verilmesini sizden rica ediyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Malatya'yla ilgili hemen birkaç başlığı söylemek istiyorum. Ağır hasarlı okulların büyük bir bölümü, maalesef, geçmişte güçlendirilen okullar. Bir şeyi daha tebrik etmek istiyorum burada. Hiçbir başarı cezasız kalmaz. Bizim okullarımız depremde çok iş gördü, bütün depremedeler bizim okullarımızda ağırlandı. Çünkü niye? Okullarımızın bir kısmı depremden önce yenilenmişti, o zamanki İl Millî Eğitim Müdürü Battal Kanbay'a da huzurlarınızda teşekkür ediyorum, onun da emeği çoktur bu işte. Hakikaten toplanma alanlarının ne anlama geldiğini de Malatya büyük depremi bize öğretti.

Şimdi, resen atama sorunları var deniliyor. Bu süreçte norm fazlası olarak değerlendirilen öğretmenlerimiz resen atamalarla âdeta sürgün edilmek isteniyor.

Bir öğretmenevi meselemiz var -polisevi yapıldı- geçtiğimiz günlerde bu Öğretmenlik Mesleği Kanunu konuşulurken eski Bakan ve Millî Eğitim Komisyon Başkanı -depremde bizde görevliydi- Mahmut Özer'in de katkılarıyla bir söz almıştık ama hâlâ yapılmadı. Bakan Yardımcısı Kemal Şamlıoğlu devam ediyor mu bilmiyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Biz takip ediyoruz onu Veli Bey.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Kemal Şamlıoğlu da söz verdi, öğretmenevini lütfen...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sorun yok, yeriyile ilgili bir sorun vardı, o çözüldü.

VELİ AĞBABA (Malatya) - "Orduzu" falan diyorlar yani hâlâ bir adım atılmamış, öğretmenler açısından önemli; bunu sizden rica ediyoruz.

"Deprem bölgesi tazminatı istiyoruz." diyorlar, öğretmenlerin talebi bu, beş yıllık deprem bölgesi tazminatı uygulamasını rica ediyorlar.

Bu öğretmen camiasında karşınıza almadığınız bir usta öğreticiler vardı, şükür onları karşınıza aldınız, onlar da size karşı eylem yapıyorlar. "Tasarıf tedbirleri" adı altında yapılan bu kısıtlama... Hiç olmazsa deprem bölgesindekilere, bunlara biraz destek verin. Hakikaten çok ihtiyaçlı insanlar, onu söylemek istiyorum.

Bir de önemli bir konu -lütfen bir not alırsanız- her bakana söylüyorum, tekrar size de söylüyorum. Bizim konteyner kentlerimiz var, 74 tane konteyner kentimiz var. "7x3=21" metrekaarede insanlar yaşamaya çalışıyor, en çok çocuklar zorlanıyor. Gittiğimiz her konteyner kentte maalesef çocukların sosyalleşebileceği bir alan yok. Bakın, size Malatyalı çocuklar adına size yalvarıyorum, lütfen bu konuya bir el atın. Yani en temel problem, çocuklar sosyalleşemiyor. Yeni nesil yetişen çocukları görerseniz hakikaten üzülsünüz, bu konuda sizden futbol sahası, basket sahası ve internet konusunda, tablet konusunda destek istiyoruz. Sadece Malatya için geçerli değil Adıyaman, diğer deprem bölgeleri için de geçerli.

Servis sorunu çeken öğrencilerimiz var.

Okul önlerindeki uyuşturucuyu arkadaşlar gündeme getirdi.

Malatya'da asbest tehlikesi var.

Ben Malatya'yla kısaca bunları söyledikten sonra birkaç konuyu da söylemek istiyorum. Şimdi, Öğretmenlik Mesleği Kanunu çıktı. Bakın, değerli arkadaşlar, iki yıl önce aynı Öğretmenlik Meslek Kanunu'na AK PARTİ'liler "evet" dedi, iki yıl sonra değişti, yine ona da "evet" dediniz; biri geliyor, biri bozuyor. Şimdi, Mahmut Özer döneminde övüne övüne bir meslek kanunu yapıldı, sonra bu iptal edildi Sayın Yusuf Tekin döneminde. Şimdi burada bir okus pokus var...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ne kadar değiştirildi? Anayasa Mahkemesi iptal etti, ben etmedim ki.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ama içeriğinin tamamen değiştirildiğini, neler yapıldığını siz de biliyorsunuz Sayın Bakan.

Burada ne yapıldı? Hep temel şey, okus pokus yapıldı, atanamayan öğretmen meselesini köklü çözüyorsunuz, herkesi tekrar değerlendirmeye çözüyorsunuz. Burada tabii, öğretmenin de kafasında bir kılıç sallanıyor, buna Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla devam ediliyor. Burada farklı sesler duymak her zaman faydalıdır, farklı seslere kulak vermek her zaman faydalıdır ama maalesef, muhalif diye bildiğimiz EĞİTİM-İŞ, EĞİTİM SEN gibi insanların sözleri dinlenilmedi, onlara kulak verilmedi. Şimdi, KPSS mağdurları var, engelli öğretmenler, memur öğretmenler, norm kadro sözü verilen öğretmenler, PDR'ciler, çift mağduriyet yaşayan depremede öğretmenlerini söylemek istiyorum.

Şimdi, bakın, ben size bir şey okuyacağım. Bana bir mesaj gelmiş, bakın diyor ki: "Arkadaşlar, merhabalar, bildiğiniz gibi 1 tane

temizlik personelimiz var, sınıflara girildiği takdirde temizlik yetişmediğinden personel gelinceye kadar bugünden itibaren sınıflarda son dersin son on beş dakikasını öğretmenlerimiz sınıf temizliğine ayıralım. Temizlikten sonra görevlendireceğiniz 2 öğrenci çöpleri çöp kovasına atacak; gerekli hassasiyeti göstermenizi...” diye öğretmenlere Ankara’da bir okuldan mesaj atılıyor. Benim eşim de öğretmen, arada işte mesaisi bitince niye gelmiyorsunuz diyoruz, “Okulda temizlik yapıyoruz.” diyorlar. Bunun da bilgisini... Vallahi ben adresini de veririm de sürer mürersiniz diye korkuyorum, öyle yani.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, değerli arkadaşlar, şu resimler var ya, vallahi bu resimler, bakın okul temizliği becerilemez mi ya? Bir de bizim belediyeleri niye engelliyorsunuz? Reklam yapmadan, afişe etmeden...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Onlar sokakları temizlesin, sokakları!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sokağımızı da temizliyor.

Niye bize okulların temizlenmesine izin vermiyorsunuz? Yemek dağıtmak istiyorlar, bir çorba; niye engelliyorsunuz bizim belediyeleri?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama bakın, siz soruyorsunuz, sonra gidiyorsunuz, biz size cevap vermedik oluyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yok, buradayım.

Engelleniyoruz biz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen Sayın Ağbaba, karşılıklı konuşmaya çevirmeyelim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Peki.

Şimdi, okulların bütçesi çok yetersiz, onu söylemek istiyorum. Öğretmenler açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşıyor, bunun sorumlusu da sizsiniz, siz çünkü öğretmenlerin Bakanısınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakın, şimdi yeni göreve başlayan öğretmen 41 bin lira maaş alıyor. 2002 yılında yeni göreve başlayan bir öğretmenin 540 lira olan maaşı 17 çeyrek altına denk gelirken bakın, 2024 yılında...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Bir dakika uzattım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Evet, evet.

...şu anda 41 bin lira olan maaşıyla 9 çeyrek altın alabiliyor yani 8 tane çeyrek altınımızı yemiş durumdasınız.

Yemek meselesine değindim. Okula başlama maliyetleri yüzde 80 artmış durumda. Özel okul öğretmenleri köleden beter. Bu özel okul öğretmenlerini de bir gündeme almakta fayda var, onlar da sonuçta sizin Bakanlığa bağlı insanlar.

Son olarak da değerli arkadaşlar, şunu söylemek istiyorum: Bu devlet tarikatlar, cemaatler arasında pay edilmiş durumda; 15 Temmuzdan akıllanmadıysanız Allah sizlere akıl versin! Bakın, 15 Temmuzda bu devleti teslim ettiğiniz, âdeta elinizle verdiğiniz FETÖ neler yaptı; yarın cemaatlerin, tarikatların da ne yapacağı belli olmaz. Lütfen bu tarikatlar, cemaatler kendi işleriyle, dinle uğraşınlar, kendi cemaatiyle uğraşınlar; lütfen Millî Eğitim gibi önemli bir kuruma sokmayın diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Süreme de uyduğumu belirtiyorum Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ağbaba, gerçekten bugün herkesin takdirini aldınız.

Teşekkür ederiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - İnşallah biz de takdir ederiz Sayın Bakan birazdan uygulamaları neticesinde.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Heval Bozdağ, buyurun. Süreniz on dakika.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, konuklar; hepiniz hoş geldiniz, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Direkt OECD raporu üzerinden bir veri verdiniz, dediniz ki: “OECD ortalamaların üzerinde bir eğitim yatırıma söz konusu ülkede 10,7’yle.” Peki, öyle mi gerçekten? Buradan başlamak istiyorum, 2002 yılında merkezî yönetim bütçesinden genel kamu hizmetlerine ayrılan pay yüzde 42’ymiş, 2024 itibarıyla bu yüzde 25,7’ye kadar düşmüş; özellikle eğitim ve sağlıkta bir ticarileşme söz konusu, bir özelleştirme söz konusu. Bu da tabii ki özel finansmanla halkın cebinden yaptığı harcamaların artması demek. Eğitim bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay ise yüzde 9,73’ten yirmi üç yıl öncesinin neredeyse yarısına kadar gerilemiş durumda, yirmi üç yıl önce bu yüzde 17,38’di. Tabii ki bu, Millî Eğitim Bakanlığının ticarileşme sürecini gösteriyor Sayın Bakan, velilerin cebinden yapacağı eğitim harcamalarının da artacağına aslında habercisi. Bu da tabii ki her yıl iktidarınızın tekrarladığı işte “Bütçede aslan payını eğitime ayırdık.” söyleminin de gerçeği yansıtmadığını gösteriyor. Eğitim bütçesinin ideolojik hegemonik karakterini de aslında ifade ediyor.

OECD’yle örnek vermişsiniz, biz de OECD’yle devam edelim. Bir Bakışta Eğitim Raporu var OECD’nin, Türkiye’de eğitim kademelerine göre öğrenci başına yapılan harcamaları ifade ediyor. Burada ortaöğretimde OECD ortalaması yıllık olarak 11.400 dolar, Türkiye’de ise öğrenci başına yıllık yapılan harcama 4.793 dolar düzeyinde; gördüğünüz gibi OECD ortalamasının çok çok altında. Yani halkın, emekçinin, yoksulun giderek ağırlaşan ekonomik yükünün altında çocuklar da eziliyor.

Sayın Bakan, stratejik planlarınız var Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik Planlaması diye. Orada Millî Eğitim Bakanlığı 2015-2019 yılında notlarında şöyle yazmış orada, diyor ki: “Düşünme, anlama, araştırma ve sorun çözme etkinliği gelişmiş; bir toplumun gerektirdiği bilgi ve

becerilerle donanmış; milli kültür ile insanlığın ve demokrasinin evrensel değerlerini içselleştirmiş; iletişime ve paylaşıma açık, sanat duyarlılığı ve becerisi gelişmiş; özgüveni, öz saygısı, hak, adalet ve sorumluluk bilinci yüksek; gayretli, girişimci, yaratıcı, yenilikçi, barışçı, sağlıklı ve mutlu bireyler yetişmesine ortam ve imkân sağlamak.” Daha sonraki 2019-2023 ve 2024-2028 stratejik planlarımızda buradaki “insanlığın ve demokrasinin evrensel değerlerini içselleştirmiş” ibaresi kalkmış, “sanat duyarlılığı ve becerisi gelişmiş” ibaresi kaldırılmış, “gayretli, girişimci, yaratıcı, yenilikçi ve barışçı” ibareleri ve “mutlu bireyler” ibaresi ortadan kaldırılmış. Burada eğitimin ideolojik bir aygıtla dönüştüğünü görüyoruz. Hedeflenen, demokratik ve barışçıl bir toplum değil, toplumsal sorumluluğu yüksek sağlıklı ve mutlu bireyler değil, ideolojinize tarafgir bir eğitimi dayatarak ideolojik hegemonyanızı kurup toplumsallığı dizayn etme çabanız açıkça ifade edilmiş.

Sayın Bakan, seçim bölgem Ağrı’da bir konu var. Orada atamalarla ilgili bir haber çıkmış 7/8/2024’te, bununla ilgili olarak EĞİTİM SEN’in bir açıklaması var “Ağrı’da yönetici olmaya hak kazanan EĞİTİM SEN üyeleri Vali tarafından uygun görülmemeleri nedeniyle atanmadı.” diye. EĞİTİM SEN Şubesi Başkanı da bunun ilgili açıklama yapmış. Burada tabii Valiliğin engeli var, okullara en yüksek puanlarla başvuranları tercihlerine atamadıkları görülüyor. Şimdi, burada 2’nci, 3’üncü sırada olanların da aslında atamaları yapılmamış, kadrolar aslında boş, şu anda da boş olarak devam ediyor. EĞİTİM SEN bunu idare mahkemesine taşımış, Millî Eğitim Müdürlüğü bunun Valilik kararıyla olduğunu da yine ifade etmiş. Valilik istenen randevulara cevap vermiyor. EĞİTİM SEN Genel Başkanı telefonla arıyor Valiyi ve konuşuyorlar; “Ben öyle uygun gördüm, hukuk önünde hakkınızı arayınız.” Tabii, Bakanlığınıza iletiliyor bu durum, sizin Bakanlığınızın da -İl Millî Eğitim Müdürlüğü size danışıyor- şöyle bir cevabı olmuş bununla ilgili olarak: “2’nci ve 3’üncü sıradakileri de atamayın. Bu adamlar mahkemeyi kazanıp geri geldiğinde daha büyük bir kaos yaşanır.”

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Heval Bey, bunları nereden duyuyorsunuz siz?

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Bunu bizim EĞİTİM SEN Başkanımız ve...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Heval Bey, dedikodular üzerine konuşmayalım.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Bakınız, EĞİTİM SEN Genel Başkanımız, Valiyi arıyor ve konuşuyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben buradayım, benimle konuşmadı diyorum.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Ben size soracağım zaten bunu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, diyorsunuz ya “Size sorulmuş, siz de böyle demişsiniz.”

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sizin Bakanlığınıza sorulmuş diyorum, Bakanlığınızın bilgisi dâhilinde Sayın Bakan. Ben size bunu zaten soruyorum şu anda, anlatmaya çalıştığım böyle bir durum var. 12 kadrodan 4 tanesi boş şu anda; muhtemelen oralara, boş kalan kadrolara liyakatsiz yöneticiler atanacak. Arkadaşlarımız puanlarını almışlar ve o kadrolara atanmamışlar; bunu önleyen de Valilik. Ben size bunun ifadesini yapıyorum şu anda ve Bakanlığınıza da...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Heval Bey, “Size sormuşlar, siz böyle demişsiniz.” dediniz ya...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Sayın Bakan, Bakanlığınıza bunun bilgisi gelmiş diyorum ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından da bu arkadaşlarımıza bu şekilde ifade edilmiş.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - “‘2’ciyi, 3’cüyü de atamayın.’ demişsiniz.” dediniz ya...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Tırnak içerisinde, bu şekilde ifade edilmiş.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben buradayım bakın.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Tamam, siz söylemediniz zaten, Bakanlığınız diyorum ben. Burada tırnak içerisinde belirtilmiş zaten; yazılı olmadığı için, ben de aktarmadığım için olabilir bu şey ama böyle bir ifade de var. Bunun zaten açıklığa kavuşmasını istiyoruz, o yüzden size ifade ediyoruz bu durumu; burada, bu konuda ne düşünüyorsunuz diyorum zaten. Personeliniz şu anda öğretmenlik yapıyor, maaşını da sizden alıyor fakat idareci, yönetici olamıyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz? Valiliğin böyle bir yaptırım gücü var mı, aynı zamanda bunu engelleme yetkisi var mı? Sizin sorumluluğunuz, bu durumda, atamasını yaptığınız hâlde valilik engeliyle karşılaştığı andan itibaren bitiyor mu? Burada sorumluluğunuzun devam ediyor olması gerekmez mi diye soruyorum.

Sayın Bakan, bir diğer konu ise tıp fakültelerinin eğitim süresinin azami dokuz yıl olmasıyla ilgili. Öğrencilerin eğitim hakkı burada engelleniyor. Tüm fakülteler göz önüne alındığında, azami süreye takılarak okullarından atılma tehdidiyle karşı karşıya kalan toplam 487 bin mağdurdan bahsediliyor. Tıp fakültesi, biliyorsunuz, kolay kazanılan bir bölüm değil, yoğun emek ve disiplin isteyen bir bölüm. Tıp eğitiminin de kendi içerisinde çok ciddi sıkıntıları var. Maalesef, öğrenciler, ülkedeki tüm sorunlarla aynı zamanda mücadele etmek zorundalar; bu, ekonomik krizden pandemiye kadar uzayıp gidiyor. Tüm öğrencilerin eğitim hakkı da aslında anayasal güvence altında. Bu duruma çözüm bekliyor öğrenciler.

Bir diğer konu; Kürtçe, ana dilde eğitim. Sayın Bakan, Mezopotamya’nın kadim dili Kürtçe, bugün, maalesef, yitip gitmekle karşı karşıya. Ana dilde eğitim Kürtlerin en temel hakkı. Kürtçe 168 dil arasında 918.123 kelime hazinesiyle dünyanın en zengin dilleri arasında. Maalesef ki asimilasyon politikaları Kürtçe üzerine hiç olmadığı kadar büyük hızla etki yaptı. Kürt Dil Bilimcisi Zana Farqini’nin çok çarpıcı bir ifadesi var, diyor ki: “Kürtçe, yağmura yakalanmış kar gibi eriyor.” Çeşitli araştırmalar; yasaklamaların, engellemelerin Kürtçe konuşmanın dramatik bir düşüş içerisinde olmasını sağladığını söylüyor. Fakat bunun tam tersine Kürtlerin ise dil ilgisi son zamanlarda oldukça artmış durumda ve ortak kanı ise bu durumdan çıkışın tek yolunun dilin eğitim dili olması; ana dilde eğitim. Kürtlerin yüzde 80’i ve daha fazlası, ana dilde eğitim talebinde ısrarcı durumdalar. “Ana dilde eğitim istiyor musunuz?” diye anketler yapılıyor; eğer bu soru yüzyıl önce sorulmuş olsaydı, bu sorunun cevabı yüzde 100 olacaktı. Yüzyıllık politikalara rağmen Kürtlerin hâlâ yüzde 80’i ana dilde eğitimde ısrarcılar ve “Resmî dil de ayrıca öğretilmeli.” diyorlar.

Bugün ebeveynlere baktığımızda, maalesef ki dillerine sırtını dönmek zorunda kalıyorlar çünkü Türkçenin geçerli olduğu bir eğitim ortamında çocuklarının geri kalmasını istemiyorlar. Birçok ülkede insanlar ana dillerinde de var olabiliyorlar; aynı zamanda, birden fazla dil,

resmî dil de olabiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bozdağ, buyurun lütfen.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Bir ülkenin birden çok resmî dilinin olmasının sakıncasını hâlâ anlamış değiliz. Bir ülkede yaygın olarak birden fazla dil kullanılıyorsa bunlar o ülkenin zaafı değil, zenginliğidir. “Devlet eşittir tek dil.” olamaz. Türkler, Kürtçe öğrenseydi halklar arasında bu kadar kutuplaşma ve ön yargı da olmazdı. Başka bir dil öğrenmek eğer sizi ana dilinizden uzaklaştırıyorsa orada muhakkak bir adaletsizlik ve eşitsizlik vardır. Kürtler, Türkçe öğrenirken maalesef ki Kürtçeyi unutuyorlar.

Teşekkürler Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- *Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, toplantı esnasında bürokratların video çekip “tweet” attıklarına ilişkin açıklaması*

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, bir şey aktaracağım hemen, önemli bir konuyu aktaracağım bilginiz olsun diye; sizi de ilgilendiriyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bizi ilgilendireni gördüm ben bugün, manşet yapmışsın bizi.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Başka bir konu, bir dakika sürmez.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şimdi, burada Plan ve Bütçe Komisyonu var. Sizin de dikkatini çekmek istiyorum, biraz önce bir “tweet” atılıyor “Mecliste adabından uzak CHP’li vekil. CHP’li Suat Özçağdaş TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda yanlış bilgilerde ısrar edince Bakan Yusuf Tekin Özçağdaş’ı uyardı. Sayın Özçağdaş Meclis adabına uymayan bir şekilde bağırıma devam etti.” Bunun anlamı ne? Bu videoyu hemen Bakan Bey’in yanından bürokratlar çekiyor. Bunu sizin dikkatinize sunuyorum. Birazdan da size atacağım. Hiç yapılmış bir uygulama değil, doğru bir uygulama değil, olabilecek bir şey değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bunu netleştireyim, anladım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Lütfen... Buna dikkat çekmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

5.- *Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın yaptığı açıklamasındaki konuya ilişkin açıklaması*

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, zaman zaman burada gördüğüm elinde telefon olanları “Telefonlarla çekmeyin.” diyorum. Sonra birisi “Bizim danışmanımız.” diyor, “Ben o tarafı çekmiyorum, bu tarafı çekiyorum.” diyor. Ya, buna bir karar alalım...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Danışmanlar çeksin Sayın Başkan ama bürokratlar çekemez, milletvekili çekebilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Doğru diyorsunuz; şimdi, şöyle bak...

Değerli arkadaşlar, ben bürokratların...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Kimin çektiğini nereden biliyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye arkadaşlar... Ben meseleyi çözüyorum Sayın Güneş.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Atarsam görürsün, kimin çektiğini de görürsün.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, ben meseleyi çözüyorum, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Arkadaşlar rencide olmasın diye söylemiyorum ben burada.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, ben burada gizli çekim, korsan çekim vesaire müsaade etmiyorum biliyorsunuz. Bazen şu köşelerden görüyorum, telefonları indirin diyorum, tanımadığım, bilmediğim... Hatta bazen uygulama yaptım, geçen dönem ceza da verdim. Şimdi, buna bir şekilde karar vermek gerekiyor. Ya, siz telefonunuz alacaksınız, önünüze koyacaksınız, bunun haricinde bir çekim gördük mü “Yok.” diyeceğiz. Burada, ben bunu yaptığım zaman sizden itiraz geldi, bu sefer ayırt edemiyorum ama bunu tasvip etmem mümkün değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ben şimdi size atacağım, çeken de belli.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben bakacağım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sonuçta muhalefet milletvekilleri...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, konuyu anladım; bana atın, ben gereğini yaparım onun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A.- *Kanun Teklifleri (Devam)*

1.- *2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ve 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ile*

Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

d) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ederim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Evet, Sayın Ök, hoş geldiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Müdahale etmeyin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok Değerli Plan ve Bütçe Komisyonumuzun üyeleri, değerli milletvekilleri, basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Bakanlığımızın bütçesinin hazırlanmasında emeği geçen Sayın Bakanımıza ve bürokratlarımıza, aynı zamanda kıymetli öğretmenlerimize, çocuklarımızın yetişmesinde emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.

Tabii, AK PARTİ iktidara geldiğinde gerçekten eğitim alanında birçok yapısal sorunla karşı karşıya kaldı. Eğitime erişim, kalite ve fırsat eşitliği gibi temel konularda yetersizlikler dikkat çekiyordu. Türkiye’de eğitim belirli gruplar için sınırlı bir ayrıcalık hâline gelmişti, özellikle kız çocukları ve kırsal kesimde yaşayan öğrenciler için erişimde ciddi sıkıntılar yaşanıyordu. Eğitimde başörtüsü yasağı, toplumun geniş bir kesiminin eğitim hakkına ulaşmasını engelliyordu. Sosyoekonomik durumu düşük olan ailelerin çocukları yeterli destek bulamadığı için eğitimden uzak kalabiliyorlardı.

Tabii, bizim hükümetlerimiz döneminde eğitimi toplumun her kesimi için ulaşılabilir ve kapsayıcı bir hâle getirmek için önemli reformlara imza attık. Başörtüsü yasağını kaldırarak, tüm gençlerin eğitimi özgür ve eşit bir ortamda almasını sağladık. Eğitimde fırsat eşitliği anlayışıyla sosyoekonomik durumu düşük ailelere verilen destekleri artırdık. Burslar, ücretsiz ders kitapları, taşınabilir eğitim ve yurt hizmetlerini genişlettik. Bu sayede geçmişte eğitimle arasına engel konulan gençlerin, eğitim haklarını tam anlamıyla alabilmeleri yolunda, önündeki engelleri artık kaldırdık. Partimizin eğitim politikaları, Türkiye’yi daha demokratik ve kapsayıcı bir eğitim sistemine kavuşturmak içindi. Geçmişte belirli sınırlamalara tabi olan eğitim hayatı, bugün tüm çocuklar ve gençler için eşit şartlarda sunulmaktadır. Eğitim sisteminde her birey kendini özgürce ifade edebiliyor. Millî ve manevi değerleriyle barışık bir şekilde eğitim hayatına devam etmesi için çalışmalar yapıyoruz. Eğitimde sınıf farkını ve bölgesel engelleri kaldırarak toplumun her kesimini kapsayan bir eğitim sistemi için çalışıyoruz.

Bugün de biliyorsunuz, cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılında ülkemizi daha aydınlık yarınlara taşıyacak olan genç nesillerimiz için hep beraber bütçemizi tartışıyoruz. Hedeflerimizin temeli olan eğitim sistemimizde her geçen yıl daha da güçlü adımlar atmakta ve her çocuğumuzun, her gencimizin hakkı olan kaliteli eğitime erişimi sağlamak için önemli yatırımları hayata geçirdik ve geçirmeye devam ediyoruz. Peki, ne yapmışız? 2002 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine ayrılan pay yüzde 6 iken bugün yüzde 9’a yani 2002’de bütçede 4’üncü sıradayken bugün 1’inci sıraya gelmiş. Yine, 2002’de eğitime ayrılan kaynaklar merkezi yönetim bütçesinin yüzde 9,4’ünü oluştururken bugün yüzde 14,8’e ulaşmıştır. Bu da bizim eğitimde fırsat eşitliğini sağlama konusundaki en önemli kararlılığımızdır. Ha, yeterli mi? Değildir ama bunun için de imkânlarımızı zorluyoruz.

Yine, sadece Millî Eğitim Bakanlığımızı tahsis edilen yatırım ödeneklerinde de ciddi anlamda, yüzde 41’lik bir artış sağlamışız. Aslında bunlar, bu rakamlar ülkemizin geleceğe yapılan yatırımlarını gösteriyor.

Okullaşma oranlarına geldiğimizde, özellikle Sayın Bakanım, okul öncesi 5 yaş eğitiminde çok büyük bir başarıya imza altmışız. Siz bugün sabahleyin rakamları verdiniz ama ben bir kez daha altını çizmek istiyorum: Okul öncesi 5 yaş 2002 yılında yüzde 11,60 iken bugün yüzde 84,66; bu bir başarıdır. Yine, ilköğretimde yüzde 87’den yüzde 95’lere ulaşmış bulunmaktayız. Ortaöğretimde de yine yüzde 45’ten yüzde 91’e ulaşmışız. Bu da çok büyük bir başarı. Yine, sunumunuzda söylediğiniz gibi, eğer bir köyde ya da işte mahallede yani okul öncesi eğitimin yapılması gereken yerde 5 öğrenci varsa okul öncesi eğitim sınıfları açabiliyoruz eğer 5’in altındaysa da taşınabilir bir şekilde bunları sağlayabiliyoruz.

Yine, öğretmen sayısına baktığımız zaman “Hep kıyaslıyorsunuz.” diyorsunuz ama kıyaslamamız gerekiyor. Yani 2002’de 480 bin olan öğretmenimizi bugün 1 milyon 168 bine çıkarmış durumdayız. Özellikle kadın öğretmen sayısının da yüzde 40’lardan yüzde 61’e çıkmış olması memnuniyet verici. Şunu da söylemek istiyorum: Bu artışlar eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadınların mesleki alanda daha fazla temsil edilmesi açısından da çok önemli bir gelişme olduğunu ifade etmektedir.

Yine, mesela üniversitenin çokluğuyla alakalı “Çok fazla niteliksiz üniversite yapıyorsunuz.” dendi ama biz aslında AK PARTİ olarak eğitimi en önemli fırsat eşitliği gördük. Kız çocuklarının, herkesin eğitime ulaşabilmesi için üniversite sayılarını tabii ki artırmamız gerekiyordu. Bugün de bunu rakamlarla görüyoruz, özellikle yükseköğretimdeki kız öğrenci sayısı erkekleri aşmış durumda. Erkekler yüzde 48 iken kızlarda bunun yüzde 50 olması memnuniyet verici.

Bugün öğretmenlerimizin sayısını ve okullarımızın fiziki durumunu geçmişe göre kıyasladığımızda çok daha iyi noktalardadır. 2002’den bu yana toplam 799 bin öğretmen ataması gerçekleştirmiş durumdayız. Bu sayede öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilköğretimde 28’den 16’ya -bu bir başarıdır- ortaöğretimde 18’den 12’ye düşmüştür. Yine, derslik başına düşen öğrenci sayısında büyük bir iyileşme sağlamış durumdayız. İlköğretimde 36’dan 23’e, ortaöğretimde 30’dan 22’ye gerilemiş. Bu sayılar açıkçası, çocuklarımızın aslında daha kaliteli eğitim almasının önünü açan önemli gelişmelerdir.

Öğretmenlerimizin mesleki gelişmelerini desteklemek, özlük haklarını iyileştirmek ve eğitimde kaliteyi artırmak amacıyla biliyorsunuz, Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nu düzenledik. Bu kanunla öğretmenlik mesleğine kariyer basamakları eklenerek "uzman öğretmen" ve "başöğretmen" ünvanları getirilerek öğretmenlerin mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerine göre kariyer yapabilmelerinin de yolunu açmış olduk. Aynı zamanda öğretmenlerimizin mali ve sosyal haklarında yapılan iyileştirmelerle eğitim sistemimizin omurgasını oluşturan öğretmenlerin motivasyonunun artırılması, mesleklerine daha güçlü bir şekilde bağlı olmalarını sağlamayı amaçlamıştık. Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun, eğitimde niteliği artırmak için öğretmenlerimize verilen değerlerin bir yansıması olduğunu düşünüyorum ve ülkemizin geleceği için de önemli bir yatırım olduğunu açıkçası düşünüyorum.

Yine, desteklerle eğitimde sosyal adaletin sağlanması için 2025 yılı bütçemizden öğrencilerimize sağlanacak nakdî ve aynı destekler için 182,4 milyar TL ödenek ayırmış bulunmaktayız. Bunlardan 63 milyar öğrencilerimizin faydalanacağı burs ve öğrenim kredisi için, taşınmalı eğitim ve yemek yardımı için 41,6 milyar, engelli çocuklarımızın eğitim desteği için 46,8 milyar, yurtlarda barınan öğrencilerimiz için de 8,7 milyar, ücretsiz kitap dağıtımını için 11,2 milyar TL kaynak ayırıyorsunuz. Biliyorsunuz, öğrencilerimiz okula başladığında kitapları okula başladıkları gün masalarının üzerinde oluyor, üstüne üstlük onun haricinde ek ders kitaplarını da öğrencilerimize ücretsiz olarak yine biz sağlıyoruz.

Tabii ki şimdi, taşınmalı eğitimle ilgili -sunumunuzda vardı Sayın Bakanım- yaklaşık 1 milyon 146 bin 213 öğrencimizi taşınmalı uygulamayla taşıyoruz, 2024 yıl içerisinde öğrencimizi taşımışız. Buradan ücretsiz öğle yemeği verdiğimiz öğrenci rakamını da ifade etmek istiyorum: 2023-2024 yılı için 1 milyon 29 bin 250 öğrencimize de yemek sağlıyoruz.

Yine, maddi durumu yetersiz öğrencilerimize sağlanan barınma, yemek, giyim ve destekler eğitimde sosyal adaleti sağlamanın temelini oluşturmakta ve bütün çocuklarımızın eğitim hakkına erişimini garanti altına almak adına önemli bir adımdır.

Yine, özel eğitime ihtiyacı olan çocuklarımızı da asla unutmuyoruz. Ülkemiz genelinde 637 bin destek eğitim odası, 221 bin özel eğitim sınavı, 297 uygulamaevi ve 618 meslek atölyesiyle özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimize eğitim imkânı sağlıyoruz. Aslında özel eğitimde geçmişe nazaran kıyasladığımızda çok önemli adımlar attık. Ben bu anlamda da Bakanlığımızı tebrik etmek istiyorum. 2024 yılı itibarıyla Özel Çocuklara Özel Materyaller Projesi kapsamında yaklaşık 1 milyon eğitim materyalini de öğrencilerimize ulaştırmış bulunmaktayız.

Bizler, bugün bu bütçeyi Türkiye'nin aydınlık geleceği için bir köprü olarak görüyoruz. Eğitimi bir harcama olarak değil bilakis geleceğe yatırım olarak değerlendiriyoruz. Bugüne kadar AK PARTİ olarak da böyle değerlendirdik.

Kız çocuklarımızdan dezavantajlı olan öğrencilerimize kadar her bir evladımızın hakkını gözeterek hazırladığımız bu bütçenin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök, bu verimli süre kullanımınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Sayın Oluç, buyurun lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hoş geldiniz, sunumunuz için de teşekkür ederiz.

Epey bir şey tartışıldı, daha da tartışılacak tabii, Genel Kurulda da devam edeceğiz. Ben, bugünkü tartışmaların içindeki bir konuya özellikle dikkat çekmek istiyorum, o da şu önümüzdeki dövizde yazan mesele: Ana dilinde eğitim hakkı meselesi. Şimdi, ana dili biliyorsunuz, evrensel bir hak, evrensel bir insan hakkı. Herhâlde bu salonun içinde bulunan hiç kimse bu konudaki...

Veli Bey, bunu ben size yapsam eleştirirdiniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Haklısınız, özür dilerim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Başkanım, tekrar başlatır mısınız lütfen, Veli Ağbaba beni de sabote ediyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, lütfen...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Yani sadece AK PARTİ Grubu çekmiyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, hepimizi sabote ediyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

Şimdi, ana dili, bu salonda bulunan herkesin de kabul edeceği gibi evrensel bir insan hakkı. Yani bu, dünyanın her yerinde olan bir şey ve bunu herhâlde kimse tartışmaz burada. Ama mesele bunun tartışılmaması değil, mesele bu ana dilinin nasıl yaşatılacağı ve geliştirileceği meselesi. Çünkü biliyorsunuz, dünyada tarihsel olarak baktığımızda birçok ana dili geliştirilemediği için, yaşatılmadığı için kaybolmuş ve kullanılamaz hâle gelmiş ve bu, dünyanın kültürel zenginliği açısından baktığımızda çok büyük bir eksiklik yaratıyor. Dolayısıyla, ana dilinin evrensel bir hak olmasının ötesinde, önemli olan şey bu hakkın kullanılması ve geliştirilmesi meselesi. Kültürel olarak baktığımızda eğitimsel olarak baktığımızda nasıl geliştirilecek, nasıl zenginleşecek bu ana dili? Bunun birinci gereği olan konu kamusal alana dâhil olması yani kamusal alanda ana dilinin kullanılması, geliştirilmesi, imkânların sağlanması ve zenginleştirilmesi meselesi. Kamusal alan dışında tutulduğu zaman bu konu yani herkes evinde ana dilini konuşabilir dediğiniz zaman, bu, o ev çerçevesinde kaldığı için kaçınılmaz olarak gerilemekte olan bir özellik taşıyor. O yüzden kamusal alana dâhil edilmesi büyük önem taşıyor. Kamusal alan derken elbette ki birinci dereceden eğitimi kastediyorum; ikinci dereceden de kamusal alanda yani işte devlet dairelerinde, belediyelerde, sağlık kurumlarında, şurada, burada kullanılan bir dil olması meselesini kastediyorum. Şimdi, bu önemli bir konu. Dolayısıyla, biz ana dilinde eğitim meselesini özellikle vurgularken bu gerekliliklerden yola çıkarak yani hak olmanın ötesinde bir de geliştirilebilmesi açısından bu gerekliliklerden yola çıkarak bunu yapıyoruz.

Şimdi, neyse ki Türkiye'de bu tek dil paradigması çöktü yani Türkiye'de çok uzun yıllar boyunca cumhuriyet tarihi açısından baktığımızda tek dil var gibi düşünülürdü, konuşulurdu, hatta "Başka diller var, başka diller de konuşuluyor." dediği zaman bu gayet ciddi

bir şekilde eleştiri konusu olurdu hatta hukuki durumla karşı karşıya da kalındığı zamanlar oldu; yasaklandı Kürtçe. Uzun zaman Türkiye’de Kürtçe kullanılması, Kürtçe şarkı dinlenmesi yasaklandı ama artık o tek dil paradigması çöktü yani şimdi, artık herkes biliyor ki Kürtçe diye bir ana dil var, Zazaki diye bir ana dil var; onun dışında ana dilleri var yani Gürcüce var, Lazca var, birçok başka ana diller var Türkiye’de yaşayan ve iyi ki var yani bunlar hepimiz için önemli bir zenginlik kaynağı. Şimdi, bu tekçilik çöktüğü için artık bunun sonucunda bazı adımlar atılmaya başlandı. Ben bunları olumlu adımlar olarak değerlendiriyorum.

Yani, mesela Kürtçe televizyon olması, o yıllardan önce söylene konuşulsa -ki yapıyordu bu zaman zaman- büyük bir bölücülük meselesi olarak görülüyordu fakat şimdi Kürtçe televizyon var. Ben televizyonları o Kürtçe televizyon programı açısından, içeriği açısından eleştirdiğim çok şey olabilir, o ayrı bir konu ama kendi başına Kürtçe televizyonun olması bile önemli bir şeydi ve görüldü ki bu ülkede bundan dolayı herhangi bir bölünme yaşanmadı, herhangi bir parçalanma yaşanmadı; tam tersine, Kürtçeyi ana dili olarak bilen, konuşan, geliştirmeye çalışan insanlarımız açısından bu son derece gurur verici, önemli bir adım olarak görüldü. Şimdi, dolayısıyla bölmedi, bütünleştirdi böyle bir adım. Şimdi, bunun için ana dilinde eğitim meselesi de böyle bir özellik taşıyor ve herkesin kendi ana dilini rahatça kullanması, geliştirmesi, eğitim dili olarak bunun değerlendirilmesi ve saygın bir şekilde toplumda yer alması gerçekten bütünleştirici bir konu. Mesela, biz diyelim, devlet olarak Yunanistan’da ya da Bulgaristan’da Müslüman Türk toplumu için ana dilinde eğitim isterken doğru bir şey yani buna hiç kimsenin itirazı olmaz ya da Avrupa ülkelerinde yaşayan ve buradan oraya göçmüş olan insanlarımız için ana dilinde eğitim isterken haklı bir şey oluyor ama bu ülke sınırları içinde yaşayan Kürt halkı açısından ana dilinde eğitim istediğimiz zaman bu çok yanlış değerlendiriliyor. O yüzden Türkçe için Yunanistan’da, Bulgaristan’da gösterilen ya da Avrupa ülkelerinde gösterilen hassasiyeti Türkiye’de Kürtçe için ve diğer ana diller için elbette ki göstermek gerekiyor. Sadece Kürtçe için demiyorum, genel olarak ana diller; Arapçası da -dediğim gibi- Lazcası da ve başka ana dilleri için de söylüyorum.

Şimd, bu konuda, evet Millî Eğitim Bakanlığının önünde bir anayasal engel var; bunun farkındayız, Anayasa’nın bir maddesi. Evet, doğru, biz, bu Anayasa üzerine yemin ettik ama Anayasa’yı değiştirmek için de mücadele ediyoruz yani sadece biz DEM PARTİ olarak değil, benim bildiğim kadarıyla Adalet ve Kalkınma Partisi de “Yeni bir anayasa yapalım.” diyor yani var olan Anayasa’yı eleştirerek yeni bir anayasaya ulaşmak istiyor ve elbette ki bu Anayasa’yı değiştirmemiz lazım. Yani 12 Eylül askerî cuntasının hazırlanmış olduğu, despotik, tekçilik üzerine şekillenmiş, demokratik olmayan, özgürlükçü olmayan bir Anayasa’yla, maalesef, Türkiye’de kırk iki yıldır yaşamak zorunda kaldık ve bunun değişmesi gerekiyor. Demokratik, özgürlükçü, sivil bir anayasaya ihtiyaç var. Dolayısıyla bu Anayasa’nın içinde şu anda var olan ve o despotik ve ırkçı anlayıştan kaynaklanarak konmuş olan ana dilinde eğitim yasağının da değişmesi gerekiyor. Dolayısıyla bunu da tabii ki tartışacağız, tabii ki bunu önereceğiz. Anlaşamayabiliriz, bu konularda farklı görüşler savunabiliriz ama bunun konuşulması, tartışılması, önerilmesi çok meşru bir haktır; onu söylemek istiyorum.

Fakat, burada, Bakanlığımıza da yönelik eleştirim şuradan kaynaklanıyor: Yani siz, Anayasa’daki engel nedeniyle ana dilinde eğitim yapamıyorsunuz, tamam fakat seçmeli ders meselesinde -ki biz seçmeli dersin karşısında değiliz ama yetmediğini düşünüyoruz, esas ihtiyaca cevap vermediğini düşünüyoruz- Bakanlığımızın son derece -nasıl diyeyim- cimri davrandığını görüyoruz. Yani özellikle Kurmanci ya da Zazaki eğitimi verecek öğretmen istihdamının sağlanmasında son derece cimri davranıyorsunuz. Yani Kürtçe seçmeli ders seçilse bile eğitim verecek öğretmen eksikliği çok ciddi bir şekilde ortada ve bu nedenle de sorunlar yaşanıyor. Yani açılan öğretmen kontenjanı sayısı gerçekten çok düşük yani bakıldığı zaman iki elin parmaklarını geçmeyecek bir sayıdan söz ediyorum ve bunun da yarattığı sorunlarla beraber seçmeli ders alan, Kürtçeyi seçmeli ders olarak görmek isteyenlerin sayısında da bu imkânsızlıklar dolayısıyla düşme yaşanıyor. O yüzden, hani sizin Bakanlığınıza yönelik eleştirim ve bunun değişmesi yönündeki önerim buradan kaynaklanıyor. Yani Kürtçe seçmeli dersleri de dediğim gibi yeterli görmüyoruz, eksik olduğunu düşünüyoruz ama yine de bu konudaki çabaların artması gerektiği kanaatindeyiz.

Şimdi, son bir şey daha söyleyeyim, bu da tartışılıyor sık sık. Biraz evvel söylediğime örnek olabilecek, dünyada pek çok ülke var biliyorsunuz yani Latin Amerika’ya da baktığımızda var, Avrupa’da da var, Rusya’da da var buna benzer örnekler, bu resmî dil meselesi. Şimdi, hani yakın Avrupa ve hani bizim de yakından izlediğimiz -bizim derken Türkiye’yi kastediyorum, Avrupa Birliği üyesi olan bir müttefik olduğu için söylüyorum aynı zamanda- Fransa açısından baktığımızda mesela Fransa’da “bölge dilleri” adı altında 6 dilde eğitim serbesttir. Bu 1951’den beri Breton, Bask, Katalan, Oksitan, 1974’ten bu yana Korsika, 2003’ten bu yana da Alsas dillerinde eğitim yapılmaktadır ve her seviyede eğitim yapılmaktadır üstelik ve bundan dolayı da Fransa’da herhangi bir bölünme, parçalanma, bir çatışma çıkmamıştır. Peki, burada nasıl oluyor bu? Bir taraftan devlet okulları bu konuda dersleri veriyorlar yani iki dilli bir eğitim yapılıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

...bir taraftan da özel okullarda bu yapılabiliyor ve özel okullarda anaokulundan en üstteki okullara kadar bu eğitimi bu dillerde veriyorlar ve yapılabiliyor. Buradaki mesele, devlet ile özel okullar arasındaki fark mali katkılar açısından. Devlet, özel okullardaki sisteme kısmi bir mali katkı sağlıyor yani yaklaşık yüzde 70, yüzde 30 civarında bir fark var yani yüzde 70’ini devlet sağlıyor, geri kalanını özel okulları kullananlar, o okullarda eğitim görenlerin aileleri sağlıyor. Dolayısıyla bu meseleye hani en yakın -Avrupa’da başka örnekleri de var şüphesiz ama- ben Fransa’dan örnek vermek istedim. Bunun herhangi bir çatışmaya, bölünmeye, ayrışmaya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Uluç, teşekkür ediyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Yarım kaldı, selamlayacağım gerçekten. Yarım kaldı cümlem.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sözcüsünüz, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Peki, teşekkür ediyorum.

Yani bunun herhangi bir bölünmeye, parçalanmaya, çatışmaya, toplumda sorun yaratmaya, kutuplaşmaya yol açtığına dair herhangi bir örnek yok. Ben, o nedenle bir kez daha bu konuya değinmek istedim; hem Bakanlığın yapabilecekleri açısından hem de Anayasa değişikliğiyle yapmamız gerekenler açısından ana dilinde eğitimin önemini vurgulamaya çalıştım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, görüşmelere 17.10'a kadar ara veriyorum.

Dönüşte Sayın Cavit Arı'yla devam edeceğiz.

Kapanma Saati: 17.01

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.10

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 12'nci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; ben de hepimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakan, çok önemli bir Bakanlığı görüşüyoruz. Ülkemizin geleceğini, gençleri -her evde hemen hemen bir öğrencinin olma ihtimalini düşünürsek- bugün Türkiye'de bulunan tüm vatandaşlarımızı ilgilendiren bir Bakanlık. Millî eğitim olarak eğitim alan gençlerimizi, çocuklarımızı eğer göz önüne alırsak da esasen ülkemizin geleceğini konuşuyoruz.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi çok önemlidir, doğru. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine de bütçeden önemli bir pay ayırdığımızı söylüyorsunuz. Ben şunu söyleyeyim: Tabii ki özellikle öğretmenler açısından baktığımızda, Millî Eğitim payının yüksek olması gerekir çünkü öğretmenlerimizin hak ettiği ücreti alması, onların daha rahat, daha az sorunla, gelecek kaygısının daha az olduğu bir şekilde çalışması verimliliğini artıracaktır, böylelikle eğitim kalitesini daha da artıracaktır. Bu anlamda, Millî Eğitim ödeneklerinin -bütçesinin- daha da fazla olması gerektiğini savunuyoruz.

Bununla beraber, her şeyden önce tartışmamız gereken bir başka konu da eğitimin geldiği nokta, eğitimin kalitesi; aslında esas üzerinde durmamız gereken, tartışmamız gereken en temel konu bu. Türkiye'de eğitim nereye gidiyor? Siz bugün Bakansınız ama geçtiğimiz tarihlerde AKP iktidarında müsteşar olarak... Neredeyse 9 kişi bu iktidarın bakanı olarak görev yapmış, siz de bunlardan birisiniz. Her gelen bakan bu AKP iktidarında kendine göre bir eğitim modeli planlamaya çalıştı. Hepsini eğitimi bir noktadan alıp bir noktaya getirmeye çalışırken hepsi de eğitimi neredeyse olumsuz şekilde etkiledi ama siz bunların bir kısmında, daha doğrusu AKP'nin eğitim sürecinin bir kısmında hem Bakan hem müsteşar olarak yer aldınız. Sonuç itibarıyla, AKP döneminde eğitimin kalitesizleşmesinin, eğitimin gerçekten bugünlerde tartışılır vaziyette olmasının önemli mimarlarından birisinin siz olduğunuzu buradan söylemek istiyorum.

AKP bir taraftan eğitimi özelleştirmeye çalıştı, işte "Herkes üniversitede okusun." anlayışıyla işsizleri biraz ötelemeye çalışırken her apartmana bir üniversite modelini getirmeye çalıştı ve çok sayıda üniversite açıldı. Bir taraftan da her ile bir üniversite, yetmedi, her ilçeye bir üniversiteye kadar giden bir süreci yaşadık. Şimdi ben soruyorum: Eğitimin kalitesi çok sayıda üniversite açılmasıyla mı olur yoksa üniversitelerin kaliteli eğitim vermesiyle mi olur? Bunu size sormak istiyorum. Yani siz AKP olarak, çok sayıda üniversitenin -gerek resmî gerek özel- açıldığını anlatırken sanki eğitimde bütün sorunları çözüyormüş havasıyla bunu söylediğinizi görüyoruz.

Şimdi, Sayın Bakanım, bakın, eğitimi nereye getirdiğinize bir örnek vereyim. Ben avukatım, öncelikle onu söyleyeyim. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldum. Dolayısıyla sadece hukukçularla ilgili gelinen noktayı anlatayım. Ancak bu verdiğim örnek aslında bütün temel eğitimler yönünden hemen hemen aynı, hiç fark etmez; tıpta da aynı, mühendisliklerde de aynı, hukukta da aynı. Şimdi, bakın, daha çok yakın tarihte Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı yapıldı bu ülkede. Sayın YÖK Başkanı da burada, ona da söylüyorum. Şimdi -ilk defa uygulanan avukatlık sınavı bu- 9.300 hukuk mezunu avukatlık sınavına stajyer olabilmek için giriyor, başarı ortalaması yüzde 42 yani 9.300'den 3.871 mezun arkadaşımız başarılı olmuş; başarı yüzde 42, başarısızlık yüzde 58, yarından fazla. İdari Yargı Ön Sınavı sonuçları ise maalesef daha da felaket: Giren mezun sayısı 1.228, başarılı olanların sayısı ise 14. Ben şimdi size ve bu üniversitelerin kalitesiyle uğraşması gereken ilgililere, YÖK Başkanına, herkese soruyorum: Şimdi, hukuk fakültesinden mezun olan çocukların bu başarısızlığı sizi şöyle bir "Eğitimi nereye getirdik?" diye düşünmeye itiyor mu, itmiyor mu? Tekrar söylüyorum: Buradaki yaşanan sonuç, hemen hemen bütün alanlarda aynı. Üniversitedeki durumlarımız böyle. Liselerdeki eğitimin geldiği nokta da bu durumdan pek farklı değil. O nedenle Sayın Bakan, bakın, eğitimin daha modern, daha çağdaş, daha bilimsel, özellikle teknik ve sayısal ağırlıklı başta olmak üzere, ilkokulda, ortaokulda, lisede çocuklarımızın daha kaliteli eğitim alabilmesi için uğraşalım. Ancak sizler daha modern bir eğitimle, daha çağdaş bir eğitimle uğraşacağımız yerde, ÇEDES projesiyle, okullarımızda neredeyse liseden başlayarak, geriye doğru sayarsak ilkokula hatta okul öncesine kadar din eğitimine dönük çocuklara eğitim aldirmaya çalışıyorsunuz ve buraya, bu okullara Diyanet İşlerinden gönderilen görevlilerle çocuklara din eğitimi verilmeye çalışıyorsunuz. Bakın, din eğitimine karşı değiliz. Yaşı gelsin, dil eğitimi de alır, okulunda din eğitimi de alır. Ya, siz ilkokula, ilkokul öncesine kadar uzandınız. Burada çok söylendi; geçmişte de tarikatlara, cemaatlara bu ülkeyi teslim ettiniz, işte yaşanan süreçleri hep beraber gördük. Bu ülkenin sizin yarattığınız bu süreçle ne zararlar çektiğini hep beraber yaşadık. Yani şöyle eğitimin genel atmosferine baktığımızda da zaten görülen profillerden bu durumun belli olduğunu söyleyebilirim.

Sayın Bakan, şunu söyleyeyim: Siz ve sizden önceki bakanlarımızın hemen hemen tamamı buraya geldiğinde, işte ülkede ikili eğitimi bitirdiğine dair, kalmadığına dair -en azından- açıklamalarda bulundu. Ben size bir soru önergesi verdim, burada daha önce de yine konuşma yaptım. Bakın, Antalya'nın merkezinde Sayın Bakan, Narenciye diye geçen bölgede, Portakal Çiçeği ve Perge Caddesi'nin birleştiği yerde Melahat Faraçlar İlköğretim Okulu var, hem ilkokulu hem ortaokulu. Normal yaz süreci tamamlanmadan önce ben bu konuyu gündeme taşıdım, ilgili Bakan Yardımcısına da konuyu ilettik, bu konu çözülecekti ancak araya imam-hatip derneğinin girmesi nedeniyle bu konu kaldı; açık söylüyorum. Antalya'nın merkezinde siz Melahat Faraçlar Ortaokulunda ikili eğitim veriyorsunuz. Bu okulun hemen 200 metre

ilerisinde, neredeyse 1.800 öğrenci kapasiteli Şehit Muhammet Oğuz Kılınç Anadolu İmam Hatip Lisesi var ve bu okulda 250 öğrenci var ama siz, Melahat Faraçlardaki 842 ilkokul, 903 ortaokul öğrencisinden herhangi birini -ilkokul ya da ortaokulu- bu imam-hatip lisesine yönlendirmediniz. Şimdi, Antalya'nın merkezindeki bu okulda ortaokul çocukları sabahın köründe, karanlıkta geliyor, ilkokul çocukları da akşam karanlığında evine gidiyor. Bu ayıp da size yeter!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, teşekkür ediyorum, bir dakika veriyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Ben bu konuyu defalarca dile getirdim. Bu konu çözülme aşamasında imam-hatip derneği devreye girdi ve önledi; Sayın Bakan, bilginiz olsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, bir dakika vereceğim.

CAVİT ARI (Antalya) - Bu konuyu çözemezseniz bu da -tekrar söylüyorum- sizin ayıbınızdır, yüz karanızıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi de Sayın Ersoy...

Buyurun.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyelerimiz ve milletvekillerimiz, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Öncelikle, Sayın Bakanımıza kapsamlı sunumları için teşekkür ediyorum.

2025 yılı bütçe görüşmelerinde Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesi üzerine görüşlerimi paylaşmak üzere söz almış bulunmaktayım.

Türkiye'nin geleceğini şekillendirecek nesillerin eğitimini destekleyen bu bütçenin eğitimde fırsat eşitliği, kaliteli eğitim ortamlarının sağlanması ve öğretmenlerimizin özlük haklarının iyileştirilmesi hedefleri doğrultusunda önemli bir katkı sunacağına inanıyorum. Öncelikle, Sayın Bakanımızın sunumunda vurguladığı gibi, Millî Eğitim Bakanlığımız 2025 bütçesiyle eğitim altyapısını güçlendirmeye yönelik birçok yatırım yapmayı hedeflemektedir. Bu bütçeyle birlikte hem okulların fiziki koşullarını iyileştirmek hem de dijitalleşme yolunda daha modern eğitim yapısını ülkemize kazandırmak amacıyla geniş, kapsamlı projelere imza atılacağını görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kusura bakmayın, bir dakikada kalmış, açtım.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Bu kapsamda, eğitim yatırımları noktasında önemli bir adım olan yeni okul binalarının inşası hız kazanacaktır. Fiziksel altyapının iyileştirilmesi ve eğitim materyallerine erişim sağlanması öğrencilerimizin daha donanımlı bir eğitim almalarına olanak tanıyacaktır.

Sayın Bakanımız, özellikle deprem riskinin yüksek olduğu bölgelerdeki okulların güçlendirilmesi ve yenilenmesi konusunda alınacak önlemleri de bizlerle paylaştı. Güvenli eğitim ortamlarının sağlanması, öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin eğitim süreçlerini daha huzurlu ve güvenli bir şekilde sürdürebilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır. Bu hassasiyetlerinden dolayı ayrıca kendilerine teşekkür ediyoruz.

Ayrıca, Sayın Bakanımızın belirttiği gibi, öğretmen istihdamına yönelik yeni adımların atılması, öğretmen açığının kapatılması ve eğitimde kalitenin artırılması açısından büyük bir önem taşımaktadır. Öğretmenlerimiz eğitim sistemimizin temel taşlarını oluşturmaktadır ve onların özlük haklarının iyileştirilmesi, motivasyonlarının artırılması öğrencilerimize verecekleri eğitimin kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bu kapsamda yapılacak olan düzenlemelerle öğretmenlerimizin çalışma şartlarını iyileştirecek, mesleki gelişimlerini destekleyecek ve daha sürdürülebilir bir eğitim sistemi kurmamıza katkı sağlayacak her politikanın Milliyetçi Hareket Partisi olarak arkasında duracağımızı belirtmek istiyorum.

2025 bütçesi aynı zamanda dijitalleşme çalışmalarını da kapsamaktadır. Dijital eğitim materyallerinin geliştirilmesi, öğrencilerimize modern eğitim araçları sağlanması ve okullarımızın internet altyapısının güçlendirilmesi bilgi çağının gerektirdiği yetkinliklere sahip gençler yetiştirmemize olanak tanıyacaktır. Özellikle kırsal bölgelerdeki okulların dijital imkânlarla donatılmasını fırsat eşitliği açısından memnuniyetle karşılıyor ve destekliyoruz.

Sayın Bakanım, seçim bölgem olan Kayseri özelinde eğitim yatırımlarına ve taleplerimize ilişkin bazı konulara da değinmek istiyorum. Kayseri'de şu anda toplam 16 okul binasının inşaatı devam etmektedir; bunlardan 10 tanesi devletimiz tarafından yapılırken 6 tanesi hayırsever vatandaşlarımızın katkılarıyla inşa edilmektedir. Kayseri, hayırseverleriyle ünlü bir şehirdir. Hayırsever vatandaşlarımızın şehrimizin eğitimine sağladıkları bu katkı her türlü takdiri hak etmektedir. Buradan bu vesileyle tüm hayırseverlerimize teşekkür ediyorum.

Ayrıca, Kayseri ilimizde şu anda 812 ücretli öğretmenimiz görev yapmaktadır. Ücretli öğretmenlerimizin özlük haklarının iyileştirilmesi veya daha fazla kadrolu öğretmen ataması yapılması hem eğitim kalitesini artıracak hem de öğretmenlerimizin motivasyonunu olumlu yönde etkileyecektir. Ücretli öğretmenlerimizin yaşadıkları sıkıntıların giderilmesi için devletimizin imkânları dâhilinde gerekli adımların atılacağından da şüphemiz yoktur. Öte yandan, norm fazlası atamalarda mazeret durumlarının göz önünde bulundurulması, öğretmenlerimizin kendi hayatlarını planlarken karşılaştıkları zorlukların en aza indirilmesine yardımcı olacak, öğretmenlerimizin motivasyonunu da dolayısıyla eğitimimizin kalitesini de artıracaktır.

Sayın Bakanım, diğer yandan, Kayseri için önemli bir talepten bahsetmek istiyorum. Kayseri'mizde Sahabiye Mahallesi'nde bulunan şehrin tek öğretmen evi deprem sonrası yapılan tetkiklerde çürük raporu çıkmasından dolayı kısa zaman önce yıkılmıştır. Bu öğretmen evi

yalnızca öğretmenlerimiz ve eğitim çalışanlarımız için değil, aynı zamanda şehrimize gelen eğitim ve öğretim faaliyetlerinde görevli misafirlerimiz için de önem arz eden bir konaklama merkezi olarak hizmet vermekteydi. Şimdi, bu önemli ihtiyacı karşılamak ve hem öğretmenlerimize hem de şehrimize layık bir konaklama tesisi kazandırmak adına depreme dayanıklı, şehrin ve sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak modern bir binanın ivedilikle yapılması için 2025 yılı bütçemizden pay ayrılmasını talep ediyoruz.

Bununla birlikte, Erciyes Üniversitemizin Tıp Fakültesi gibi önemli sağlık kuruluşlarında ve diğer kamu kurumlarında hizmet sunumunda personel sayısı zaman zaman yeterli olmamaktadır. Emeklilik ve istifa gibi nedenlerle ayrılan personel yerine yeterli yeni istihdam sağlanması, mevcut personelin iş yükünün artmaması ve hizmet kalitesinin düşmemesi açısından oldukça önemlidir. Özellikle 696 sayılı KHK'yle kadroya geçen 4/D'li işçilerin iş yükünün hafiflemesi için imkânlar dâhilinde yeni alımların yapılması talebimizdir.

Sonuç olarak, Millî Eğitim Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesinin eğitim sistemimizin ihtiyaç duyduğu birçok alanda önemli iyileştirmeler getireceğine ve Türkiye'nin eğitiminde daha ileri bir seviyeye ulaşmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, başta Sayın Bakanımız olmak üzere, Bakanlığımıza bağlı tüm kurumlarımızın genel müdürlerine, tüm bürokratlarına ve çalışanlarına azimli çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum. 2025 yılı bütçemizin vatanımıza ve milletimize hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ersoy, teşekkür ediyorum.

Sayın Yegin, buyurun lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim.

CHP grup sözcüsünün konuşmasında atıf yaptığı bir şeyle başlamak istiyorum. "Sayın Cumhurbaşkanının bir sözünü tekrar hatırlatalım." dedi, "Biz verdiği sözü göreve gelince unutanlardan, sandık ufukta görününce vaat bohçasını açıp seçim sonrası üzerine yatanlardan değiliz. Biz sözüne, kavline sadık, vaatlerinin arkasında duran bir parti, bir ittifakız." dedi. Evet, gerçekten öyleyiz.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Mülakatla, evet.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bunu alaycı bir şey olsun diye söyledi ama yirmi yıllık icraatlarımızın, sadece eğitim alanında değil hayatın hangi alanına bakarsanız bakın, devletin hangi kurumları eliyle üretilen hizmete bakarsanız bakın, AK PARTİ bütün seçim beyannamelerinde, bütün parti programlarında bütün vaatlerinin hepsini, Allah'a sonsuz şükürler olsun, yerine getirmeyi başarmış, birçoğunda verdiği vaatlerin de önüne geçmiş, konut edindirme yardımlarını vadedmediği hâlde ödemesi gibi birçok konuda da devletin vatandaşına borcu olmaz diyerek onları dahi hiçbir programında olmamasına rağmen ödemiş bir iktidardır, bir siyaset anlayışıdır.

Şimdi, bize "Rakamlara dans ettiriyorlar." diye bir eleştiri oldu. Bakıyoruz, aslında onlar rakamlarla dans ediyorlar. Şunu söyleyeyim size: Bunlara rakamlarla dans demek aslında biraz ayıp oluyor. Bakın, arkadaşlar, ben de öğrenciydim. 2000'li yıllara girerken mezun oldum liseden, üniversiteye başladım. Ben ilkokuldayken benim okul numaram 1.041'di, 8 derslikli bir okulda okuyordum, öğrenci numaram 1.041 idi ve o kadar çok derste, sınıfta güzel sesli arkadaşların çıkıp şarkı söylettirildiğini hatırlarım ki o boş geçen derslerde, öğretmenlerin olmadığı derslerde çocuklar başka başka işler yapmasın diye bize başka sınıflardan öğretmenlerimiz gelir, güzel sesli arkadaşları kürsüye çıkartır, onlara şarkılar söylettirirdi. Öğrendiğim birçok eski şarkının hepsi o günlere aittir. Bize kalkıp burada lütfen, "Rakamları dans ettiriyorsunuz." demeyiniz. Biz, okullarımızda sınıflarımızı bitirdiğimiz dönemlerde annelerimiz, ablalarımız, ağabeylerimiz bir üst sınıfa bitiren ağabeylerin, ablaların kitaplarını almak üzere birbirleriyle okul bitmeden bir ay öncesinden konuşmaya başladılar. Siz neden bahsediyorsunuz ya? "AK PARTİ Türkiye'yi nereden aldı, nereye getirdi?" biz bunları anlatıyoruz; yok, rakamlara dans ettiriyormuşuz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Bütçeyle ilgili, bütçeyle ilgili Sayın Yegin; dinlememişsiniz, dinleyin sonra cevap verin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, biri çıkıp "Siz öğretmen atamamış bir iktidarsınız." diyor, cevap veriyoruz, diyoruz ki: "Bugünkü öğretmenlerin yüzde 80'i bizim dönemlerimizde alınmış." Derslik sayısını veriyoruz "Şuradan şuraya getirmişiz derslik sayısını." diyoruz "Eğitim rakamla mı oluyor?" diye bize cevap veriliyor. "Öğretmen başına düşen öğrenci sayıları düştü." diyoruz "Eğitimi otoriterleştirdiniz." diyorlar bize. "Yirmi yıldır kitapları ücretsiz veriyoruz." diyoruz "Yirmi yılda ülkeyi gittikçe daha da fakirleştirdiniz, insanlar kitap alamaz hâle geldi." diye yorumluyorlar. "Katsayı ayrımcılığını kaldırdık." diyoruz "Eğitimi dincilerin kucağına itiyorsunuz." diye bize cümleler kuruyorlar. "Maarif Modeli" diyoruz "İnsanları denekleştirdiniz." diye karşımıza çıkıyorlar. "Nerede medeniyet?" diyorlar. "Kılık kıyafeti eğitimin önünde bir engel olmaktan kaldırdık, çıkardık." diyoruz, din istismarcısı olmakla bizi suçluyorlar. "Okul öncesi eğitimde okullaşma oranını yüzde 12'lerden almışız, yüzde 85'lere taşımışız." diyoruz "Sabi çocukları Orta Doğu, Orta Çağ karanlığına götürmenize izin vermeyeceğiz." diye bu cümlelerle karşımıza çıkıyorlar. Siz, arkadaşlar kötü söz ederek yapılanları gölgelemeye çalışsanız da biz, bu yıl uluslararası olimpiyatlarda en fazla altın madalya aldığımız bir yılı yaşadık. 17'si altın madalya, toplam 73 madalyayla uluslararası yarışmalarda o başarısız gördüğünüz sistem öğrencilerimizle bizim göğsümüzü kabarttı.

Arkadaşlar, sadece bu yıl TEKNOFEST Adana'ya 50 üst, onun altında 127 alt kategoride gerçekleştirilen yarışmalarda 1 milyon 650 bin yarışmacı katıldı. Bunlar, işte, sizin o beğenmediğiniz sistemin yetiştirdiği ortaokullarda, liselerde -o "Sayılarını çoğalttınız da ne oldu, kalite mi arttı sanki?" dediğiniz- üniversitelerde yetişen, hocalarıyla beraber programlar, projeler yapan öğrencilerin katıldığı yarışmalar. 1 milyon 650 bin yarışmacı arkadaşlar. Sadece TÜBİTAK projeleriyle bu sene, TÜBİTAK proje yarışmalarına o beğenmediğiniz sistemin ortaokullarından, liselerinden 7.550 okuldan öğrenci katıldı arkadaşlar, siz neden bahsediyorsunuz Allah aşkına ya? Artık okullarımız ve üniversitelerimiz, üretim ve sanayiyle iş birliği içerisinde. Yapay zekâdan doğal dil işlemeye, yarı iletkenlerden tutun siber güvenliğe, nanofotonikten tutun hedefli tedavi teknolojilerine, nükleer sanayiden sağlık, otonom araç, havacılık ve ileri malzeme teknolojilerine, uçuş simülatörlerinden geleceğin teknolojilerine, her alanda gençlerine mesafe aldırın bir eğitim sistemimiz var; daha da iyileştireceğiz, daha da büyük mesafeler alacağız, göreceksiniz inşallah.

Biz "Bölgeler arası farklılıkları azaltacağız." dedik "Her şehirde bir üniversitemiz olsun." dedik "Ne oldu, kalite mi arttı?" diyorsunuz.

Arkadaşlar, son yirmi iki yılda 5 misline çıkan uluslararası nitelikli bilimsel yayın sayısıyla ülkemiz 22'nci sıradan 14'üncü sıraya yükselmiştir o "Kalite yok." dediğiniz üniversitelerle. Neden öyle olmuştur? Çünkü artık cübbelerini giyip Tandoğan Meydanı'nda orduyu darbeye çağıran utanmaz akademi defolmuş, yerine "Eksiklerimizi tamamlayarak nasıl ülkemizi daha ileriye taşıyabiliriz?" diyen bir akademi gelmiş, Allah razı olsun. Eksikleri var, onları da tamamlayacaklar, daha da geliştirecekler hem kendilerini hem öğrencilerini hem bu ülkenin teknolojisini, bilimini, sanayisini, fennini.

Şimdi, konuşmalarda enteresan ifadeler oldu. Bakın, bunu çok kullanıyorsunuz artık, buradan ne demek istiyorsunuz? Çok can sıkıcı bir yere gitmeye başladı. "Dindar ve kindar nesil" ifadesini birlikte anıyorsunuz.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Biz mi anıyoruz?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bakın, hatibiniz diyor ki: "Dindar ve kindar nesil yetiştirmek için 'seçmeli' adı altında zorunlu din dersini müfredata dâhil ettiniz." Arkadaşlar, kin ile dini birlikte anıyorsunuz. "AK PARTİ'nin politikalarını eleştireceğim." diye bir cümle kurarken siz aslında "İnsan dinine yönelik bir şey öğrenirse kini artar, kin sahibi olur." gibi bir imajlama yapmaya çalışıyorsunuz, bunlar hoş şeyler değil. Gerçekten burada "dindar olan, kindar olan" manipülasyonu yapmaya çalışıyorsunuz; sonra da çağdaş, seküler eğitim, çağdaş, seküler, seküler, seküler, seküler...

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ağzına da yakışıyor ağabey!

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bölgede eğitim sorunlarından bahsetti, bölgede eğitim farklarından bahsetti. Bölgede eğitim sayılarından, derslik sayılarından, eğitime erişimle ilgili sorunlardan bahsediyorlar, sonra da kalkıp kaos akademisyenlerine burada methiyeler düzüyorlar. Bölgede niye eğitim sorunları var? Niye erişimde sorun var? O sokaklar kazıldığı zaman, o hendekler yapıldığı zaman, insanların evlerine girip hanelerine tecavüz edildiği zaman "T.C. buraya gelemez, T.C.'nin öğretmeni gelip burada eğitim veremez, T.C.'nin hastanesinde doktor gelemez." denildiği zaman, bütün heryer terörize edildiği zaman, kaos getirildiği zaman ses çıkartmayanlar bugün gelmişler "Sayın Bakan, bölgede okullarımızda şu sorunlar var." Okulları, camileri her yeri yakıp yıkanlara ses etmeyenler, o yakılan okullar bugün yenilenirken yepyeni hâle getirilirken "E, Sayın Bakan, okul..." E, eksik olacak tabii, tamamlamaya çalışıyorlar işte, o günkü kaosu ortadan kaldırmaya çalışıyorlar. Bir de "barış akademisyenleri"ymiş; kaos akademisyenleri, savaş akademisyenleri...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Ne alakası var ya? Ne alakası var?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şu cümleleri kullanan insanları...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - İnsanların ekmeğiyle oynadınız ya!

PERİHAN KOCA (Mersin) - "Kaos akademisyenleri" ne demek ya?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, sükûneti tesis edelim.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Koçyiğit, Sayın Koçyiğit...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Ben Koçyiğit değilim, "Sayyiğit" soyadım.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayyiğit, affedersiniz. Sayın Sayyiğit, şu ifadeleri kullanan insanlara kimse "barış akademisyenleri" diyemez.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - İhraçlarla ilgili konuşurken cümlelerinize dikkat edin lütfen!

PERİHAN KOCA (Mersin) - Ama siz bu şekilde hüküm veremezsiniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bakın, barış akademisyenleri bildirisinde ne var biliyor musunuz?

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Ne var?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Cümleleri okuyorum: "Bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olarak bu suça ortak olmayacağız. Türkiye Cumhuriyeti, vatandaşlarını sokağa çıkma yasakları altında fiilen açlığa ve susuzluğa mahkûm etmekte, yerleşim yerlerine ancak bir savaşta kullanılacak ağır silahlarla saldırarak yaşam hakkı, özgürlük, güvenlik hakkı, işkence, kötü muamele yasağı başta olmak üzere Anayasa ve taraf olduğu hemen tüm hak ve özgürlükleri ihlal etmektedir. Devletin başta Kürt halkı olmak üzere tüm bölge halklarına karşı gerçekleştirdiği katliam ve uyguladığı bilinçli sürgün politikasından derhâl vazgeçmesini, maddi ve manevi zararların tespiti için kurulacak ulusal ve uluslararası bağımsız gözlemcilere yıkım bölgelerinde giriş, gözlem ve raporlama yapmasına izin verilmesini, müzakere koşullarının hazırlanmasını, Hükümetin Kürt siyasi iradesinin taleplerini içeren yol haritasını oluşturmasını talep ediyoruz. Devletin vatandaşlarına uyguladığı şiddete hemen şimdi son vermesini talep ediyor, bu ülkenin akademisyen ve araştırmacıları olarak sessiz kalıp bu katliamın suç ortağı olmayacağımızı beyan ediyoruz." diyenleri bize "barış akademisyeni" diye yutturamazsınız. Bunlar kaos akademisyenleri, bunlar savaş akademisyenleri, tamam mı?

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Kaosun karşısında barışı savunan akademisyenler olarak...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Yapılan katliamı kaos olarak görmek...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kendi devletine katliam diyen, savaşta kullanılan bombaları halkına kullanan diyen...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Katliam yapılıyorsa "katliam" denir.

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...bölgedeki bütün halklara katliam yapan diyen akademisyenler bizim için akademisyen hükmünde değildir.

PERİHAN KOCA (Mersin) - O dönemde ne olduğunu hatırlıyor musunuz, ne olduğuna hatırlıyor musunuz? Öyle hüküm veremezsiniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, Sayın Bakan, burada Maarif Modeli'nden bahsediyor.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Bu kadar hakaretimiz konuşulamaz yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, lütfen...

Teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Türkiye Yüzyılı'na geçmişiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin, toparlayın.

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Türkiye Yüzyılı'nda Maarif Modeli" diyor. Burada "Maarif Modeli" dedi diye...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Bilime karşı mesafelisiniz, anladık.

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Bir partinin adını koyduğunuz eğitim modeli." diyor. Ya, bir şeyin ismini biz andık, biz koyduk diye iyi bir şey yaptığımız zaman, bu halkın menfaatine bir şey yaptığımız zaman...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Hangi iyi şeyler mesela?

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...sırf biz yapıyoruz diye her şeye kayıtsız şartsız muhalefet yapmak doğru bir şey mi arkadaşlar?

Sürem bitti, sadece şunu söylemek istiyorum: AK PARTİ dönemlerinde rakamlar verildi, verilecek bundan sonra da...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Yaptığımız herşey sermayeye çalışıyor, ticarete çalışıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir defa eğitim özgürleşmiştir kardeşim, öğrenci özgürleşmiştir...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Öğrencilerin bundan haberi var mı ya gerçekten?

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...öğretmen özgürleşmiştir, okul özgürleşmiştir, hepsi özgürleşmiştir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Hepsini liyakatsiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bozdağ, Sayın Milletvekili...

ORHAN YEGİN (Ankara) - İdeolojilik, ayrımcılık, insanları giydiği kıyafete göre ayrıma tabi tutan, okuduğu okula göre başarısını katsayıyla ayırtıran o yaklaşım bitmiştir. Utanmaz akademi defolup gitmiştir, üniversite, akademi ve bilim özgürleşmiştir, muhbirlik bitmiştir, artık herkes eğitimle ilgilenmeye başlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PERİHAN KOCA (Mersin) - Muhbire ne gerek var siz varsınız, siz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Eğitimde herkesin imkân bulduğu, isteyen, çalışan, gayret edenin ödüllendirildiği ve önünün açıldığı bir eğitim sistemi gelmiştir. Sonsuz şükürler olsun ki bunda bizim de katkımız vardır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Yegin.

Şimdi de...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Barış akademisyenleri...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Sizin liyakate alerjiniz var, liyakatsizlikte sınır tanımıyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Sizin gibi olmayan herkesi ihraç ettiniz siz bu ülkede.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlarım, burada tabii, herkesin fikirleri farklı, sizlerin fikirleri farklı.

PERİHAN KOCA (Mersin) - Fikirler ile hüküm vermek arasında, eğip bükme arasında fark var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onun da fikri bu.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - "Sağlık Bilimleri Üniversitesi" diye bir üniversite kurunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem bekliyor değerli arkadaşlar, lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sizin istediğiniz gibi mi konuşmak zorunda?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlarım, herkes fikirlerini söyleme hürriyetine sahip.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Çarpıtarak değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem, buyurun.

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkanım, değerli Bakanım, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar, basın mensupları, burada bulunan tüm heyet; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen yılki bütçe konuşmamıza baktığımda sanırım 14 Kasım'da görüşmüşüz Millî Eğitimi. O zaman İsrail'in zulmü, soykırımı yeni başlamıştı, daha 7 Ekim, işte, otuz yedi günlük. 10 bine yakın ölümden bahsetmişiz, 3 bin kayıp; içimiz yanıyor. Tekrar onu görünce, on üç

aya geldi, 43 bin ölüm var, çoluk çocuk, kadın, 10 bin kayıp var, 100 bin yaralı var. Kahrolsun İsrail! Onunla birlikte hareket edenler kahrolsun diyorum ve bu dünyanın geldiği aciz içinde tekrar tutanaklarda bulunması için bahsetmek istiyorum.

Tabii, iyi gelişmeler de oluyor. Yarın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 41'inci yılını kutlayacağız, 41 kere maşallah diyelim. Ben Dostluk Grubu Başkanı olarak katılamayacağım ama inşallah Meclisten giden heyet ve Cumhurbaşkanı Yardımcımız kutlamalarda olacak.

Değerli Bakanım, bütçeniz hayırlı olsun. Yeni yüzyılın, Türkiye Yüzyılı'nın ikinci bütçesini yapıyorsunuz çok şükür. Bu millet 23'üncü yılına girdiğimiz bu süreçte bize şans verdi, bizi yönetme erki olarak görmek istediğini söyledi. Bu da bana şunu hatırlatıyor -coğrafyanın büyüğünün sözlerini her zaman kullanmaya çalışıyorum- Hazreti Mevlâna diyor ki: "Gönül almayı bilmeyene ömür emanet edilmez." Demek ki AK PARTİ yirmi iki yıldır bu milletin gönlünü alabilmiş; ömrünü de hayatını da eğitimini de bu millet emanet etmiş. Ne dersek diyelim bunu kabul etmemiz lazım.

Peki, AK PARTİ bunun karşılığını nasıl vermiş? Orhan Bey de biraz önce bahsetti, konuştu, söyledi. Hani bu ülkede bir başörtüsü zulmü vardı ki bugün hiç konuşmuyoruz. Muhalefetin, hepimizin içini rahatsız eden...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Gene oraya mı geldik ya?

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Yüzyıl önce de başka şeyler vardı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, lütfen dinleyelim Orhan Bey'i.

ORHAN ERDEM (Konya) - Hani eğitime erişimden bahsediyoruz, eğitimin önünde en büyük engeldi katsayı. Nerelerden geldik, AK PARTİ döneminde şimdi ne başörtüsü konuşuyoruz, ne katsayı konuşuyoruz. Kadınların, kızların eğitime, iş hayatına katılımının en yüksek olduğu seviyelere gelindi. 2002'de gelir gelmez şartlı eğitim desteğini başlattık, sadece kız çocuklarının eğitim oranlarını artırmak için ve çok başarılı bir uygulama oldu. Uluslararası takipte ve ödüllere mazhar olan bir uygulamaydı. Sadece anneye vererek, kız çocuğunu eğitime aldırarak bilhassa eğitime erişimin az olduğu bölgelerde bunu sağlamış oldu.

Şimdi, muhalefetin eleştirileri yapıcı olduktan sonra başımızın üzerine; Sayın Bakanımız, heyet de bizler de bunu dikkate alırız ama bizim Türkiye'de muhalefet konusunda şöyle bir eksiklik var: Hiç iyi bir konudan bahsetmiyoruz yani bu yirmi iki yılda bu Milli Eğitim hiç mi iyi bir şey yapmadı? Yani bu şartlı eğitimden bahsederek ondan sonraki eksiklere girebiliriz. Kitaplar çocukların masalarına konuldu, bunlardan bahsedebiliriz. 350 bin derslikten 750 bine gelmiş, 30-40 kişilik sınıflar 13'e, 16'lara düşmüş. "Ya, bunu iyi yaptınız ama şunu da yapsaydık." desek Sayın Bakanı, bürokrasiyi daha güçlendirmez miyiz? YÖK'teki geline nokta, bunları hepimiz görüyoruz, birlikte yaşıyoruz. Keşke iyilikleri de konuşabilen ve eksikleri de ifade edebilen bir muhalefet yapısı olsa. Ben şunu demek istiyorum: İyi var, daha iyi var, çok daha iyi var. Biz bugün iyi noktaya getirmişizdir, daha iyiye getirmek tabii ki başta muhalefet, hepimizin görevidir. Bu noktada söylenecek her şey başımızın üzerindedir.

Türkiye'nin en büyük kaynağı genç nüfusu ve beşerî sermayesi. Bizim çok güçlü madenlerimiz, petrollerimiz yok. Biz bugün 2.500-3 bin dolardan 2002'de aldık, 2025 bütçesinde 15 bin doları inşallah hedefledik, şu an 13 bin küsur dolar. Orta vadeli planda da 2028'de 17.500-18 bin dolarları konuşuyoruz. Artık gelişmiş ülkeler liginden çıkarak bir üste doğru ilerliyoruz. Bunları yapabilmek için bir ülkenin bir kere beşerî sermayesinde bir gelişmenin olması lazım. Ben hatırlıyorum, 2002'de hükümetlerimiz göreve geldiğinde, iktidar olduğumuzda Türkiye'nin -Sayın Bakanım yanlış mı hatırlıyorum bilmiyorum ama- ortalama eğitim süresi 6,7'yd. Yani orta birden terk bir millettik. Hani, seksen yıllık cumhuriyette eğitimde ne yazık ki coğrafyanın, siyasetin kargaşası içinde geline nokta buydu. Şimdi, yirmi yılda sanırım 9,5-10'a doğru ilerleyen bir noktaya geldik, daha da ileriye gitmemiz lazım. Dünyada bazı ülkeler bütün eğitim çağındaki nüfusunun üniversite mezunu olması için çaba sarf ediyor. Tabii, bunu planlı yaparak, mesleki eğitimini, diğer konulardaki eksikliklerini planlayarak. Şunu demek istiyorum: Eğitimdeki yükselme 1 puan olduğunda ekonomide, millî gelirden, ülkenin demokrasi ve yaşamında, hukukun üstünlüğünde her şeyde de yükselme oluyor. Onun için belki bugün eğitim bakanlıkları en çok tartışılan bakanlıklardır ve AK PARTİ de bu noktada elinden geleni yapmıştır, yapmaya devam ediyordur. Bu zor coğrafyada terör, yaşanan felaketler içerisinde bu hâle getirmiştir ki bugün TEKNOFEST'lerle, bilim merkezlerini 100 küsur sayılardan 3 binlere çıkararak kurduğu laboratuvarlarla artık -geçen de söyledim- yeni nesli "İcat çıkarma." mantığından "Yeni icatlar çıkar." nesline çeviren bir anlayışa evrimmiştir.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli arkadaşlarım; tabii kötü bir konuyu hemen çok büyüterek milletimizin de belki hevesini kırıyoruz. Neden? Doğru, bu yıl okullar açıldı, temizlik konusunda üç beş gün gecikmeler oldu. Çalışma Bakanlığının planlamalarının Mili Eğitimle uymaması olabilir, keşke olmasa. Ankara'nın sanırım 3 bine yakın okulu var Sayın Bakanım, herhâlde Ankara Büyükşehir Belediyesi 7-8 tane okul temizlemiş, sanki bütün temizliği bu yapıyor. Yani, öyle bir...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Okullar müracaat etmiş.

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Şenol lütfen.

Öyle bir hâle soktular ki yani Bakanlığın bu kadar emeğini hor görmek yanlış diye düşünüyorum. Ben, bütün büyükşehir belediyelerine şunu demek istiyorum: 2014'te biz Büyükşehir Kanunu'nu çıkarınca il özel idareler bütçelerinin en az yüzde 20'sini eğitime ayırmak zorundaydı, bu konu ortada kaldı. Ben hatırlıyorum, Sayın Bakanım, bizim 2014'te sadece Büyükşehir Kanunu'ndan dolayı 500-600 milyar kaybımız olmuştur. Bugüne vurursak herhâlde 5 milyardır. Şimdi, bu kadar süredir bu büyükşehirler -Allah'ın aşkına- eğitime ne yaptılar? Bu kanunda bu boşluğa atıfta bulunulmuş ama zorunluluk değil, ne yaptıklarını görmek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem, buyurun bir dakika veriyorum.

ORHAN ERDEM (Konya) - Yapanlar var. Ben Konya Büyükşehir Belediyesinin her hafta bir okul açılışına katıldım kendi görevi olmadığı hâlde. Keşke biz bütün büyükşehir belediyelerinin eğitime yaptığı harcamayı bir çıkarabilsek o zaman samimiyetlerini görebiliriz diye düşünüyorum.

Söylenecek çok şey var ama süre yetmeyecek ve uzatmama kararı aldık. Yeni Türkiye Yüzyılı bütçeniz hayırlı olsun Sayın Bakanım. Hem YÖK hem Yükseköğretim Kalite Kurulunuz hem ÖSYM olarak inşallah güzel hizmetlere vesile olsun diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Komisyon üyesi milletvekillerimizin 2'sinin mazereti var, bize bildirildi böylece onları en sona atacağım.

Şimdi, Komisyon üyesi olmayan sayın milletvekillerinin söz taleplerini karşılamaya sıra geldi. Öncelikle grubu olmayan siyasi partilerden, DEVA ve EMEK Partisi'nden milletvekillerine söz vereceğiz.

İlk olarak Sayın Mehmet Emin Ekmen, Sayın Sadullah Kısacık DEVA Partisi'nden, sonrasında EMEK Partisi'nden Sayın Sevda Karaca Demir'e söz vereceğim. Bugün milletvekillerimizden bayağı bir talep var yaklaşık 34 milletvekili. 34-40 kişi civarında konuşmacı var, Allah yardımcımız olsun. Değerli milletvekilleri, akabindeki sıralamayı okuyorum: Sayın Tamer Osmanağaoğlu'yla başlıyoruz. Sayın Mevlüt Karakaya, Sayın Fethi Açikel, Sayın Turan Taşkın Özer, Sayın Hikmet Yalım Halıcı, Sayın Murat Çan, Sayın Perihan Koca, Sayın Kezban Konukçu, Sayın Mehmet Akalın, Sayın Selcan Taşcı, Sayın Metin Ergun, Sayın Necmettin Çalışkan, Sayın Mehmet Baykan, Sayın Derya Bakbak, Sayın İsmet Güneşhan, Sayın Nurten Yontar, Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Sayın Ömer Fethi Gürer, Sayın Aylin Yaman, Sayın Yüksel Taşkın, Sayın Aliye Timisi Ersever, Sayın Ali Bozan, Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu, Sayın Hüsmen Kırkpınar, Sayın Levent Uysal, Sayın Adem Korkmaz, Sayın Tuğba Işık Ercan, Sayın İnan Akgün Alp, Sayın Nail Çiler, Sayın Talat Dinçer, Sayın Gizem Özcan, Sayın Mustafa Adıgüzel ve Sayın Ayşe Böhürler.

Değerli milletvekilleri, bu hatiplerin sonrasında Sayın Erhan Usta ve Sayın Aşkın Türelî'ye söz vereceğim, onların bir mazereti var, akabinde soru kısmına geçeceğiz ve Sayın Bakanın konuşmasıyla beraber geceyi tamamlayacağız.

Değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları, değerli arkadaşlar; hepinize teşekkür ediyorum. Lütfen sizler de yerlerinizi alın. Önce sükûneti tesis edip sonra Sayın Ekmen'in değerlendirmelerini alacağım.

Sayın Ekmen, buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Bakanım, sizi ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum, yüce Meclisimize hoş geldiniz. Tabii, Millî Eğitim deyince her aileye, her sokağa, her mahalleye, her ilçeye ve her ile degen sorunlardan bahsediyoruz. Ben de beş dakikalık süre içerisinde tekrardan kaçınarak gündemdeki konuları ifade etmek istiyorum.

İki teşekkürle konuşmama başlamak istiyorum: Birincisi, sizin geçmişte de katkı sunduğunuz mevsimlik tarım işçileriyle ilgili Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nin gereğini yerine getiren tek Bakanlıksınız, daha doğrusu "Bismillah" diyen tek Bakanlıksınız. 11 Bakanlık bu Genelge'yle yetkilendirilmiş, Çalışma Bakanlığımızın koordinatör bakanlık olmasına rağmen yaptığı bir şey yok. Bakanlıklarımıza 11 soru önergesi verdim sadece sizin Bakanlığınızdan (2024/52) sayılı Genelge'yle bu yolda eylem planlarının hazırlık çalıştaylarının başlatıldığını öğrendim. Zor bir alan, sıkıntılı bir alan ancak gündeminizde bu yoğunlukta inşallah yer bulmaya devam ederse mevsimlik tarım işçilerinin hem çocuklarının eğitimi hem de oradaki yetişkinlerin hayat boyu eğitimi çerçevesinde eğitimlerinin sağlanmasında önemli yol alabiliriz.

İkinci teşekkürüm, birçok bakanlığa soru önergesi veriyoruz, çok önemli bir kısımdan maalesef cevap alamıyoruz. Millî Eğitim Bakanlığından bir kısmının süresi gecikmiş olsa da cevap alabiliyoruz. Bu yönde de hem size hem bürokrat arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, çok hızlı hızlı birkaç konuya değineceğim. İstanbul Milletvekilimiz Sayın Evrim Rızvanoğlu'nun çok uzunca bir süredir gündemde tutmaya çalıştığı, okullarda içilebilir su konusunda Bakanlığınızın nasıl bir program yürüttüğü hususunda bizleri bilgilendirirseniz memnun oluruz çünkü çocuklar sadece aç kalmıyorlar, aynı zamanda sağlıklı ve temiz suya erişimde de çok sorun yaşıyorlar. Sayın Rızvanoğlu bir okulda örnek bir tesis de kurarak bu konuda bir farkındalık yaratmaya çalışmıştı. Türkiye'deki okullarımızın kaçında çeşmeden içilebilir su olduğunu düşünüyorsunuz, kaçında bu konuda altyapıda iyileştirmeler sağlanmıştır? Bizi bilgilendirmeniz mümkün mü acaba?

Diğer önemli bir konu, geçtiğimiz yıl sıklıkla gündeme getirmeye çalıştım, bu konuda AK PARTİ Grup Başkanı Sayın Abdullah Güler ile birlikte YÖK Başkanımızla da bir görüşmemiz oldu. Özel üniversitelerin ve yurt ücretlerinin artışlarıyla ilgili denetimsizlik Sayın Bakanım... Bu konuda Millî Eğitim Bakanlığının liselerle ilgili bir genelgesi, yönetmeliği var galiba. İşte enflasyon artı, eksi 5 puan, yerinde ve iyi bir düzenleme. Ne kadar takip ediliyor bilmiyorum dürüst olayım ama üniversitelerde Sayın Bakanım son üç yılda yüzde 1200'e varan toplam artışlardan bahsediyoruz. Çocuk 1'inci yıl 110 bin liraya kaydolmuş, bu yıl 1 milyon 300 bin lira isteniyor; 1'inci yıl 50 bin liraya kaydolmuş bu yıl 650 bin lira isteniyor ve bunun denetimi yok, bunun için bir yasal düzenlemeye ihtiyaç var. Ben bu konuda bir kanun teklifi verdim. YÖK Başkanı haziran ayında üniversitelere rica, minnet bir dizi "tweet"le konuyu gündeme getiriyor ama bir üniversite buna uymadığında YÖK Başkanının bunlar üzerinde bir yaptırımı yok. Dolayısıyla YÖK Başkanlığına hem bu konuyu denetlemek üzere bir yetki veren hem de aynı şekilde üniversiteler üzerinde yaptırım içeren bir hususun bir an önce bu Mecliste yasalaşması gerekir, bunun öncelikli olarak gündeme alınması gerekir. Aynı konu özel yurtlar için de gerekir. Bana kalırsa Sayın Bakanım, ben, giriş yılı ücretlerinin de bir denetime tabi olması gerektiğini düşünüyorum ama hadi bundan vazgeçtik, çocukcağız 1'inci yıl 100 liraya kaydoluyor, 2'inci yıl 300, 3'üncü yıl 900, 4'üncü yıl 1 milyon 300 bin. Bunların hepsi somut verilerle ifade edilen örneklerdir, hiçbir afaki rakamlar değildir.

Sayın Bakanım, mülakatta ısrar ettiniz, öğretmenlik temel kanununu çıkarttınız acaba şu konuda bizi aydınlatabilir misiniz? Mülakat yapan komisyonlar arasındaki yaklaşım farklarını giderecek bir yöntem bulunmuş muydu? Eğer bulduysa niçin bazı illerin puanları 85-90 aralığındayken bir başka komisyonun aralığı 75-80 arasında kalabiliyor? Buradan ileriye doğru bu dengesizliği gözetecek bir denge bulmak mümkün müdür? Bu konuda nasıl bir çalışmanız vardır?

Okulların temizlik ve güvenlik personeli gündeme getirildi, İŞKUR'un... Yani ben eğitimden tasarrufu anlamıyorum. 7.200 tane aracın

İçişleri ve Jandarmaya teslimi için yapılan törenin gideriyle -ben eminim- bu okulların birkaç aylık temizlik gideri sağlanabilirdi. Maalesef şatafattan, gösterişten, israftan tasarruf etmiyoruz ama eğitimden, okullardan, temizlikten, güvenlikden tasarruf ediyoruz. Sayın Bakanım, bazı okullarda öğrencilerden yazılı kâğıt ücreti toplandığından haberdar mısınız? Çünkü okulun ödenek talebi tasarruf genelgesiyle karşılanmadı, yalnız kâğıt ücreti isteniyor. Meseleler çok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ekmen, teşekkür ediyorum.

Sayın Kısacık, buyurun lütfen.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, OECD raporuna göre Türkiye’de 5 öğrenciden 1’i haftada en az bir kez maddi durumu olmadığı için yemek yiyemiyor. Öğrencilerin maddi imkânsızlık nedeniyle aç kalmasında Türkiye yüzde 19,3’le OECD ülkeleri arasında 1’inci sırada, OECD ortalaması yüzde 8,2; ona da dikkatinizi çekerim. Şimdi, böyle bir ortamda okullarda günde en az 1 öğün sağlıklı ve kaliteli yemek vermek şart değil midir? Şu anda okullarımızda öğrencilerimize verilen yemekler çok büyük bir çoğunlukla hazır yemekçilik firmalarından geliyor. Şimdi, şuna dikkat çekmek istiyorum Sayın Bakanım, ben ISO 22000 Gıda Güvenliği Başdenetçisiyim: Hazır yemekçilik firmalarında üretilen yemeklerin ne şekilde üretildiğini çok iyi biliyoruz. Ben çocuklarımıza, özellikle zihinsel ve gelişim çağındaki çocuklarımıza ticari kaygıyla yemek verilmesine karşıyım. Yani özellikle ilköğretim çağındaki çocuklarımızın yemekleri özel bir düzende, özel bir sistemde hazırlanmalı; bu, bizim geleceğimiz için çok önemli. Yani düğünler için, cenazeler için, mevlitler için hazırlanan yemekleri biz çocuklarımıza günde 5 öğün veremeyiz. Millî Eğitim Bakanlığımız ya kendi mutfaklarını kurmalı -yani burada biraz büyük düşünmek gerektiğini düşünüyorum- ya da çok iyi bir denetim sistemine sahip şekilde çocuklarımıza bu yemeği sağlamalıdır; bu konuda büyük düşünmeliyiz.

Diğer bir -yıllarca tartışılan- konu, kaynak kitaplar. Şimdi, siz de açıklama yaptınız, geçmişteki diğer Millî Eğitim bakanları da her sene açıklama yapar, derler ki: “Kaynak kitaba gerek yoktur, dolayısıyla böyle bir zorunluluk yoktur. Velilerimiz kaynak kitap almasın.” ama öğretmenlerimiz bunu istiyor. “Sebebi ne?” diye sorduğunuz zaman da “Şu andaki mevcut kitaplarımız iyi, yeterli ama yeterli örnek yok, yeterli çalışma yok. Dolayısıyla biz kaynak kitaba ihtiyaç duyuyoruz.” diyorlar ve okullarımızın çoğunluğunda şu anda kaynak kitap alınıyor. Şimdi, buna bir son vermemiz lazım. Siz diyorsunuz ki: “Gerek yok.” ama sizin müdürleriniz, öğretmenlerimiz diyor ki: “Kaynak kitap alın.” İşte, Değerli Bakanım, bu kapsamda, Millî Eğitimde çalışan öğretmenlerimizi kurtarmak için bir kanun teklifi verdik. Millî Eğitimdeki okullardaki hiçbir kitap satılmamalı. Kaynak kitap gerekiyor mu, ek uygulama kitabı mı gerekiyor, test kitabı mı gerekiyor; bunu da Millî Eğitim Bakanlığımız yine ücretsiz olarak öğrencilerimize versin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Öyle yapıyoruz zaten.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Ama şu anda ben veliyim, ben çocuğuma kaynak kitap aldım; devlet okulunda okuyor, ben kaynak kitap aldım çocuğuma.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bize söylerseniz biz gereğini yaparız.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Bakanım, şu anda sosyal medyada Twitter’a bakın, binlerce örnek göreceksiniz.

Kaynak kitap lazımsa bu kitabı Millî Eğitim Bakanlığımız fazlasıyla bassın versin. Yazın için yine bassın... Gelin, bunu kanuna koyalım, kanun teklifi verdik; sizden ricam, buna destek verin. “Okullarda dışarıdan herhangi bir ek kaynak kitap okutulamaz. Gerekli tüm kaynak kitapları Millî Eğitim Bakanlığı hazırlar.” diyelim bu işi bitirelim Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bizim zaten ikinci mevzuatımızda var o.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Yine, öğretmenlerimizi ve müdürlerimizi zor duruma sokan ikinci durum şu: Şimdi, her yıl başında okul kayıt parası var, herkes dekont yayınlıyor. Şimdi, en azından şunu diyelim velilerimize: “Evet, arkadaşlar, değerli veliler, okul kayıt paralarına mecburuz. Çocuklarımızın güvenliğinin sağlanması için, okullarının temiz olması için müdürlerimiz, velilerimiz bu kayıt parasını almak zorunda.” Okuldaki müdürlerimiz de rahatlasın. Şimdi, orada veli diyor ki: “Ya, bakan diyor ki ‘Kayıt parası almayın.’ Müdür diyor ki ‘Kayıt parası lazım, git beni nereye şikâyet edersen et.’” Haklı olduğu taraflar da olabilir, diyor ki: “Eğer ben bu kayıt parasını almazsam çocuğunun güvenliğini sağlayamam, okulun temizliğini sağlayamam.” Bunun bir adımı koyalım, yani tiyatro oynamamıza gerek yok. Öğretmenlerimize de yazık, sizlere de yazık; bunun adımı koyalım. Eğer bütçemiz yoksa bunu bu şekilde oluşturalım diyorum ben.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Sevda Karaca Demir...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum.

Bütçe görüşmelerin tamamında gördük, bu iktidar devletin her zerresinde istikrarlı bir sermaye programı uyguluyor. Tıpkı patronlardan talimat alınarak hazırlanan bütçeler gibi, biz eğitim sisteminin de patron örgütlerinin talimatıyla dizayn edildiğini görüyoruz. Ortada eğitim sistemi filan kalmadı, buradan ne iddia ederseniz edin. Bütçütün bir sömürü sistemi planı var ortada, bu planın maskesine de “mesleki eğitim” adını vermişsiniz. Bakın, 2025 bütçenizde liseler arasında aslan payı meslek liselerine ayrılmış. Öğrenci sayısı 1 milyon olan meslek liselerine 172 milyar lira ayrılırken 3,5 milyon öğrencisi olan genel liselere 161 milyar ayırmışsınız, 525 bin öğrencisi olan imam-hatiplere 65 milyar. 2022’de “Haftada dört gün iş, bir gün okul.” “Hem diploma hem ustalık belgesi.” “Asgari ücretin yarısı kadar ücret.” diye süsleyerek bir MESEM icat ettiniz. Dünya kadar reklam bütçesi ayırarak yüz binlerce yoksul aile çocuğunu üç kuruşa işçi olmaya yönlendirdiniz. Her bahaneyle yağmalanan İşsizlik Fonu bu sefer de eğitim hortumuyla sermayeye akıyor, sermaye de çocukların kanını akıtıyor; siz de seyrediyorsunuz. Bakın, siz sayı açıklamıyorsunuz Sayın Bakan ama en az 11 çocuk öldü MESEM’lerde, sizse patronları

yalnızca 2023'te yaklaşık 10 milyar lira fonladınız. Çocukların patronlara ürettiği değer bunun çok çok üstünde. Küçük çocuklar haftada beş-altı gün, günde on-on iki saat iş güvenliğinden yoksun bir şekilde sermayedarların zenginliğine garanti ediliyor. TÜSİAD, TİSK, MESK kurguluyor; Koç, Arçelik, TÜPRAŞ vurguluyor; Millî Eğitim Bakanlığı da bu patron programına "eğitim" deyip uyguluyor.

Sayın Bakan, bakın, 2015 yılında bir makale yazmışsınız, FETÖ'cülerini kastederek şöyle şeyler söylemişsiniz: "Öğrencileri kendi toplumsal mühendislik çabaları ve gelecek planları için istemedikleri alanlara yönlendirdiler. 'Ben aslında mühendislik okumak istiyordum ama dershanedeki abilerim beni buraya yönlendirdi.' diye serzenişte bulunan çocukları gördükçe kahroluyorum." Sizin cümleleriniz. Biz de mühendis olabileceken bu patron partisi AKP'nin gelecek planları uğruna berbat ettiği eğitim sisteminde düşünemez hâle getirilip sonra da "Senden bir şey olmaz, sen git MESEM'e de elin ekmek tutsun." diyerek işçileştirdiğiniz çocukları görünce kahroluyoruz. Yatakta olması gereken saatte atölyede çalışan, iş cinayeti haberleri gelen çocukları görünce kahroluyoruz. Laboratuvarda bilimsel eğitim görmesi gerekirken keyfekerde değiştirdiğiniz müfredatla "eğitim" diye sadece din dersi verdiğiniz çocukları görünce kahroluyoruz. Tarlada çalıştığı için okula geç başlayan, taşınmalı eğitim sınırlandırıldığı için ailesinden koparılan, 4+4 saçmalığıyla evlendirilmekle yüz yüze bırakılan, eğitimden uzaklaştırılan 2 milyonu aşkın çocuğu görünce de lanet okuyoruz. İşsizliğe mahkûm edilip gelecek umudu elinden alınan, okulda açlıktan bayılan, pislikten hasta olan, konteyner okullarda ders görmek zorunda kalan çocukları görünce de kahrediyoruz.

Şimdi, bir yandan Çevre Bakanınız, öte yandan siz deprem bölgesinde inşa edilen yapıların sayısını ha bire veriyorsunuz. Ben size bir selam getirdim "Bir buçuk yıl geçti, hâlâ depremde zarar gören okullarımız inşa edilmedi." diyor deprem bölgesinden veliler ama siz bir parmak şıktatmasıyla 81 ilin tüm sanayi bölgelerinde MESEM'ler açtınız. Demek ki emir büyük yerden gelince bütçe de bulunuyor, olanak da bulunuyor. Ben o emirlere bir tane örnek vereceğim, Kasım 2022'de İTO Deri Meslek Komitesi demiş ki: "Ağaç yaşken eğilir, mesleki eğitim ortaokul seviyesinden başlamalı. Bakan bizden konuyla ilgili çalışma yapmamızı istedi." Patronun talebini şakkadak karşılamışsınız, mesleki eğitim ortaokula kadar düştü. Şimdi ama yüz binlerce ailenin okullarda bir öğün ücretsiz yemek talebine "Bütçe yok." diyorsunuz. Ben size geçen sene buraya, bu masaya 100 binlerce imza getirdim, koydum bir dosyayla. Ne yaptınız o dosyayı Sayın Bakan? Burada söyleyin "Yüz binlerce yurttaş hiç dikkate almadım, dosyanıza da dönmeyin." deyin bana. Patronlardan 3 trilyon vergi almaktan vazgeçerken; tarikatlara, cemaatlara 100 milyar harcarken, özel okul patronlarına teşvikler yağdırırken bütçeniz var; okulların temizliğine, çocukların yemeğine yok. Sizin bu Mecliste yediğiniz öğle yemeğinin soğanlarını bile meslek lisesi öğrencileri doğruyor ama o çocuklar okullarda aç kalıyor.

Bakın, açıkça söyleyelim size, çocukları böyle bir cendereye mahkûm eden sizden hiç lafımızı esirgeyecek değiliz: Siz, sermayenin kayyımı olarak Millî Eğitim Bakanlığı koltuğunu işgal ediyorsunuz Sayın Bakan. Sermayenin millî eğitim kayyumusunuz, bu yüzden de sizinle özel bir meselemiz var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Karakaya...

MEVLÛT KARAKAYA (Ankara) - Sayın Başkan, Komisyonun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, Bakanlığımızın ve diğer kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 2025 yılı bütçesinin Millî Eğitim Bakanlığımıza ve ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılı "Türkiye Yüzyılı" olarak ilan edildi ve bu, bir devlet politikası hâline getirildi. Bu yüzyıl Türk ve İslam tarihinin önemli dönüm noktalarını da içeriyor; örneğin, İstanbul'un fethinin 600'üncü yılını, Malazgirt Zaferi'yle Türklerin Anadolu'ya girişinin ve sarsılmaz kardeşlik ve beraberliğin 1.000'inci yılını, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişin 100'üncü yılını ve cumhuriyetimizin 200'üncü yılını ihtiva ediyor. Bunların her biri Türkiye Yüzyılı hedeflerine ulaşmanın önemli istasyonlarından. Bölgesinde lider, küresel alanda önemli bir aktör hâline gelen Türkiye, tarihte birçok defa olduğu gibi başta mazlum milletler olmak üzere insanlığın huzuru için beklenen bir durum.

Sayın Cumhurbaşkanımız Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te "Türk Dünyasının Güçlendirilmesi" temasıyla düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı Devlet Başkanları Konseyinin 11'inci Zirvesi'nde "Ata yurdu Bişkek'te olmaktan dolayı gurur duyuyorum. Önümüzdeki dönemi Türk dünyası yüzyılı yapmak için tüm gücümüzle çalışacağız." diyerek Türkiye Yüzyılı'na bölgesel ve küresel boyut kazandıran bir vizyonu ortaya koymuştur.

Türk Devletleri Teşkilatı kurulduğu günden bu yana, üye devletler arasında ekonomik, sosyal ve güvenlik konularında ortak hedefler belirlemiş ve bu anlamda stratejik düzeyde son derece önemli anlaşmalara imza atmış ve iş birliklerini başlatmıştır. Ortak alfabeye geçiş kararı, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin ifadeleriyle tarihî bir karardır; Türkiye, Azerbaycan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ortak alfabeye hazır olması Türk birliğinin müjdesidir. Hem "Türkiye Yüzyılı" hem de "Türk dünyası yüzyılı" vizyonu hedeflerine ulaşmada ve lider ülke Türkiye idealinin gerçekleşmesinde Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığına önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığımızın değerli üst düzey yöneticileri; "Türkiye Yüzyılı" ve "Türk dünyası yüzyılı" vizyonunun ete kemiğe büründürülmesine destek verecek insan kaynağının çağdaş bir anlayış ve vizyon hedefleri doğrultusunda yetiştirilmesinin sorumluluğu ve vebali ağırlıklı olarak sizlerin omuzlarınızdadır; tarih size böyle bir sorumluluğu yüklemiştir. Bilgi, birikim ve geçmiş tecrübenizle bu sorumluluğun altından kalkacağımıza olan inancım tamdır Sayın Bakanım. Bu vesileyle, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli üzerindeki çalışmalar dolayısıyla emeği geçen tüm eğitimcilerimize teşekkür ediyorum.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım; makro düzeyde bu tespitleri yaptıktan sonra bir iki konuyu da gündemlerinize getirmek, daha doğrusu hatırlatmak istiyorum.

Birincisi, öğretim üyeleriyle ilgili -benim de içinden geldiğim, sizin de içinde geldiğiniz- öğretim üyelerinin iki konuda talepleri var genellikle. Biri, emeklilik yaşlarıyla alakalı; 67 yaşından sonra emekliye ayrılıyorlar biliyorsunuz, bazı üniversitelerde bu 75'e kadar

çıkarıldı, son uygulama da 2025'te son bulacak bildiğim kadarıyla. Bu konuyla ilgili genele şamil ya da en azından belli üniversitelerde bu uygulamanın devam ettirilmesi gerektiği yönünde talepleri var. İkincisi, öğretmenlerimizle alakalı. Bu da öğretmen açığının giderilerek bu ücretli öğretmenlik uygulamasına son verilmesi, çakılı sözleşmeli öğretmenliğin bir şekilde sonlandırılarak zorunlu hizmet bölgeleri itibarıyla da tazminat ödenmesi yönündeki talep ve istekler.

Ben, bu vesileyle tekrar bu bütçe çalışmalarının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Osmanağaoğlu...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımızın kıymetli bürokratları, değerli basın mensupları; hepinizi saygı ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

İçinde bulunduğumuz çağda millî kudret ve medeniyet hamlelerinde millî eğitim inkâr edilemez bir öneme sahiptir. Türk milleti, tarihinde birçok kez azametli bir mevkiye ulaşmakla kalmamış, istikbali kucaklayıcı bir anlayışla nizamı tesis etme gayretini de eksiksiz göstermiştir. Türk ve Türkiye Yüzyılı'nda da aynı azamete tekrar kavuşulması, millî tarihimizin ve küllî iradenin lütfu cihanşümül anlayışın insanlığın huzuru için tetkiki ve tatbiki en büyük mefkûremizdir.

Dolayısıyla, millî eğitim, maziden atıye uzanan ve yaklaştıkça uzaklaşan ülkü yolculuğuna ulaşmada tartışma götürmeyecek derecede ehemmiyetlidir. Siyasi, içtimai, iktisadi, dini, hukuki, kültürel, edebi ve sanatsal alanlarda alınacak mesafenin başlangıcının millî eğitim olduğu, müfredatın mefkûrevi amillerden oluşması, müfredatımızın Türk milletinin insanlığın hizmetine sunduğu ve tarihin kendisine bahsettiği fikirleri içinde barındırması olmazsa olmazımızdır. Kaldı ki toplumumuzun millî ve manevi kaynaklardan damıtılarak dünden bugüne ulaşmış değerlerimizin yarınlarımıza aktarılması gereken öz mirasımız olduğu, bu manada millî eğitim camiamıza büyük görevler düştüğü inkâr edilemeyecektir çünkü istikbal, tıpkı istiklal gibi ilmî ve millî bir boşluğa tahammül edemeyecek kadar mühimdir.

Elbette millî ve içtimai şartlar bazı zamanlar birtakım sorumlulukların yerine getirilmesine engel de teşkil edebilir. Lakin unutulmamalıdır ki müspet ve menfî neticeler göz önünde bulundurulacak olursa millî eğitimi ilgilendiren sorumluluklar eldeki dinamiklerin en etkin şekilde kullanılması suretiyle azami ölçüde yerine getirilmelidir; manevi buhranları artıracak argümanların dayatılmasının, millî kültürü sarsacak girişimlerin organize şekilde desteklenmesinin, millî ülkülerin itibarsızlaştırılmasının önüne ancak bu şekilde geçilebileceği unutulmamalıdır.

Bu manada, Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin büyük anlam barındıran şu sözlerini de ifade etmek istiyorum: Milletimizin hayallerini tarumar ederek geleceğine ipotek koymaya uğraşan ve vatanımızın bağımsızlığına göz diken mihrakların saldırılarının yoğunlaştığı bu süreçte geleceğimizi inşa edecek millî eğitim camiamıza büyük görevler düştüğü tartışılmaz bir gerçektir.

Sayın Bakanım, her bir evladımızın yarınlarla umutla bakabilmesini temin etmenin, sizlerin ve camianızın gayretli çalışmalarının en büyük mükâfatı olacağına inancımız tamdır.

Bu manada, Bakanlığınızın seçim bölgem İzmir'de de özverili bir çaba içerisinde olduğunu görmekteyiz. Son sekiz yılda İzmir'imize tam 167 yeni okul ve 3.570 derslik kazandırılması bunun kanıtlarındandır. Bunun yanında, İzmir'imizin metropol ilçelerinde hâlen depreme dayanıklı yeni okullara ihtiyaç olduğu da malumunuzdur. Bu doğrultuda, 2025 yılı Devlet Yatırım Programı'na 25 okul ve 564 dersliğin, 2025 yılı il yapım programıyla 57 okul ve 1.084 dersliğin alınması gerekliliği ihtiyacın bir diğer göstergesidir.

Diğer yandan, Gaziemir Aktepe Mahallesi'nde inşaatı uzun zamandır devam eden Mustafa Kemal Okulunun tamamlanması, Binbaşı Reşatbey Mahallesi'nde bulunan ilk ve ortaokul binasının fiziki şartlarının düzenlenmesi, 2.400'ün üzerinde öğrencisi olan Irmak Mahallesi'ndeki BİLSEM'e tahsis edilen okulun hem BİLSEM öğrencilerimize hem de diğer öğrencilerimize hitap edecek şekilde düzenlenmesi, fiziki olarak yetersiz kaldığı gözlemlenen Torbalı Ayrançılar Mahallesi'ndeki ortaokul binası ihtiyacının Fevzi Çakmak Mahallesi'nde belirlenen noktada yapılması, planlanan ve projesinin de hazır olduğu bilinen yeni okul binasının inşaatının bir an önce başlatılmasıyla giderilmesi, Karabağlar'ın 30 bin nüfuslu Günaltay Mahallesi'nde gerekli olan kamulaştırma süreçlerinin bitirilerek yeni okul inşaatına bir an önce başlanması vatandaşlarımızın beklentileri arasındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Hemen bitiriyorum Başkanım.

Bu duygu ve düşüncelerle Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin milletimize ve devletimize hayırlı vesile olmasını diliyorum, çalışmalarınızda muvaffakiyetler diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Taşkın Özer...

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

MESEM programları kapsamında iş yerlerinde adı "çırak, stajyer" diye geçen ama kölelik sisteminden farklı olmayan çalışma koşullarında işe mahkûm edilen çocuklar iş kazalarında ağır yaralar alıyor, iş cinayetlerinde hayatını kaybediyor. Sistem baştan aşağı denetimsiz, sistem baştan aşağı düzensiz. Bakanlığınızın MESEM'le ilgilenen hangi birimiyle konuştuysak bilgisizler, kendi görev alanlarıyla ilgili mevzuata hâkim değiller, çocukların ölümünden ise çıkan haberler kadar haberdarlar. Bakanlığınızın hukuk birimini aradık, ölen çocukların isimlerini söyledik, ne dosya var ne de bilgi, il millî eğitim müdürlüklerine yönlendirdiler. İleri tek tek aralık, çocukların

isimlerini verdik, sistem üzerinden arama yaptılar; “Dosya yok.” “Müdahillik yok.” “Bilgi yok.” “Sistemde adı yok.” Aldığımız cevaplar bunlar yani Bakanlık kendisine bağlı MESEM Programı kapsamında iş yerlerine gönderdiği ve o iş yerlerinde hayatını kaybeden çocukların davalarında taraf değil. Aileyle irtibata dahi geçmiyorsunuz, bırakın taraf olmayı, gözlemci avukat bile yollamıyorsunuz, Millî Eğitim Bakanlığı kendisini öyle bir mutlak sorumsuzluk içinde hissediyor ki MESEM Projesi Bakanlığın, öğrenciler Bakanlığın, iş yerleri Bakanlık onaylı ama ne zaman bir çocuk ölse ya da yaralansa Bakanlık bir anda yok oluyor. Oysaki Millî Eğitim Bakanlığının bırakın davaya taraf olmasını, kamu sorumluluğu kapsamında sorumluların yargılanması gerekir. Çocuklar akredite olmuş iş yerlerinde ölürken Millî Eğitim Bakanlığının sorumsuzluğu, sizin sorumsuzluğumuz kabul edilemez Sayın Bakan. Sadece bu da değil, Bakanlık öğrencilerin denetiminden de kendini muaf tutuyor. İş yerlerindeki öğrencilerin denetimlerini (2024/36) sayılı Genelge’yi çıkartarak öğretmenlere bıraktılar. Elimizde denetimin şablonu var, bazı sorular şöyle: “Öğrencinin devam durumu günlük olarak takip ediliyor mu? Öğrenciler için gelişim tablosu uygulanıyor mu? Mesleki eğitim çalışma saatlerinde yapılıyor mu? İş güvenliği konusunda öğrencilere yeterli bilgi veriliyor mu? İşletmenin meslek eğitimiyle görevli personelinin usta eğiticilik belgesi var mı?” Bunun gibi daha pek çok soru. Bu soruların hiçbiri iş kazalarının önüne geçemez Sayın Bakan, zaten öğretmenler iş güvenliği uzmanı da değil, bunlar eğitimci. Bunu öğretmenlerin sorumluluğuna bırakmak Bakanlığın -trnak içinde söylüyorum- ikiye bölünmüşünden başka bir şey değildir ama bununla da bitmiyor, “MESEM Programı kapsamında sözde mesleki eğitim almaları sağlanan öğrencilerin kaç eğitim aldıkları alanda kendi meslekleriyle ilgili SGK’li bir işe girmiştir?” diye soru sorduk, Sayın Bakan, sizin imzanızla “İstihdam durumunun tespitlerine yönelik çalışmalar devam ediyor.” diye bir cevap geldi. Aynı soruyu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına yönelttik, “Bu konu Bakanlığın yetki ve sorumluluk alanına girmiyor, konu hakkında bilgimiz yok.” diye yanıt geldi. Ya Millî Eğitim Bakanlığı böyle bir çalışma olmadığını itiraf edemediği için yalan söylüyor ya da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının SGK’den haberi yok. Bu tam anlamıyla kepezektir, bununla ilgili derhâl doğru bir açıklama yapmalısınız. Kim denetim yetkisi olan Meclisi, milletvekillerini, dolayısıyla halkı yanıltıyorsa ortaya çıkmalı. Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığı MESEM Programı kapsamında yaralanan ya da hayatını kaybeden çocuklarla ilgili en ufak bir çalışma yapmıyor, hatta henüz kaç çocuğun hayatını kaybettiğini net olarak bilemiyoruz. Basına yansıyan ve haberlerden derlediğim kadarıyla 11 çocuk, burada resimlerini gördüğümüz ama size göre 5 çocuk hayatını kaybetti. İsrarla çocukların hangi tarihte ve hangi iş kolunda staj yaptıklarını sorsak da yanıt alamıyoruz, ortada ciddi bir bilgi kirliliği var. Bakanlığın hayatını kaybeden çocukları tek tek açıklaması gerekmektedir, bunu sizden bekliyoruz. Sizden artık rica ediyoruz, bürokratlarınıza verin talimatı ve bu bütçe bitmeden bu konular hakkında net bilgiler alalım. Tüm bu saydığım durumlara baktığımızda MESEM sistemi çökmüştür. Stajyerlerin hangi işlerde, hangi koşullarda çalışabileceklerine dair kesin hükümleri içeren özel bir mevzuat yok. İş Kanunu’na göre işçi değiller, İş Kanunu’na tabi olmadıkları için bu kanuna dayanarak çıkartılan Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun şartlarda ve işlerde çalıştırılmaları da beklenemez. Bizim kaybedecek bir çocuğumuz daha yok, o nedenle MESEM sistemi derhâl sonlandırılmalıdır. Eğer bir staj sistemine ihtiyaç var ise bununla ilgili bir araştırma komisyonu kurulması için öneri verdik, bu talep kapsamında komisyonun derhâl kurulması ve gerekli politikaların belirlenmesi gerekiyor. Önce gerekli yasal düzenlemelerin yapılması, Millî Eğitim Bakanlığının sorumluluğunun belirlenmesi, ondan sonra öğrencilerin staj sistemine dâhil edilmesi gerekmektedir. Bunun için hem Meclisi hem de Bakanlığı göreve davet ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Halıcı...

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar ve basın mensupları; Türkiye’nin en önemli bütçesini ve konusunu konuşuyoruz yani geleceğimizi belirleyecek olan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini. Cari harcamalardaki yüzde 12,5’luk artış 2025 Cumhurbaşkanlığı yıllık programında belirtilen 2025 yıl sonu enflasyon hedefi olan yüzde 17,5’un bile altında, tabii, bu yüzde 17,5’a inanırsanız. Mali disiplin sağlanabilmesi için bütçe planlamaları yüksek enflasyon göz önünde bulundurularak yapılmalıdır diyoruz, bunu Plan Bütçe Komisyonu üyelerimiz de biraz önce anlattılar.

Geçtiğimiz gün Millî Eğitim Bakanlığının önünde Türkiye Okul Yemeği Koalisyonunun okullarda her gün bir öğün yemek için yaptığı açıklamaya katıldık. Ardından Genel Kurulda okullarda yaşanan beslenme sorunu üzerinde araştırma önergemizi verdik ve bunu konuştuk. Genel Başkan Yardımcımız Sayın Suat Özçağdaş burada çocuklarımızın yaşadığı beslenme sorununu anlattı ama böyle bir önergeye dahi maalesef ret oyu verdiniz. Sayın Bakan, şu anda Komisyon Başkanımız olan Mahmut Özer Bakanken her gün bir öğün ücretsiz yemek uygulaması başlatmıştı, iyi de yapmıştı. Biz daha fazla öğrenciye bu yemeklerin ulaştırılmasını isterken siz gelip selefiniz Sayın Özer’in uygulamasını maalesef kaldırdınız. Hadi, bizim çok haklı ve insani olan önergemizi reddediyorsunuz, Sayın Özer’in uygulamasından ne istediniz? Çocuklara bakışınız bu mu Sayın Bakan? Türkiye’de her 5 öğrenciden 1’i her hafta aç kalıyor. Aç ve beslenemeyen bir çocuk nasıl öğrenecek, bunu da buradan sormak istiyorum. Yatağa aç giren çocuklar okula da aç gelmek durumunda kalıyorlar. Yemeklerini sağlamadığımız gibi, bunların okullarında temizliği bile maalesef yaptırmadınız. Bakın, 2014-2018 yılları arası yüzde 12-13 seviyesinde olan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî yönetim bütçesine oranı korunabilseydi Millî Eğitim Bakanlığı 2025 yılı bütçesi yaklaşık 316 milyar TL daha fazla olacaktı. Bu ne demek? Bu kaynakla resmî eğitim kurumlarına kayıtlı 15 milyon 849 bin çocuğumuza iki eğitim öğretim yılı boyunca ücretsiz ve sağlıklı öğle yemeği verebilmek demektir. Yıl 2024, dünya Mars’a yolculuğu, yapay zekâyı, 3D yazıcılarla organ üretimini konuşuyor ama maalesef bizim gündemimiz okula aç giden çocuklar ve pislik içindeki okul tuvaletleri. Hanginiz bunu Türkiye’ye yakıştırabiliyorsunuz?

Bir diğer konu da maalesef öğretmenlerimizin içinde bulunduğu durum. Açlık sınırı altında yaşayan, ek iş yapmak zorunda kalan öğretmenlerimiz nasıl sağlıklı eğitim verebilirler Sayın Bakan? Şimdi, ücretli öğretmenlik konusu var, gölge bakanımız Sayın Suat Özçağdaş ek süre verilmediği için konuyu dile getiremedi ama ben söyleyeceğim buradan. “Ücretli öğretmen” demek “ücretli köle” demek maalesef. 85 bin kişi var bu durumda olan ve bunlar en fazla 120 saat ders verebiliyorlar, yüzde 90’ı da bunu bile yapamıyor. 120 saat ders veren öğretmenler 19.272 lira para alıyorlar ve dokuz on ay çalışıyorlar. Hiçbir kriter olmadan da il müdürleri bunları maalesef atayabiliyor.

Bir başka konu daha, özel okul öğretmenleri meselesi. Taban maaş uygulaması vardı özel okul öğretmenlerine. Sizin Müsteşarlığınız döneminde bir gece yarısı operasyonuyla bunu kaldırdınız ve bu okullardaki öğretmenler maksimum asgari ücret almak zorunda kaldılar.

Geçtiğimiz günlerde Öğretmenlik Meslek Kanunu tartışmalarında yaktunuz Sayın Bakan. Neden orada böyle bir madde koymadık ve bir taban maaş uygulaması özel okul öğretmenlerine getirmedik? Çok güzel bir şekilde bunu Komisyonda anlatmışlardı, ülkemizin de buna ihtiyacı vardı. Dayısıyla, Cumhuriyet Halk Partisinin ana konusu eğitimidir ve bunu da bundan sonra gündemde tutmaya devam edecektir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, salonda biraz uğultu oluyor. Değerli bürokratlar, salonumuzdaki diğer yardımcı görevliler ve değerli milletvekilleri; lütfen arkadaşlarımızın görüşlerini ifade etmesine güzel bir ortam hazırlayalım.

Samsun Milletvekili Sayın Çan, buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sırayı da okur musun Başkanım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Okudum az önce.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ben duymamışım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Çan.

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bakan yardımcılar, bürokratlarımız ve basın emekçilerimiz; hepiniz hoş geldiniz.

Bütün bakanlıkların bütçesi önemli, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi daha da önemli. Bakanlık bütçesinin bu öneme dönük hazırlanmadığı çok net ortada ama eleştirileri "Yalan söylüyorsunuz." diye başka bir yöntemle geçiştirmeye çalışıyorsunuz. Sunumlardaki süslü lafların somut gerekçelerle bir alakası olmadığını herkes biliyor. Biz bu süslü lafları geçen yıl da bütçe zamanı dinledik değişen hiçbir şey olmadı. Derslik yetersizliği, öğretmen açığı, plansız atamalar, Maarif Modeli, ÇEDES, partizanca, sendikaca marifetli atamalar, yönetim kadrosundaki keyfî uygulamalar, haksız hukuksuz yer değiştirmeler, Öğretmenlik Meslek Kanunu marifetiyle diplomayı yok sayma, öğretmenlere sopa sallamalar ilk ve ortaöğretimde evlatlarımıza bir öğün yemek dahi verilememesi ve hatta hatta okulların temizliğinin bile yaptırılmaması... Siz geçen yıllarda size verilen bütçeyi verimli kullanabilmiş olsaydınız şu başlıkların hiçbiri gündemimizde olmayacaktı. Bakanlığın sorumlu olduğu alanda sanki bu sorunlar hiç yokmuş gibi davranması, eğitim sistemimizin cumhuriyetle çizilmiş rotasını değiştirmeye çalışması, laik, çağdaş, bilimsel, demokratik eğitimi yok etmeye mesai harcanması, bunun için cumhuriyet düşmanı odaklarla, yapılarla iş tutulması; Bakanlığı yöneten zihniyet işte bütün mesaisini ve bütçesini bunlar için harcıyor. Bugün yaptığımız en başarılı iş: Amacınıza uygun bir şekilde sistemi dinamitlemek. Yirmi üç yıllık iktidarınız boyunca her fırsatta ve her zeminde cumhuriyetin kurumlarıyla "Vesayet!" sloganıyla hegemonya mücadelesi yürüttünüz. Dün akşam geçmiş dönemin bir Millî Eğitim Bakanı "Biz yıllarca Atatürk'e, İsmet Paşa'ya diktatör dedik." dedi bugünkü sistemi eleştirmek için ama zihniyetini ortaya koydu. 9-10 bakan değiştirdiniz, onlarca sınav değişikliği yaptınız tek amaç ve politika Millî Eğitimin köküne kibrit suyu dökmek.

İşin bütçe kısmına gelecek olursak, küresel gelişmeler, dış güçler safsatalarını bir kenara bırakalım, Türkiye'yi çok ağır bir krizin içine soktunuz. Uyguladığınız bu ekonomik politikalarla, bu ağır krizin koşulları devam ederken 2025 yılı için Millî Eğitim Bakanlığında 1 trilyon 452 milyar lira bütçe isteniyor. Eğitim sistemimizi içine soktuğunuz bu bataklıktan çıkarmaya maalesef bu bütçe yetmez, çok daha fazlası lazım. Ne eğitimin sorunları çözülür ne de eğitim emekçilerinin yarasına merhem olunur bu politikalarla bu bütçeyle.

Ülkemizin referans lığı OECD'dir. AKP hükümetleri döneminde hazırlanan hiçbir bütçede eğitim bütçesinin millî gelire oranı OECD ortalaması olan yüzde 5'in yarısına bile ulaşmadı. OECD'nin "Bir Bakışta Eğitim Raporu" var. Bu yılki rapora göre Türkiye'de eğitim kademelerine göre öğrenci başına yapılan harcamalar OECD ortalamasının hâlâ çok gerisinde görülüyor. İlköğretimde öğrenci başına yıllık harcama ortalaması 10 bin, Türkiye'de 4 bin dolar. OECD ortalamasının yarısını bile yakalayamamışsınız. Ortaöğretimde 11.400 dolar; bizde 4.700 dolar; yükseköğretimde 17.559 dolar, bizde 10.366 dolar. Bana göre eğitim yatırımları kalemi bütçenin en önemli, en kritik kalemi. Eğitim yatırımları diyorum, Millî Eğitim bütçesi değil. 2002 yılına bakıyoruz, Bakanlığın bütçesinin yüzde 17,18'i eğitim yatırımlarına ayrılmış. Bu yıl bütçenin ne kadarı eğitim yatırımlarına ayrılmıştı? Yüzde 9,16. 2025 için 9,73 görüyorsunuz. Deprem felaketi yaşamışız, bölgede eğitim sistemi fiziki anlamda baştan aşağı yeniden inşa edilecek ama yatırım için ayrılan pay oran olarak yirmi üç yıl öncesinin gerisinde kalıyor.

Size Samsun hakkında uzun bilgi vermek isterim, on yıl öncesine göre derslik sayısında gerideyiz, on yıl öncesine göre öğrenci başına düşen öğretmen sayısının da gerisindeyiz, on yıl önce üniversite giriş sınavı oranları açısından çok çok daha gerideyiz Sayın Bakan.

Bütçeden eğitim yatırımlarına ayrılan kaynağın ne amaçla kullanıldığını tartışmak gerekiyor. Zira yatırım ödeneklerinin büyük kısmı yıllardır tadilata, altyapı sorunlarının giderilmesine harcanıyor. Dolayısıyla, eğitimin niteliğini yükseltecek hizmetlere yönelik yatırımlar hep ikinci planda kalıyor. Hatta para o kadar yetersiz kalıyor ki öğrencilerden, ailelerden alınmak zorunda kalınıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum, Sayın Çan.

Sayın Koca...

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Tüm değerli hazırunu ve Komisyon bileşimini saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Açıkçası değerli hazırun, bazı konuşmaları gerçekten şaşırarak dinledim. Muazzam bir başarı tablosu anlatıldı eğitimdeki hâl, ahval ortadayken. Âdeta bir eğitim devrimi olduğundan bahsedildi hem nitel anlamda hem nicel anlamda. Bu eğitim devriminin ayakları anlatıldı, özellikle yirmi iki yıllık AKP iktidarı boyunca ve ne yazık ki kamusal olan bir hak, temel bir insan hakkı olan eğitim bir lütfümüştü gibi, iktidarın bir lütfümüştü gibi anlatıldı ve muhalefet eleştirirken de "Hep kötü şeyler konuşuyoruz. Neden iyi şeyler konuşmuyoruz?" denildi. Samimiyetle söylüyorum, eğitim hepimizin sorunu, keşke iyi şeyler olsaydı bunları öne çıkarsaydık çünkü burası bir çözüm mercisi, bunun

olması gerekiyor. Ancak "Aslan payı, aslan payı." diye övünülen MEB bütçesinin sermayeye verilen teşvikler yanında, vergi afları yanında ne yazık ki devrede kulak bile kalmadığı bir bütçeyi, bir sefalet bütçesini konuşuyoruz bugün. Memlekette açlık sınırının 20 bin liraya yaklaştığı, yoksulluk sınırının 65 bin liraya yaklaştığı koşullarda böylesi bir bütçeyi konuşuyoruz ve ülkemizde 7,5-8 milyon çocuğun şiddetli yoksulluk yaşadığı, OECD ülkeleri arasında en yüksek çocuk yoksulluğu oranlarından birine sahip olduğumuz koşulların içerisinde ne yazık ki parasız bir eğitim, kamusal bir eğitim varmış gibi yapılıyor ve bir yalan paravanının arkasına sığınarak bizlere havada bir sürü rakamlar ve güzellemeler anlatılıyor. Yusuf Tekin Bey bize 70 sayfalık bir metin okudu ama gerçeklere ve hakikate baktığımız zaman, binasında temizlik personelinin bile olmadığı, kapısında güvenlik personelinin olmadığı, okulların temizlikten, hijyenden uzak olduğu, yine güvenlikten tümüyle uzak olduğu ve çocukların bir kap yemeğe ne yazık ki hasret bırakıldığı vahim koşullarda biz bu bütçe kalemini konuşuyoruz.

Eğitim tabii ki AKP iktidarıyla bu hâle gelmedi. Uzun zamandır katmerli sorun alanları var eğitim alanında. Kamusal bir haktan ziyade ama yirmi iki yıllık adım adım döşenilen eğitim politikalarında eğitim bir metaya, bir ticarethaneye dönüştürülmüş durumda. Ama bu yılı özel olarak öne çıkartmak lazım çünkü bu yıl eğitim açısından gerçekten özel budalamalar ve hak kayıpları, tasfiye alanları yaşandı. Çünkü 2023-2024 eğitim öğretim dönemi öğrencilerin, eğitim emekçilerinin haklarının tasarruf paketi ya da tasarruf politikaları adı altında tümüyle tasfiye edildiği bir dönem olarak ne yazık ki tarihe geçmiş oldu. Başta okul yemeği olmak üzere temizlikten ulaşımın tüm hakların, tüm kamusal hakların, çocukların eğitime erişimlerinin budandığı bir yıl oldu.

Birkaç hatip de ifade etti, ben de belli resmî rakamlar üzerinden ilerlemek istiyorum. Geldiğimiz aşamada, resmî rakamlara göre her 5 çocuktan 1'i yeterli ve besleyici gıdaya erişemiyor; her 4 çocuktan 1'i okula ne yazık ki aç gidiyor ve bu durum çocukların fiziksel, zihinsel, davranışsal gelişimlerinde ciddi bir gerilemeye yol açıyor. Türk Aile Hekimlerinin yapmış olduğu bir araştırma ve raporlaştırma var, buradan belli örnekler vereceğim: Bu rapora göre, her 4 çocuktan 1'inin kilosu çok çok düşük. Yine aynı çalışmaya göre, Avrupa'da yüzde 18 olarak tespit edilen kansızlık seviyesi Türkiye'de kız çocuklarında yüzde 85, oğlan çocuklarında ise yüzde 68 düzeyinde. Biraz evvel bahsettiğim gibi, bu yetersiz beslenme dolayısıyla sadece büyüme ve gelişme sorunları değil ruhsal ve davranışsal sorunlar da bu konuya eklenmiş durumda.

Hâl böyleyken, deprem bölgelerinde bile okul yemeği hakkının sonlandırıldığı bir vahameti yaşıyoruz biz. Tüm bu yoksulluk, eşitsizlik, açlık, sefalet gerçeği içerisinde çocukların eğitime erişim kanalları tıkanıyor ve şu anda akın akın, okullarda terk sorunu hızlanmış durumda. Okul terki hızlanırken bu durum çocuk işçiliğini, çocuk yaşta evlilikleri meşrulaştırıyor ve giderek yaygınlaştırıyor. İktidar vekilleri de belli okullaşma raporlarından bahsetti ama bizim de elimizde Millî Eğitim Bakanlığının 2023-2024'te yayınlamış olduğu istatistikler var, buna göre konuşacağım. Okullaşma oranı, okul öncesinden başlayarak liseye kadar kademe kademe yükseldikçe geriye gidiyor. Kademeler bazında okullaşma oranlarına baktığımız zaman ortaöğretim düzeyinde çarpıcı bir düşüş var. MEB'in açıkladığı verilere göre 2022-2023'te yüzde 91,7 olan lise çağındaki okullaşma oranı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Konukçu, buyurun.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sevgili hazırım, şimdi, burada eğitimdeki ekonomik sorunları konuşmak istiyorum ben ancak ekonomik sorunlar çok yanlış tartışılıyor bizim ülkemizde. "Ekonomik kriz var." diye tartışılıyor ancak var olan şey ekonomik kriz değil bir bölüşüm krizi çünkü büyüme oranları açıklanıyor, yetmiyor, büyük para babaları, holdingler yüzde 600'lere varan kâr oranlarını açıklıyor ama biz bakıyoruz ki emekçinin payı her geçen gün azalıyor ve eğitimle ilgili de her geçen gün yoksullaşmanın arttığını görüyoruz.

Şimdi, bunun da bir yaklaşımın ürünü olduğunu görüyoruz. Bu yaklaşım da özel okulların sayısının artırılması, kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi. Kamu hizmetlerinin özelleştirilmesinin çok acı sonuçları var; biz bunu en yakın zamanda sağlık sektöründe "yenidoğan çetesi" adı altında gördük ama eğitim alanındaki özelleştirmenin sonuçlarını da çok acı bir şekilde yaşıyoruz. Mesela, özel okullara 2014 yılından bu tarafa ciddi teşvikler veriliyor, destekler veriliyor, vergi indirimleri yapılıyor ve bir bakıyoruz ki okul öncesi seviyede, MEB'e bağlı olmayan resmî kurumlar dışarıda bırakıldığında özel ve kamu okullarının sayısı birbirine eşitleniyor; hatta öğrenci sayısı baz alındığında, özel okulların öğrenci sayısı kamu okullarının öğrenci sayısını geçiyor. Okul öncesi için bu rakamları verdim.

Çokça bahsettik, tekrar tekrar bahsedeceğiz, temizlik ve hijyen sorunu çok ciddi bir şekilde yaşanıyor. "Tasarruf Tedbirleri" adı altında öncelikle kamudaki, devlet okullarındaki olanaklar kısıyor, temizlik çalışanları atanmıyor, görevlendirilmiyor; zaten sabun falan, bunlar yoktu yıllardır, bunlar hiçbir şekilde karşılanmıyor.

Bakın, şimdi, bölüşüm krizi dedik, gitgide emekçilerin payı düşüyor dedik. Açlık sınırının altında bir asgari ücret dayatması varken okullara aç gelen öğrenci sayısı gitgide artıyor; son istatistiklere göre çocukların yüzde 25'i okula aç geliyor, hatta açlıktan bayılıyor. 13 yaşındaki bir çocuk "Kendimi eğitiyorum, acıkınca su içiyorum, kendimi geliştiriyorum." diyor. Böyle bir ülkede yaşıyoruz, 13 yaşındaki bir çocuk kendisini başka yönlerden geliştirmeli, yetenekleri doğrultusunda geliştirmeli ve eğitim buna hizmet etmeli ancak bizim ülkemizde eğitim olanakları tamamen özel alana aktarıldığı için kamu alanında bu vahametlerle karşı karşıya kalıyoruz.

Sevgili hazırım, çok önemli iki sorun, ÇEDES ve MESEM'ler; birbirleriyle bağlantılı, birbirinden ayrılmaz iki parça şeklinde, bir mekanizma şeklinde işliyor. ÇEDES'lerle itaatkâr nesiller yetiştirilmeye çalışılırken, MESEM'lerle de o itaatkâr nesillerin ucuz iş gücü olarak, sesini çıkarmadan, çocuk yaştan itibaren çalışması planlanıyor. "Mesleki eğitim vermeyeceğiz mi?" deniyor, Avrupa örnek veriliyor ama Avrupa'da çocuklar, gençler mesleki eğitim alırken ölmüyorlar, eğitim alıyorlar, gidip ucuz iş gücü olarak iş yerlerinde çalışmıyorlar, ölmüyorlar. Bizim ülkemizde, edinebildiğimiz bilgilere göre 11 çocuk MESEM'lerde katledildi. "Öldü." demiyoruz, katledildi kesinlikle.

ÇEDES'ler özellikle çok önemli bir sorun olarak karşımızda duruyor. ÇEDES'lerle kamu olanakları vakıflar adı altında, dernekler adı altında tarikatlara aktarılıyor. Zaten burada rakamlar verildi, Diyanetin payı ile eğitim payı arasındaki uçurum burada aktarıldı. Bütçede

eğitime ayrılan paydan bahsedilirken çalışanların payı da ekleniyor, bu, AKP iktidarının bir uyanıklığı olarak karşımıza çıkıyor. Böyle “yalan dolan” diyorsunuz da daha önce açıklanan rakamlarda çalışanların payı yokken çalışanları da ekleyerek “İşte, Millî Eğitime çok para aktarıyoruz.” diyorsunuz; bu da kesinlikle doğru değil, bu bütçenin içinden de tarikatlara ve vakıflara ÇEDES’lerle aktarım yapıyorsunuz.

şimdi, bu projeye aynı zamanda kamu eğitiminin niteliği düşürülüyor ve kamu okullarından özel okullara ğrenci akışı sağlamıyor, bu da sermayenin krlılığını artırmaya dönük bir yaklaşım olarak karşımıza çıkıyor. Bu protokolün de -ÇEDES’lerin, MESEM’lerin- kesinlikle ortadan kaldırılması gerektiğini düşünüyoruz. Kesinlikle kamusal bir eğitim yaklaşımıyla çocukların kendi yeteneklerini geliştirebildiği, üretime yetenekleri doğrultusunda katılabildiği bir eğitim anlayışının geliştirilmesi gerektiğini, eğitime çok daha fazla btce ayrılarak bu btcenin de söylediğimiz bu kamucu yaklaşımla kullanılması gerektiğini düşünüyoruz.

BAşKAN MEHMET MUş - Teşekkür ediyorum.

Sayın Mehmet Akalın... Yok, geçtik.

Sayın Metin Ergun, buyurun.

METİN ERGUN (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel tenkitler fazlasıyla yapıldı. Ben öncelikle seçim bölgeleme ilgili, Muğla’yla ilgili bazı hususları dile getirmek istiyorum.

Muğla’da yaşanan sıkıntılardan biri norm kadroyla ilgili, norm kadro fazlası ğretmen sayısının yüksek olması. Bunun da sebebi resen atamaların çok olması yani resen atamadan kaynaklı bir sıkıntı var. Dolayısıyla, kırsaldaki öğretmenler şehirlere gelemiyor, uzun yıllar gelemiyor, böyle bir sıkıntının içerisindeyiz. Bundan dolayı bu sıkıntılardan bir plan dâhilinde üzülmesi gerekmektedir.

Ayrıca, Türkiye’den farklı olarak bizim ilimiz son yıllarda, özellikle pandemiden sonra çok fazla g almaya başladı ve bu g sebebiyle konut fiyatları, kira fiyatları Türkiye’nin ortalamasının çok çok üzerinde yani dile getirilecek gibi değil. Başta ğretmenler olmak üzere memurlar Bodrum, Marmaris, Fethiye gibi yerleri artık sürgün yerleri olarak görmeye başladı, gitmek istemiyorlar, kaçmak istiyorlar o bölgeden; temel sebebi de kira fiyatlarının çok yüksek olması. Buna yönelik, evet, bir lojman yapımı anlayışından vazgeçildi fakat o bölgelere, çok özel bölgelere yönelik özel bir çalışma yapılabilir mi diye sormak istiyorum, aynı zamanda teklif de etmek istiyorum. Yani kente özgü nedenlerle Türkiye ortalamasından daha hızlı yükselen konut fiyatları tüm kamu personelini olduğu gibi Muğla sınırları içerisinde görev yapan öğretmenleri de çok zor durumda bırakmıştır.

Bir başka husus, Bodrum ve Fethiye gibi ilçelerimizde okulları deprem riskine karşı güçlendirme çalışmaları eğitim ve ğretim süreci devam ederken yapılmaktadır Sayın Bakanım. Eğitim ğretim döneminde yapılan bu çalışmalar bir defa hem öğrencileri hem de velileri son derece mağdur etmektedir. Bu çalışmaların turizm sezonu için uygulanan inşaat yasağından muaf tutularak... Yani bunun sebebi, eğitim ğretim döneminde yapılmasının sebebi yazın, turizm döneminde turizm bölgelerinde inşaat faaliyetlerinin yasak olması yani böyle bir çelişkiyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla, Millî Eğitim, en azından bu okul glendirmeleriyle, okul yapımıyla ilgili...

MİLLİ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Muğla’ya özel bir şeydir bu.

METİN ERGUN (Muğla) - Muğla’ya özel bir şey bu.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Normalde okul varken yapmayız.

METİN ERGUN (Muğla) - Efendim, yapılıyor yani yapıldığı için gündeme getiriyorum zaten. Eğitim ğretim sezonu içerisinde yapılıyor, bunun da sebebi turizm bölgesinde yaz döneminde, turizm faaliyetlerinin olduğu dönemde inşaat faaliyetlerinin yasak olması. Bundan kaynaklı bir sıkıntı var. Acaba bunu görüşerek...

MİLLİ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tamam. Valilikle...

METİN ERGUN (Muğla) - Yani en azından Millî Eğitime yönelik bir tolerans sağlanabilir mi, onu söyleyeceğim.

Bize ulaşan bilgilerde, depreme karşı güçlendirme çalışması yapılan okulların bir kısmında bu çalışmaların yetersiz kaldığı ifade edilmekte ve veliler çocuklarını oradan almak istemekte. Yani depreme karşı riskli durumun devam ettiği anlaşılmakta bazı okullarda. Muğla genelindeki birçok okulun çok eski olmasından ve son yıllarda Muğla’nın gerçekten çok fazla g alıyor olmasından dolayı sınıf mevcutları artmış durumda Sayın Bakanım, Türkiye ortalamasının üzerine çıkmış durumda, sınıflar yetersiz hâle gelmiş durumda. Bu sebeple, Muğla’da yeni okulların açılması, inşa edilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN MEHMET MUş - Teşekkür ediyorum.

Sayın Necmettin alışkan... Yok.

Sayın Mehmet Baykan, buyurun.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sayın Bakanım, Millî Eğitim Bakanlığımızın çok değerli Bakan Yardımcıları, YK Başkanımız, kıymetli Genel Müdür ve bürokrat arkadaşlar; Bakanlık btcesinin hayırlara vesile olmasını temenni ederek sözlerime başlıyorum.

Sayın Bakanım, Gençlik ve Spor Bakanlığında zatalinizin Bakan Yardımcısı, benim de Spor Hizmetleri Genel Müdürü olarak göreve başladığım 2011 yılından bu tarafa, gerek Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarlığımız gerek niversite rektrlğnz, şimdi de Millî Eğitim Bakanlığınız sürecinde çalışmalarınızı yakinen takip ediyoruz. Bu takibin içerisinde, bulunduğunuz görevlere, makamlara yeni bir soluk, yeni bir nefes getirerek ülke gençlerine, ülkemizin çocuklarına hizmet etme gayretiniz gözlerden kaçamaz.

Biz de kendi alanımıza yakın olan, bir anlamda Millî Eğitim Bakanlığımızın öğrencilerimize, yavrularımıza fiziksel aktivite, spor yapma anlamında, daha zinde gençler olarak yetişmeleri anlamında sağladığı katkılarını dile getirmek istiyorum. Millî Eğitim Bakanlığımız eğitim ğretim gören çocuklarımızın ve gençlerimizin yetenek ve istekleri doğrultusunda en az bir spor branşıyla tanışmaları, spor kültürünün tabana yayılması, sporu hayatlarında bir yaşam felsefesi hâline getirmeleri, her türlü kötü alışkanlıktan uzak durmaları, obezite ve

bağımlılığa karşı mücadele amacıyla fiziksel aktivite ve sportif faaliyetler yürütmektedir. Başarılı sporcularımızın Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve YÖK iş birliğiyle özel öğretim kurumları, ortaöğretim kurumları ve vakıf üniversitelerinde yüzde 100 burslu olarak eğitim görmeleri sağlanmaktadır. Yine, fiziksel aktiviteler anlamında okullarımızda, öğrencilerimizi sağlıklı yaşama teşvik etmek amacıyla yürüme, koşma, sıçrama, bisiklete binme gibi fiziksel aktiviteler düzenlenmektedir. Öğrencilerimizin eğitim öğretim yılının 2 döneminde yılda 2 kez fiziksel aktivite uygunluk karnesi düzenlenmektedir. Okullarımızda ilk ders öncesi, sabah egzersizleri düzenlenmektedir. Çocuklarımızın güne zinde ve dinamik bir biçimde başlamalarına vesile olunmaktadır. Okul bahçelerimizde çocuklarımızın geleneksel oyunlarla buluşmalarını sağlamak üzere düzenleme yapılmıştır. Okul bahçelerimizde çeşitli oyunların oynanması için altyapı düzenlemesi sağlanmıştır. Öğretmenlerimize geleneksel oyun rehberliği eğitimi verilmiştir. 2025 yılında bu faaliyetlerin yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Hangi şehir ya orası? Niğde'de yok!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Spor faaliyetlerinde 2024 yılından itibaren okul öncesi, ilk ve ortaöğretim kurumlarında spor faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve yönlendirilmesini sağlamak üzere 81 il Millî Eğitim müdürlüğünde koordinatör öğretmen görevlendirilmiştir. Bakanlığımızın teşviki ve etkin takibiyle okul spor kulüplerinin kurulması sağlanmakta, Bakanlık merkez teşkilatında Millî Eğitim Spor Kulübü kurulmuş ve faaliyetlerini sürdürmektedir. Geleneksel spor oyunlarının öğrencilere tanıtılması ve sportif etkinlikler düzenlemek üzere okçuluk ve güreş alanında bölgesel faaliyetler sürdürülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında imzalanan protokoller kapsamında Yetenek Taraması, Türkiye Sportif Yetenek Taraması ve Spora Yönlendirme Programı 81 ilde bizzat bildiğim bir proje olarak yürütülmektedir. Voleybol, futbol, basketbol ve güreş branşlarında, tematik spor okullarında eğitim öğretim gören öğrencilerin geleceğin başarılı sporcuları olarak yetiştirilmesine çalışılmaktadır. İlk 4 sınıfta fiziksel aktivite derslerine Gençlik ve Spor Bakanlığınca görevlendirilen antrenörler girmektedir.

Sayın Bakanım, yine, obeziteyle mücadele kapsamında 2023-2024 eğitim öğretim dönemi başında yaptığımız denetimler okul yemekhaneleri ve kantinler üzerinde etkili olduğu ve sağlığa zararlı beslenme şartlarının önüne geçildiği görülmektedir.

Mesleki eğitimin ortaöğretime çekilmesini son derece isabetli buluyoruz. Yine, lise eğitiminin sanayi kuruluşlarında çıraklık okulu iş birliği içerisinde yürütülmesini de son derece isabetli buluyoruz.

Bizim medyadan öğrendiğimiz bir hâliyle, konuşmanızın süresi yettiğinde cevaplanmak üzere, bir iş insanının zatıalini arayarak yeni eğitim öğretim müfredatının bir yıl ertelenmesini istediği doğru mudur? Bugün, çıraklık eğitiminin ortaokullara çekilmesine karşı çıkanların bir iş insanının eğitim öğretim müfredatıyla neden bu kadar yakından ilgilendiğini de merak etmemelerini yadırgadığımı ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Nasılsa sizin çocuklarınız gitmiyor oralara. Umurunuzda mı bu halkın yoksul çocuğu?

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sermaye demiştiniz ya!

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Umurunuzda değil gerçekten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Yoksulun çocuğunu gönder... Ayıp be!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca Demir, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Bakbak.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; Bakanımız, 2023'ten bu yana 2025 de dâhil en büyük payın eğitime ayrıldığından bahsetti. Derslik sayımız, derslik başına düşen öğretmen sayımız, çocukların taşınmasından öğlen yemeğine, öğrencilerimize ulaştırılan ders kitaplarına ve öğrencilerimizin eğitim seviyelerinin yükseltilmesine kadar pek çok alanda bizi, Meclisi ve Komisyonumuzu bilgilendirdiler. Sunumları için Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımız 6 Şubat depremleri sonrasında depremden etkilenen şehirlerimizde eğitim ve öğretime devam etmeleri için verilen desteklerden de bahsettiler. Ben de Gaziantep özelinde okullarımızın onarımı ve inşasıyla ilgili söz almış bulunmaktayım. Öncelikle belirtmek isterim ki depremler öncesi 19.400 dersliğin bulunduğu eğitim şehri Gaziantep'imizde derslik sayımız bugün itibarıyla 21 bini geçmiştir. Depremlerde Gaziantep genelinde 107 okulumuz ağır hasar alarak kullanılmaz hâle gelmiş, 752 okulumuzda az hasar tespit edilmişti. Devlet ve millet olarak hızla şehirlerimizi ayağa kaldırırken evlatlarımızın yeniden okullarına kavuşması, sıralarına oturması da önceliklerimiz arasında yer aldı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatlarıyla, Gaziantep dâhil tüm deprem bölgelerinde derslik sayılarının deprem öncesine göre yüzde 10 artırılması hedefiyle çalışmalarımız başladı. Gazi şehrimizde az hasar tespit edilen okullarımız hızla onarılarak eğitim öğretime açıldı. Deprem sonrası kullanılmaz hâle gelen 78 okul ve 1.741 dersliği yeniden inşa ettik. Yaklaşık 2 bin derslikli 80 okulumuzda ise inşaat çalışmaları devam ediyor. 6 Şubat sonrası başlatılan bu hummalı çalışmalarla Gaziantep'imizde 2024-2025 eğitim öğretim yılı 1.490 okulumuzda 34 bin öğretmenimiz ve 750 bin öğrencimizle devam etmekte.

Eğitim şehri Gaziantep dedik ve tüm kaynaklarımızı eğitim için, geleceğimiz olan evlatlarımız için seferber ettik, etmeye de devam edeceğiz. Nakdi destekten sosyal imkânlarla çocuklarımızın daima yanında yer alacağız. 6 Şubatta yaşanan o büyük acıya rağmen Gaziantep'in evlatları canla başla çalışarak LGS ve YKS'de önemli başarılar yakalamıştır. Şehrimiz de LGS ve YKS'de büyükşehirler arasında ilk 10'da yer almıştır.

Sözlerime son verirken, 6 Şubat depremlerinde kaybettiğimiz öğrenci, öğretmen ve vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyor, deprem sonrası eğitim yuvalarımızın inşası için büyük emek ve gayret sarf eden Bakanlarımıza teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımızın 2025 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmet Güneşhan, buyurun lütfen.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakale) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; sözlerime başlarken Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

Burada Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini görüşmekteyiz. Kurallar gereği beş dakikalık bir söz hakkımız var ancak yirmi iki yıllık AKP iktidarında millî eğitimin geldiği noktayı ve sorunlarını değil beş dakika, beş gün, beş ay konuşsak yine de bitiremeyiz. Açıkça söylemek gerekir ki yirmi iki yıllık iktidarınız döneminde karnesi maalesef en zayıf olan bakan sizsiniz Sayın Bakanım.

Bakın, değerli arkadaşlar, kara kış kapımızda, kış aylarına girmemiz nedeniyle en öncelikli sorunlardan birinden bahsetmek istiyorum. Hepimizin bildiği gibi, 6 Şubat 2023'te art arda yaşadığımız depremler 11 ilimizde ağır yıkıma neden oldu, tüm ülkemizi ve hepimizi çok derinden etkiledi, her açıdan büyük yaralar açtı ancak belki de en büyük yarayı eğitim aldı. Kaybettiğimiz canlarımız haricinde, okullarımız yıkıldı, öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz okulsuz kaldı. Büyük bir afet yaşadık ama büyük, güçlü sosyal devletler de böyle zamanda ortaya çıkar. Afet zamanında eş güdümlü sınıfta kalan iktidar sonrasında da sınıfta kaldı; yeni okullar yapılmadı. Depremin üzerinden neredeyse iki yıl geçti ama okulların ihalesi ancak geçtiğimiz ağustos ayında yapılabildi. Ortada maalesef okul yok.

Ben de yakın zamanda deprem bölgesindeydim, yaşanan sorunlara bizzat şahitlik ettim. Öğrenciler ikili eğitimle -hem de birden fazla okul- az hasarlı ya da hasarsız okullara taşınarak eğitim öğretimlerini sürdürmeye çalışıyorlar. Hijyen zaten deprem bölgesinde olmayan okullarda bile sağlanamazken buralarda sağlanması mümkün değil. Servislerle taşınan öğrencilerin maliyetlerini veliler ödüyor maalesef. Zaten o bölgede yıkım da çok büyük. Oradaki öğrencileri taşımaktan bile aciz olan iktidar olur mu değerli arkadaşlar? Buradan ben sizlere sormak istiyorum. Güvenlik hak getire, güvenliğin en sağlam olması gereken okullarımıza giren çıkan belli değil. Okul bahçelerinin kapılarında ne idiği belirsiz insanlar var. İşte, hep konuşuyoruz "Uyuşturucu kullanımı ortaokul yaşlarına kadar düştü." diye, olacak şey mi değerli arkadaşlar? Öğretmenlerin barınma sorunu deprem bölgesinde maalesef çözülemedi.

Şimdi, iktidar ezbere "gençler geleceğimiz" deyip duracak. Siz geleceğimizi karartıyorsunuz. Bu şartlar altında öğrenciler derse odaklanabilir mi? Nitelikli ve eşit bir eğitim söz konusu olabilir mi? Böyle bir durumda geleceğimiz nasıl aydınlık olacak? Bugüne kadar Bakanın deprem bölgesindeki illerde büyük bir seferberlik başlatması gerekirdi. Okulların inşaatı, öğretmenlerin sorunları, öğrencilerin zor durumları -gerek beslenme gerekse ulaşım- okulların hijyeni ya da hasar durumu; bunların bir an önce çözülmesi gerekmektedir. Bunu da çözecek olan siyasal iktidar, Millî Eğitim Bakanlığıdır. Eğitimdeki yaraya merhem olamıyorsanız niçin orada bulunuyorsunuz? Artık zaten bu sorunları düzeltmenizi de gerçekten -çok samimi duygularıyla- beklemiyoruz. Sayın Bakan asıl bunlarla uğraşması gerekirken maalesef başka işlerle uğraşiyor. "Laikliğin altını nasıl dinamitlerim? Tarikatları, cemaatleri nasıl eğitim alanına sokarım." derdinde.

Bakın "Mülakatı kaldıracağız." dediniz, Sayın Cumhurbaşkanı seçimden önce bu konuşmayı yaptı, dönemin Millî Eğitim Bakanı da bu konuşmayı yaptı ama siz göreve gelir gelmez "Mülakatı yapacağız ve yaparken de mülakatı mülakat gibi yapacağız." dediniz. Şimdi, burada, ya Cumhurbaşkanı seçime yönelik halkı kandırma amacıyla bir vaatte bulundu ya da siz Cumhurbaşkanı'nı takımıyorsunuz; bunlardan bir tanesi doğru. Mülakat mağduru öğretmenler ne diyor biliyor musunuz Sayın Bakan? Diyorlar ki: "Biz size güvendik. 'Mülakatı kaldıracağız.' dediniz ve oy verdik. Şimdi mülakata devam ediyorsunuz, dolayısıyla bizi kandırdınız, bizi aldattınız." Bunu adaletle, vicdanla, insafla açıklamak mümkün değil.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu iktidar mağduriyet iktidarındır, bu iktidar enkaz iktidarındır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Yontar, buyurun lütfen.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Sayın Bakan; önünde "millî" olan bir bütçe görüşüyoruz. Millet için oluşturulan, desteklenen ve sürdürülen bir icraatın olması gerekirken siz yirmi iki yılda AKP'nin 9'uncu Bakanısınız, her gelen gidenin icraatını değiştirdi. Göreve geldiğiniz bir buçuk yıl içinde ÇEDES uygulaması başladı, ders çizelgelerine zorunlu seçmeli din dersleri eklendi. Tarikatlar ve cemaatler bir anda STK oluverdi. Mülakat gibi mülakat yapacağınızı söylediniz. Anaokulu ve ilkokullardaki bir öğünü kaldırdınız. Sayın Bakan, sormak istiyorum: Neden tarikatlara ve cemaatlere müsamaha gösterip cumhuriyet kazanımlarıyla aranızda mesafe koyuyorsunuz? Bugünkü konuşmalarınızda Atatürk'ün sözlerini dile getirdiniz ama onun yolundan gitmiyorsunuz.

Ülkedeki eğitim fakültelerini yetersiz buldunuz ve Millî Eğitim Akademisini kuruyorsunuz. Çok mu elzemdi? Söz konusu akademiyle, eğitim fakültelerinden mezun olanların direkt göreve başlamasının önüne set çekiyorsunuz. Sözleşmeli öğretmenliği kanunla sabitlediniz. Eğitimin acil çözüm bekleyen bu kadar sorunu varken Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla bu sorunları ötelediniz. 1 milyon atanmayan öğretmen mülakatsız atama bekliyor. Öğretmenleri uzman, başöğretmen, sözleşmeli, ücretli olarak ayırdınız; öğretmenleri böyle sınıflandırdığınızı da kabul etmiyoruz. Hepsini kadroya alın Sayın Bakan. Bizim tek bir Başöğretmenimiz var, o da Mustafa Kemal Atatürk'tür. İmtihanla başöğretmenliği tanımıyoruz.

Halk eğitim merkezlerini tasarruf tedbirleri kapsamında kapatıyorsunuz. Hâlbuki bu kurumlardan çoğunluğu ekonomik gücü olmayan kadın ve çocuklar yararlanmaktaydı. Bugün halk eğitim merkezlerinin finansman ihtiyaçları belediyelerimiz tarafından karşılanmaktadır.

Sayın Bakan, şehrim Tekirdağ deprem bölgesi olduğu için Valiliği döneminde Sayın Ali Yerlikaya okullarda deprensellik incelemesi yaptırdı ve çoğu okula yıkım kararı verilmesine rağmen bunlar o dönem sünen altı edildi. Ne hikmetse bir planlama ve program yapılmadan pandemi döneminde bir anda okulların yıkımına karar verildi; okullar yıkıldı ama yerine yenisi yapılmadı ancak bu yıl Vali Beyin desteğiyle bir çalışmaya başlandı. Bugün bazı ilçelerimizde 4 okul veya 2 okul bir binaya sıkıştırılmış durumda. Kalabalık sınıflara, taşınabilir eğitim sorunlarına bir de ikili öğretim çilesi eklediniz. Yaz saatinden vazgeçilmemesi, 5-6 yaşındaki çocukların 50-60 kilometre uzaktaki okullara gitmeleri nedeniyle özellikle ilk saatlerde okullarda uyku sorunları yaşandığı hususunda velilerden ve öğretmenlerden sıklıkla şikâyetler gelmektedir.

Ayrıca, Tekirdağ’ımızda bulunan tüm okullarda temizlik sorunları ve güvenlik sorunları yaşanmakta ve bunu da öğretmenler ve veliler yapmaktadır. Bunu fırsat bilen Cumhuriyet İttifakı’nın bileşenleri sınıflarda, okul bahçelerinde siyasi propaganda çalışmalarını yapmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı kendinin okul yapma görevini hayırsever vatandaşlarımıza devretmiş, onların yaptığı okulları açmakla övünüyor. “Taşınmalı eğitim” dediniz, köy okullarının kapısına kilit vurdunuz, çocuklarımız 60 kilometre uzaktaki okullara gidip gelmek zorunda kalıyor. Ayakta olan köy okulları modernize edilerek yeniden açılmalı ve köylerde çalışan öğretmenlerin ders ücretleri yüzde 100 arttırılmalıdır. Bu yıl taşınmalı eğitimi de maalesef ki yüzünüze gözünüze bulaştırdınız, kilometre sınıra getirdiğiniz için birçok öğrenci okulunu bırakmak zorunda kaldı. Oysaki devletin sorumluluğu gelir ve cinsiyet farkı gözetmeksizin, çağdaş ülkelerin normlarına uygun bir yaklaşımla bütün yurttaşların eğitim hakkından eşit olarak yararlanmasını sağlamaktır.

Sayın Bakan, bilim ve sanat merkezleri Millî Eğitim Bakanlığı tarafından özel yetenekli öğrencilere destek eğitimi vermek amacıyla açılmış eğitim kurumlarıdır. Ancak Tekirdağ’da da BİLSEM’ler yıkılmış ve kapatılmıştır. Hemşehrilerimizin beklentisi özellikle 50 bin nüfusu aşan ilçelerimizde BİLSEM’lerin açılması, bunun yanında güzel sanatlar ve spor liselerinin, fen liselerinin sayılarının çoğaltılmasıdır.

Tekirdağ’da öğretmenevrimizi de yıktınız, siz öğretmenlerin bir araya gelmesinden mi çekiniyorsunuz? Biz, öğretmenevrimizi geri istiyoruz Sayın Bakan. Çocukların yürüyerek gidebilecekleri mahalle arasındaki okullar yıkıldı, sonra da okulları “okullar bölgesi” diyerek bir araya getirdiniz ama maalesef ki güvenliği hiç düşünmediniz, bu çocukların gidebileceği okuma merkezleri, kütüphaneler ve spor komplekslerini yapmayı düşünmediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yontar, teşekkür ediyorum.

Sayın Karagöz, buyurun lütfen.

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar ve kıymetli basın emekçilerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, ülkemizin geleceğini inşa etmekle yükümlü olan Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı bütçesini görüşüyoruz. Karşı karşıya olduğumuz bu tablo, çocuklarımızın umutlarını, öğretmenlerimizin emeğini çalan iktidarın eğitim sistemine, gençlerimize ve onların hayallerine layık gördüğü çarpık politikaların ve başarısızlıkların bir aynasıdır. AKP, yirmi iki yıllık iktidarı boyunca her alanda olduğu gibi eğitim alanında da bir yıkım yaratarak eğitimi niteliksiz hâle getirmiştir. İktidarın “eğitimde reform” söylemi yalnızca söylem olarak kalmış, uyguladığı politikalarla eğitimde fırsat eşitliğini bitirmiş, gençlerimizin geleceğini çalarak yoksulluğa ve işsizliğe mahkûm etmiştir. Türkiye’de güncel olarak en az 150 bin öğretmen açığı olmasına rağmen öğretmen atamalarının yetersiz olması nedeniyle genç öğretmen adaylarımızı umutsuzluğa itmiştir. AKP iktidara geldiği yıl 68 bin olan atanamayan öğretmenlerin sayısı bugün itibarıyla 1 milyonu aşmıştır. Öğretmen ataması yapmadan öğretmen açığını ucuz çözmek isteyen iktidar, pek çok dezavantajlı bulunan ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik sistemini hâlâ uygulamaya devam etmektedir. KPSS’den yüksek puan alan öğretmenlerimiz kaldırmayı vadettiğiniz ama kaldırmadığınız çarpık mülakat sisteminiz yüzünden öğrencilerine kavuşamamaktadır.

Sayın Bakan, artık, atanamayan öğretmenlerin feryadına kulak tıkamaktan vazgeçin, seçim öncesi sözlerinizi derhâl yerine getirerek mülakat sistemini kaldırın. Millî Eğitim Bakanlığının genel bütçe içindeki payı her sene biraz daha törpülenmektedir. Kamuda çalışan öğretmenlere yoksulluk sınırının altındaki maaşlar reva görülüyorken özel okullarda çalışan öğretmenlerimiz ise asgari ücretle çalışmaya mahkûm edilmektedir. Yandaş müteahhitlere 600 milyar lira vergi indirimi uygulayarak bütçeden fedakârlık eden iktidar konu öğretmenler olunca cimri davranmaktadır. Geçen sene 24 Kasım Öğretmenler Günü’nde, öğretmenlere 1 maaş ikramiye verilmesi için vermiş olduğum kanun teklifi hâlâ komisyonda beklemektedir. Tekrar söylüyorum, büyük bir özveriyle gelecek nesillerimizi şekillendiren emektar öğretmenlerimize Öğretmenler Günü’nde 1 maaş ikramiye verilmelidir. Türkiye’nin her yerinde depreme dayanıksızlık nedeniyle boşaltılan okullar mevcut, yıkım veya güçlendirme sebebiyle boşaltılan bu okulların öğrencileri fiziki koşulları yetersiz farklı okul binalarında birden fazla okulla birlikte eğitim almaktadır. Örneğin, geçtiğimiz sene Amasya’nın en köklü liselerinden biri olan Amasya Anadolu Lisesi zemin sivilaşması gerekçesiyle boşaltıldı ve geçici olarak Mehmet Varinli İlkokulu binasına taşındı, bu binada ne spor salonu ne laboratuvar ne de sanat atölyesi bulunmaktadır. Amasya Anadolu Lisesinin kendi binası bir yıldır harabe olarak durmaya devam etmektedir; öğrenciler, veliler, öğretmenler bu durumdan şikâyetçi. Çocuklarımızın can güvenliği ve eğitim kalitesi konusunda asla ama asla hiçbir şeyden taviz vermemeliyiz. Derhâl bu sorunlara el atılması, yenilenme ve güçlendirme çalışmalarının hızlandırılması gerekmektedir. Dünya ülkeleri 21’inci yüzyılın gerekliliklerine uygun eğitim reformları yaparken biz gençlerimizi ne eğitimde ne de bilgi teknolojilerinde küresel rekabete hazırlayabiliyoruz. İktidarın başarısız eğitim politikaları yüzünden Türkiye genç beyinlerini kaybediyor ve bu durum geri dönülmez bir hâl alıyor. Otoriterleşen yönetim anlayışınızla birlikte üniversiteler bilimin değil biatın merkezi hâline gelmiştir. Barış bildirisine imza atan yüzlerce akademisyeni ihraç ettiniz, üniversite rektörlerini bilimsel çalışmalarıyla değil AKP’ye yakınlıklarına göre belirlediniz. Sizin Hükûmetiniz okullara güvenlik görevlisi, temizlik personeli görevlendirmekten aciz bir hükûmet olarak tarihe geçmiştir. Sizin Hükûmetiniz öğrencilere bir öğün yemeği çok gören, öğrencisini, öğretmenini koruyamayan bir hükûmettir. Sizin Hükûmetinizin tek derdi, laik, çağdaş, bilimsel eğitimin önünü keserek, sorgulamayan, araştırmayan nesiller yetiştirmektir.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden vakıflara ve derneklere bu sene tam 5 milyar 895 milyon 926 bin lira aktardınız, milletin vergileriyle oluşturan bu bütçeyi derneklere, vakıflara peşkeş çekmeyin, sadece ve sadece öğrenciye, öğretmene bu ülkenin eğitimine harcayın, kullanın. Şunu iyi bilin ki Sayın Bakan, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, AKP’nin itaatkâr, kanaatkâr, dindar ve kindar nesil yetiştirme projesine karşı Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün izinden giderek, fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirme hedefiyle hareket etmeye devam edeceğiz. Hedefimiz olan laik, bilimsel, nitelikli, kamusal, parasız, adil, eşitlikçi bir eğitim sağlanana kadar mücadelemizden bir adım bile geri atmayacağız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Karagöz.

Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

“Her işin başı sağlık.” diye bir sözümüz vardı ama yaşam şunu gösterdi ki her işin başı aslında eğitim. Her bakan değişikliğiyle sistem değişti, sistem sorunlu kılındı. Eğitim sistemimiz fikri, irfanı, vicdanı hür nesiller yetiştirmekten uzaklaştı. Eğitimin kalitesi sorunlu kılındı, öğrenme, öğretme ortamlarını, beceri odaklı öğrenmeye dayalı eleştirel düşünmeyi ve sorgulamayı geliştirecek bir anlayıştan koparıldı. İlköğretimden başlayarak evrensel, etik, insan hakları, adalet, sağlık, çevre, tarım, hayvan hakları, kültür, sanat, bilim, spor konusunda farkındalık artıran bir anlayıştan eğitim ne yazık ki uzaklaştı. Öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi sağlanmadığı, tüm öğretmenler arasında ayrımsız kadro olgusu gerçekleştirilmediği için öğretmenlerin de kendi aralarında birbirlerine yaklaşımlarında dahi farklılık oluştu. Bu anlamda, tüm öğretmenler kadrolu olmalı ve bu sorun ortadan kaldırılarak kadrosuz öğretmen çalıştırma uygulamasından vazgeçilmelidir. Okullarda öğretmen, öğrenci sorunları yanında okul binaları ve bahçelerine kadar bir terk edilmiş gözlenmektedir. Okul çalışanları ucuz iş gücü anlayışıyla daimî işçi olarak çalıştırılmakta, on ay çalıştırılıp iki ay işsiz bırakılmakta, sürekli işçi kadrosuna alınmadıkları için mağduriyet yaratılmaktadır. Okullarda akran zorbalığı artmıştır. Bu bağlamda, yapılan düzenleme çalışmaları yetersizdir, öğretmene mobbing dahi olağanlaşmıştır. Madde bağımlılığı okul içlerinde öğrenciler tarafından öğretmenlerin gözleri önünde gerçekleşen bir boyuta evrilmiştir. Öğretmenlik Mesleği Yasası'nın tüm sendikaların karşı çıkmasına ve öğretmenler için faydalı bir düzenlemeyi içermemesine rağmen Meclisten geçirilmesi sağlanmıştır. Bu, tek parti iktidarı anlayışının tek öğretmen anlayışıyla örtüştürülmeye çalışıldığı bir uygulamadır. Bu, bilime ters düşen bir anlayıştır, bundan vazgeçilmesi gerekirken kanun çıkmıştır. Umarım, Anayasa Mahkemesi bu konuda gereğini yapar ve Anayasa'ya da aykırı olan bu yasayı iptal eder.

Mülakatla ilgili tüm arkadaşların ifade ettiği gibi, KPSS'de aldığı sonuçlara göre öğretmen atanmalıdır çünkü eğitim sistemi kendi içinde sorunlu kılınmıştır. Bugün, binlerce üniversite mezunu aldığı eğitime uygun işte çalışmamakta, mesleklerini farklı alanlarda yerine getirmektedir. Bu da eğitim kalitesinin hangi boyuta evrildiğinin somut göstergesidir.

Okullara gittiğimiz zaman okullarda panolar var, her müdür kendi kafasına göre bir düzenleme sağlıyor. Çocuklar da oradaki öğrenciler de kendi okullarının içindeki panolara bakarak neyin ne olduğunu öğrenmeye çalışıyor ama bunda bir düzenleme sağlanmalı. Örneğin, o ilin özelliklerini içeren, turizm, kültürene katkıda bulunacak resimlerin daha çok, ağırlıklı olarak yer alması gerekir. Bir paralelliğin, bir düzenin dahi buralarda sağlanmaması o öğrencide okuluna geldiği zaman okulun panosundan başlayarak ne kadar terk edilmişlik olduğunun göstergesini artırmaktadır.

Bu okullarda öğrencilerin tek tip giyimi kaldırılmıştı ama bu yoksulluk, derin yoksulluk şunu gösterdi: Bayram törenlerinde bakıyorsunuz, giysileriyle rengârenk farklı ama yoksulluğu da simgeleyen öğrenci kıyafetleri var. Öğrencilerin okul kıyafetleri okullar tarafından belirlenmeli ve iktidar tarafından yani kamu tarafından bu kıyafetler karşılanmalı, tek tip okul kıyafetlerine geri dönlümelidir.

Staj işi okullarda yaygınlaştırıldı ama bu yıl içinde, staj yapan öğrencilerden birden çok can kaybı yaşandı çünkü staj yapan öğrenci artık stajın amacına uygun kullanılmıyor, ekonomik krizin etkisiyle, işçinin yapacağı iş bu staj öğrencisine yaptırılıyor, derin bir sömürü var. Bunun için de staj yapacak öğrencinin sözleşmesine uygun çalıştırılması yönünde gereği yapılmalı ve bununla ilgili önlemler arttırılmalıdır.

Kırsala dönüşle ilgili yapılması gereken çalışmaların başında kırsalda okulların açılması olmalıdır.

Taşınmalı eğitim aile ile okul ilişkisini bitirmekte ve bu taşınmalı eğitim alan çocukların başarısı düşmekte ve özellikle istenmeyen yönlere sevkler de taşınmalı öğrenciler üzerinde bir ortam yaratmaktadır çünkü psikolojileri bozulmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Aylin Yaman...

Buyurun lütfen.

AYLİN YAMAN (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bugün Yükseköğretim Kanunu'nun 44'üncü maddesinde yer alan azami sürelerle ilgili konuşmak istiyorum ve ağırlıklı olarak Sayın YÖK Başkanına hitap etmek istiyorum. Bu kanunun bu maddesinde öğrenim süresi iki yıl olan ön lisans programlarına yüzde 100 hak verilerek dört yıla kadar uzatma hakkı verilmiş, onun dışında öğrenim süresi dört yıl olan lisans programlarına ise yüzde 75 hak verilerek yedi yıllık azami süre hakkı verilmiş. Öğrenim süresi beş yıl olan eczacılık gibi, diş hekimliği gibi, veteriner hekimliği gibi fakülteler için ise yüzde 60 ekstra hak verilerek azami sekiz yıllık okuma hakkı verilmiş. Benim de meslektaşlarımla yetiştirdiği, öğrenim süresi altı yıl olan tıp fakülteleri lisans programında ise sadece yüzde 50 fark verilerek dokuz yılda bitirilmesi talep edilmiş. Şimdi, bu konuda Sağlık Komisyonuna da sayısız geldiniz, tıp eğitimiyle ilgili birtakım sunumlar da yaptınız, ben orada da bu konuyu dile getirmiştik. Bu konuyla ilgilenmeye tıp fakültesi öğrencilerinin sorunlarıyla başladım ama gördüm ki aslında çok sayıda üniversite öğrencisi bu azami sürelerle takılıyor. Biliyorsunuz, tıp fakülteleri girilmesi son derece zor, yüzdeler dilim olarak ilk dilimlere giren ve çalışkan öğrencilerin olduğu bir grup. Burada da özellikle ekonomik nedenlerle, en son geçirilen Covid pandemisi nedeniyle, 6 Şubat depremi sonrasında ve en sıkıntılı olan da barınma sorunları nedeniyle çok sayıda mağduriyet yaşanıyor ve bu konu çok sayıda öğrenci ve tabii ki beraberinde de aileleri için artık bir sosyal yara hâline gelmiş vaziyette. 2 konuda bir kanun teklifi verdim ben, azami sürelerin artırılması ve öğrenci affı konusunda. 2022 yılında bir öğrenci affı çıkarılmış hemen Covid sonrasında fakat bu aftan faydalanamayan, bir de üstüne 6 Şubat depremi yaşayan öğrenciler için bu artık hayati bir konu hâline gelmiş.

Sayın Başkanım, ben defalarca size ulaşmaya çalıştım, defalarca randevu talep ettim. Şunu da söylemeliyim ki hiçbir bürokrata, hatta hiçbir bakana ulaşma sorunu yaşamadım bugüne kadar. Yaklaşık bir buçuk yıllık bir milletvekilliği geçmişim var ve bu sürede Maliye Bakanlığına gittim, Sosyal Güvenlik Kurumuna gittim, Aile Bakanlığına gittim, Sağlık Bakanlığına defalarca gittim kendi konum olduğu için ama sizi defalarca aramama rağmen ulaşamadım. Aramamın nedeni de şuydu: Hacettepe Tıp Fakültesiyle başladık ama çok sayıda fakültede -ve bunların hepsi güzide fakülteler, köklü fakülteler- öğrenciler çok büyük çaresizlik içindeydi. O dönem için 42 öğrenciydi ve bu

öğrencilerin 30'u uzaklaştırıldı ve bu öğrenciler 6'ncı sınıfa geçmişlerdi. 6'ncı sınıfta tıp fakültelerinde biliyorsunuz sınav yoktur ve intörn hekimlerdir ve âdeta hekim gibi çalışırlar. Bu öğrenciler uzaklaştırıldı ve okuldan atıldı; çok büyük bir yara. Bakın, bir öğrencimiz bir mektup bırakarak, ailesine söyleyemediği için intihar etti. Bu yara devam ediyor hâlâ ve defalarca sizinle konuşmak istememe rağmen bu sıkıntı devam ediyor.

Tıp fakültelerinde şöyle bir sorununuz da var: Tıp fakültelerinde sınıf geçme sistemi var, ders geçme sistemi yok.

Sürem azalıyor, bir de özel gereksinimli öğrenciler için konuşmak istiyorum, çoğunlukla değinilmedi. Bu da Sayın Bakanım, bence çok büyük bir yara ve bir ayıptır. Total bütçenin sadece yüzde 5,7'si özel gereksinimli öğrencilere ayrılmış. Zaten okulların çok büyük bir problemi var, rampası, tuvalet boyutları, kapı genişliği gibi ve bir felsefik yaklaşım problemi de var, bu kabul edilemez. Performans göstergelerine baktığımda ben esas görmek istediğim kaynaştırma öğrencisi oranını göremedim, uluslararası takip edilmesi gereken standartları göremedim. Bu da Bakanlığın engelli ve özel gereksinimlilere yaklaşımı anlamını taşıyor benim için. Sizden ricam, özellikle gölge öğretmen uygulamasının -biliyorum öğretmen atamalarında yaşanan sorunu ama gölge öğretmen bu öğrenci grubu için çok hayati ve elzemdir- derhâl hayata geçirilmesi ve bizim bu öğrencilerimizin hayata kazandırılmasıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Yaman.

Sayın Taşkın, buyurun lütfen.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Evet, bugün dikkatimi çeken bir şey var, çok az üniversite konuştuk, Aylin Yaman'a o açıdan teşekkür ediyorum. Ben de üniversiteler üzerinden, temelde hak ve özgürlükler konusu üzerinden devam etmek istiyorum.

Tabii, endeksleri beğenmeyebiliriz ama endeksler bize bir şey anlatıyor. Akademik Özgürlük Endeksi 2023 ülkemiz en düşük (E) kategorisinde bu endekse göre. Bu kategoride hangi ülkeler var? Ruanda, Suriye, İran, Kuzey Kore; bu bir realitedir. Yine, Avrupa Üniversiteler Birliğinin her yıl düzenlediği üniversite özerklik karnesinde de son sıralardayız. Neden mi? Bakın, burası önemli bence; hiçbir Avrupa yükseköğretim sisteminde devlet veya hükümet başkanının rektörleri doğrudan seçmesine veya atamasına izin verilmiyor. Dolayısıyla, bu şekilde devam ettiğimiz için üniversite özerkliği konusunda da son sıralarda yer alıyoruz. Yine, devlet ve vakıf üniversitelerinde dekanların bile YÖK tarafından atanması, bu iktidarın ultramerkeziyetçi ve ultravesayetçi bir zihniyetinin yansımasıdır. Ülkemizi bu ayıplardan kesinlikle kurtarmamız lazım. Güç sizde değilken vesayetçilik eleştirisi yapıyordunuz, asıl imtihan güç sizdeyken bu konuda ne yaptığınızdır? Bu konuda hiçbir ilerleme olmadığı gibi daha da merkeziyetçi bir yapıyı oluşturmuş durumdasınız.

Yine, Anayasa Mahkemesinin rektör atamalarına dair aldığı en son karar aslında TBMM için bir fırsat ve görevdir. Anayasa Mahkemesine göre rektör atamaları KHK'yle düzenlenemeyecek yasak alanda kalmaktadır ama Anayasa Mahkemesinin bu kararı hafife alınmaktadır iktidar tarafından. Anayasa Mahkemesi sadece bu gerekçeyi öne sürmemiştir. Anayasa Mahkemesi özerklik bakımından üniversite bileşenlerinin de rektör seçimlerinde söz sahibi olması gerektiğini de vurguluyor. Bu Meclise düşen nedir? Bir yıl içerisinde bu Meclis rektör seçimleriyle ilgili bir uygulama yapmalıdır, bir düzenleme yapmalıdır. Ben de burada Millî Eğitim Bakanımızı ve YÖK Başkanımızı bulmuşken soruyorum: Bu konuda bir hazırlığınız var mı? İktidara soruyorum: Bu konuda bir hazırlığınız var mı? Bizimle bu hazırlığınızı paylaşacak mısınız? Bunları sormak istiyorum.

Şimdi, başka bir konu var tabii. Bütün bu uygulamalar, ultramerkeziyetçi ve ultravesayetçi uygulamalar az çok geleneği olan, az çok seçilmişler üzerinden giden, belli bir özerkliği olan üniversitelerimizde de çok ciddi şekilde tahribat yaratmaktadır. Gelenek çok önemli bir şey, siz dünyaya muhafazakâr eksende bakıyorsunuz ama geleneği olan üniversitelere tahammül edemiyorsunuz, bunları tahrip ediyorsunuz. Dolayısıyla, bir tane somut örnek vereyim: Kendim de Boğaziçi Üniversitesi mezunuyum, buraya bir rektör atadınız. Rektör üniversite bileşenleriyle hiçbir iletişim kurmuyor, çok hızlı bir şekilde atamalar yapıyor, kimi bulursa atıyor, hiçbir süzgeç yok. Neden? Çünkü 100-150 kişi atayacak da o sayı üzerinden bir denge kuracak. Yani böyle bakılır mı? Bu ülkenin bir kurumunda "Mevcut üniversite hocalarıyla hiç iletişim kurmayacağım, bunlar bana yabancıdır." diyerek ikili bir yapı oluşuyor. Ben YÖK Başkanımızın daha proaktif olmasını temenni ediyorum. Bakın, Başkanım, bu 2 tane yuvarlak çember, teması yok, iletişimi yok, saygısı yok birbirine. Burada size hakemlik düşüyor, böyle bir şey olabilir mi? İki taraf da ülkenin insanı ve burada temel olarak liyakat eksikliğini devam etmesi sizin sorumluluğunuz diye düşünüyorum.

Şimdi, başka bir mevzu var. Bakın, Anadolu üniversitelerinde -ben taşra üniversitesi demiyorum- iktidar zihniyetinden veya iktidarın iki bileşeninden farklı düşünen akademisyenler sistemli baskılara ve mobbinglere uğrayarak tasfiye edilmek isteniyor. Bakın, sizler 28 Şubat süreçlerinden yakından insanlarsınız. Tekrarlıyorum: Sistemli baskı ve mobbingler ile dünya görüşü bakımından az buçuk azınlıkta kalan insanlar tasfiye edilmek isteniyor. Bunu kanıtlayabilirim, ben bu konuda çok fazla şikâyet alıyorum, çok fazla soru önergesi hazırlıyorum. Soru önergelerimize genelgeçer yanıtlar veriliyor, bu konuyu çok daha ciddiye almanızı bekliyorum.

Bakın, çeşitlilik ve farklılık olmadan "üniversite" diye bir kurum olmaz. Bu anlamda "hoşgörü" kavramını da reddediyorum. Hoş görmek yukarıdan bakmaktır, "eş görü" kavramıyla yaklaşmanız lazım. Bu insanların orada var olma hakkı vardır ve bu insanlar sizden farklı düşünüyor diye bunları üniversitelerden silmenin ve tek tip, birbirine benzeyen insanlar yaratmanın size de ülkeye de hiçbir şey kazandırmayacağını bilmeniz gerekiyor.

Şimdi, bakın, demin barış akademisyenlerine sataşma oldu "kaos akademisyeni" vesaire... Bütün hukuki süreçler bizi akıyor, Anayasa Mahkemesi bizi akladı, idare... Ya, ne oluyor kardeşim? Bizden hoşlanmayabilirsiniz ama hukuk bizim lehimize olduğunda neden istisna yaratıp bize yedi sekiz yıldır bunları yaşıyorsunuz? Anayasa Mahkemesi idareyi de bağlayan karar verdi. OHAL Komisyonu sırf bizi beş yıl bekletti, basit bir karar için beş yıl bekletti. Şimdi, bir idare mahkemesi lehimize karar veriyor, utanç verici bir şekilde üniversite rektörlükleri aleyhimize dava açıp tekrar bizim kazanılmış haklarımızı geri almaya çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Taşkın, teşekkür ediyorum.

Sayın Aliye Timisi...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Şu konu çok önemliydi, bir dakika daha verir misin Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önemsiz bir şey yok değerli arkadaşlar burada, her milletvekilinin söylediği çok önemli.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Bana cevap hakkı da düşüyordu ama neyse.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aliye Timisi Ersever, buyurun.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli basın emekçileri; görüşmekte olduğumuz bütçe yaklaşık 20 milyon öğrenciyi, 1 milyonun üzerinde öğretmeni ilgilendiriyor dolayısıyla ülkenin yarınlarını ilgilendiriyor. Eğitimde izlenen gerici ve yanlış politikalar toplumun her kesimini kaygılandırıyor, gelecek adına umut vermiyor. On gün sonra Öğretmenler Günü'nü kutlayacağız ama buruk kutlayacağız. İktidarımızın atamadığı genç öğretmenler mutsuz, görev yapan öğretmenler umutsuz.

2002 yılında Sayın Recep Tayyip Erdoğan göreve geldiğinde "Bizim hükümetimizde atanmayan öğretmen kalmayacak, sınav olmayacak." demişti ve atanmayan öğretmen sayısı 68 bindi, bugün gelinen noktada atanmayan öğretmen sayısı 1 milyondan fazla. Eğitime yapılan yatırımlar AKP iktidarında sürekli azalırken atanmayan öğretmen sayısı her yıl arttı. Yine, iktidarınızda öğretmenler işsizliğe, düşük ücrete, kadrosuzluğa, güvencesizliğe, hak kayıplarına, meslek içi adaletsizliklere teslim edildi. Öğretmenleri "başöğretmen" "uzman öğretmen" "kadrolu" "sözleşmeli" "ücretli" olmak üzere hepsini birbirinden ayırdınız, öğretmenleri yoksulluk sınırı altında bir maaşa mahkûm ettiniz. Bu da yetmezmiş gibi, aynı okulda görev yapan, aynı öğretmenler odasında oturan, aynı sınıflarda derse giren öğretmenler arasında özlük hakları konusunda büyük bir uçurum yarattınız. Yaklaşık 100 bin öğretmen asgari ücretin altında bir maaşla mevsimlik işçi gibi çalışıyor. Bu mudur öğretmenlik mesleğinin saygınlığı, eğitime verdiğiniz değer? Bakkalda çalışan çırak asgari ücretin altında maaş alsan hemen işlem yapılır ama ücretli öğretmenlerin durumunu görmezden geliyor ve yok sayıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, çağdaş Türkiye'nin mimarları en büyük devrimleri eğitim alanında gerçekleştirdiler. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, cephede Kurtuluş Savaşı bütün şiddetiyle devam ederken Ankara'da Maarif Kongresi'ni topladı. Yirmi iki yıldır tek derdiniz var, her fırsatta eğitim alanında cumhuriyetin kazanımlarını yok etmek, ülkede eğitimi tarikatlara ve gericiliğe teslim etmek; dahası kitaplardan Atatürk'ü ve devrimlerini silmek. Bunu, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nizde açıkça gördük. Bunu, Diyaneti, Millî Eğitimin paydaşı hâline getirdiğiniz ÇEDES projesinde gördük. Bunu, teknik eğitimin kalitesini düşüren, birer çocuk emeği sömürsü merkezi hâline alan MESEM'lerde gördük. Durum gerçekten kaygı verici, MESEM kapsamında gittiği iş yerlerinde yaralanan, hayatını kaybeden çocuklara ilişkin verileri bile tutamayacak durumdasınız. 2 Şubat 2024 tarihli soru önergeye verdiğiniz yanıtta 2023 ve 2024 yılında MESEM'lerde kaza geçiren öğrenci sayısı 336 olarak verilmiş, 27 Haziran 2024 tarihli aynı mahiyetteki soru önergeye verdiğiniz yanıtta "2023 yılında 2 iş kazasında 2 öğrenci, 2024 yılında ise 9 öğrenci yaralandı." diyorsunuz. Bu verilerin hangisi doğru?

Değerli milletvekilleri, Millî Eğitim Bakanlığında hangi konuya el atsanız bir sorunlar yumağı, yandaş vakıf ve derneklere milyonları akıtan Millî Eğitim, eğitim temel alanlarına ne kadar kaynak ayırıyor, bir de kabaca buna bakalım. İktidara geldiğiniz 2002 yılında MEB bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde 17-18 iken 2025 yılında yüzde 9,73'e gerilemiş durumda. Nüfus artıyor, ihtiyaçlar artıyor, eğitim yatırımlarına ayrılan kaynak ise düşüyor. Başka bir alan da yükseköğretim. 2016 yılında YÖK ve üniversitelerin merkezi bütçe içerisindeki payı 4,14 iken 2025 yılında öngörülen oran yüzde 3,31. 2018-2023 yılları arasında 700.052 öğrenci de üniversiteyle ilişkisini kesmiş. Bunun büyük bir bölümünün ekonomik nedenlerle olduğunu biliyoruz.

Ayrıca, şöyle bir not iletildi: Diyarbakır'ın Silvan ilçesindeki kırsal mahallelerde yaşayan yüzlerce kız öğrenci tasarruf tedbirleri kapsamında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Ersever.

Sayın Bozan, buyurun lütfen.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, deprem bölgesindeki okullarla ilgili olarak geçtiğimiz yıl bütçe görüşmeleri esnasında Genel Kurulda bir konuşma yapmıştınız, onun kısa bir bölümünü sizinle paylaşmak istiyorum. "Onarım ihtiyacı oluşan eğitim yapılarımızın tamamının bakım, onarım çalışmalarını yaz aylarında tamamladık. Bu kapsamda, yaklaşık 45 bin dersliğimizi 2023-2024 eğitim öğretim dönemi için kullanılabilir hâle getirdik. Bunlara ilaveten, tahkiki gerekli görülen eğitim yapılarının tahkiklerine, tahkik sonrası güçlendirilmesi gereken eğitim yapılarımızın da güçlendirme çalışmalarına hız verdik." demişsiniz.

Sayın Bakan, deprem bölgesi olmayan, deprem sonrasında kimi binaları yıkılan ve yerine yeni okul yapılmayan Mersin'den birkaç örnek vereceğim. Hatice Uluğ İlköğretim Okulu, Sakarya İlköğretim Okulu, Mimar Sinan İlköğretim Okulu; bu okulların birer binası depremden sonra yıkıldı ama aradan geçen yirmi bir aylık süreye rağmen yerlerine yeni bina yapılmadı. Bu okullarda okuyan öğrenciler farklı okullara yönlendirildi, farklı okullara gitmek zorunda kalan öğrencilere herhangi bir servis hizmeti de sağlanmamakta. Bu durum hem öğretmenleri hem de öğrencileri mağdur etmekte.

Sayın Bakan, Mersin'in Akdeniz ilçesinde öğrencilerin sağlıklı bir ortamda eğitim görmesi engelleniyor, artık şehir efsanesi olmayan bir durum söz konusu. Akdeniz Belediyesinin ilçesindeki öğrencilerinin eğitim gördüğü okulların sorunlarını giderme isteği çeşitli şekillerde engelleniyor. Bu söylediklerim kentte yaşayan hiç kimse tarafından yalanlanamayacak durumda. Diyoruz ki: Buyurun sorunları giderin ve öğrencilerin sağlıklı ve güvenli bir ortamda eğitim alması sağlansın. Biz Mersin'de bu sorunları defalarca gündeme getirdik ama Mersin Valiliği, il, ilçe Millî Eğitim müdürlükleri ve ilçe kaymakamlıkları sorunları görmezden geldi. Dileriz ve umarız ki siz bugün, bu sorunları not alır ve çözersiniz. Sayın Bakan, sorunları ya çözün ya da Akdeniz Belediyesinin talip olduğu çözüme engel olmayı bırakın diyoruz.

Sayın Bakan, bu bahsettiğim okullar ve başka okullarla ilgili olarak okul aile birlikleri toplanıyor, gidiyor, ilçe Milli Eğitim Müdürüyle bir görüşme yapıyor. İlçe Milli Eğitim Müdürünün verdiği cevap “Bütçe yok.” O zaman veliler, okul aile birlikleri diyor ki: “Akdeniz Belediyesi bu sorunları çözmeye hazır.” Hemen sonrasında bu defa ilçe kaymakamı ve ilçe Milli Eğitim Müdürü okul müdürlerini arayıp diyor ki: “Akdeniz Belediyesinden herhangi bir şey istemeyeceksiniz.” Yine, bazı okulların isimlerini ve sorunlarını söyleyeyim Sayın Bakan. Hatice Uluğ İlköğretim Okulu, okul bahçesinin acilen asfaltlanması gerekiyor. Ertuğrul Gazi İlköğretim Okulu, okul bahçesinin bir an önce asfaltlanması gerekiyor çünkü okulda şu anda öğrenciler tenefüse çıktıklarında moloz yığınları arasında tenefüs yapmak zorunda kalıyorlar. Güneş İlköğretim Okulu, okul duvarlarının boyanması gerekiyor Sayın Bakan. Burada trilyonlardan, milyarlardan bahsettik ama ben size bir okulun duvarlarının boyanması gerektiğinden bahsediyorum. Sakarya İlköğretim Okulu, bu okul eskiden Güneş Mahallesi’nde idi ancak deprem sonrasında yıkıldı. Yıkıldıktan sonra öğrenciler Gündoğdu Mahallesi’ndeki İstiklal İlköğretim Okuluna gönderildi. Öğrenciler her gün kendi evlerinden, kendi mahallelerinden uzak, başka bir mahallede okula gitmek zorunda ve kendilerine herhangi bir servis tahsis edilmiş değil. Biliyorsunuz, servis ücretleri almış başını gidiyor ve bu öğrencilerin servis sorunlarına bir an önce çözüm bulunması gerekiyor. Yine, Mimar Sinan İlköğretim Okulu, bu okulun bir binası deprem sonrasında yıkıldı, bırakın yerine bina yapmayı Sayın Bakan, kendim gittim, gördüm, halen okulun bahçesinde o yıkıntıdan kalan molozlar var. Veliler de öğrenciler de bu sorunlardan, bu sıkıntılardan oldukça muzdarip. Bu gençlerimizin eğitimi, geleceği sizin umurunuzda değilse de bizim umurumuzda. Bu nedenle, gelin, sorunları, sıkıntıları bir an önce çözün diyoruz.

Sayın Bakan, bu sorunları çözmesi gereken İl Milli Eğitim Müdürü ne yapıyor? Haberinizi yoksa ben söyleyeyim: EĞİTİM-BİR-SEN Başkanıyla okul okul gezip sendikal örgütlenme yapıyor. Aynı Milli Eğitim Müdürü Fazilet Durmuş, EĞİTİM-SEN yöneticilerine günlerce ısrarlarından sonra verdiği randevuya gelmeyerek taleplerini iletme isteyen sendika yöneticilerini çeşitli bahanelerle bekletiyor. Bir il Milli Eğitim Müdürünün görevi, sendikalar arası ayrımcılığı köruklemek değildir, kentteki eğitim sorunlarını çözmektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Selçuk Türkoğlu, buyurun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Sayın Başkanım teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar; tabii, bizim orada bir söz var “Bir ambar buğdayın bir avuç mostrası olur.” diye. O yüzden yüzlerce olumsuzluktan bahsetmeyeceğim. En son, en canlı ve biraz önce Meclis bahçesinde yaşadığımız hadiseden bahsederek bütün fotoğrafı koymak istiyorum.

Sayın Bakanım, Kayseriliye demişler ki: “Dünyada ne ucuz?” O da demiş ki: “Elin uşağı ele ucuz.” Nihayetinde insanın, emeğin bir değeri ve kıymeti ne yazık ki bizim memlekette hususen de Bakanlığımızda hiç kalmadı. Nasıl mı? Söyleyelim, tekrarda fayda var, tane tane bir kez daha anlatalım ki belki vicdanlar birazcık bu kıyımı, bu haksızlığı anlarlar. Mesele şu: Öncelikle “Mülakatları kaldıracamız.” demiştiniz, kaldırmadınız vesaire, onlardan vazgeçtik. Zaten sözünüzü tutmamak gibi bir geleneğiniz var iktidarınızın ama alenen, apaçık bir hak gaspına şu hazırun ve Sayın Bakan ve sayın bürokratlar nasıl göz yumuyor ve yok sayıyorsunuz? Mülakatları yaptınız bütün itirazlara rağmen. Normalde kontenjan içerisinde olan, atama bekleyen, o hayalle “Nereye gideceğim?” diyen, mülakatı da iyi geçen öğretmen arkadaşlar. Bir de baktılar ki eğer Bursa’da girdiyse bütün öğretmenlere standart ortalama yuvarlamayla 1 puan ama İzmir’de girdiyse 4 puan, misal Kütahya’da girdiyse 7 puan, bazı yerlerde 10 puan verildi. Bir de ne görsünler, çok net örneklendireyim: Bugün 4 meslektaşım öğretmen arkadaşım buradaydı; Eda Nur Hoca, Özkan Hoca, Tuğba ve Sevgi Hocalar. Eda Nur Hoca, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni, yanılmıyorsa 500’üncü sıradaydı, atama bin civarındaydı, puanı da iyiydi, yuvarlandı; a, bir de ne görsün, başka illerdeki bu fazla puan yüzünden 1.500’üncü olduğunu öğrendi. Bütün hayalleri yerle bir oldu. Yaklaşık dört saattir ağlıyorlar, görüşmek istediler, tabii, Sayın Bakan görüşmedi, Sayın Genel Müdür dinledi ve notunu ilettiler. Böyle bir haksızlık olmaz. Buna “evet” diyemeyiz. Bu doğru olmaz. Yüzlerce insanın hakkı gasbediliyor, sizden iş istemiyorlar, ekme istemiyorlar, artı torpil istemiyorlar, tavassut istemiyorlar; “Kazandığım hakkı niye vermiyorsun?” diyorlar. Sayın Bakan, size sesleniyorlar. Neden gasbediyorsunuz haklarını? Ayetikerime midir bu? İptal edin, bu mülakatları iptal edin. Sayın Cumhurbaşkanına sesleniyorum: Sayın Cumhurbaşkanım, sizin zaten “Mülakat kalkacak.” sözünüzü bu bürokratlarımız, bu bakanlarımız yere düşürdü, mülakatı kaldırmadı ama bari bu haksızlığa müsaade etmeyin. Hiç Allah korkunuz yok mu sizin? O nedenle gelin, bu işi düzeltin, bu mülakatları iptal edin. KPSS puanıyla atama yapın. Eğer bunu yapamıyorsanız bu, sizin mülakat ucubenezden dolayı mağduriyet yaşayan öğretmen sayısı kadar ek kontenjanla atama yapın. Bunlar bu memleketin evlatları, yıllarca bu iş için beklediler. Neden bu örnek üzerine yoğunlaşıyoruz? İşte, sizin bir ambar buğdayın bir avuç mostrası bu, öğretmen atayamıyorsunuz adil bir şekilde ya. Durum vaziyet bu.

İkinci konuyu dile getireyim hemen: Sayın YÖK Başkanımız, af bekleyen öğrenciler var, sayıları 728 bine ulaşmış. Gerek depremden dolayı, ekonomik şartlardan ve başka konulardan dolayı affı bekliyoruz.

Diğer taraftan, hâlen çocuklarımız Andımız’ı okuyamıyor mahkeme kararına rağmen, Danıştaya itiraz ettiniz ve ne yazık ki Andımız okunmuyor, Andımız okunmalı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Hüsmen Kırkpınar, buyurun.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün eğitimin bütçesini görüşüyoruz. Eğitim olarak kalite konusunda parlak bir tablo çizmediğiniz ortada. Bizler dijital çağa henüz ayak uyduramamışken kendimizi bir anda yapay zekâ çağının içinde bulduk. Şimdi, burada bu gelişmeleri ve gereksinimleri konuşuyor

olmalıydık. Peki, bizler bugün neleri konuşmak zorunda kalıyoruz? Okullarımızdaki temizlik, sağlık ve güvenlik sorununu, binaların fiziki yetersizliklerini ve bu okulların donanımsızlığını, öğrencilerimize en azından bir öğün ücretsiz yemek veremeyen Hükümetin acziyetinden bahsediyoruz. Türkiye'yi çocukların okula aç gittiği, yatağa aç girdiği bir ülke hâline getirmeniz, onu eleştiriyoruz. Her şeyden önce eğitimin ulaşılabilir olması gerekirken maddi imkânları olmayan, çocukların okula gidemediğini, köy okullarını kapattığımız ve taşınabilir eğitimi de kısıtladığımızı yani eğitimde fırsat eşitliğini nasıl yok ettiğinizi anlatacağız. Bu konuştuklarımız OECD raporlarına da yansıyor aslında. Türkiye, eğitimde öğrenci başına düşen harcama ilk ve yükseköğretimde 37 OECD ülkesi içinde 35'inci iken, ortaöğretimde 35 ülke arasında sondan 1'incidir.

Sayın Bakan, kıymetli hazırım; bütçeyi incelediğimizde son on sekiz yılda Millî Eğitimin bütçesinin 66 kat arttığını görüyoruz ama merkezî bütçedeki payında bu artışın aksine bir düşüş var. 2016 yılı bütçesinde yüzde 13,8 olan MEB bütçesi payı bu yıl yüzde 9,8'e inmiş, bu kadar kalsa razıyız, personel ve SGK prim giderleri ve size yakın vakıf ve derneklere aktardığımız kaynaklar düşüldüğünde bu aslan payı yüzde 1,75'e kadar düşmüş, kuş kadar kalıyor yani.

Bu bütçede engelli, ücretli ve depremzede öğretmenler, özel okul öğretmenleri, usta öğreticiler ve atama mağdurları da yok. Sayın Bakan, öğretmenlik mesleğini değersizleştiren, öğretmenlerimizi itip kakan, onları yoksulluk sınırı altında yaşamaya mahkûm eden, atamayan, mülakatlarla geleceklerini çalan, onlara Akademi'yi dayatan, yoldan geçeni ise sınıfa "öğretmen" diye sokan sizler kabahatlisiniz. Büyük yanlış içindesiniz, KPSS puanlarıyla kontenjan içinde olanlar mülakat sonrasındaki puanlamalar yüzünden kontenjan dışında kalıyor. Merak ediyoruz, mülakattaki puanlar keyfiyete göre mi verildi, yoksa bir liste hazırlandı da jüriler o listeye mi uydular? Mülakat puanları arasındaki uçurumu açıklamanın başka bir izahı yok çünkü. Bakın, bu büyük bir vebaldir ve unutmayın. Bir doktor tıp fakültesi diplomasıyla mesleğini icra edebiliyorsa bir öğretmen neden yapmasın? Üniversiteleri yeterli görmüyorsanız yetkinliklerini artırırız; eğitim fakültelerini düzenler, diploma enflasyonu yaşatmazsınız.

Sayın Bakan, on gün sonra Öğretmenler Günü, 24 Kasım'da öğretmenlerimize en az 1 maaş ikramiye verilmesi için kanun teklifi vermiştik. Buradan yine söylüyoruz: Yetmez ama bu ikramiyeleri verin, öğretmenlerimiz biraz nefes alsın.

Son olarak Sayın Bakan, bir ilçe Millî Eğitim Müdürü hakkında usulsüzlük, mobbing ve sahtecilik iddialarıyla İzmir'de konuşuluyor. İddiaları size sormak istiyoruz: Torbalı'da uzun yıllar görev yapan, şimdi ise Tire İlçe Millî Eğitim Müdürü olan kişinin görev süresi boyunca yürüttüğü bazı iş ve işlemler ve aldığı kararlardan dolayı hakkında usulsüzlük, yolsuzluk ve kamu zararı gibi ciddi iddialar var. Bir dizi hukuka aykırı işleme imza attığı söyleniyor. Bu iddiaların içyüzü nedir? Sizin konudan haberiniz var mı? Bu kişi hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır? İddiaların aslı varsa neden hâlâ o koltuğu işgal ediyor, merak ediyoruz.

Bu bütçe ne öğrenciye ne öğretmene ne de eğitim camiasına bir fayda getirecek. Yine de 2025 yılı Millî Eğitim bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmelere saat 20.00'ye kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati:19.53

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.04

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 12'nci Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Uysal, buyurun lütfen.

LEVENT UYSAL (Mersin) - Öncelikle Mersin'e vermiş olduğunuz desteklerden dolayı çok teşekkür ediyoruz. Biliyorsunuz, Mersin'imizde 1.400 okulumuz, 400 bin öğrencimiz, 32 bin öğretmenimiz var ve bunun yanında, 2 devlet üniversitesi, 2 vakıf üniversitesinde 60 bin öğrencimiz yükseköğrenim eğitimi alıyor.

Sayın Bakanım, Sayın YÖK Başkanım; eğer uygun görürseniz bu 4 üniversitemiz ortak bir platformda teknoloji, yapay zekâ ve AR-GE araştırma merkezi kursalar, üniversiteler arasındaki sanayi iş birlikteliğini geliştireler hem ekonomimize hem devlet bütçemize katkıda bulunacaklarını düşünüyoruz efendim ve YÖK Başkanımıza çok teşekkür ediyoruz mesleki eğitim ve teknoloji eğitimine vermiş olduğu destekten dolayı. Zaten üniversitelerimizle iç içe sektör projeleri yapıyoruz. Bu, çok ama çok iyi bir katma değer sağlıyor Mersin ekonomisine.

Sayın Bakanım, 2023 yılında yaşadığımız deprem felaketinden sonra performans analiz raporlarına bağlı olarak güçlendirme kararı verilen okullarımızdan 25 okulumuzun ve 519 dersliğimizin ihalesi yapılmıştır. 18 okul ve 366 dersliğin güçlendirme işlemleri tamamlanmış ve eğitime açılmıştır; çok teşekkür ederiz. 7 okulumuz ve 153 dersliğin inşası devam etmektedir. Bu okullarımızı da bir an önce tamamlayarak öğrencilerimizin okullarına kavuşmasını sağlamak isteriz efendim. Mersin'imizde, öncelikle teknoloji ve AR-GE şehri olmasıyla ilgili çalışmalar yapmaktadır özel sektör ve devlet sektöründe çalışanlarımız. Onun için ekonomiye de daha fazla katma değer sağlamasıyla ilgili, öncelikle birlikte teknoloji eğitimi alabileceğimiz platformlar kurulmasını talep ediyoruz efendim. Bu nedenle, Mersin Dumlupınar Lisesinin fen ve teknoloji lisesine, Tarsus Cengiz Topel Anadolu Lisesinin bilişim ve teknoloji lisesine, Erdemli Akdeniz Anadolu Lisesinin tarım teknolojisi lisesine, Silifke Lisesinin yazılım Anadolu lisesine dönüştürülmesini ve ayrıca, Tarsus'ta kurmaya çalıştığımız ve aksiyon planlarımızda olan spor lisesine de destek vermenizi temenni ediyoruz efendim.

Son olarak da Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımıza da bilgi aktardığımız üzere Mersin'deki engelli öğretmenlerimizin kadrolarının biraz daha artırılmasını talep ediyoruz.

Çok teşekkür ederim, bütçemiz hayırlı uğurlu olsun efendim, hayırlı akşamlar dilerim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Şimdi sıra Adem Korkmaz'da.

Buyurun Sayın Korkmaz.

ADEM KORKMAZ (Burdur) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlarımız, Bakan Yardımcılarımız; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada, Türkiye'nin büyük gücünü oluşturan eğitim çağındaki nüfusumuza yaptığımız yatırımın bir göstergesi olarak eğitim bütçemizi konuşuyoruz. İnsanı geliştiren, topluma kazandıran ve geleceğe hazırlayan en büyük güç eğitimidir. Bugünü ve geleceğimizi konuşuyoruz bugün. Öğrencilerimiz, onların aileleri, gençler, öğretmenler, akademisyenler, esasında bir yönüyle bütün toplumun bir meselesini konuşuyoruz. Eğitimi, toplumların kalkınmasının ve milletlerin bağımsızlığının temel taşı olarak gören bir siyasi irade olarak hükümetlerimiz döneminde her daim bunu kutsal bir görev olarak addedip, buna yönelik olarak çalışmaları sürdürdük. Bu bilinçle bütçelerimizin en büyük payını eğitim alanına ayırarak gençlerimize, geleceğimize yapılan yatırımlarımızı sürdürmeye devam ediyoruz. 2002 yılında Millî Eğitim Bakanlığı, merkezî yönetim bütçesinden en yüksek payı alan 4'üncü kurum iken artık günümüzde, yükseköğretim de dâhil edildiğinde bugün, 2025 bütçesinin yaklaşık yüzde 15'i eğitime tahsis edilmiştir. Bu, yalnızca rakamsal bir değişikliği değil, gençlerimize, evlatlarımıza ve geleceğimize vermiş olduğumuz değerlerin bir göstergesidir. Bu vesileyle, eğitime böylesine güçlü bir destek veren siyasi iradenin temsilcisi Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a bir eğitimci ve akademisyen olarak şükranlarımı sunuyorum.

Bütçedeki payın haricinde özellikle belirtmek isterim ki yıllardır eğitimde kemikleşmiş sorunları çözmüş, katsayı engelini kaldırmış, okullaşma oranlarını artırmış, ücretsiz ders kitaplarını çocukların okula başladıkları gün masaların üzerine koymuş ve derslik, öğretmen sayısını 2 katına çıkarmış, kararlı bir irade ortaya koyarak eğitim alanındaki iradesini güçlü bir şekilde sergilemiştir. Sadece derslik sayılarındaki artışla değil, eğitimde OECD standartlarını yakalayan okullaşma oranımızla da Türkiye son yirmi yılda büyük bir dönüşüm yaşamış. Bu vesileyle bir kız çocuğu babası olarak kız çocuklarımızın okullaşma oranını yüzde 30-40'lardan yüzde 90'lar seviyesine yükselten bu siyasi iradenin bir temsilcisi olmaktan da büyük mutluluk duyduğumu ifade etmek isterim.

Çok kıymetli milletvekilleri, eğitimi yalnızca akademik başarılarıyla sınırlandırmak milletimize ve tarihimize haksızlık olur. Bizler eğitimi sorumluluk bilinciyle inşa etmek gerektiğini düşünüyoruz. Bu hedef doğrultusunda Sayın Bakanımızın öncülüğünde hayata geçirdiğimiz Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli milletimizin köklü tarihine, değerlerine ve kültürel mirasına yaslanan yerli ve milli bir bakış açısıyla hazırlanmıştır. Bu topraklardan beslenen değerleriyle, maarif anlayışıyla geleceğimizi dünyada söz sahibi yapacak gençlerle, güçlü

adımlarla inşa ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, ilköğretim ve ortaöğretimin yanı sıra 2025 yılında Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelerimizi de kapsayan yükseköğretime 500 milyar TL'ye yakın bir bütçe tahsis edilmiştir. Bu yatırım yalnızca üniversitelerimize değil, ülkemizin bağımsız ve güçlü yarınlarına yapılan stratejik bir yaklaşımın ürünüdür.

Üniversitelerimiz bugün artık ülkemizin birçok stratejik konuları ve sorunlarına ürettikleri projeler ve nitelikli insan kaynağıyla ülkemizin teknolojik ve bilimsel bağımsızlığının teminatı hâline gelmiştir. Üniversitelerimizin son yıllardaki gerek ulusal gerekse uluslararası alandaki başarıları bu hedeflere emin adımlarla yürüdüğümüzün açık bir göstergesidir.

Çok değerli milletvekilleri, Türkiye'nin bilgi üretiminde, yenilikte ve bilimde dünya çapında bir güç olmasını sağlamak için ülkemizin dört bir yanında bilgi üreten ve bunu milletimize yayan üniversitelerimizle Türkiye'nin geleceğini inşa ediyor, geleceğe taşımak için çalışmalarımıza hız kesmeden devam ediyoruz.

Sayın Bakanım, çok kıymetli milletvekilleri; eğitimimizde meslek eğitiminin son yıllarda özel bir önem taşıyor olması, özellikle gençlerimizin ortaöğretim çağında meslek ve uygulamalı eğitimle buluşması, yükseköğretimde de bunun devamının sürdürülmesinin önemli bir dönüşüm, önemli bir gelişme olduğunu ifade ediyorum.

Kırsal kesimde özellikle taşınmalı eğitim ve kırsalın eğitim sorunlarını, sağlık ve sosyal problemlerini bir bütün olarak eğer değerlendirebilir ve bu konuya bir yeni yaklaşım getirebilirsek başarılı olacağımızı düşünüyoruz.

Hepinize teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Korkmaz, teşekkür ederiz.

Sayın Tuğba Işık Ercan, buyurun.

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Eğitim bir milletin kalkınmasında, toplumların kalkınma hedeflerine ulaşmasında şüphesiz en temel yapı taşıdır. Öncelikle bir eğitimci olarak şunu gururla ifade etmek isterim ki AK PARTİ iktidarları olarak her zaman eğitime en büyük payı ayırdık ve ayırmaya devam ediyoruz. 2002 yılında 10,4 milyar TL olan Millî Eğitim Bakanlığı bütçemiz 2024 yılında yaklaşık 1 trilyon 617 milyon TL'ye, 2025 yılında ise yaklaşık 2 trilyon 187 milyon TL'ye yükseltilmiştir.

Yirmi iki yıllık iktidarımız döneminde eğitimde çığır açan reformlara imza attık. 2002'den bugüne kadar toplam 254 milyar lira yatırım yaptık ki bunun bugünkü değeri 2,2 trilyon TL'yi aşmaktadır. Bu yatırımlarla derslik sayımızı 367 binden 742 bine çıkardık; öğretmen sayımızı 540 binden 1 milyon 186 bine yükselttik.

Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak adına teknolojik altyapıya büyük önem verdik. FATİH Projesi kapsamında 600 binden fazla etkileşimli tahta dağıttık. Millî Teknoloji Hamlemiz kapsamında bu tahtalar için özel olarak üretilen yerli ve millî yazılımımız olan Pardus ETA işletim sistemini 230 binin üzerinde etkileşimli tahtaya...

EBA platformumuz 3.164 ders, 3.356 kitap ve 64.839 görsel, işitsel içerikle öğrencilerimize hizmet vermekte. Öğretmenlerimizin mesleki gelişme için kurduğumuz Öğretmen Bilişim Ağı platformunda 1 milyon 150 binden fazla öğretmenimiz eğitim almıştır.

Gurur verici bir gelişme olarak OECD raporlarına göre dijital öğrenmeye hazırlık indeksimiz 0,37 ile OECD ortalaması olan 0,02'nin çok çok üzerindedir. PISA 2022 sonuçlarına göre Türkiye matematik ve fen alanlarında performansını istikrarlı bir şekilde artıran 4 ülkeden 1'i olmuştur. Ancak asıl gururumuz yeni Türkiye Yüzyılı'nda eğitim camiasına kazandırılan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'mizdir. Bu model medeniyetimizin değerlerini merkeze alan millî ve manevi değerlerimizi yaşatan, aynı zamanda cumhuriyetimizin çağdaş gerekliliklerini karşılayan, bir yandan sürekli gelişime ve değişime açık ve yurt içi ve yurt dışında yıllarca görev yapan bir eğitimci olarak yıllardır beklediğimiz bir eğitim sistemidir.

Maarif Modelimiz akliselim, kalbiselim, zevkiselim ve aklı hür, vicdanı hür, kendi hür nesiller yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu model on yıllık titiz bir çalışmanın, kapsamlı araştırmaların ve geniş katılımlı istişarelerin ürünüdür. 81 ilimizden öğrencilerimizin, öğretmenlerimizin görüşlerini aldık. 17 bin öğrencimizle bire bir beklentilerini dinleyerek Singapur'dan Finlandiya'ya, İngiltere'den Güney Kore'ye kadar dünyanın önde gelen eğitim sistemlerini inceleyerek oluşan bir eğitim sistemidir.

Modelimizin en önemli yeniliklerinden biri eğitimde ileri ülkelerde olduğu gibi, öğretim programlarında yaptığımız yüzde 35'lik sadeleştirmedir. Bu sadeleştirme, öğrencilerimizin daha derinlemesine öğrenmesini sağlayacak, ezberden uzak, analitik düşünmeyi destekleyen bir yaklaşımı temsil etmektedir.

Maarif Modelimiz bütün ideolojilerin üstünde, millî bir şahsiyetin oluşumuna katkı sağlamakta, ahlaklı, erdemli, milleti ve insanlık için iyi, doğru, faydalı ve güzel olanı yapmayı ideal edinmiş, bilge nesiller yetiştirmeyi hedeflemektedir. Model kapsamında saygı, sorumluluk ve adalet çatı değerlerimiz etrafında tasarruf, sabır, mahremiyet mütevazılık, sağlıklı yaşam ve çalışkanlık gibi kişisel değerlerimizi sevgi, dostluk, özgürlük, dürüstlük, vatanseverlik, yardımseverlik ve aile bütünlüğü gibi sosyal değerlerimizi öğrencilerimize aktarırken dijital, finansal ve medya okuryazarlığı gibi çağın gerektirdiği yetkinlikleri öğrencilerimize kazandırmaktadır.

Yine, aynı şekilde öğretmenlerimizin mesleki gelişimine de büyük önem veriyoruz. 2022-2024 tarihleri arasında 35 bin hizmet içi eğitim sertifikası verdik. Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla öğretmenlerimizin haklarını güvence altına aldık ve pek çok gelişmiş ülkede var olan öğretmen gelişim programımızı desteklemek üzere Öğretmen Akademisini başlattık.

Evet, OECD'nin Bir Bakışta Eğitim Raporu'na göre Türkiye'de 6-14 yaş aralığında okullaşma oranı yüzde 98,8'le OECD ortalamasının yüzde 98,4 olarak üzerindedir. Eğitime ayırdığımız bütçe toplam kamu harcamalarının yüzde 10,7'siyle yine OECD ortalamasının üzerindedir. Öğretmen kalitemiz dikkat çekmekte, OECD ülkeleri arasında yaygın olan nitelikli öğretmen açığı sorunu ülkemizde bulunmamaktadır. Öğretmenlerin meslekten ayrılma oranı yüzde 2'yle OECD ülkeleri arasında en düşük seviyededir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye Yüzyılı'nda eğitim adına attığımız bu kararlı adımlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Tuğba Hanım, teşekkür ederiz.

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) - Sayın Bakanımıza, Bakanlık personelimize çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Çok teşekkürler.

Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Bakan, hoş geldiniz.

“Şu öğretmenler olmasa Millî Eğitimi ne güzel idare ederdim.” diyenlerden misiniz bilmiyorum ama o zaman niye atanamayan öğretmenlerle ilgili tatminkâr şeyler söylemiyorsunuz veyahut da KHK'li öğretmenlerle, eğitimcilerle, akademisyenlerle ilgili neden bir şey söylemiyorsunuz?

Bu ülkede büyük bir felaket var, atanamayan öğretmenler var ve insanlar, gençler intihar ediyor Sayın Bakanım. KHK'li öğretmenler var ve 35 bin kişi ihraç edilmiş. Çoğu “kanunsuz suç ve ceza olmaz” ilkesi çiğnenerek yargısız infazlarla ihraç edilmiş. 7 bin akademisyen ihraç edilmiş ve şu anda tüm bunların sonucunda da Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük yurt dışına akını var, bilim göçü var, beyin göçü var, kimse bunu inkâr edemez. En büyük beyin göçü şu anda, bu yıllarda yaşanıyor. Yani bunun müsebbibi olduğunuzu düşünüyor musunuz bilmiyorum.

Ama size bakın, bir öğretmenden bana yapılan bir başvuruyu okuyacağım. İnsanları nasıl çaresiz bırakıyorsunuz. Diyor ki: “Ben 672 KHK'yle ihraç edildim. Sadece sendika üyeliği yüzünden işten atılan bir öğretmenim. Yaşadığım şehir olan Hatay'da bir kolejde resmî olarak çalışmak istedim fakat sistem buna izin vermedi. Hatay İl Millî Eğitim Müdürlüğüyle yaptığım görüşmede yönetmeliğin böyle olduğunu söylediler. İhraç olduktan altı ay sonra takipsizlik belgesi verdiler ‘Bir suçun yok.’ denilerek. Hem ‘Suçun yok.’ deniliyor hem işe geri dönemiyorum hem de özelde çalışmıyorum.” Sayın Bakan, ne yapsın bu öğretmenler ya? Yani açıktan ölsünler mi, susuzluktan ölsünler mi? Ben öyle başvurular alıyorum ki öğretmen, tamam, bir okulda işe giremiyor, okulun öğrenci servisinin şoförü olarak işe giriyor. Hemen, siz, Millî Eğitim Bakanlığı müdahale ediyorsunuz, adamı servis şoförlüğünden de atıyorsunuz. Elimde bir sürü belge var. Ya, bu nasıl bir insafsızlıktır, olacak şey midir Sayın Bakanım, ne yapsın bu öğretmenler? 20 bin tane özel okulda öğretmen vardı, okulları kapatıldı, hepsi “terörist” ilan edildi. Ya, okulu kapatıldığı için “terörist” ilan edilen tek ülkeyiz ve siz de tek Millî Eğitim Bakanısınız. Olacak bir iş değil, bunu düzeltin. Kamudan 35 bin, özel sektörden 20 bin kişi mağdur edildi. Yani “Türkiye neden bilimde geri kalıyor?” diyoruz, işte bundan dolayı geri kalıyor.

Bakın, yine, vekil olduğum il Kocaeli'de, üniversite yurtlarında çok sıkıntı var. Süleyman Paşa Yurdunda asansörler geçtiğimiz günlerde bozuldu. Neredeyse bir büyük facia yaşanacaktı, kıl payı kurtuldu öğrenciler, bir büyük skandal son anda durdu. Kocaeli Üniversitesinin Sayıştay raporlarıyla ilgili 6 öğretim elemanının yasak olmasına rağmen özel muayenehane açtıkları, işçilerin kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı ve benzeri birçok konuda size soru önergeleri sordum. Niye cevap vermediniz? Burada önergeler.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hepsine verdim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Yine, bakın, hükümlü kişiler var, Sayın Bakanım, geçen sene de ben size sormuştum bunu, şimdi, cezaevinde yatan kişiye diyorsunuz ki işte “İslah olsun.” adam da girmiş, hukuk fakültesini kazanmış, dereceyle kazanmış, 3'üncü sınıfa, 4'üncü sınıfa gelmiş. Sonra, sizin YÖK bir karar çıkarmış efendim “Örgün eğitimde olamazlar, okuyamazlar, sınavlara giremezler, okullar iptal.” Ya ne yapsın yani? Hukuk 3'te okuyan bir mahpus, bakın, bana başvurusu var, cevap vermişsiniz, YÖK'ün yazısını göndermişsiniz. Onlarca böyle mahpus var. Yani adam mahpus oldu diye Anayasa madde 42'yi de mi ayaklar altına aldınız? Eğitim hakkı ya, sizin Bakanlığımızın adı Sayın Bakanım. Yani bu insanları niye mağdur ediyorsunuz? Şu ana kadar mahpuslar okuyabiliyordu, hukuk okuyordu, diğer okulları okuyordu. Yani başka ne yapsın hapisanede bu insanlar? Bırakın, okusun. Yani devamla ilgili meseleyi halledin, sınavlara da katılsınlar, bunun yolu var. Öncesinde olabiliyordu, şimdi niye olmuyor, ben bunu size soruyorum, niye olmuyor? Bakın, bir sürü bana soru önergeleri gelmiş ve maalesef cevap alamıyorum.

Yine, MESEM'lerle ilgili, bana bir cevap verdiniz. Bakın, Kocaeli'de MESEM skandalı yaşandı, 1 milyar liralık yolsuzluk oldu. 1-2 kişiyi ihraç ederek bu işten kurtulduğunuzu sanıyorsunuz ama AK PARTİ il yönetiminin dâhil olduğu birçok müessesenin bu işlere karıştığı, danışma firmalarının bu işleri organize ettiği ortaya çıktı ve bu işler 1 kişinin üstüne atılarak kapatıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

Sayın Gizem Özcan, buyurun.

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Komisyonumuzun değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda iki noktaya değinmek istiyorum: Biri, Bakanlık olarak tercih ettiğiniz mesleki eğitim modeli olan MESEM'lerin çocuklarımız için maliyeti, diğeri ise yükseköğretimdeki kadına kör politikalar.

MESEM'lerle başlayacak olursam, MESEM'lere geçişle birlikte kitleleştirilmiş bir çocuk işçilik sistemine geçtiğimizi söyleyebiliriz. Bir gün okulda, dört gün iş yerinde eğitim alma uygulamasıyla çocukları, iş öğrenen değil, iş gören hâline getirdiniz. Şimdi de yaz döneminde “Beceri Geliştirme Programı” adı altında 7'nci ve 8'inci sınıftan itibaren tüm öğrencilerin katılabileceği zanaat atölyeleri açtınız. Yetmedi, 4 ilde meslek liseleri bünyesinde meslek ortaokulları açtınız. Böylece çocuk işçiliği yaşı 10 yaşına kadar inmiş oldu. Peki, bu durumun çocuklarımıza maliyeti ne? Tek bir örneğini vereyim: İSİG Meclisine göre 2023 Eylül başından 13 Kasım 2024 arasında en az 74 çocuk çalışırken hayatını kaybetti. MESEM'de çalışırken 11 çocuk öldü. Gölge Bakanımız Alperen Enes Ural'ın Manisa Soma'daki davasına katıldı. Aynı gün il Millî Eğitim Müdürü orada olmasına rağmen hiç kimse o davaya katılım göstermedi.

MESEM'lerin tek sorunu çocuklarımızın canını alması değil, bir de raporlanmayan, görülmeyen sömürü var, mobbing var, baskı var. Tablo bu. Bu tablo başlı başına hukukumuzda güvence altına alınan çocuğun üstün yararı ilkesinin ihlali değil midir?

Şimdi, adım adım gidersek Türkiye'nin uygulamalı meslek eğitimine ihtiyacı var mı? Var. Sanayinin ara eleman ihtiyacı var mı? Var. Peki, bir Millî Eğitim Bakanı olarak sizin burada öncelemeniz gereken çocuklarımızın eğitimi ve sağlığı mı yoksa sermayeye ucuz işçi sağlamanın yollarını açmak mı? Şunu söylüyorum: Siz uygulamalı meslek eğitimi -hatta şimdi pilot bölgelerde ortaokullarda başladınız- bu evlatlarımızı ucuz işçiye dönüştürmeden verecek bir modeli neden oluşturamıyorsunuz?

Öte yandan MESEM'ler doğrudan patronlara finansman desteği de sağlıyor. Son üç yılda MESEM programlarına aktarılan kamu kaynağı 15 milyar liraya yaklaştı. Gündeminizde bu parayı patronların cebine koymak yerine doğrudan mesleki eğitime, çocuklarımıza harcayacak, koruyacak bir model geliştirme çalışması var mı?

Sayın Bakan, konuşmanızda kadın akademisyen sayısından söz ettiniz ancak kadın rektör, dekan, bölüm başkanı, genel sekretere yönetimde yer olmadığını söylemediniz. Rektörlerin yüzde 8'i, dekanların yüzde 17'si, 21 YÖK üyesinden sadece 2'si kadın. Bu tabloyu değiştirecek bir çalışmanız var mı yoksa Bakanlık olarak Akademide kadınlara dayatılan görünmez tavanın gerekli olduğunu mu düşünüyorsunuz?

Sayın Bakan, üniversitelerde kadın akademisyenler sık sık mobbinge maruz kalıyor. Bunun en son örneğine İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesinde rastlandı. Araştırma görevlisi olan Damla Topbaş'ın eğitim hakkı dekanlık tarafından gasbedildi, istifaya zorlandı. Doçent Doktor Selin Önen son bir yılda bölümün işleyişinin dışında tutuldu, eşitsiz ders yüküne maruz bırakıldı. Yaşadığı mobbing nedeniyle dava açtı. Araştırma görevlisi olan Sibel Bekiroğlu'nun ise hizmet ihtiyacı duyulmaması gerekçesiyle üniversiteyle ilişkisi kesildi. Bunlar sadece bir üniversitenin bir bölümünde yaşananlar. Kadınlar, Akademide, yönetimde eşit yer edinemedikleri gibi erkek egemen yönetimlerinde ağır mobbinge maruz kalabiliyor.

2025 bütçesinde Akademide cinsiyet eşitliği, eşit çalışma şartları için bir çalışmanız var mı?

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim Sayın Özcan.

Sayın İnan Akgün Alp, buyurun.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum ve size de bürokratlarınıza da Meclisimize hoş geldiniz diyorum.

Sayın Bakan, çok sayıda milletvekili konuşmalarında 1 Ağustos 2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'nden bahsetti. Ben bu yönetmeliğin iptali talebiyle Danıştayda dava açan milletvekiliyim Sayın Bakanım. Bu davayı şunun için açtım, sizi burada görmüşken yüzünüze söylemek istiyorum: Ben Kars'ın Sarıkamış ilçesinde Yarkaya köyüne gitmişim. Orada bir okul yok efendim, önce onu söyleyeyim. Hatta sadece okul değil, yol da yok, içme suyu da yok ama öyle bir köyümüz var. Buradaki çocukların nasıl okula gittiğini sordum, önümüzdeki dönem nasıl okula gideceklerini sordum; traktörle en yakın köye gideceklerini, oradan taşımalı eğitim yapan servise ulaşacaklarını, oradan da ilçe merkezine gideceklerini öğrendim ve döndüm, size bir önergeyle sordum "Bu Yarkaya köyünün okulu ne olacak, bu çocuklar ne olacak?" diye. Siz bana bir cevap verdiniz, daha doğrusu çok sayıda soru önergelerimize, topluca, bugün ve dününden itibaren yağmur gibi cevaplar geliyor. Cevabınızda "Yeni bir okulun yapılmasının planlanmadığı, Yarkaya köyünde ikamet eden öğrencilerin de 2024-2025 eğitim yılında taşıma yoluyla eğitime erişmelerinin planlandığı bildirilmiştir." dediniz. Sayın Bakanım, bu köy Sarıkamış ilçemize 58 kilometre uzaklıkta. Siz bu yönetmelikte 30 kilometreyi aşan mesafelerde taşımalı eğitim yapılmayacağını yayınladınız. Şimdi, bu ülkenin Millî Eğitim Bakanı sizsiniz, bu çocuklar nasıl okula gidecek? Eğer bu yönetmelik doğruysa, sizin bu cevabınız doğru değildir Sayın Bakan; eğer sizin bu cevabınız doğruysa, bu yönetmeliğin derhâl iptal edilmesi gerekir. 30 kilometreyi aşan mesafelerde

30 kilometreyi aşan mesafelerde...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Siz yanlış yorumluyor olabilirsiniz.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Efendim...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Mevzuatı yanlış yorumluyor olabilirsiniz.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Yönetmeliğinize göre 30 kilometreyi aşan mesafelerde taşımalı eğitim verilmeyecek Sayın Bakanım.

Bu yönetmelikten geri adım atmanız... Yüz binlerce köy öğrencisi var, köy okullarında okuyan öğrenci var ve büyük oranda doğu ve güneydoğu illerindeler Sayın Bakan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yorum farkımız var.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Tamam, cevabınızı ben merakla bekliyorum.

Niye doğu, güneydoğuda var bu? Batı illerinde zaten köy okulları büyük oranda açık ve 30 kilometre mesafe uzaklıkta, köyler de daha az sayıda; bu doğuda daha yoğunlaşıyor, doğuda yüz binlerce öğrencinin bu vesileyle okullara ulaşımı mümkün değil.

Sayın Bakanım, yıllardır yapılmayan Kağızman Öğretmenevini nihayet siz bitirdiniz, onun için teşekkür ediyorum. Biliyorsunuz, hep eleştiriyorum, ben hemen hemen her gün sizi eleştiriyorum ama bu öğretmenevi bu yıl bitti; buna da teşekkür ediyorum.

Bir de Kars'ın Akyaka ilçesinde Esenyayla köyümüz vardır, orada okul yok. Valiliğimiz, Kars Valiliği size yazı yazmış 9'uncu ayın 2'sinde; bu okulun önümüzdeki yıl yapılması için teklifte bulunmuş ve siz de "Program için hazırlıklarımız devam ediyor." diye cevap verdiniz. Eğer bu köyümüze bu okulu kazandırabilirsek ben de mutlu olacağım, bunu sizden talep ediyorum.

Bir de Kağızman ilçemizin Toprakkale Mahallesi vardır, orada eskiden Avcı Mahmut İlköğretim Okulu vardı, sizi o okulu yıktınız.

Şimdi, o koca bir mahallede okul yok Sayın Bakanım, yıktığımızın yerine de bir şey yapmadınız henüz. Bu okulumuzun da bu bütçe döneminde ödenek ve kaynak ayırarak yapılmasını ve Kars'ın özellikle köy okullarının ihtiyaçlarının giderilmesi ile eksik olan okullarının tamamlanmasını sizden Kars Milletvekili olarak rica ediyorum, saygılar sunuyorum efendim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim Sayın Alp.

Sayın Talat Dinçer, buyurun.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, öncelikle, bugün görüşmekte olduğumuz Millî Eğitim bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Şimdi, burada eleştirilerimi bir bir sıralamaya başlayacağım. Öncelikle, bir köy çocuğu olarak da köy okullarının kapatılmasına son derece karşı olduğumu burada ifade etmek istiyorum. Öyle köylerimiz var ki hep taşınmalı eğitime tabi tutuldu ama eskiden bu yerleşim yerlerinde öğretmen varken o köyün gelişmesi, kültürü, her şeyinde öğretmen öncüydü ama bu öğretmenler gittikten sonra köylerde nüfus kalmadı, bütün köy nüfusları kente akmaya başladı. Taşınmalı eğitimi çıkardınız, taşınmalı eğitim maalesef çok faydalı olmuyor; çocuklar saatlerce yollarda gidiyor ve başka başka köylere gidiyor, bu da birçok olumsuzluğu da arkasından getiriyor. Bu sene ihaleler geç yapıldı, çocuklar zaten bir hafta, on gün okula hiç gitmedi. Tabii, bunun telafisiyle ilgili de nasıl bir çalışma yapıldı, onu da çok merak ediyorum.

Şimdi, diğer önemli bir konu, eğitim her Türk vatandaşının temel hakkı ama eğitim bugünlerde öyle bir hâle geldi ki ticarileşti. Yani şöyle: Ben Mersinliyim, Mersin'in her sokağında gezerken içim acıyor. Koca koca apartman daireleri kolej olmuş, önünde bahçesi bile yok, çocukların sosyalleşeceği bir alan bile yok. Tabii, devlet okullarında yeterince yer bulamayan bu çocuklar mecburen özel okullara yöneliyor, oraya gitmeye mecbur kılıyor. Özel okulların da fiyatları, maşallah, zaten hiç yüzde 150'lerden, 200'lerden, 300'lerden aşağı düşmüyor. Bu da velileri son derece sıkıntıya sokan bir konu.

Şimdi, diğer bir konu, Mersin'de 110 tane okulun "Depreme dayanıksız." denilerek yıkım kararı verildi, bunun 95 tanesi yıkıldı, 15 tanesi site takıldı, yapılamıyor; aşağı yukarı 40 okul yapılabildi, 70 okul yapılmadı. Buradaki bütün öğrenciler en yakın okullara nakledildi, okullardaki öğrenci kapasitesi çok yüksek, 60-70. Bir de biz bunların içinde -bizde Suriyeli sığınmacı çok- her sınıfa da 10-15 Suriyeli sığınmacı verildi. Bu da hem çocukların eğitim görmesini, eğitim hızını yavaşlatıyor hem de çocuklar burada yeteri kadar ciddi bir eğitim maalesef alamıyorlar Sayın Bakanım. Bu konuya biraz değinmek lazım, bu konunun üzerine eğilmek lazım. Buradaki öğrenciler gerçekten mahalle içerisindeki okullarda büyük sıkıntı çekiyor.

Sayın Bakanım, ayrıyeten, bu çocukların özellikle ders süresi kısaltıldı yani kırk dakikadan otuz dakikaya düşürüldü; e, bunun zaten on dakikası öğretmenin gelişyle, gidişyle alakalı. Burada ciddi eğitim eksikliği var, buna da dikkatinizi bir çekmek istiyorum.

Sayın Bakanım, şimdi geleceğim konu mesleki eğitim. Çıraklık eğitimi bitirdiniz Sayın Bakanım. Bakın, bizim eskiden çıraklık eğitim merkezlerimiz vardı, 5'inci sınıftan sonra okuma imkânı bulamayan çocuklar bu çıraklık eğitim merkezlerine giderdi, hem teorik hem pratik eğitimi beraber alırlardı ama şimdi öyle bir noktaya geldik ki sekiz yıllık temel eğitim çıktıktan sonra çırakların önü kesildi. 4+4+4'ün içerisinde çıraklık sistemine doğru dürüst bir yer yok yani net bir yer yok. Şimdi çıraklığa lise mezunu olma şartı falan getirildi, şimdiki gençler çıraklık eğitimine geliyor ama 25 yaşında, 30 yaşında; bir çocuğu eğitilmez. Bakın, bu böyle giderse biz yarınlarda emin olun ki bir elektrik prizi değiştirecek usta bulamayacağız; usta jenerasyonu bitiyor. Meslek liselerimize gelince, meslek liselerimiz bana göre son teknoloji meslek liselerinin açılması lazım, bunların da sanayinin içinde açılması lazım. Biz Mersin'de OSB'nin içerisinde yaptık bir tane, biliyorsunuz. Bakın, bu çok faydalı, bu modellerin geliştirilmesi lazım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Siz eleştiriyorsunuz bunları, bütün CHP'liler bunları eleştirdi.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Ben kendimce olanı söyleyeyim Sayın Bakanım.

CAVİT ARI (Antalya) - Kim eleştirdi?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - O MESEM'den bahsetmiyor ama.

CAVİT ARI (Antalya) - MESEM ayrı, söylediği ayrı.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Endüstri meslek liselerinden bahsediyor.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Ben sahadan, esnafın içinden gelen biri olarak konuşuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Dinçer, süreniz bitti, teşekkür ederiz. Amacına ulaştı.

Sayın Mustafa Adıgüzel, buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'nin eğitiminin dinî değil de millî olması gerektiğini 1925 yılında şöyle açıklamıştı: "Yeryüzünde 300 milyonu geçen Müslüman vardır. Bunlar ana, baba, hoca eğitimiyle terbiye ve ahlak almaktadırlar fakat acınarak söylüyorum, gerçek hadise şudur ki, bütün bu milyonlarca insan şunun veya bunun esaret zinciri altındadır. Aldıkları sadece manevî eğitim ve ahlak onlara bu esaret zincirlerini kırabilecek insanlık meziyetini vermemiştir, veremiyor çünkü eğitimlerin hedefi millî değildir." Atatürk aynı konuşmasına şöyle devam ediyor: "Millî eğitimle geliştirilmek ve yükseltilmek istenen genç dimağları bir taraftan gereğinden fazla soyut kavramlarla doldurmaktan dikkatle kaçınmak lazımdır." Getirdiğiniz bu Maarif Modeli'yle millî eğitimin sorunlarını ikiye indirdiniz, sizi tebrik ediyorum; iki sorundan biri millî değil, ikincisi de eğitim yok.

Şimdi, siz 61'inci Bakansınız. Hamdullah Suphi Tanrıöverler, Mustafa Necatiler, Hasan Ali Yüceller geçti buradan; öyle ya da böyle 60 Millî Eğitim Bakanının her birisi bir aydınlanma devrimi olan Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli kurumlarından biri olan, bu değişim dönüşümün, çağdaşlaşmanın bir ayağı olan millî eğitime bir tuğla koymuştur, muhakkak koymuştur ama siz Müsteşarlığınız ve arkasından gelen Bakanlığınızla âdeta bir karşı devrim sürecinin mimarı oldunuz ve geçen bütçede hepimizin gözü önünde, Meclisin ortasında kürsüden

“Ben bu vakıf, dernek ve cemaatlerle iş birliği yapacağım.” diyerek âdeta Türkiye Cumhuriyeti’ne meydan okudunuz. Yaptığınız uygulamalarla okullar âdeta cemaatlerin, vakıfların, derneklerin cirrit attığı mekânlar hâline geldi. Geçmişte bir 15 Temmuz süreci yaşadık, bir felaket yaşadık, bundan da ders çıkarmadınız. Önceden bir tane paralel yapı vardı, şimdi vakıflar, cemaatler, TEDES’ler, Diyanet İşleri Başkanlığı, kendi işinizi birçok kurumla paylaşan bir paralel yapıya çevirdiniz ve nihayet bu maarif modeliyle de bu işi taçlandırdınız. Diyorsunuz ki: “Bu süreçte biz şu kadar kişiyle görüştük, şu kadar kişiden fikir aldık.” Efendim, 3 bin akademisyen... Ya, bizi de burada dinliyorsunuz ama bakın, bizi sadece dinliyorsunuz, bizden hiçbir şey almıyorsunuz. Mesela, biz size diyoruz ki: “Bir öğün yemek verin.” Biz size diyoruz ki: “Mülakatı kaldırın.” Biz size diyoruz ki: “Atanmayan öğretmenleri atayın, öğretmensiz eğitim olmaz.” Ama dinliyorsunuz bunları? Dinlemiyorsunuz. Tabii ki 3 bin kişiyi de sadece muhtemelen dinlemişsinizdir. Mesela, bu arkadaşlar, akademisyenler size “Atatürk ve inkılaplarını koymayın.” mı dedi? “Cumhuriyetten bahsetmeyin.” mı dedi? “Çağdaş, bilimsel eğitim koymayın.” mı dedi? Çünkü bunları burada göremiyorsunuz. Tabii, bu kadar cemaati, vakfı, ne idiği belirsiz suçlara da bulaşma potansiyeli olan bu yapıları okula dolduruyorsunuz ama “Temizlik yok.” diyoruz, “Sağlık yok.” diyoruz, “Güvenlik yok.” diyoruz okullarda -bunları biraz sonra açacağım- ama kamu kurumları size destek olmaya çalışıyor, milyonlarca insanın oyuyla seçilmiş belediyeler bir kamu kurumu olarak size destek olmaya çalışıyor; cemaatleri okullara sokan, o yapıları okullara sokan sizler bu belediyelerimizi okullara sokmuyorsunuz. Mansur Yavaş Başkanımızın ifadesiyle 270 okuldan temizlikle ilgili destek talebi geliyor, bunun 113’ünü geri çeviriyorsunuz. İşte, sizin zaten niyetiniz, tarzınız, çalışma şekliniz bu.

Şimdi, bu mülakat konusu çok önemli. Seçim sandığı bir sözleşmedir seçmenle siyasi arasında. Seçimlerden sonra verilen sözlerin tutulmaması da siyasete ve siyasetçiye güveni maalesef sıfırlıyor. Özellikle de iktidara gelenler sandıktan önce verdiği sözü tutmadıkları zaman riyakârlıktan da öte, maalesef, bu seçmene karşı bir siyasi hırsızlık, bir siyasi dolandırıcılık olarak nitelendirilebilir çünkü verilen sözü tutmanızı lazım iktidara bu şekilde geldiğiniz için.

Sizin Müsteşarlığınız döneminde özel okullardaki öğretmenler için taban maaş uygulamasını sona erdirdiniz. Aynı işi yapan, belki de çok daha fazla sıkıntılı bir ortamda çalışan özel okul öğretmenlerinin asgari ücretle çalışmasının yolunu açtınız. Ben buradan soruyorum ve cevabınızı çok merak ediyorum: Buradaki işveren ve öğretmen ilişkisinde neden işverenden taraf oldunuz? Buradaki öğretmenlerin asgari ücret almasını... Eğitimle ilgili hangi gerçekle veya çalışma hayatıyla ilgili neydi sizi buna iten? Ha “Ben o zaman Müsteşardım, Bakan degıldim.” dersiniz, şimdi de Bakansınız, bunu neden düzeltmiyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Adıgüzel, teşekkür ederiz.

Sırada Sayın Sayın Nail Çiler var, buyurun.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, sevgili milletvekilleri; akşamın bu saatinde hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, artık herkes biliyor ki ezbere dayalı eğitim sistemi iflas etmiştir. Yeni dünya düzeninde veriden değer elde eden, üretime katkı sağlayan, sürdürülebilir olan, yapay zekâya uyumlu eğitim modellerine ihtiyaç vardır. Yeni nesil iş kolları hayatımıza giriyor; hibrit eğitim modeli, hibrit çalışma modeli hayatımıza girdi. Millî Eğitim Bakanlığı müfredatta buna ne kadar önem veriyor? Onu öğrenmek istiyorum. Müfredat hazırlanırken dönemin şartları irdeleniyor mu?

Ben sanayinin başkenti Kocaeli’den gelen bir milletvekilim. Kocaeli’de 2023-2024 eğitim öğretim yılında toplam 1.499 okulda 434.075 öğrenci eğitim aldı; bu öğrencilerin 163 bini batı yakasında yani benim olduğum bölgede, Gebze bölgesinde. Gebze, sanayinin başkenti, 10 tane organize sanayi bölgesi var, 4 tane teknoloji geliştirme bölgesi var, 10 tane liman var, 125 tane AR-GE merkezi var; 16 tane tasarım merkezine, TÜBİTAK MAM’a, TÜSSİDE’ye, TSE’ye, Gebze Teknik Üniversitesine ev sahipliği yapmakta. Ekonomide de ihracatta Türkiye’de İstanbul’dan sonra 2’nci sıradayız. 163 bin öğrencinin olduğu, 307 okulun var olduğu bir yerde biz nitelikli, nicelikli eleman bulamıyoruz yani bize ara eleman değil aranan eleman lazım. Bizim bölgede işsizlik yok, mesleksizlik var. 307 okulun içerisinde sadece - yüzde 10’u bile değil- 27 adet mesleki eğitim okulu var. Neden bu bölge pilot bölge seçilmez? Onu daha önce de sormuştum, tekrar ediyorum.

Aynı zamanda güzel mi güzel turizm kenti olan bir mahallemiz var, Eskişehir. Burada da bir okulumuz var, yıllardır kapalı. Neden bu okul hizmete açılmıyor? Sayın Bakanım, Eskişehir Mahallesi’nde denize nazır bulunan tarihî bir ilkokul binası yıllardır kapalı. Eskişehir’in geçmişine tanıklık eden bu okul atıl vaziyette, farelerin cirrit attığı bir yer oldu. Sakinler “Ya yıkın ya da yapın.” diyor. Biz de diyoruz ki “Bunu gelin, hep birlikte öğretmenevi olarak yapalım.” Madem öğretmenlere değer veriyorsak denize nazır bir öğretmen evimiz olsun istiyoruz.

Yapay zekâya uyumlu mesleki eğitim okulları modellerine geçmek lazım, teknolojik okullara önem vermek lazım ve Türkiye’deki gelişmiş kentlerde pilot eğitime geçilmesi gerekir diye düşünüyoruz.

Kocaeli’de bir de okula erişim sorunu var. Daha önceki Valimizin açıkladığı -basın arşivlerinde duruyor- 28 tane depremden dolayı yorgun ya da hasarlı okulumuz vardı, bugüne kadar herhangi bir şey yapılmadı. Ben de basından bunu öğrenemedim. Bununla ilgili bir cevabınız varsa öğrenmek isteriz.

Ayrıca, daha önce söylemiştim arkadaşlara, Darıca ilçemizdeki Piri Reis Mahallesi’nde bir okul yapılması gerekiyordu. Burası yani Piri Reis Mahallesi 13 binden fazla yerleşik nüfusa sahip. Yaklaşık üç yıl önce Piri Reis Mahallesi, 1042 ada, 1 parselde bulunan 5.164 metrekare arsada 1 kat bodrum olmak üzere toplam 5 katlı; toplamda 5 bin metrekarelik 24 derslikli ilkokul projesi vardı, inşaatına başlanmıştı fakat aradan geçen sürede ilgili inşaat tamamlanmamış, öğrenci ve velilerin mağduriyeti giderilmemişti. Ben soru önergesi vermiştim, bugün sizden cevap geldi, 2025’te yeniden ihaleye verilecek, inşaatına başlanacak. Bu konuda teşekkür ediyorum ama aslında geç kalınmış bir şey. Biz batıdayız. Demin Kars Milletvekili ne güzel söyledi, Sarıkamış’ın köyünde öğrenciler okula gitmek için gidiş gelişi az 75 kilometre yol

katediyor.

Bir de Gebze'de bir OSB'de Kocaeli Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile Gebze Ticaret Odasının paydaşları olmak üzere bir protokol imzalanmıştı, bu protokolde Sayın Bakanım, benim de imzam vardı. Protokol tarihini arz ediyorum: 28 Nisan 2021'de imzalandı. Organize sanayi bölgesinde 1829 ada, 24 parselde bir model okul yapılacaktı yani 28.687 metrekare hazinenin malı taşınmazın üzerinde 24 derslikli mesleki ve teknik Anadolu lisesi ve 2 atölye binası yapılacaktı. Okul bugüne kadar neden yapılmadı? Geçen sene de aynı şeyi sormuştum. Burada 4.559 metrekare bir yerimiz var, 200 milyon değerinde. Bu yeri kim kullanıyor? Onu bir cevaplırsanız sevinirim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Çiler, teşekkür ederim.

Sayın Ayşe Böhürler...

AYŞE BÖHÜRLER (Kayseri) - Sayın Bakanım, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle getirdiğiniz eğitim felsefesindeki yenileşme için teşekkür ediyorum. 21'inci yüzyılın ihtiyaçlarına cevap veren müfredat içeriğinde yaptığımız yeniliklerin, Türkiye'yi bu yüzyılda taşıyabilecek düşünce kapasitesini geliştirmenin bu ülkeye yapılabilecek en büyük hizmet olduğu inancındayım. Bilimsel gelişmelerin eğitimdeki yansımaları TEKNOFEST'lerde, teknoparklarda, AR-GE çalışmalarında, Türkiye'nin giderek artan patent oranlarına bakarak da görüyoruz.

Diğer taraftan, fiziksel koşullarda iyileşmeyi paylaştınız. AK PARTİ iktidarının ilk günlerinden itibaren batı ve doğu illeri, şehir ve kırsal, kadınlar ve erkekler arasında eğitime erişim eksikliğini gidermek, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için yaptığı çalışmaları özetlediniz. Ben sadece bir örnek vermek istiyorum. Diyarbakır'dan bu örneğim: Diyarbakır'da doksan dört yılda yapılmış 1.269 okul varken AK PARTİ iktidarı döneminde bu rakam 2 katına yani 2.500'lere çıkmıştır.

Eğitim bütçesinin ancak yüzde 10'u yatırıma ayrılabilir, keşke çok daha fazlası ayrılabilseydi. Böyle bir durumda devlete, millete destek olarak okul yaptıran hayırseverlerin önemini altını çizmek istiyorum. Kayseri de hayırseverlerimizin yarıştığı bir şehir, okul yaptıran tüm Kayserili hayırseverlerimize de teşekkür ediyorum.

Elbette sayı kadar içerik de önemli. "Eğitim, vicdanı hür nesiller öğretmekten uzaklaştı." diyor muhalefetteki arkadaşlar ancak gençler arasında yapılan araştırmalarda, Türkiye'nin bir değeri olarak Atatürk'ü görenlerin sayısının, oranının yükseldiğini de gösteriyor, bu iddialara zıt bir tablo ortaya koyuyor.

"Kelimeler ruha vurulan çekiç darbeleridir." diyordu Nurettin Topçu; kelimelerle hem dünya hem de iç dünyamız inşa olur. Ve hatta devam ediyor: "Maarif" denilen şeyin insanlara öğretmesi gereken ilk marifet, hayatı boyunca kelimeleri dikkate almasıdır. Hatıra ve hafızayı taşıyan kelimeler öğretilmeden gelecek inşa edilmez; kelimeler de okumadan öğrenilmez. Bu müfredatla Türkiye'nin özellikle PISA sonuçlarına da bakarak okumada çok daha iyi yere geleceğine inanıyorum.

Kelimelerden devam edeyim. 13'üncü yüzyılda Karamanlı Mehmet Farsça ve Arapça yazan aydınların çoğunlukta bulunduğu Konya'da şöyle diyor: "Bugünden sonra Divanda, dergâhta, bargâhta, Mecliste ve meydanda Türkçeden başka dil kullanılmayacaktır."

1876 tarihli ilk Anayasa'mızın içinde "Devletin lisanı resmîsi Türkçedir." diyor ve hatta devlette istihdam olunmak için Türkçe konuşmayı şart getiriyor. Yine, resmî dilin Türkçe olmasını Mustafa Kemal Atatürk'ün isteğiyle 1921 Anayasası'nda görüyoruz, "Devletin resmî lisanı Türkçedir." 1924 Anayasası'nda madde 2, 1961 Anayasası'nda madde 3, 1982 Anayasası'nda da değiştirilemeyecek hükümler arasında Türkçe geliyor.

Ulus devletlere geçerken, Fransız İhtilali'nden sonraki dönemin içinde, ulus devlet, modern devlet modeli içinde, etnik çeşitliliği bir ortak noktada buluşturmanın yolu ortak dil olmuş, Fransız Devrimi sonrası bütün modern devletlerde birleştirici bir unsur taşımış. Fransa örneğini verdi konuşmacı ama İlber Ortaylı'dan aktarmak istiyorum: " 'Fransa' demek, Fransızcadır." diyor; bu İngilizce olmuş, Fransızca olmuş, İspanyolca olmuş. Türkiye Cumhuriyeti için ise ortak dil Türkçedir. Ortak dil, ülkemizde konuşulan başka dillerin yasaklanması, yok sayılması, gelişiminin engellenmesi anlamına da gelmez. Nitekim, AK PARTİ iktidarının bu dillere yönelik şimdye kadar yaptığı pek çok örneği de saymak mümkün.

Yine, Fransa örneğini verdi biraz önce bir konuşmacı. Fransız Anayasası'na göre Fransızca 1992'den beri Fransa'nın resmî dilidir. Resmî Hükümet yayınlarında, eğitim sisteminde, yasal sözleşmelerde, reklamlarda, yabancı sözcüklerin Fransızcaya çevrilmesi zorunludur.

"Ana dil eğitimi" ile "ana dilde eğitim" birbirinden farklı şeyler. Ana dil eğitimiyle ilgili sorun yok ve bu Türkiye'de pek çok örneğiyle aşımış durumda; okullarda Kürtçe, Lazca ve başka pek çok dilin okunması, eğitim görülmesi söz konusu. Ama "ana dilde eğitim" dediğimiz zaman, tüm derslerin o dilde verilmesi anlamına geliyor ki bu 2 müfredat, 2 ayrı öğretmen grubu, eğitim materyali, okul, her şeyiyle 2 tane olması gerekiyor ve milleti ikiye bölen bir durum.

Ben sözlerime son verirken 13'üncü Yüzyıldaki Karamanlı Mehmet'e selam gönderiyorum.

Türkçenin bu eğitim sisteminde çok daha iyi öğrenilmesi ve öğretilmesi dileğiyle, 2024 yılının Türkçenin de gençlerimize daha zengin kelimelerle öğretildiği bir yıl olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Ali Karaoba, buyurun.

ALİ KARAOKA (Uşak) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakan ve değerli bürokratlar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, kurucu Önderimiz ve liderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün "Cumhurbaşkanı olmasaydım Millî Eğitim Bakanı olmak isterdim." dediği bir koltukta oturuyorsunuz. Ancak Sayın Bakan, bir buçuk yıldır yürüttüğünüz tüm faaliyetler, attığınız adımlar ve projeler göstermiştir ki o koltukta oturmayı hak etmiyorsunuz.

Arkadaşlar, bir kurum düşünün, ülkedeki en önemli sınavları yapsın, yüzlerce çalışanı olsun ve toplumda TÜİK'le birlikte vatandaşın en az güvendiği, en çok sorgulandığı kurum olsun; adı da ÖSYM olsun.

ÖSYM'nin yakın zamandaki maceralarına bakarsak, bu yıl yapılan LGS sınavında 1 soruyu iptal ederek yeniden puan hesaplaması yapıp yeniden ek tercihlerde ciddi haksızlıklara sebep olmuş ve kişiler mahkeme yoluna başvurmuştur.

KPSS'de geçen hafta 4 tane soru mahkeme kararıyla iptal oldu. ÖSYM'de böyle bir ortamda adil bir ölçme değerlendirmeyi nasıl yapacaksınız, bilemiyorum. Üstüne üstlük yapmayı beceremediğiniz sınavların ücretleri de inanılmaz pahalı; devletten 2 bin TL kredi alan bir üniversite son sınıf öğrencisi YDS, ALES, KPSS'ye girerse verdiğiniz kredi yetmiyor; ya, el insaf diyorum!

YÖK'e bakalım, üniversitelerimize bakalım. Bakın, Uşak Üniversitesindeki sorunlar, liyakatsiz atamalar, kadro kriterleri, öğrencilere yapılan haksızlıklar, haksız dekan atamalarını saymaya kalksak bütün konuşmayı alır. Yıllardır hak ettikleri kadroları bekleyen bilim insanlarımız -doçentlikleri ve profesörlükleri geldikleri hâlde- yeni atama kriterleri getirilerek aynı yerde saydırılmaktadır. Yine, Türkiye'de sadece 2 üniversite başarılı sporcularımızı mülakatla almamakta, bunlardan biri de Uşak Üniversitesidir. Mesela, bizim dünya ikincisi olan karate şampiyonu bir çocuğumuz var, mülakatla giremiyor ama Uşak'taki çocuklarımıza çok iyi örnek olabilir, bunun yeniden değerlendirmesini istiyoruz. Bizler milletin vekiliyiz, YÖK'ten randevu isteyenlere mutlaka randevu verilmesi gerekmektedir çünkü şehirlerimizin sorunlarını anlatmaya çalışıyoruz.

İkinci bir konu, TÜBİTAK Fen Lisesiyle ilgili büyük sorunlar var. İyi bir fikirle kurulmuş, sadece ilk bine giren çocuklar buraya alınıyor ama öğretmenlerin yeterliliği, yabancı dil puanları ya da belgeleri, kendi alanlarındaki başarıları, mezun oldukları yerleri, bunları biz birkaç defa sorduk ama bize bir geri dönüş yok. Böyle önemli okula torpilli öğretmen ve yönetici atarsanız yakında ilk bine giren çocuklar burayı tercih etmez.

Sonuç olarak, bakın, çocuklarımıza bir öğün yemek veremiyorsunuz, okullarımızı temizleyemiyorsunuz, sınavları tam anlamıyla yapmayı beceremiyorsunuz; liyakati unuttunuz, mülakatla gençlerimizin geleceğini çalyorsunuz, haksızlık yapıyorsunuz; öğrencilerimizin başarısını hiçbir konuda artıramıyorsunuz. Bakın, AYT matematikte 40 sorudan ortalama 5,5; AYT fen bilimlerinde, fizikte 14 sorudan 2,2; kimyada 13 sorudan 1,4; biyolojide 13 sorudan 2,3 ortalama yapılıyor. Bakın, 1 milyona yakın atanamayan, atamadığınız öğretmen adayımız var, yeni atanacakların da yeni getirdiğiniz kanunla diplomalarına göz dikiyorsunuz. Yabancı dil eğitimini hiç veremiyorsunuz.

Tarihteki en büyük taraflı sendikacılık sizin döneminizde; eğer EĞİTİM-BİR-SEN üyesiyseniz, dava bile açılrsa istediği okula tercih yaptırabiliyorsunuz, diğer sendikalarda olursa en ücra yerlere sürme maharetinde üstünüze yok. Çalışan öğretmenlerimizi ek iş yapmak zorunda bırakıyorsunuz; özlük haklarını geliştirmek, olanaklarını artırmayı hiç düşünmüyorsunuz. Öğretmenleri; başöğretmen, uzman öğretmen vesaire diye ayırarak öğretmenlerin arasında ayırım yapıyorsunuz. Okulları tamir edemiyorsunuz, deprem bölgesinde verdiğiniz hiçbir sözü tutmuyorsunuz.

Yani, emin olun, siz o koltukta niye oturuyorsunuz, ben anlamış değilim! Ara dönemde not versek muhalefet olarak, emin olun size sıfır veririz, yılın sonunda da sınıfı geçemezsiniz!

Bütçe desek, bu bütçede geçen yıla göre, TÜİK enflasyon oranlarına göre bir artırım bile yapılmadı. Bütçenin yüzde 80'i personel gideri, yüzde 20'siyle hangi birini yapacaksınız? "Mülakat kaldırılacak." diye seçim meydanlarında bas bas bağırдыңız, Cumhurbaşkanı söz verdi, bunların hiçbirini yapmadınız. Zaten sizin derdiniz; öğrenciler, öğretmenler, veliler, akademisyenler değil; laik, demokratik, Atatürkçü bir eğitim hiç değil; tek derdiniz var, Cumhurbaşkanına, cemaatlara şirin görünmek.

Herhangi bir Avrupa ülkesinde olsanız, emin olun, o koltukta oturamazsınız. Bizleri dinlememeye devam edin ama 31 Martta bu halk size bir cevap verdi ve söyledi. Şirin görülmeye çalışan hepimizle birlikte ilk seçimde emin olun sizi tarihe göndereceğiz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Mehmet Akalın, buyurun.

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli hazırun; Millî Eğitim Bakanlığı 2025 yılı merkezî bütçe görüşmelerinin ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Şimdi, burada bir eğitimci olarak nereden başlayayım, bilemiyorum. Millî Eğitim Bakanlığının eğitim anlayışı ve bütçesiyle ilgili doğru bir şeyler arıyorum, maalesef bunu bulmak çok zor. Çok söylenecek şey var ancak ben Hükümetinizin Millî Eğitim anlayışıyla bütçesini çok basit 7 başlıkta değerlendirmek istiyorum.

Birincisi, eğitime verdiğiniz önemle başlamak istiyorum. Bunu anlamak için Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî bütçedeki oranına bakmak lazım. Bakın, bu 2016'dan beri son sekiz yılda düzenli olarak azalmış, genel bütçedeki oranı şu anda 9,86; uluslararası standartlara göre bu oran yüzde 12. Muhakkak ki bir izahınız vardır Sayın Bakan.

İkincisi: Eğitim kalitesine verdiğiniz önem açısından değerlendirmek istiyorum. Toplam bütçede eğitim yatırımlarına ayrılan paya baktığımızda, merkezî bütçeye oranı 1,75'tir, gelişmiş ülkelere baktığımızda bu oran 2-3 katıdır; bunun da sebebini tabii ki size sormak isterim.

Üçüncüsü: Peki, eğitimde fırsat eşitliği açısından değerlendirdiğimizde, bunu nasıl anlayacağız? Bakın, son on bir yıl içinde özel okulların sayısındaki artış yüzde 143; özel okul sayısı 14 bine, öğrenci sayısı 1 milyon 600 bine ulaşmış. Sorum şu: Bu şartlar altında eğitimde fırsat eşitliğini nasıl sağlayacaksınız?

Dördüncüsü: Öğrenci başına harcamalarda OECD ülkeleri arasında neredeyse sonuncuyuz. "Neredeyse" diyorum çünkü Romanya ve Meksika'dan sonra sondan 3'üncüyüz. Bakın, ilköğretimde 4.038 dolar ve 35'inci sıradayız, OECD ortalaması 11.902 dolar, üçte 1'i; ortaöğretimde 4.305 dolar, 34'üncü sıradayız, OECD ortalaması 13.324 dolar, üçte 1'i; yükseköğretimde 10.657 dolar, OECD ortalaması

20.499 dolar yani yarısı. Bu sonuçlara bakıldığında, bütçeden ayrılan payın azlığına ve eğitime verdiğiniz önem hakkında başka kelam etmeye gerek yoktur.

Birkaç konuya daha değinmek istiyorum. Bunların başında köy okulları var, köy okulları da kanayan başka bir yaramız. Kapatılan köy okullarının kırsala, tarım üretimimize ve ekonomimize olan etkisi olduğunu düşünüyor musunuz? Bunun yanında, yine, taşımali eğitimde problemler de cabası. Bunun sonucunda köylerimiz maalesef, boşalıyor. Bu da tarım, hayvancılık üretimimizi ve ekonomimizi olumsuz etkiliyor. Sorum şu: Atama bekleyen öğretmenlerimizi de göz önüne aldığımızda kapanan köy okullarını açacak mısınız?

Bir de kısaca, atanamayan öğretmenler ve mülakat meselesine de değinmek istiyorum. Birçok değerli milletvekili bundan bahsetti ama valilik kaynaklarına göre 100 bin öğretmen açığı var, size göre 50 bin öğretmen açığı var. Atama bekleyen öğretmenlerimizin sayısı 360 bin civarı. Peki, atamak için neyi bekliyorsunuz? Bir de -muhakkak herkes yine sordu- söz verdiğiniz hâlde mülakat meselesinden neden vazgeçmiyorsunuz?

Son olarak, "Meslek lisesi, memleket meselesi." sözüne katılıyor musunuz? Evet, teknik eğitim fakülteleri kapatıldı, meslek lisesi öğretmenlerini ve usta öğreticileri nasıl yetiştiriyorsunuz? Sizce yüksek gerilimde ders verecek öğretmenin alacağı formasyon ile tarih dersi verecek öğretmenin formasyonu bir midir?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akalın, teşekkür ederim.

Sayın Fethi Açıkel, buyurun.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığımızın değerli bürokratları, saygıdeğer milletvekilleri, basınımızın değerli temsilcileri ve cumhuriyetimizin eğitim camiasının emektar mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu ay içerisinde kutlayacağımız 24 Kasım Öğretmenler Günü öncesinde şimdiden Atatürk cumhuriyetimizin özverili, fedakâr ve idealist tüm öğretmenlerinin gününü kutluyorum. Cumhuriyetimizin eğitim ideallerine bağlı tüm camia mensuplarını, tüm paydaşlarını sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içinde bulunduğumuz hafta aynı zamanda 10 Kasım Atatürk'ü Anma Haftası. Bu vesileyle, ülkemizin kurtuluşunun ve kuruluşunun mimarı Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, memleketimizin kardelenlerini, Çalıklı Feridelerini ve Türkan Saylanlarını yetiştiren fedakâr öğretmenlerimizi, cumhuriyetimizin ilk yıllarından itibaren kar kış, köy kasaba demeden, doğu batı demeden fedakârca görev yapan ve bugün ebediyete intikal eden eğitimcilerini ve eğitim şehitlerimizi ve maalesef, yanlış politikalar yüzünden, yanlış politikalarımız yüzünden intihara sürüklediğiniz öğretmenleri saygı ve şükranla, rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçe teklifinde çok sayıda yetersizlikler ve eksiklikler görüyoruz. Arzu ederdik ki bu bütçede yoksulluk sınırının altında maaş alan öğretmenlerin beklentileri, atanma vaadiyle seçimler öncesinde aldatılan ve "Mülakatlar kaldırılacak." denilmesine rağmen kendilerine verilen sözler tutulmayan öğretmenlerin beklentileri karşılanmış olsaydı. Arzu ederdik ki son derece düşük maaşla çalıştırılan ücretli öğretmenlerin dertlerine bir nebze dikkat kesilseydi. Arzu ederdik ki özellikle deprem illerimizde rehabilitasyon, psikolojik sorunların çözümü ve kaynaşma sorunu yaşayan öğrencilerimizin ve ailelerinin sorunlarını çözmekte faydalı olabilecek psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenlerinin istihdamıyla ilgili güzel haberler verilebilseydi. Arzu ederdik ki düşük maaş alan özel okul öğretmenlerinin hak kayıpları ve emeklerinin karşılığı teslim edilebilseydi.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; üniversitelerimiz maalesef, kan kaybediyor. Sadece kamu üniversitelerimiz değil, vakıf üniversitelerimizde de ciddi istihdam ve özlük hakları kayıpları söz konusu. AR-GE bütçelerinde ve üretim süreçlerinde makale başta olmak üzere sahtecilik almış başını gidiyor. Liyakatsiz atamalar, dekanlık ve rektörlük atamaları, hukuk fakültelerinin başına hukuk diploması olmayan dekanların atanması da dâhil olmak üzere, başta Boğaziçi Üniversitesi olmak üzere Türkiye'nin tüm elit okullarının içine düşürüldüğü durum ülkemizin çok büyük yılları kaybetmesine neden oluyor. Velhasılıkelam, değerli milletvekilleri, ülkemizin tüm okullarında, üniversitelerinde ama özellikle küçük çocuklarımızın devam ettiği okullarda fiziksel ve hijyenik imkânsızlıklara rağmen, yarı aç yarı tok eğitim alan öğrencilerimizin ve eğitim camiamızın beklentileri bu bütçeyle karşılanmıyor. Tüm bu sorunların takipçisi olduğumuzu belirtmek isterim.

Sayın Başkan değerli milletvekilleri; dünya büyük teknolojik, mesleki ve eğitimsel dönüşümler geçiriyor fakat Türkiye maalesef, klasik imalat sektörlerinde yaşadığı sorunları çözemediği gibi yeni teknolojiler için de gerekli adımları atamıyor. Sanayimiz dijitalleşmiyor; Suriyelileşiyor, Afganlaşıyor. Üçüncü dünya savaşı henüz çıkmadı ama üçüncü dünya savaşı çıkmış gibi okullarda açlık çeken çocuklar, hijyen sorunu yaşayan çocuklar, 3 çocuğunu eğitemeyen ailelerle karşı karşıyayız. Üçüncü dünya savaşı çıkmadı ama üçüncü dünya ülkeleri gibi eğitim camiamız merdiven altı cemaatlere ve tarikatlara teslim ediliyor.

Sayın Başkan, bugün yakışsız bir şekilde Cumhuriyet Halk Partisi Belediye Başkanlarımıza dönük olarak birtakım ithamlarda bulunuldu. Covid-19 krizinden bu yana fedakârca çalışan Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş başta olmak üzere bu ithamlara şu cevapları vermek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Biliyorsunuz...

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Sayın Başkan, bir yarım dakika...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Siz söyleyedin, ben söz vermek durumundayım.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş Başkanımıza tablet, internet ve çok sayıda okula destek veren

Başkanlarımıza yönelik yakışsız iddialar ifade edildi.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Açıkel, teşekkür ederim.

Sayın Usta, önce size, sonra Aşkın Türelî Bey'e söz vereceğim.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Bakınız, Hükümetin eksik bıraktığı eğitimle ilgili tüm zaafırlara rağmen, bu Belediye Başkanlarımız fedakârca çalışıyor, yurtlar açıyor, kreşler açıyor; çocuklara Halk Süt dağıtıyor, 900 bin çocuğa okul beslenme desteği veriyor, 100 bin çocuğa "Sen Oku Diye" desteği veriyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Açıkel, teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Erhan Usta...

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Kırtasiye desteğini, okul servisi desteğini, abonman desteğini, kantin desteğini, sınav desteğini belediye başkanlarımız öğrencilerimize sunuyor; bunu görmemiz, bunu inkâr etmememiz gerekiyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Açıkel, Erhan Bey sizi bekliyor, böyle bir usul yok.

Erhan Bey, buyurun.

Sürenizi tekrar başlattım, siz başlayın çünkü söz talebi sizin...

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Sayın Başkan, 2025 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini bu hâliyle kabul etmemiz mümkün değildir.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Böyle bir usul yok ama Sayın Açıkel, birçok kişinin hakkına gasbediyorsunuz.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) - Sizden bir tek istirhamımız var: Belediye başkanlarımıza engel olmayın, onlara gölge etmeyin.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçe görüşmelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

Şimdi, ben tabii -bu vakte kadar epey bir mesele konuşuldu- eğitim uzmanı da değilim zaten, eğitimin temel meselelerine falan girmeyeceğim ama konuya biraz daha iktisatçı gözüyle bakmak istiyorum. İktisatçı diyorum çünkü Sayın Cumhurbaşkanı "ekonomist" kelimesini kullandıktan sonra "Ben ekonomistim." dedikten sonra artık ben ekonomistim demiyorum aynı pozisyonda, aynı statüde olmamak için. Dolayısıyla iktisatçı gözüyle meselesi şey yapacağız.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Olamazsın zaten.

ERHAN USTA (Samsun) - Hemen hopladınız değil mi? Orhancığım, idare et, yarın göreceksin hazine ve maliye bütçesinde; millî eğitim alanımız değil nihayetinde.

Bu arkadaşların huyu beni konuşturmama yönünde oluyor.

Şimdi, eğitim istihdam planlaması eksikliği Sayın Bakanım, tabii, bu konuyu biliyorsunuz. Biz bu konuyu planlamadayken de çok çalıştık. Hani iktisatçı gözüyle bakacağız filan dedik ya, hakikaten ülkemizin büyümesini çok ciddi anlamda sınırlandırıyor bu. Yani bu planlama yapılmadığı zaman... İşte geniş tanımlı olarak şu anda 10 milyon 271 bin işsiz var, çok genç işsizimiz var. Çocuk mezun oluyor, üniversite mezunu, diploma var fakat beceri zayıf. Dolayısıyla, bir yandan bakıyorsunuz, sanayici "Ben eleman arıyorum, eleman bulamıyorum." diyor, iş arayanlar var, iş bulamıyorlar. Tabii, işsiz gencimizin fazla olması bir yandan da ücret seviyesini aşağı çekiyor. Dolayısıyla, ücret de bir gelir unsuru olduğuna göre düşük ücret bir defa zaten düşük büyüme, düşük refah demek. Dolayısıyla, bu meselenin çözülmesi lazım artık. Yani herkesin de üniversite mezunu filan da olması gerekmiyor. Zaten bu her ile bir üniversite kampanyası veya o seferberlik çok yanlış bir şeydi ama bunlara biraz daha yapısal olarak bakmak lazım. Hani geçmişte böyle dedik, şimdi buradan makas değişikliği nasıl olur falan diye meseleyi düşünmemek gerekir diye düşünüyorum. Burayı çok iyi yapmadığımız sürece hep sıkıntı çekeceğiz. Bir yandan, işte, arz-talep dengesi oluşmayacak, ücret düşecek, düşük ücret seviyesinde de insan istihdam etmeye çalışacağız. Bugün asgari ücret açlık sınırının altında zaten, biliyorsunuz, 3.400, 3.500 lira altında, yıl sonuna kadar 4 bin lirayı geçecek. Dolayısıyla, bu meselenin bir boyutu bu.

İkincisi, büyümeyle... Tabii siz hep şununla övünüyorsunuz, bu bir yere kadar haklı, bu sadece sizde değil sağlıkta da böyle, adliyede de böyle. "Ya şu kadar bina yaptık, şu kadar inşaat yaptık." Yani eğitimin inşaatından, sağlığın inşaatından, adaletin inşaatından ibaret gibi görüldüğü aslında bir dönem yaşadık. Bakıyorsunuz, tabii, Türkiye'de derslik sayısı epeyce arttı, efendim, derslik başına düşen öğrenci sayısında iyileşme var, bunların hepsi oldu fakat eğitimin kalitesinde ne kadar bir düzelme oldu diye baktığımızda... Bugün aslında başka bir konuyu çalışıyordum ama PISA 2022 Türkiye Raporu'nun bir kısmına baktım, bayağı büyük bir rapor, güzel de bir rapor. Şimdi, oradan da baktığımız zaman, aslında şu andaki durum için, evet, bir gelişme var ama hâlâ tatminkâr değil, tatminkâr olmadığı gibi hâlâ çok düşük. OECD ülkeleri için bakmak uygun olur çünkü işte 81 ülkeye çıkmış, OECD'den olmayan ülkeler de var. Ben onlarla mukayese, hele geçmişle mukayese ettiğimizde bunun bizi çok doğru bir yere götüreceğini düşünmüyorum.

Şimdi, matematikte bakıyorsunuz, Sayın Bakan, 37 OECD ülkesi içerisinde 32'nci sıradayız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hangi yılda?

ERHAN USTA (Samsun) - 2022.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - O zaman 81 ülke içerisinde.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır efendim, siz beni dinlemiyorsunuz, 81'e bakmıyorum diyorum; ben OECD sıralamasına bakıyorum

diyorum. Raporunuzdan söylüyorum bunu. Rapor ikisini de yapıyor zaten, siz belli ki raporu incelememişsiniz. Raporda OECD sıralaması da var, 81 ülke sıralaması da var. 81 ülkede 39'uncu sıradayız, işte, o yüzden bakmıyorum. Ya Filistin var, şimdi ben Filistin'in üzerine çıksam ne çıkmasam ne(!) Filistin'i küçümsediğimiz için değil ama Filistin'de insanlar yaşayamıyor ki eğitim görsün. Yani öyle bir şey olabilir mi(!) Bunun gibi başka ülkeler de var. Dolayısıyla, burada doğru mukayese OECD ülkeleri içerisinde, bizim de sınıfımız onlar yani gitmeye çalıştığımız yerin de en azından bir kısım OECD ülkeleri olması gerekir diye değerlendiriyorum. Şimdi, 37'de 32'yiz yani Meksika, Şili filan olmasa zaten en sonda olacağız, Allah'tan onlar var, onlar bizi kurtarıyor.

Şimdi, yine matematikte bakıyorsunuz OECD ortalamasının altında performans göstermişiz ancak değişkenlik olarak yani hani bir ivme var yukarıya doğru, bu OECD ortalamasının üzerinde; bu da normal çünkü aramızda çok ciddi bir puan farkı var. Zaten tavana gelmiş, Singapur daha nereye gidecek yani o değişmiyor ama biz küçük küçük adımlar atıyoruz ama o adımlar yeterli değil. Yani 37'de 32'yiz. Daha da tuhaf bir şey var. Şimdi, şuna baktım mesela, bu analiz de pek yapılmıyor: Yani 32'yiz ya, 1'inciyle aramızda, 1'inciyle 32'nci arasında 122 puan fark var; bizden 32 altta olanla yani 64'üncüyle aramızda 70 puan fark var. Yani üsttekilerle aynı sıralamayı yaptığımız zaman puan farkı daha yüksek, daha açık.

Şimdi, aynı şeye fen üzerinde baktığımızda da 37 ülkede 29'uncuyuz. En üstle puan farkımız yani 29 üstümüzdekiyle puan farkımız 85, 29 altımızdakiyle puan farkımız 67. Yani yukarıyla puan farkımız daha açık, aynı sıralamayı esas aldığımızda. Okuma becerilerinde de yine 37'de 30'uz. Puan farkı da yukarıyla 87, aşağıyla 64. Dolayısıyla, aşağıya daha yakınız. Elbette bir gelişme var ama şu anda unutmayın ki yirmi iki yıllık bir iktidardan bahsediyoruz. Yani bir yıllık, iki yıllık iktidar olsanız ya eğitimin kalitesini niye artırmadınız, PISA sonuçları niye böyle düşük kardeşim filan... Bu, kısa sürede olacak bir şey değil ama yirmi iki yıllık bir iktidara biz şunu sorarız: Arkadaş, siz bizi OECD'nin en altlarında olmaktan niye kurtarmadınız? Bu sorunun cevabını da sizden bekliyorum Sayın Bakanım, niye kurtarmadınız bizi OECD en altlarında olmaktan? 1-2 basamak kurtardınız ama bunun yeterli olmadığını siz de takdir ediyorsunuz.

Şimdi, OECD'nin çalışmaları var. OECD diyor ki: Fiziki koşullar ile büyüme arasında çok fazla bir ilişki yok ama eğitimin kalitesi ile büyüme, kalkınma arasında ilişki buluyor panel veriyle yapılan çalışmalarda, OECD ülkeleri içerisinde yapılan çalışmalarda. Orada da bizde, işte, PISA sonuçlarımızda eğitimin kalitesinde skorumuz belli olduğu için o yüzden Türkiye'nin büyümesi de, bu anlamda baktığımızda toplam faktör verimliliği üzerinden büyümemiz de maalesef çok kısıtlı olmak durumunda kalıyor.

Şimdi, bu taşınmalı eğitim meselesi hakikaten sıkıntılı bir meseleydi. Bundan şimdi bir miktar vazgeçmeye çalışıyorsunuz. "Köy okulları açılacak." dediniz, geçen yıl herhâlde bir program başlatıldı. Hemen onu da bir soru olarak sorayım aklımdayken: Bugüne kadar kaç köy okulu açıldı, açıldı mı, ne yaptınız, o iş nasıl oldu? Tabii, köylerin boşalmasının getirdiği ciddi sorunlar oldu. Yine, iktisatçı gözüyle baktığımızda çocuklar taşınmalı eğitimle gitmesin diye ailesi de onunla birlikte ilçeye, şehre taşındı; köyler boşaldı, köylerde çalışacak insan bulamıyoruz. Dolayısıyla, tarımın millî gelir içerisindeki payında da zaten ciddi bir düşüş var.

Bu öğretmen maaşı meselesi, yine, kamu maliyesi açısından baktığımızda önemlidir. Yani bizim Türkiye'nin en parlak zihinlerinin, zekâlarının bu ülkede öğretmen olması lazım, öğretmen olmayı talep etmesi lazım. Bu, bir, atanmasıyla, iş bulunmasıyla alakalı; iki, ücretiyle alakalı. Yani "ücret" dediğimiz mesele -daha önce bunları konuştuk- yani işte toplumdaki saygınlığı da beraberinde getiriyor. Yani limon satan bir öğretmeni öğrencisi öyle gördüğünde o öğretmenin saygınlığıyla ilgili de problem oluşuyor. Dolayısıyla, bu ücret meselesinde biz sizin tarafınızdayız Sayın Bakan. Sizin karşınızda Hazine ve Maliye olacaktır ama hakikaten bunu yapmak da sizin ısrarlı, kararlı, tutumunuzla olur; başka türlü olmaz, bunu yapmanız lazım, bunun peşinde sizin koşmanız lazım.

Devlet okullarında veliler ile okul arasındaki alışveriş, müşteri ilişkisi hâlâ devam ediyor. İşte "Şunun için para ver, bunun için para ver." Şimdi, harcamalarınıza bakıyoruz, diyorsunuz ki konuşma metninizde: "Kamu harcamalarının içerisinde eğitimin payı bizde 10,7; OECD'de 10, OECD'yle uyumlu." Uyumlu değil Sayın Bakan, OECD yaş ortalamasına bakın, öğrencilerin toplam nüfus içerisindeki paylarına bakın, bizim çok daha yüksek olması lazım, uyumluluk ancak öyle olur. İki rakamın birbiriyle benzer olması uyumlu olduğu anlamına gelmez. Çok fazla öğrencimiz var, genç nüfusumuz var. Bu genç nüfusa rağmen OECD ortalaması kadar kamu harcamalarından eğitime pay ayırıyoruz, bu düşük. Mesela sağlık harcamalarında da OECD ortalamasından düşük olmamız lazım. Niye? Nüfusumuz genç yani öbür nüfus yaşlanmış, nasıl onun sağlık giderinin daha fazla, orada sağlık harcamasının daha fazla olmasını beklersek bizde de eğitim harcamalarının fazla olmasını beklemek lazım ama düşük. Dolayısıyla, öğrenci başına harcamalar da -arkadaşlar da söyledi, benim notlarımda da var- son derece düşük. Eğitim bütçesinin daha da yüksek olması lazım. Eğitim bütçesinin yüksekliğiyle hep övünüyor. Tabii, sadece yüksek para vermek yetmez -kendimle çelişmiyorum, başka yerde bu eleştirileri getiriyorum ben çünkü- paranın yüksek olması, fazla para vermek bir şey değil; o fazla parayla da iyi çıktı elde etmek lazım. Tabii, bunu kaliteye yansıtmak gerekir.

Şimdi, iki küçük ve kısa konu var, onları dile getireceğim izninizle. Bir tanesi şu: Geçen bir heyet beni ziyaret etti. Bu 20 bin sözleşmeli öğretmen meselesi. Temmuz ayında bunların sınavları oldu, henüz açıklanmamış. Sorun şu: Şimdi, mülakat zaten başlı başına yanlış bir şey de, iller arasında ve illerdeki komisyonlar arasında ciddi farklılıklar var Sayın Bakan. Bakın oturdum, dünya kadar dökümü -şu kadar klasör- tek inceledim neredeyse, açığa düşmeyeyim diye. Nasıl farklılıklar? Mesela bir komisyon, bir il KPSS puanı ne ise aynısını vermiş. Mesela İzmir, Diyarbakır ne yapmış; KPSS puanının hep 9 puan, 10 puan üzerinde vermiş. Diyelim ki, orada giren herkese aynı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, ilave bir dakika veriyorum, toparlayın.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - İlave değil, ilk bir dakika, zaten yarım dakika da baştan gitti Başkanım.

Şimdi, komisyonlar arasında, iller arasında ve il içerisindeki komisyonlar arasındaki küçük farklar bile... Şeylere baktım ya, 0,1'le bir öğrenci içeride kalabiliyor, dışarıda kalabiliyor. Buna bakmak lazım. Bence bu mülakatı iptal etmek lazım Sayın Bakanım. Emin olun, ben bakın şunu demiyorum yani orada hile yaptınız veya birilerini kayırdınız, kendi adınızı filan demiyorum; komisyonlar, iller arasındaki

komisyonların puanlama anlayışındaki farklılıktan dolayı ciddi bir mağduriyet var. Yani kimisi tamamen bütün öğrencilere o ilde KPSS'si neyse onu vermiş, öbürü 8-10 puan üstünde vermiş. E, şimdi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Öyle değil.

ERHAN USTA (Samsun) - Var. Peki neyse onu da şey... Artık sürem bitiyor.

Bir de şu müfettiş meselesi var. Bu eğitim müfettişleri ziyaret etti beni. Bunlar daha çok işte taşradaki müfettişleriniz. Makam tazminatları yok bunların. Baktım 657'ye, makam tazminatı olmayan tek müfettişler bunlar. Yazıktır, günahtır. Yani bunların makam tazminatı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, hemen bitiriyorum...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, teşekkür ediyorum. Herkese aynısını yaptım.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam o zaman, peki. Teşekkür ederim Başkanım, sizi zorlamayacağım.

Yani bu eğitim müfettişlerinin makam tazminatı meselesini halletmek lazım. Belki Bakanlıktaki kadar 3000 verilirse de hiç olmazsa 2000'lik bir makam tazminatı verilmesinin ben çok doğru olacağını düşünüyorum.

Bütçenizin tekrar hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, size de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sağ olun.

Sayın Arpacı, buyurun.

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri ve kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok kıymetli bir Bakanlığın bütçesini görüşmek üzere burada toplandık. Çok söylenecek söz, çok değinilecek konu var. O nedenle almak istediğim cevapları sorarak başlamak istiyorum. Umarım hepsine verecek cevabınız vardır Sayın Bakan. Bir, "maarif modeli" adı altında getirilen yeni müfredatın gelecek nesiller üzerindeki olumsuz etkileri üzerine neler düşünüyorsunuz? Bu model Bakanlığınız döneminde getirilen kaçınıcı müfredat değişikliğidir? Millî Eğitim Bakanlığının yirmi iki yıllık iktidarınızda sürekli yeni modellerle deneme tahtasına çevirdiniz, bu sefer yine hangi denemeleri yapmayı planlıyorsunuz?

İmam-hatip okullarına Bakanlık bütçesinden önemli bir pay veriyorsunuz, hatta "imam-hatip fen lisesi" adı altında dünyada görülmemiş bir lise türü yarattınız. Peki, bu okulların üniversiteye girişteki başarı oranı nedir? İmam-hatip ortaokullarının LGS'lerdeki başarısı nedir? Okullarımızda hijyen ve temizlik konusunda büyük sorunlar yaşanıyor. Çocukların ellerini silmek için peçete, yıkamak için sabun, tuvalet kâğıdı gibi temel malzemeler bulunmuyor. Yardımcı hizmetler konusunda yeterli atama yapılmıyor. Eğer okulların temizlik ihtiyacı karşılanamıyorsa neden bu yetkiyi belediyelere devretmeyi düşünmüyorsunuz? Tabii, bütçesiyle beraber.

Öğrencilerimize öğle yemeği sağlanacağı vaadinde bulundunuz. Bu vadin son durumu nedir? Öğrencilerimiz okullarda aç kalıyor. Bu yetkiyi belediyelere devretmeyi ve çocuklarımıza yemek temin edilmesini sağlamayı düşünür müsünüz?

Millî Eğitim camiasında öğretmenlerin şiddete uğraması durumunda nasıl anayasal tedbirler aldınız? Öğretmenlerimizi öğrenciler ve velilerden gelebilecek şiddete karşı korumak adına nasıl önlemler uyguluyorsunuz?

Anaokullarının zorunlu eğitim kapsamına alınacağı açıklanmıştı. Anaokulu öğrenci sayısı ve mevcut anaokulu kapasitesi bu yaş grubundaki nüfusa oranla ne durumdadır? Proje kapsamında beklenen sonuçlara ulaşılmadı mı? Çocuklarımızın ilkökul öncesi eğitim almaması sorunu ne zaman çözülecek?

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk cumhuriyeti kimsesizlerin kimsesi olarak kurdu; bütün çocuklarımızı, gençlerimizi eğitimde eşit haklarla donattı, yetiştirdi. Oysa bugün eğitim devriktidarınızda çöküşün eşiğinde. Bakın, Eğitim Reformu Girişimi'nin raporuna göre 2023-24 Eğitim Öğretim Yılı'nda 612.814 çocuğumuz eğitim dışında kaldı, bu sayı bir önceki yıla göre yüzde 38,4 arttı.

Eğitimden uzaklaşırken her çocuk aslında bu ülkenin geleceğinden çalınmış bir umuttur. 15-17 yaş grubundaki yüz binlerce genç yani ülkemizin yarısı şu an okullarda değil, belki sokakta, belki de tarikat yurtlarında, belki de çocuk işçi olarak sömürülüyor ve siz burada bu tablo karşısında susuyorsunuz Sayın Bakan.

Gelir uçurumu eğitimde derinleşti. Zenginler çocuklarını özel okullarda en iyi imkânlarla okutabilirken, dar gelirli ailelerin çocukları eğitimden dışlanıyor. En düşük gelirli aileler toplumun eğitim harcamalarının yalnızca yüzde 1,5'ünü karşılayabiliyorlar. Türkiye kendi çocuklarını eğitemeyen bir konuma getirildi. Bu sizin eserinizdir ve sizin vebalinizdir.

Öğretmen açığı dersiniz çözülmesi gereken dev bir kriz olarak karşımızda. Türkiye'de şu anda 91.484 öğretmen açığı var ve bu sayıyı her yıl yenileri ekleniyor. Siz bu açığı kapatmak bir yana, eğitime dair her sorun gibi bunu da görmezden geliyorsunuz. Öğretmen eksik, okullar yetersiz, eğitim kalitesi düşmüş ama Bakanlığınızın çok da umurunda değil gibi gözüküyor.

Biz size inat cumhuriyetin kimsesizlerin kimsesi olma ilkesinden bir adım dahi sapmadan bu ülkenin her bir çocuğuna eşit, nitelikli, erişilebilir eğitim hakkını sağlamak için kararlıyız; sizin yıkıma sürüklediğiniz eğitim sistemini ayağa kaldırmak, çocuklarımızı bu karanlıktan çekip almak da bizim boynumuzun borcudur diyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın Türelî...

Değerli arkadaşlar, Sayın Türelî'den sonra soru kısmına geçeceğim, on beş dakika soru, sonra Sayın Bakana ve Sayın YÖK Başkanına cevap için süre vereceğim. Akabinde Allah nasip ederse oylamaya geçeceğiz yani bugün epey şey yaptık.

Sayın Türelî, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlarımız ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün çok önemli bir bakanlığı görüşüyoruz. Konusu itibarıyla millî eğitim ve bütün bunları bünyesinde bulunduran değişik kademeleriyle bir bakanlığı konuşuyoruz. Sayın Bakan, Türkiye'nin en büyük zenginliklerinden biri genç ve dinamik bir nüfusa sahip olması, bu Türkiye açısından önemli bir avantaj. Tabii, bu nüfusa yeterli ve kaliteli bir eğitim verebildiğiniz zaman bu bir avantaj hâline dönüşüyor; öyle yapmadığınız zaman, bunu sağlamadığınız zaman ne yazık ki bu avantaj aslında bir dezavantaja dönüşüyor. Emek, kalkınmanın en önemli unsurlarından birisi, eğitim en önemli unsurlarından birisi. Burada, tabii, şimdi, geçmiş dönemlerde büyüme modellerinde de emek vardır, sermaye vardır ama eğitim yani beşerî sermaye de artık büyüme modellerine dâhil ediliyor ve ne kadar kaliteli bir eğitim verebiliyorsanız emeğinize, bu da aslında ekonominin büyümesi açısından ve verimliliğin artması açısından çok önemli bir gösterge. Eğitim-istihdam piyasası ilişkisi önemli. O da aslında eğitimin hem kendi içinde genel eğitim ve mesleki eğitim açısından nasıl bölündüğü konusunda büyük önem arz ediyor. Bir de aynı zamanda bu eğittiğimiz gençlerimizin, çocuklarımızın sonrasında da istihdam piyasasında nasıl iş bulacakları ve yer bulacakları açısından önemli.

Türkiye-OECD karşılaştırması... Bu uluslararası karşılaştırmaları yapıyoruz. Bunlar önemli karşılaştırmalar çünkü sadece bizim bir yerden bir yere gitmemiz yıllar itibarıyla, işte iki yıl önce buradaydı, şimdi buraya geldik... Özellikle de nicelik açısından tabii bu tip kıyaslamalar yapılıyor. Bu yetmiyor, bir bakmamız lazım bir karşılaştırmalı olarak, biz bir yere gidiyoruz ama dünya da bir yere gidiyor, bunu görmek lazım. Burada baktığım zaman benim OECD'nin bu son Bir Bakışta Eğitim Raporu'nda da gördüğüm şu: Ortalama eğitim süresi açısından OECD'nin gerisindeyiz. Okul öncesi eğitimde ve ilkökul eğitiminde OECD'nin gerisindeyiz. Ortaöğretimde biraz yakınıyoruz, hemen hemen aynı, biraz altında kalıyoruz ve sonrasında istihdam piyasasına girişte de gene OECD'nin gerisindeyiz. Bu hem orada okuyan çocuklarımız için hem bunun maliyetini üstlenen aileler için hem de aynı zamanda onlara o eğitimi veren öğretmenlerimiz açısından geçerli. Örneğin, OECD'de öğretmenler arası ücret makası yani en kıdemli öğretmen ile yeni işe başlayan bir öğretmen arasında yüzde 60-65 civarında bir maaş farkı varken bizde sadece yüzde 9. Yani aslında yukarıya doğru bir gidişin, zaman içinde kıdeme dayalı bir artışın olması gerekirken olmuyor. Zaten, biliyorsunuz, emekli de olmak istemiyorlar çünkü emekli olduğunda da maaşlar ciddi anlamda düşüyor.

Kamu eğitim sistemi çok önemlidir, özellikle bu ülkede fırsat eşitliği, eğitimdeki fırsat eşitliği çok önemli olmuştur. Bu ülkenin içinde yetenekli, zeki, çalışkan çocuklarımız, gençlerimiz azimleriyle, bu yetenekleriyle en tepelere kadar çıkmıştır. Bunu çok iyi biliyoruz ama ne yazık ki son dönemlerde, özellikle AKP'li yıllarda kamu eğitim sisteminde ciddi bir çöküş var. Bakın, şimdi, en son hem millî gelir içinden ayrılan kaynaklar azalıyor ki nüfusun devamlı arttığını düşündüğümüz zaman... Fiziki altyapıda yetersizlik, dershaneler, dersliklerin sorunu ve en son bakın, temizlik ve beslenme sorunu gündeme geldi. Bunlar ciddi problemler, bunların aşılması gerekiyor. İki rakam vereyim: Mesela, kamu eğitim yatırımlarının kamu yatırımları içindeki payı 2002'de yüzde 12,3'müş, 2023'te yüzde 10,4'e gerilemiş. Kamu eğitim yatırımlarının millî gelir içindeki payı binde 5,9'muş, binde 3,8'e düşmüş. Hem düşmüş hem zaten çok düşük rakamlar bunlar çünkü eğitime özel olarak bir kaynak aktarılması gerekiyor. Biraz önce de söylediğim gibi, eğitim lokomotif bir sektör; büyüme hızını arttıracak, ülke içindeki bütün dengeleri düzeltecek bir yapı, sektör. Hani böyle kamuda düştü ama toplam açısından da bir baktım, acaba kamudaki düşüş özel kesim tarafından telafi ediliyor mu? Toplam eğitim yatırımlarının toplam yatırımlar içindeki payı da 2002'de yüzde 4'müş, 2023'te yüzde 3,1'e düşmüş yani eğitimin yatırımlar içindeki payı azalıyor.

Buradan Millî Eğitim bütçesine gelip birkaç şey söylemek isterim. Millî Eğitim bütçesinin de millî gelir içindeki payı 2002'de yüzde 2,13'müş, 2023'te 2,17; neredeyse yerinde saymış. Biliyorsunuz, bugün sabah itibarıyla başlarken Bakanlık bütçesine, bu beslenme konusunu, çocuklarımıza okulda bir öğün ücretsiz beslenme yardımı yapılması konusunu konuştuk. Bakın, Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığının 1 trilyon 450 milyar liralık bir bütçesi var. Bunun içinde bunu toplasanız yaklaşık olarak -yani aldığımız fiyata göre değişir ama 70'ler civarında bir lira üzerinden hesap yapsak- 190 milyar liralık bir para tutar bu. Bu, sadece yüzde 11,6 Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi içinde. Bunu yapma zorunluluğumuz var, buna mecburuz yani bugün okula giden her 3 çocuğumuzun biri aç gidiyor okula. Yani böyle bir şeye nasıl izin verebiliriz? Her 5 çocuğumuzun biri bütün gün okul boyunca hiçbir şey yemeden orada o eğitimine devam ediyor.

Öğretmen atamaları; bu da önemli bir konu çünkü sonuç itibarıyla işin bir tarafta fiziki altyapı boyutu var; bir taraftan, tabii, onları eğitecek öğretmenlerimiz var. Atanamayan öğretmenlerin sayısı 1 milyonu aştı ve hâlâ devam ediyor, yakında 1,5 milyona çıkacak yani bu sorunu nasıl çözeceğiz? Şu anda da yaklaşık -tabii, sendikaların da yaptığı birtakım hesaplamalar var- 90 bin ila 100 bin arasında bir öğretmen ihtiyacı olduğu konuşuluyor norm kadro açığı açısından. Yani bunu, bu atamaları bir an önce yapmak gerekiyor. 20 bin öğretmen ataması yetmez yani bugün insanların eğitim gördüğü alanda çalışmasından, çalışmak istemesinden daha doğal ne olabilir? Ben değişik yerlerde insanlarla karşılaşıyorum; öğretmenlik okumuş, öğretmenlik yapmak isteyen gençlerimizle karşılaşıyorum; örneğin, gidiyorum, bir süpermarkete bakıyorum, kasiyer "Ben öğretmenim ama atamamız olmadığı için buralarda çalışıyoruz." diyor. Her yerde inanın böyle, siz de biliyorsunuz bunları; bu sorunların çözülmesi gerekiyor.

Bevin göçü konusu en önemli konulardan biri Türkiye açısından. Yıllardan beri özellikle yurt dışında eğitim gören, lisans eğitimine ya da yüksek lisans eğitimine giden gençlerin hemen hiçbiri gelmiyor. Hatta onunla ilgili bir soru önergem de vardı benim.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Geliyor, geliyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Gelmiyor. Şimdi de olay değişti, şimdi artık yurt dışına... Millî Eğitim Bakanlığı bursuyla giden çocuklardan geri dönen çok az.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hiç de değil.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Öyle, aynen, rakamlar var elimizde.

Ama şimdi iş değişti, şimdi de Türkiye'de eğitim gören, hatta bir süre Türkiye'de çalışmaya başlayan gençlerimiz gidiyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi imkân çok, daha çok dönüyorlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yurt dışına gidiyorlar, Hollanda'ya gidiyor; bakın, bütün yazılımcılar son dönemde Hollanda'ya gidiyor, Almanya'ya gidiyor, Amerika'ya gidiyor; Türkiye beyinleri kaybediyor. Bugün cumhuriyetin en önemli projelerinden biri, en çok önem verdiği işlerden biri eğitimidir. Eğitimde o dönemde, ki fakir cumhuriyet, sonuç itibarıyla insan gücünü kaybetmiş, sermayesi...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sayıları istiyoruz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Var, bana gelen yazılı soru önergesini veririm. Bunları ekliyorsunuz herhâlde. Sayın Yegin, sen böyle yapmazdın, böyle yapma.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Önemli bir konu, sayıları istiyoruz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tabii, veririz onları.

Yani bu önemlidir, o parlak çocuklar, alanında yetenekli çocuklar tespit edilmiş, yurt dışına hepsi gönderilmiş ve hepsi tekrar Türkiye'ye gelip bu ülkenin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Yani bugün biz beyin göçünü durdurmak, hatta tersine beyin göçüyle hem o gençlerimizin gelmesi hem de dünyanın her yerinde bu alanda çalışacak insanların bu ülkeye de gelebilmesi için gerekli maddi, fiziki altyapıyı ve maddi imkânları sağlamak zorundayız. Türkiye ancak bu şekilde dünyayla rekabet edebilir. İnsan gücüne dayalı bir gelişme var. Yapay zekâ var, yapay zekânın da gittikçe hayatın daha çok alanında yer aldığını görüyoruz ama bir taraftan da şunu açık ve net olarak görüyoruz: İnsan unsuru önemli; o yapay zekâyı yaratan, o teknoloji de sıçramayı yapanlar da insanlar. Bu anlamda eğitimin önemi çok fazla.

Ezcümle olarak söyleyeyim, eğitime ayrılan kaynakların yetersiz olduğunu görüyoruz; eğitim alanında çok fazla sorun var, bu sorunların çözülmediğini ve bunların birikerek âdeta bir kar topu misali daha büyük sorunlara yol açtığını görüyoruz. Bu sorunların bir an önce çözülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, böylece milletvekillerinin söz taleplerini karşıladık. Artık bize daha bir şey olmaz yani bayağı bayağı bir milletvekilimiz konuştu, görüşlerini dile getirdiler, şimdi de ekran yemyeşil. Geçenki şeyi hatırlarsanız toplantıda, on beş dakika süremiz var; hani bir dakika var, uzatmaya girmeyelim lütfen. Soruyu sorup hemen keselim ki diğer arkadaşlarımızın da sorularını karşılayalım, herkesin sormak istediği sorular kayıtlara geçsin, Sayın Bakana sorulsun, Sayın Bakan da cevap versin.

Önce Komisyon üyelerinden, sonra komisyon üyesi olmayan milletvekilleriyle devam edeceğiz.

Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, tabii ki AK PARTİ iktidarlarında resmî kurumlarda Kürtçe konuşmak yasaktı, Kürtçe isim vermek yasaktı, Kürtçe şarkı söylemek yasaktı; AK PARTİ'yle beraber bunlar sağlandığı gibi, Kürtçe eğitim kursları da serbest bırakıldı. Şimdi, Türkiye'de kaç tane Kürtçe eğitim kursu veren yer var? Kaç tane öğrencisi var?

Hemen ikinci soruyu soruyorum: Okullarımızda tuvalet kâğıdı, sabun, temizlik malzemesi gibi giderler için bütçeden pay ayrılıyor mu? Ayrılıyorsa ne kadar ediyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Bakanım, birkaç sene önce uygulamaya başlanan bu ara tatil, bir haftalık ara tatiller devam edecek mi yoksa onda eski uygulamaya bir dönüş söz konusu olacak mı? Onu sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Teşekkür ederim.

Hem YÖK Başkanımıza hem Sayın Bakana sormak istiyorum, gündüz gündeme getirdim. İnönü Üniversitesinin Mediko Sosyal Tesislerinin toplam maliyeti 981 milyon gözüküyor; yüzde 20 verilirse iş yapılabileceği söyleniyor; 196 milyon, 200 milyon. Fen Edebiyat Fakültesi, İdari Bilimler Fakültesi, Eğitim Fakültesi konusunda Malatya İnönü Üniversitesine destek verecek misiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay? Yok.

Sayın Ocaklı...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, sabah geldiniz, bize bir caka sattınız “Belediyeleriniz konser paralarını kessin de verelim.” diye ama bugün İstanbul ve Ankara Belediyelerinden size tokat gibi bir cevap geldi. Sizin dört yılda yaptığımız 80 etkinlik için 32 milyon 933 bin dolar ödenmiş ama CHP belediyeleri 426 etkinlik için 30 milyon 130 bin dolar ödemiş. Yine, İstanbul için de dört yılda 437 milyon 600 bin dolar sizin zamanınızda ödenmiş; beş yılda biz 295 milyon 600 bin dolar ödemişiz; fark 142 milyon dolar. 851 milyon da ayrıca Ankapark’ta bıraktığımız enkaz hariç. Bunlar için şimdi ne diyeceksiniz? Parayı kim getirsin, AKP belediyeleri mi biz mi getirelim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kırkpınar...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Evet, Sayın Başkan, tabii, bu meslek liseleriyle ilgili, mesleki eğitimle ilgili epey konuşuldu bugün. Ben ilim İzmir’le ilgili verileri aldım bugün, gerçekten çok umut verici. Önceden yüzde 22’ymiş meslek liseleri, 9’uncu sınıflarda başvuru yüzde 22’ye yüzde 78 ama bu yıl baktığımızda, 9’uncu sınıflarda yüzde 52’ye 48 olmuş. Ben oradaki hem Sayın Valimizi hem de Millî Eğitim camiasını tebrik ediyorum.

Ayrıca, hem organize sanayi bölgelerinde hem de ihtisaslaşmış organize bölgelerinde ve serbest bölgelerde nitelikli meslek liseleri kolejleri açıldı Türkiye’de; bunların çok iyi çıktıkları, önemli çıktıkları var. Bunların Türkiye’deki sayılarını soruyorum. Bir de bu organizeler kurulurken bunların böyle bir lise açma mecburiyetleri var mı, eğer yoksa bunun getirilmesiyle ilgili bir girişiminiz olacak mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Sayyigit...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Kurmanci ve Zazaki başta olmak üzere seçmeli dil derslerini 2024-2025 eğitim öğretim döneminde seçen öğrenci sayısı nedir? Bunun illere göre dağılımı nedir? Türkçe dışında dağıtılan materyal sayısı nedir? Ataması yapılmayan ve yapılan Kürtçe öğretmen sayısı ne kadardır? Kaç Kürtçe öğretmenin atanması planlanmaktadır? Tasarruf tedbirleri kapsamında halk eğitim merkezlerinde kapatılan Kürtçe kursu sayısı kaçtır? Bu kurslarda Kürtçe eğitim alan öğrenci bulunmakta mıydı? Kürtçe eğitim veren öğretici sayısı kaçtır? Öğrencilerin devamsızlığına ilişkin en son veri 2020’de açıklanmış, bu veriler güncel olarak neden paylaşılmamakta? 2020-2024 yıllarına ait öğrenci devamsızlığına ilişkin son veriler nedir? Bu devamsızlıkların cinsiyet dağılımı nasıldır?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Diyarbakır’da Elâzığ depreminde hasar gören ve yeniden yapılması planlanan Alıpınar İmam Hatip Ortaokulu, Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi, Nüket ve Coşkun Akyol İlkokulu, Çelebi Eser Ortaokulu ve Yunus Emre İlkokulunun dört yıldır kapalı olmasının nedeni nedir? Bu okulların açılması için ne tür çalışmalar yapılmaktadır? Millî Eğitim Bakanlığının ikili eğitim yapan okullarda ders saatlerinin otuz dakikaya düşürülmesi kararı Diyarbakır’da sadece Sur ilçesinin bazı okullarında uygulanmaktadır. Bu nedenle sabahçı öğrenciler çok erken saatte okula gitmek, öğleden sonra eğitim gören öğrenciler ise karanlıkta okuldan çıkmak zorunda kalmaktadır. Diğer ilçelerde bu uygulamanın başlatılamamasının gerekçesi nedir? Millî Eğitim Bakanlığı 2024 bütçesinden hangi dernek ve vakıflara bağış yapmıştır? Hangi kuruma ne kadar bağış yapılmıştır?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) - Teşekkür ederim.

Bir yanlış değerlendirmeyi düzeltmek istiyorum. Konuşmalarda öğretmen maaşlarının 2002 ve 2024 karşılaştırmalarında çeyrek altınla kıyaslamalar oldu. 2002’de çeyrek altın 17 dolar, 2024’te çeyrek altın 140 dolar; dolar bazında 8,5 kat artmış. Doğru kıyaslama dövizle dir çünkü dünya olağanüstü bir süreçten geçti. 2002’de öğretmen maaşı en düşük 390 dolar ile 485 dolar arasında, 2024’te öğretmen maaşı en düşük 1.488 ila 1.788 dolar arasında. Yeter mi? Yetmez ama 2002’ye göre 4 kat arttığını görmekteyiz. Sayın Bakanım, OECD ülkeleriyle kıyasladığımızda durumumuz nedir?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Gülsoy...

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, 6 Şubat depreminde zarar gören Osmaniye’deki okullarımızın onarımları tamamlandı. Yıkılan okullarımızla alakalı da şu anda inşaatlar devam ediyor, yatırıma alınanlar var, ihalesi yapılanlar var. Osmaniye’ye göstermiş olduğunuz ilgiden ve alakadan dolayı teşekkür ediyorum şahsınıza ve ekibinize. Yükseköğretim Kurumu Başkanımıza soruyorum: Osmaniye Korkut Ata Üniversitemize Tıp Fakültesi talebimiz vardı; konu ne aşamadır, bilgi verir misiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Bakan, Antalya Kepez ilçesinde 16 bine yakın nüfusuyla Karşıyaka Mahallesi’nin ilkokula ihtiyacı var, yaklaşık bin çocuk başka mahallelere gitmekte. Geçen yıl da bu konuyu gündeme getirmiştik. Karşıyaka Mahallesi’ne ne zaman okul yapılacak? Yine, Kepez ilçesi Yavuz Selim Mahallesi’nde okul yeri var ancak okul yok, mahalle halkı acilen buraya bir okul beklemekte. Yine “riskli bina” diyerek Göçerler İlköğretim okulu dört yıl önce “Hemen yapılacak.” diye yıkılmıştı, aradan geçen dört yıl sonrasında hâlâ ortada okul yok. Bu mahalleler sizden acilen okul beklemekte. Yine, Sayın Bakan Korkuteli ilçesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Türkiye’de üniversite eğitimini tamamlamadan üniversiteden ayrılan öğrenci sayısı giderek artıyor; 2015’te 98 bin, 2022’de 390 bin oldu. 2024 yılında yükseköğretim kurumlarında kaç öğrenci okulu bırakmıştır, öğrencilerin cinsiyet dağılımı nedir? Tıp fakültesinde azami süre nedeniyle üniversiteyi bırakmak zorunda kalacak öğrenci sayısı kaçtır? Bu konuda bir çalışmanız olacak mı? 6 Şubat 2023 depremi sonrasında çevre illerde eğitime devam eden öğrenci sayısı, deprem nedeniyle eğitimini bırakmak zorunda kalan öğrenci sayısı kaçtır ve bu öğrencilerin cinsiyet dağılımları nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kurt...

RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Bakanım, öncelikle, seçim bölgem, memleketim Adıyaman’da eğitim kurumlarının ayağa kaldırılması ve evlatlarımızın eğitim kurumlarına kavuşması, Adıyaman Öğretmenevinin tamamlanması için verdikleri desteklerden dolayı şahsınıza ve bürokrat arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Adıyaman Üniversitesinin ayağa kaldırılması ve gerek yerleşim yeri ve gerekse de öğretim üyesi eksiklerinin tamamlanması için YÖK Başkanlığımız tarafından ne gibi destekler planlanmaktadır? Yine, ülkemizin en önemli sorunu olan mesleki eğitim kurumlarına büyük bir ihtiyaç duyuluyor. Özellikle, sanayi ve hizmetler sektöründe ara eleman sorununun çözümü için mesleki eğitimle ilgili ne gibi çalışmalar yapılıyor? En fazla bilişim, yazılım alanında ihtiyaç olduğu gözlemleniyor. Eğitimlerin teşvik edilmesi için hangi çalışmalar yapılıyor?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aksu...

ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, bir hususu ifade ederek tashih etmek ihtiyacıyla söz talebinde bulundum. Bazı muhalefet sözcüsü arkadaşlarımız “İslami ideoloji” ifadesini kullanarak eğitimle ilgili eleştiriler dile getirdiler. “İslami ideoloji” ifadesi bir kere yanlış bir ifade, ideoloji insan ürünüdür, İslam vahiy dinidir ve aslında bu söylemin arkasında var olan şey, “Dini değerlerimizin ve medeniyet değerlerimizin gençlerimize verilmesini istemiyoruz.” anlamına gelen bir yaklaşımı barındırmaktadır ve tasvip edilebilecek bir husus değildir kanaatimce.

Sayın Bakanım, bir hususu da soru olarak yönelterek sözümü tamamlayacağım. Özellikle, ara eleman ihtiyacıyla ilgili olarak meslek yüksekokullarının kontenjanlarının da tam olarak dolmadığını değerlendirdiğimizde, YÖK’le iş birliği içerisinde mesleki eğitimi daha alt düzeylere yani lise ve ortaokul düzeyine indirme noktasında bir değerlendirme yapılabilir mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldızlı...

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Sayın Bakan, bundan iki, üç ay önce Kocaeli’ne geldiniz, Kocaeli’de Gölcük’teki bir açılışa bu hanımefendiyle bir poz verdiniz. Bu hanımefendi kim, tanıyor musunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tanımıyorum.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Tanımıyorsunuz...

Sayın Bakan, ben söyleyeyim: Tuğba Sarıcan Yıldız, iki yıl önce Kocaeli’ye geliyor 2023’te, Güçlü Kadınlar Derneğini kuruyor, GiZ Araştırma Danışmanlık Firmasını kuruyor, MESEM projesi kapsamında 1 milyon 958 bin lira devletten derneğe parayı alıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sonradan öğrendim ben ama bilmiyorum.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Sayın Bakanım, bakan yardımcılara durumu iletmıştim. Bu para geri alındı mı? Bu paranın durumu nedir?

Bir de Kocaeli’de hayalet öğrenci var Sayın Bakanım, biliyor musunuz? Diyeceksiniz ki: Hayalet öğrenci nasıl oluyor? Öğrenciler okula gitmiyor ama yoklama da varlar, sınava girmiyorlar ama geçer not alıyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Adıgüzel...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Bakan, Ordu Ünye ilçesi Sofutepesi Mahallesi’nde 17 öğrenci taşınmalı eğitim görürken servisleri iptal oldu. Bunun gibi Türkiye’de yüzlerce örnek var. Bu uygulamadan vazgeçmeyi düşünüyor musunuz? 5 çocuktan biri derin yoksulluk yaşıyor, çocuk yoksulluğunda dünyada Kosta Rika’dan sonra 2’nci sıradayız. Bilimsel olarak kanıtlanmış boy kısalığı ve gelişme geriliği başladı. Sosyal eşitsizlik daha çocukluk çağında bir sosyal yaraya dönüşüyor. Öğrencilere günde en az bir öğün yemek ve temiz içme suyu vermeyi düşünüyor musunuz? Yapılan anketlerde laikliğin ve Atatürkçülüğün yükselmesinin nedeni sizin bu yöndeki çalışmalarınız değil, rejim karşıtı faaliyetlere karşı toplumun bir koruma refleksi olarak yükseliyor. Bu faaliyetlere, vakıf, cemaat ilişkilerine bir son vermeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca Demir...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bu bütçe görüşmelerine gelmeden önce kadın veliler, kadın öğretmenler ve meslek lisesi öğrencileriyle size ne soru sormak isteyeceklerine dair çeşitli toplantılar yaptık; 30 ortaklaşa soru var, bunu size iletmek istiyorum. Onun dışında, bir soru da: Gaziantep merkezde 18 okul yıkıldı, yenisi daha yapılmadı, öğrenciler diğer okullara dağıtıldı. Şehitkâmil Mete Uygun İlkokulunda 8 sınıfta 800 öğrenci var; böyle onlarca okul var Gaziantep’te. Antep Vekiliniz Derya Bakbak burada “Şahane işler yaptık.” diye

sizin adınıza konuştu. Bakbak o yanlış rakamları sizden mi aldı? Ben size bu konuda defalarca soru sordum, soru önergesi verdim, ona verdiğiniz rakamları niye bize vermiyorsunuz eğer o rakamları siz verdiyseniz; yok, siz vermediyseniz bu yanlış rakamların kaynağı nedir, merak ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Sunat...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, cari transferlere kafam takıldı yine. 2024'te 27 milyar 973 milyonluk bir bütçe; bunun 21 milyar 290 milyonu kullanılmış ve 4 milyar 133 milyonu -Maarif Vakfı dâhil- kâr amacı gütmeyen kuruluşlara aktarılmış ancak geriye kalan 17 milyar 100 milyon TL gibi bir bütçe kimlere, hangi amaçla aktarılmıştır sorusuna cevap verilemiyor. Bu kaynakların içinde burs ve karşılıksız ödemeler varsa kimlere yapılmıştır? Bu ödemeler hangi vakıf ve derneklerle bağlantılı kişilere yapılmıştır? Geriye kalan 6 milyar 683 milyon lira bütçe hangi amaçla kullanılacaktır? 2025 için de bunu cevaplamanızı istiyorum.

Yine bir sorun var. Biliyorsunuz, sizin il millî eğitim müdürleri, muavinleri, ilçe millî eğitim müdürleri, şube müdürleri, müfettişler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Sunat, teşekkür ediyorum.

Sayın Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - YÖK Başkanı mahpus öğrencileri mahrum ederek ne kadar vebale girdiğinin farkında mı?

Ücretli öğretmenler ne zaman kadrolu olacak?

KHK'yle ihraç edilen öğretmenlerin ve çalışma izni iptal edilmiş öğretmenlerin sorunu ne zaman bitecek?

Mülakat suçu ve günahı ne zaman bitecek?

Kocaeli MESEM yolsuzluğunun diğer faileri ne zaman cezalandırılacak ve kamu zararı ne zaman ve nasıl giderilecek Sayın Bakan?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Çorabatır...

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Sayın Bakan, meslek liselerinin karşılaştığı sorunlardan dolayı iş dünyası ihtiyaçlara tam anlamıyla cevap vermiyor. Öğrencilerin ve öğretmenlerin ne yazık ki motivasyon eksikliği var. Eğitim kalitesinin yeterli olmamasından dolayı meslek liselerinde verilen eğitim, sektörlerin hızlı gelişimine ayak uydurmakta zorlanıyor. Meslek liselerinin müfredatı iş gücü piyasasının ihtiyaçlarıyla örtüşmüyor. Müfredatı güncellemeyi düşünüyor musunuz?

Meslek liselerinde laboratuvar, atölye, donanım, ekipman eksikliği, altyapı sorunları mevcuttur. Bu durumda öğrencilerin uygulama eğitim alma süreci zorlaşıyor. Ekipman için, meslek liseleri için ne kadar bütçe ayırdınız? Meslek liselerinde alanında uzman öğretmenlerin sayısı sınırlı. İş dünyasıyla bağlantılı olarak pratik bilgiye sahip öğretmenlerin yetersizliği eğitim kalitesini olumsuz etkilemekte. Nasıl çözeceksiniz?

Turizm meslek liselerindeki müdürlerin branşları nedir?

Meslek liseleri Türkiye'de üniversiteye geçişte dezavantajlı olarak görünüyor. Üniversite için herhangi bir uygulama yapacak mısınız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Süre doldu değerli arkadaşlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Aliye Hanım var

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Birkaç sorumuz var ama kısa kısa, otuz saniye...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 4 sayın milletvekili kaldı, onun için dedim soruları soralım diye, ondan sonra her gün bizden gidiyor, her gün bizden gidiyor. Dün akşam da bizden gitti.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yarın telafi ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hiç telafi ettiğinizi görmedim vallahi!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Cömertsin Başkanım, dört dakika yeter.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Cömertsin... Bir de siz telafi edin.

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) - Başkanım, soru sormak için sabahdan beri bekliyor arkadaşlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Halledeceğiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hep "Halledeceğiz." hep hayal, hep vaat...

Sayın Arpacı...

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, doçentlik kriterlerine sözlü mülakat geleceği iddia edilmektedir, bu iddialar doğru mudur?

Doktorasını bitiren ve doçentlik, profesörlük unvanını almasına rağmen kadro bekleyenlerin sayısı nedir?

Akademisyenlerin maaşları kendilerini hem geçindirmek hem de bilimsel olarak geliştirebilmeleri için yeterli değildir; bu konuda bir iyileştirme yapılması düşünülmekte midir?

YÖK tarafından meslek yüksekokullarına doktor öğretim üyesi kadrosu verilmiyor. Bu konuda en azından hâlihazırda orada çalışıp doktorasını bitirmiş olan akademisyenler göz önüne alınarak haklarının verilmesi düşünülmekte midir? Bu durumda olan kaç akademisyen vardır?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın İrmez...

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Bakan, okuldan herhangi bir sebeple ayrılmak zorunda kalan üniversite öğrencilerinin eğitimlerine devam etmelerinin sağlanması için öğrenci affına ilişkin bir planlamanız bulunmakta mıdır?

Kuzey ve doğu Suriye’de MEB bünyesinde açılan okul sayısı kaçtır? MEB’in bu bölgede eğitime ayırdığı bütçe ne kadardır? Söz konusu bölgede Kürtçe müfredattan çıkarılmış mıdır?

Şırnak merkezde 2016 yılında yıkımı gerçekleştirilen İsmet Paşa Ortaokulunun akıbeti ne oldu? Şırnak’ta yeni atamalarla 1.600 öğretmen ataması yapılacaktır, oysaki Şırnak’ta öğretmen açığı 3.250 olarak görülmektedir. Bu açığı nasıl kapatmayı düşünüyorsunuz?

Silopi Ziristin köyünde 130’dan fazla öğrenci olmasına rağmen köyde okul bulunmamaktadır. Bu köyde okul yapmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ersever...

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığı yirmi yılı aşkın süredir Çankaya Belediyesiyle iş birliği içerisinde sürdürdüğü halk eğitim kurslarını bu yıl tasarruf tedbirleri gerekçesiyle açmadı. Çankaya Belediyesi usta öğrenci istihdam edip kurs açarak bu programları sürdürüyor. Ayrıca, kursa gidemeyen, özel ders alamayan çocuklara Çankaya Belediyesi kurs veriyor. Yüz yüze 2 bin öğrenci, dijital akademiye 5 bin öğrenci. Her gün okullara 2.500 öğrenciye öğle yemeği, ayrıca 2.500 üniversite öğrencisine de akşam yemeği veriyor. Acaba Bakanlık bu konuda ne düşünüyor? Bunları yapamaz mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Bakanım, bu yaz saati-kış saati uygulaması oldukça tartışma konusu oldu. “Öğrenciler karanlıkta okula gitmek zorunda kalıyorlar.” diye şikâyetler oldu. Bildiğim kadarıyla siz valiliklere bir genelge gönderdiğiniz uygun görmeleri hâlinde eğitimin başlama saatlerini değiştirecekleriyle ilgili. Bununla ilgili illerimizden talep geldi mi, değişen oldu mu veya bu değişme taleplerine karşı sizin engelleyici bir tavrınız, tutumunuz var mı? Niye bu konuda hep size geliyor bu şikâyet diye sormak istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, böylece, bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın YÖK Başkanına beş dakika süre vereceğim, sonrasında Sayın Bakana otuz dakika süre vereceğim, akabinde de önerge işlemleri ve oylamaya geçeceğiz.

Hocam, buyurun.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Plan ve Bütçe Komisyonunun çok Kıymetli Başkanı, Değerli Bakan, çok kıymetli Meclis üyeleri; hepinizi saygıyla selamlarım.

40 civarında hesap ettiğimiz soru var, tamamına tabii cevap vermek mümkün değil ama akabinde yazılı olarak da sayın vekillerimize sordukları bütün soruları yazılı olarak cevap verebileceğim.

Ben çok hızlı bir şekilde, müsaadenizle, seçtiğim sorulardan bir kısmına hemen cevap vermek istiyorum.

Vakıf yükseköğretim kurumlarında eğitim ücreti konusu bahis oldu. Bildiğiniz üzere, 2547’nin ek 9’uncu maddesi öğrencilerden alınacak ücretlerin Mütevelli Heyeti tarafından belirlenmesini karara bağlar. Biz, tabii, son yıllarda enflasyon, hayat pahalılığı gibi sair iktisadi sebepler sebebiyle, öğrenim ücretlerinde farklılaşmaların yaşanması sebebiyle gelen şikâyetler dikkate alınarak bu sene içerisinde tüm vakıf yükseköğretim kurumlarına Yürütme Kurulu kararımızı gönderdik ve bu konuda enflasyon oranını da dikkate almak suretiyle öğrenim ücretlerinin güncellenmesi konusunda hareket etmelerini tavsiye ettik. Aynı zamanda, Yükseköğretim Kurulu olarak bir kanun değişikliği teklifi hazırlıyoruz. Eğer sayın vekillerimiz ve Meclis uygun bulursa, takdir ederse bu konudaki görüşlerimizi mevzuata da yerleştirmeyi arzu ediyoruz.

Rektör ve dekan seçimiyle alakalı bir soru oldu. Anayasa’nın 130’uncu maddesi rektörün seçilmesi ve atanmasını Cumhurbaşkanı kararına bağlar; dekanların seçimini ise Yükseköğretim Kuruluna bırakır. Yükseköğretim Kurulu hem vakıf hem devlet üniversitelerinden üçer aday arasından gizli oylamayla dekanlık seçimini gerçekleştirir. Bu hem Anayasa hem de kanunla zapt edilmiş bir husustur; bunu ifade etmek isterim.

Önemli bir soru, üst üste geldiği için ifade etmek istiyorum. 2022 yılında Meclisimizin, çok kıymetli vekil arkadaşlarımızın da oylarıyla, takdirleriyle af, biliyorsunuz, yürürlüğe girdi. Af sonrasında bilhassa tıp fakültesi öğrencileriyle ilgili olmak üzere bazı talepler gündeme gelmiş idi. Ben bunu daha önce Sağlık Komisyonunda da izah ettim ama burada da ifade etmem lazım. 5/7/2023 tarihinde Yükseköğretim Yürütme Kurulu tarafından alınan kararlar gerek ön lisans gerek lisans düzeyinde bütün programlara dâhil olmak üzere, başvuran arkadaşlarımızın başvurularının kabul edilmesi suretiyle, sınavlara girmek suretiyle, başarılı olduğu takdirde eğitimlerinin tamamlanması konusunu bütün üniversitelerimize bildirdik. Vekil arkadaşlarımızdan gelen tekil vakaları da teker teker inceleyerek bütün

üniversitelerle paylaştığımızı bilmenizi isterim. Kararımızı ve üniversitelere gönderdiğimiz yazılı metni derseniz ayrıca sizlerle paylaşabiliriz. Bu noktada varsa bireysel vakalar -daha önce de ifade ettim- Yükseköğretim Kuruluna lütfen gönderin, biz bunun takibini sizlerle yapalım.

Çok kıymetli vekil arkadaşlarım, önemli bir soru, üniversiteyi bırakanlarla alakalı. Burada da zannediyorum yanlış bir takip var, onu da müsaadenizle ifade edeyim. 2013-2014 öğretim yılında 5,5 milyon öğrenci, 2021-2022 öğretim yılında 8,3 milyona yaklaşan öğrenci sayımız var, 2022-2023'te ise toplam öğrenci sayısında dikkat çekici bir düşüş yaşanıyor. Bu düşüşün nedeni 17 Nisan 2020 tarih ve ilgili kanunun 6'ncı maddesinde yapılan düzenlemede yer alan "Açık öğretim sisteminde üst üste dört dönem katkı payı ve öğrenim ücreti ödemeyenlerin ilgili programla ilişkisi kesilir." hükmü gereğince 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı güz döneminde açık öğretim sistemindeki milyonu geçen öğrencilerin kayıtlarının silinmesiyle ortaya çıkmıştır; bunu bilhassa ifade etmek isterim. 2023 yılında iradi olarak üniversiteyi bırakan öğrenci sayısı 160 bin kadardır. Bunu toplam öğrenciye oranladığımız zaman yüzde 2,3 gibi bir oran ortaya çıkar ki bu oran...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hocam, teşekkür ediyoruz.

Geri kalanına yazılı cevap gönderirseniz...

Sayın Bakanım, buyurun.

Otuz dakika lütfen...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; ben de önce teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Sabahtan beri yürüten tartışmalar içerisinde, gerçekten, hani benim yoğun not aldığım ve anladığım kadarıyla kendimizi ifade etmekte zorlandığımız -zannediyorum Selim Bey de söylemişti- bazı hususlar var. Ben daha önce de söyledim, milletvekili arkadaşlarımız -hangi partiden olursa olsun- bu konuları detaylı olarak ne zaman konuşmak isterlerse kapımız açık, kendimizi ifade etmek adına veyahut da sorulara vereceğimiz yazılı cevaplardan tatmin olmayan bütün arkadaşlara kapım açık; gelsinler, detaylı olarak konuşalım, değerlendirelim.

Bugün de burada çok yoğun bir soru trafiği oldu, eleştiri trafiği oldu. Hepsine cevap vermek kuşkusuz mümkün değil, bir kısmına biz de yazılı cevap vereceğiz. Dediğim gibi, oradan da tatmin olmayan arkadaşlara da sözlü olarak geldiklerinde ifade ederim.

Şimdi, belki o an konuşmaların heyecanıyla veyahut cep telefonları üzerinden yaptıkları canlı yayınlarda kendilerini kaptırdıkları büyük duygusal ortam içerisinde farkında olmamış olabilir milletvekili arkadaşlarımız ama burada şahsıma yönelik eleştirel düşünceler bir tarafa, kullanılan bazı kavramları ben buraya not ettim: "Kepazelik." "İkiyüzlülük." "Sefalet." "Otoriter rejim." "Emir talimatla hareket eden Bakan." Şimdi, bu ifadeler kullanıldığı zaman siz belki o an heyecanla fark etmiyorsunuz ama bizler de burada bu tür ifadelerden etkileniyoruz ve doğal olarak tepki koymuş olabiliriz. O yüzden bizim de orantısız bir cevap verdiğimiz arkadaşımız varsa ben onlardan şimdiden özür diliyorum ama bu ifadeler normal ifadeler değil.

Kaldı ki Sayın Özçağdaş, burada değil herhâlde...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Buradayım, buradayım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, şimdi, konuşurken bir kavramı yanlış kullandı. Ben de çok iyi niyetle kendisine "Suat Bey, 'özel eğitim' değil de 'özel öğretim' demek istiyorsunuz." dedim.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - "Siz bilmiyorsunuz." dediniz. Tutanakta var, tutanakları istedim. Tutanaklarda doğrudan "Siz bilmiyorsunuz." diye 3 kere söylüyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, Suat Bey...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Tutanaklar var, tutanaklara bakarsınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Neyse ben anlatayım merakımı da...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Yok, tutanaklardan okursunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sakin ol ya. Bak, ben sizi dinledim.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ben çok sakinim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Müsaade et, konuşayım o zaman.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - "Siz bilmiyorsunuz." demem çünkü.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Tamam, "Siz bilmiyorsunuz." dedim ben size; doğru, öyle dedim, kabul ediyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Evet, tutanakta var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Siz ne dediniz? "Nobran" dediniz bana.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Önce saygıya ve nezakete davet ettim, tutanaklarda var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir saniye...

Başkanım, ben mi konuşacağım, arkadaşlar mı konuşacaklar? Müsaade etsinler, ben konuşayım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Benim ismimi verirseniz öyle olur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bitirelim tartışmayı lütfen.

Sayın Bakanım, devam edin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, bakın...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - “Nobran” demek “gönül kırıcı” demek.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, bak, ben size bir şey söylüyorum, sizin Genel Başkanınızın benim için kullandığı ifadeyi burada kullansam hakaret olur mu size? Bir sürü televizyon konuşmasında “Küstah.” dedi. Şimdi, bu, normal bir şey mi arkadaşlar? Bakın, ben bu dili kullanmak istemiyorum, ben...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biz de Tayyip Bey’in söylediklerini söyleyelim o zaman.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Veli Ağbaba, ben kendimi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Toparlayalım şu işi, lütfen, tamam, uzatmayalım arkadaşlar, on bir oldu saat.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Müsaade edin arkadaşlar.

Bakın, sataşma falan değil arkadaşlar, burada kendimle ilgili söylediğiniz kelimeleri yazdım burada ben. Bunları eğer sizler normal kabul ediyorsanız, şu konuştuğum kavramları, benim bir itirazım yok ama ben gururuma yediremiyorum bu söylediğiniz şeyleri.

Niyet okuyuculuğu yapan bazı arkadaşlarımız oldu, benim siyasal ya da ideolojik duruşumla ilgili tavırlar, açıklamalar ve benzeri şeyleri yapanlar oldu; bunları da ayrıca tartışmak isterim, bu başka bir konu.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan çok yoğun bir biçimde mülakatla ilgili eleştiriler geldi. Kabul ediyorum, ben mülakatla ilgili “Ben öğretmenliği çok önemsiyorum ve vatandaşlarımızın çocuklarını emanet edecekleri öğretmenleri mülakatla almak istiyorum.” dedim ve kamuoyuna da şu açıklamayı yaptım, dedim ki: “Bakın, bu mülakat komisyonlarında alacağımız tedbirleri sıralıyorum, kamera kaydından tutanağa kadar bir sürü başlıkta biz tedbir aldık.” Şimdi, tabii, Cumhuriyet Halk Partililer itiraz ediyorlar, bir taraftan “Mülakata karşıyız.” diyorlar... Bakın, şimdi, bana bunu söyleyen Cumhuriyet Halk Partililerin, sadece ve sadece Resmî Gazete’de yayımlanan Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin mülakat ilanlarını söyleyeyim size; burada var, sadece şu yakın zamanlarda çıkanları çıkartım ben: Biga Belediyesi, Manavgat Belediyesi, MUSKİ, Maltepe Belediyesi; onlarca, yüzlerce var. Şimdi, bakın, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin, Ankara Büyükşehir Belediyesinin yaptığı mülakatlarla ilgili önce siz bir değerlendirin. Eğer şunu diyorsanız, “İtfaiye memurluğu, öğretmenlikten daha önemlidir.” diyorsanız bir şey demeyeceğim.

Bakın, benim öğretmenlik mülakatıyla ilgili olarak yaptığım şey bu ve şimdi, tabii, Cumhuriyet Halk Partililer bu konuda biraz geçmişlerinden kaynaklanan konulardan dolayı endişeliler. Neden endişeliler biliyor musunuz? Ben 1994 yılı Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunuyum. Mezun olur olmaz girdiğim ilk iş sınavı Adalet Bakanlığının açtığı adli ve idari yargı hâkimlik, savcılık yazılıydı. Cumhuriyet Halk Partili Adalet Bakanı ne dedi biliyor musunuz arkadaşlar? Bakın, İstanbul’da bir kongrede, Cumhuriyet Halk Partisi kongresinde...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, kaç yıl geçmiş? Otuz yıl geçmiş!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır, bir saniye ya...

CAVİT ARI (Antalya) - Ya, siz kendinizi anlatın! Sayın Bakan, kendinizi anlatın ya!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kendimi de anlatacağım. Bu, kendimi anlatıyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Yaptıklarınızı algıyla yönetmeye çalışmayın!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kardeşim, bak...

CAVİT ARI (Antalya) - Siz kendinizi anlatın!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir saniye ama ya...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama sizinle ilgili elimde bulabildiğim en son done o, Allah size ancak o zaman iktidar nasip edebilmiş, ne yapalım yani?

CAVİT ARI (Antalya) - O Bakan sayesinde, o Bakanın aldıkları sayesinde yargı yıllarca ayakta kaldı, bugün çöktüğünüz yargı!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir saniye...

CAVİT ARI (Antalya) - Siz kendinizi anlatın!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, bir sus!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, bir saniye...

Sayın Ari, dün de yaptınız, bakın...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bakın, Başkanım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, bir saniye...

Değerli arkadaşlar...

CAVİT ARI (Antalya) - Siz bir şey anlatmaktan acizsiniz, anlatacak bir şeyiniz yok, 1970'lere, 80'lere, 90'lara gidiyorsunuz; bırakın bunları ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ari, bakın, dün de Çalışma Bakanlığının toplantısında...

CAVİT ARI (Antalya) - Tamam, siz Bakanı uyuracaksınız!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, bir saniye, bir saniye...

CAVİT ARI (Antalya) - Bakanın tarzını eleştireceksiniz, uyuracaksınız!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar, bakın, bir saniye...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Benim sürem duruyor mu Başkanım?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, ben ekleyeceğim.

CAVİT ARI (Antalya) - Baştan beri CHP üzerine bu şekilde eleştiriyle süreci götüremez!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı... Sayın Arı, bir saniye...

CAVİT ARI (Antalya) - Kendisini anlatsın!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bak, Sayın Arı, her toplantıda "CHP'yle alakalı kimse bir şey söyleyemez..."

VELİ AĞBABA (Malatya) - Müzakere ediyoruz Sayın Başkanım, müzakere.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, bakalım, değerli arkadaşlarım, şimdi, politika yapıyoruz, değil mi, siyaset yapıyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Tartışıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir dakika...

Şimdi, siz de yerelde belli yerlerde iktidara geldiniz, yerel belediyelerde...

CAVİT ARI (Antalya) - Evet, o batıyor zaten!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli arkadaşlar ya...

Kimse bir şey demeyecek size, yani böyle bir şey yok, böyle bir dünya yok.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, kendi yaptığını cevap verecek; 70'lere, 80'lere, 90'lara gitmeyecek!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye... Arkadaşlar... Arkadaşlar...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Hayır ama bir saniye...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, bir saniye...

CAVİT ARI (Antalya) - Bugünü anlatsın! Bugün yaptığı işleri anlatacak!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı... Sayın Arı...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Veli Bey, anlatacağım, oraya da sıra gelecek ya, bir saniye müsaade etseniz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı... Bir saniye değerli arkadaşlar...

Sayın Bakırlıoğlu, bakın, geçen toplantıda da Çalışma Bakanlığı toplantısında da böyle yaptınız, dedim: "Tamam, gerek yok, yazılı cevap..."

Şimdi yani, arkadaşlar, bir müsaade edin ya, hemen... Bir kere, mikrofonunuzu açmıyorum, toplantının ahengini sağlamaya çalışıyorum. On iki saattir bekliyor Sayın Bakan, otuz dakikalık süresi var; müsaade edin, o da bir değerlendirme yapıyor. Siz dersiniz ki: "Biz katılmıyoruz bu değerlendirmenize."

CAVİT ARI (Antalya) - Biz de sabahtan beri bekliyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam da değerli arkadaşlar, burada kaç kişi konuştuk arkadaşlar? Sadece Komisyon üyesi olmayan 40 kişi, Komisyonun sonunda 20 kişi, 60 kişi minimum konuştu, sorular hariç.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Plan ve Bütçe çalışıyor Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yahu, mutlaka, herkes çalışıyor.

Değerli arkadaşlar, bu değerlendirmelerin karşılığında Sayın Bakana söz veriyorum ve Sayın Arı, dün de yaptınız, lütfen dedim, rica ettim, yakışmıyor dedim. Olmaz ya! "CHP'ye kimse bir şey diyemez!" Yahu, layüsel mi bu parti arkadaşlar?

CAVİT ARI (Antalya) - Mülakatlarla ilgili neden böyle yaptığımı anlatmak yerine...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Geleceğim ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Açıklayacak, bir dinleyin.

CAVİT ARI (Antalya) - ...97'de mülakata girip alınmadığımı anlatıyor, keşke alsalardı, bugün millî eğitim kurtuldu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, sizin aldıklarınız hep iyiydi, şimdi bakalım o ne diyecek ya? Böyle bir şey olmaz arkadaşlar ya!

Sayın Bakanım, buyurun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, müsaade ederlerse ben zaten konuyu oradan bir yerden alacağım ve bir şeyler söylemek istiyorum. Ben akademisyen olduğum için temelinde bir şey anlatmak, bir şeyi ifade etmek istiyorum size, müsaade edin ya!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Biz sizi santrafor zannettik, gol atmaya çalışıyorsunuz sandık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, şu an maçta değiliz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben gol mol atmıyorum arkadaşlar, ben realiteleri söylüyorum.

Sayın Başkanım, ben de o tarihlerde siyasal mezunu olarak bu mülakatları yakinen takip ettim. O zamanki Bakan şu ifadeyi kullanmıştı: "Bu kadroları örgütüme vermeyip de milliyetçilere mi verseydim? Yaptığım suçsa suç işlemeye devam edeceğim." Bu değil aslında benim anlatmak istediğim, anlatmak istediğim şey şu: İdari yargı hâkimliği sınavında, 1994 yılında yazılı sınavı yapılan sınavda...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Keşke kazansaymışsın ya, millî eğitim kurtulmuş olurdu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, bir saniye...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hayır, kötü bir şey söylemiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam işte, her şeyin altında bu CHP var!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Veli Bey, müsaade et.

İlk 10'a giren kişilerin 7'si benim sınıf arkadaşım. Kaç kişi kazandı biliyor musun ilk 10'a girenlerden? 4 kişi. İlk 50'ye girenlerden 27 kişi elendi. İlk 100'e girenlerden de 57 kişi elendi.

CAVİT ARI (Antalya) - Üşenmediniz de şimdi 97'de girdiğiniz mülakatı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ari, bir anlatsın ya, bir bakalım bu dönem nasıl olmuş.

CAVİT ARI (Antalya) - Geçtiğimiz dönemlerde dereceye giren kızları atamadınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yaranız var, üzülüyorsunuz tabii ki.

CAVİT ARI (Antalya) - KPSS'de dereceye giren öğretmenleri atamadınız siz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ari, yeter...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Mülakat yanlıştır; CHP de yapsa yanlıştır, AK PARTİ de yapsa yanlıştır, kim yaparsa yapsın yanlıştır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Sayın Ağbaba...

Değerli arkadaşlar, bakın, burada Saadet Partisi Grubu var, İYİ Parti grubu var, DEM PARTİ grubu var, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu var, adamlar doğrudan hedef olmuşlar, "milliyetçiler" denilmiş, adamların sesi çıkmıyor. Burada AK PARTİ Grubu var, ağızlarını açmıyorlar. Ya, bir durmuyorsunuz arkadaşlar ya, bir durun ya! Bir durun arkadaşlar ya, lütfen!

VELİ AĞBABA (Malatya) - 2010 referandumunda Fetullah Gülen ile AK PARTİ kullandı, güya yargıyı Alevilerden kurtarıyordunuz, FETÖ'cülere teslim ettiniz. Aynı akıl devam ediyor, Allah akıl versin vallahi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Veli Bey, Fetullah Gülen ile CHP ilişkisini ayrıca tartışalım, olur mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hodri meydan, hodri meydan!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Kasım Gülen'in cenaze namazında Fetullah Gülen'in söylediği şey üzerine tartışırız onu, o başka bir konu.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Bakan, bir şey söyleyeyim: Bakın, Ben de Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunuyum, 2 kere Hazinesen, 1 kere bankalar yeminli murakıplığından, 1 kere de DPT'nin mülakatından döndüm.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Aşkın Bey, başka bir şey söyleyeceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Keşke elemeselerdi, keşke hâkim olsaydı, millî eğitim kurtulurdu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunu tebrik ediyorum, bu olayı bu kadar sempatiyle ve güler yüzle karşıladıkları için, kendi haksızlıklarını bu kadar hoşgörülü karşıladıkları için onlara teşekkür ediyorum, tebrik ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) - Bu ifadeleri kabul etmiyoruz, aynısını iade ediyoruz Bakana.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Benim mevzum şu: Biz bu yaz yaptığımız mülakatlarda herhangi bir arkadaşımızı "Bana haksızlık yapıldı mülakatta, ben hak etmediğim bir notu aldım." diyorsa...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Şu an Twitter "İstifa!" diye çınlıyor mülakatlar yüzünden.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Millet ağlıyor ya! Hakikaten ağlıyor ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir müsaade edelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, tamam, bir şey söyleyeceğim, bir susun ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, bizim şöyle bir özelliğimiz geliştirdi: Biz sabahtan akşama kadar soru soruyoruz, cevap alacağımız zaman dinlemiyoruz. Cevapları da kendimiz biliyoruz, kendimiz çalıp kendimiz oynuyoruz, Sayın Bakanın cevaplarına ihtiyaç duymuyoruz biz. Sonra "Niye cevap vermiyorsunuz?" diye burada şikâyet ediyoruz. Veriyor işte bak, şu an canlı, burada, karşımızda; bırakın alalım şu cevapları değerli arkadaşlar.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - "Mülakatlarda -burada birkaç konuşmacı da ifade etti- adaletsizlik ya da torpil olduğuna dair hiçbir kuşkumuz yok." diyenler oldu, teşekkür ediyorum. Ben bu konuda ısrarcıyım. Şimdi, eleştiri şu, deniliyor ki: "Bazı komisyonlarda yüksek notlar verildi, bazı komisyonlarda düşük notlar verildi." Şimdi, benim elimde bütün komisyonların raporları var. Benimki sizlerinki gibi, tek tek adayların, üç beş arkadaşın bir araya getirdiği, toplam rakam içerisinde aslında çok istatistikî anlamı olan veya doğru analiz yapmamızı sağlayacak rakamlar değil. Müsaade edin, bakın, din kültürü ve ahlak bilgisiyle ilgili konuşuldu; mesela, bir komisyonunda 193 kişi mülakata girmiş -Veli Bey, siz de dinleyin, sırasıyla il bazında değil de bendeki sıralamaya göre okuyorum- 193 kişide 3 kişinin yeri değişmiş mülakatta yani atanabilecekken atanamayacak hâle gelmiş sıralamayla. Bir başka ilimizde 682 kişi girmiş, 11 kişinin yeri değişmiş, 11 kişi. Başka bir ilimizde 155 kişi girmiş... Bakın, bunlar hepsi sırayla, orantılarını, nerede, ne kadar, bunların hepsinin istatistikleri elimizde var. Benim sizden isteğim şu: bakın...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Toplam kaç kişi Sayın Bakan, onu söyleyin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Toplam 1.100 kişinin yeri değişmiş, 60 bin kişide.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Az mı Sayın Bakan?

VELİ AĞBABA (Malatya) - İddia 5 bin, 5 bin diyorlar Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yanlış işte, bak, benim elimde rakam var, il bazlı rakam var.

Şimdi, bakın, Sayın Vekilim, zaten baştan geçen yıl bunun tartışmasını yaptık burada, ben dedim ki: KPSS puanıyla değil mülakatta öğretmen yapacağız. Bunu kavgasını verdik zaten, burada tartıştık. Ben size geçen yıl burada bütçe konuşmasında adaletsizlik ve torpilin olmayacağı bir mülakat taahhüt etmişim ve şimdi size geldim, dedim ki: Bu ülkede hiç kimsenin verdiği herhangi bir isimle ilgili mülakatta torpilin olmadığı bir sistem kuruldu. Bu söylediğiniz şeylerde doğru şeyler var; evet, bir ildeki öğretmenimiz yüksek not almış, mülakata girmiş... Başka bir öğretmenimiz diyor ki: "Ben yüksek aldım ama bir başkası benden daha yüksek aldı dolayısıyla ben sıralamanın dışında kaldım." Ama ben zaten KPSS puanıyla bu işi yapacak olsaydım hiç mülakatı yapmazdım. Bakın, tekrar söylüyorum, istediğiniz branşla ilgili size örnek okuyayım buradan arkadaşlar. Din kültürü diye konuşulduğu için...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - İllerin ortalamasında değil Sayın Bakan, illerde sorun var. Bursa ile İstanbul'da girenler...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Suat Bey, benim okuduğumda illerdi işte, illerdeki komisyonlar.

Ben size söylüyorum: Bursa'da din kültüründe -ya, burada din kültürü konuşulduğu için onu söylüyorum- 197 kişi mülakata girmiş, İstanbul'da 688 kişi, Bursa'da mülakata girip sıralamanın dışında kalan kişi 23, öbür tarafta, 688 kişinin girdiği de 51 kişi.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Az değil Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bak, Veli Bey, şimdi aynı yere dönmeyelim. "Az değil." meselesi değil...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Komisyonlar arasında fark var, subjektif.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - İşte bu komisyon ya, bu komisyon...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Subjektif ama yapmayın...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - 688 kişinin 50'si elenmişse 20 bin, 20 bin, 20 bin dilimlerinden demek ki aşağıdan birileri getirilmiş.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Siz beni anlamakta mı zorlanıyorsunuz, ben anlamıyorum yani. Bakın, tekrar söylüyorum: Komisyonlar arasındaki orana bakın. Hani diyorsunuz ya, dışarıda kalma, onu karşılaştırıyorsunuz siz. Bakın, 688 kişide 50 kişi, 193 kişide 20 kişi. Orantıyı kurmanız açısından söylüyorum. Yani rakamsal olarak öyle, "Orada farklı, burada farklı." diyeceğiniz bir rakam yok burada.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yüzde 10'dan bahsediyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Lahavle... Ya, siz bana ne diyorsunuz? "Bir yerde yüzde 100 mülakat notu verildi, bir yerde başka not..."

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Siz bizi anlamak istemiyorsunuz Sayın Bakan.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bugün çocukları dinleyin, sizin bürokratlar da dinlesin, onlar anlatsın size.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama bakın, Veli Bey, bir şey söylediniz, siz dediniz ki: "Komisyonlar arasında farklılıklar var." Ben de size diyorum ki: Komisyonların verdiği notlarla ilgili burada rakamlar var, buyurun istatistiğini yapın yani analitik...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, onu diyoruz işte. "20 bin kişiden bin kişi." diyorsunuz, yüzde 5 eder; demin vermiş olduklarımızda yüzde 10'u bulan rakamlar var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yahu, bakın, bana başka bir şey soruyorsunuz siz, şimdi başka bir şey söylüyorsunuz. Siz bana komisyonlar arasındaki farklılıkları söylüyorsunuz, ben de komisyonlardaki oranları söylüyorum size, karşılaştırmayı buyurun. Hani, hangi komisyon fazla verdi, hangisi düşük verdi diyorsanız o ilinkini söyleyeyim, onunla karşılaştırmayı. Siz İstanbul, Bursa...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İl var mı arkadaşlar? İl sorun. Var mı il? Buyurun, sorun.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Biz il söyleyemeyiz...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Komisyon bazlı.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Biz il söyleyemeyiz. Sayın Bakanın komisyon bazlı olarak ortalama kaç puan fazla verdiğini açıklaması gerekiyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, neyse...

Ben şimdi...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Komisyon bazlı...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Mülakatı kaldırın, şaibe bitsin Sayın Bakan, siz de rahatlayın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Siz de zararlı çıkmışsınız mülakattan "Benim hakkımı yediler." dediniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sayın Başkanım, benim daha vereceğim çok cevap var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, yalnız, benim burada aldığım oran şu: 60 bin kişide 1.100 kişinin yeri değişti; 98,5 oranınız... Kaç kişi Sayın Bakanım?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hayır, 20 bin kişide efendim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, 60 bin kişi sınava girmiş, 60 bin kişinin içerisinde...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Atananlardan değil yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet, atananlardan değil. Toplamda 60 bin kişinin içerisinde KPSS puanıyla sıralaması değişen kişi sayısı bu kadar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - KPSS puanıyla değişen...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yüzde 1,5.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hayır efendim... Ya, bu kadar da olmaz! Orada girebilecek 20 bin kişi vardı...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yüzde 2 bile değil...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Suat Hocam, bakın, öyle değil...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Hayır efendim, olur mu öyle! 60 binin üzerinden hesap mı olur?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - KPSS'de sıralaması değişen adam... Adamın KPSS'si 90 diyelim, 90'a göre değişmiyor; 90'a göre...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - "20 bin kişiden 1.100'ü düşmüş." diyor Sayın Bakan, 60 bin kişinin değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hocam, değil, değil.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Ya, olabilir mi öyle bir şey!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Başkanım, bu konuyu geçelim, başka konular var çünkü konuşacağımız.

Şimdi, başka bir konu daha var...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Efendim, "Girmeye hak kazanmış 20 bin kişinin 1.100'ü düşmüş." diyor Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, arkadaşlar...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, diğer konuya geçelim, kapattık bu konuyu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir başka konu: Halk eğitim merkezindeki usta öğreticiler. Şimdi, burada söz alan bütün hatipler halk eğitim merkezlerinde tasarruf tedbirleri kapsamında usta öğreticilerin görevlendirilmediğini söylediler; bunu söyleyenlerin içerisinde Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerimiz de var. Niye bunu söylüyorsunuz? Şunun için söylüyorsunuz: Bu bana bir Kürt atasözünü anımsattı: Kurtla beraber öldürüyor, çobanla yiyor, sahibiyile de yas tutuyor; mevzu bu.

Cumhuriyet Halk Partisinin geçtiğimiz yıl bütçeyle ilgili açtığı bir iptal davası neticesinde Anayasa Mahkemesinin verdiği bütçe üstü ödeme konusu bizi çok sıkıntıya soktu. Neden? İzah edeyim size: Bakın, biz yıl içerisinde gerek halk eğitim merkezlerinde gerek -orada yine bir vekilimiz söyledi- özellikle özel eğitime ihtiyaç duyulan, "gölge öğretmen" diye tanımlanan kişiler açısından bizim veyahut okullarımızda DYK kursu kapsamında bizim kullandığımız bir marj var yıl içerisinde. Her yıl bütçe kanununa tahmini bir rakam konulur saat bazlı olarak; 65 milyon saat, 64 milyon saat ve benzeri. Biz yıl içerisinde kaç saat kurs açılacağını bilemediğimiz için veya kaç öğrencinin kursa devam edeceğini bilemediğimiz için bu bir bazdır. Bugüne kadar her yıl Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığımız ile Hazine ve Maliye Bakanlığımız bize açılan kurslarda görevli usta öğreticiler için ödemelerimizi yaptı, kurslar açıldıkça ödemeleri yapıldı fakat Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonrasında -eğer farkındaysanız- yaz aylarında iki ay usta öğreticilerimizin maaşlarını da ödeyemedik çünkü bu kota dolmuş oldu. Şu an itibarıyla biz yeni bütçemizde inşallah bu sıkıntıyı da aşmış olacağız. Şimdi, burada tasarruf tedbirleriyle alakalı bir mevzu yok, tamamen teknik bir mevzu. Bu, bütçe dışı yani 64 milyon saati aşmış için yeni kurs açamadık bunun sebebi de Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararı; şimdi, bu da olayın bir başka boyutu.

Şimdi, burada yine çokça konuşulan bir diğer konu: Özellikle bu cemaat vakıfları meselesiyle ilgili... Şimdi, daha önce de defaten açıkladık biz bu konuyu. Bir kere, önce şunu söyleyeyim: Geçtiğimiz yıl bütçe konuşmalarında Genel Kurulda bir ifade kullandım, kullandığım ifade şu: Bakın, ben hukuk devletini bilen ve hukuk devletinin kurallarına göre davranan bir insanım. Genel Kurulda dediler ki Cumhuriyet Halk Partisi ve karşı taraftaki milletvekillerinden: "Cemaat ve tarikatlarla protokol yapıyorsunuz." Ben de kendilerine dedim ki: Bakın, bir kere, hukuki olarak cemaat ya da tarikat diye bir tüzel kişilik var mı?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Böyle bir tüzel kişilik var mı Veli Bey?

CAVİT ARI (Antalya) - Onların sahip olduğu, etkilediği kurumlar var.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - İlişkili vakıflar var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir saniye arkadaşlar ya, adım adım gidelim ki bazı anlamayan arkadaşlarımız anlasınlar ya ve defaten aynı şeyi açıklamak zorunda kalmayayım.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Buradaki konuşma o şekilde değildi Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama bir saniye, devam edeyim ben ya.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Çok net hatırlıyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama bir saniye, devam edeyim ben.

Şimdi, dolayısıyla, tüzel kişilik olmayınca biz Bakanlık olarak kiminle protokol imzalayabiliriz? Ben ya gerçek kişiyle protokol imzalayacağım, hayırsever protokolü örneğinde olduğu gibi ya da bir tüzel kişilikle. Nedir? Dernek, vakıf, ticaret odası, sanayi odası, meslek birlikleri ve benzeri yapılarla protokol imzalayabilirim, hukuken başka kimseyle protokol imzalama şansımız yok; bu, bir.

İki: Diyor ki: Bizim yaklaşık 5 bin civarında -şimdi sayılarını tam bilmiyorum, yanlış bir şey söylemeyeyim- bu türden protokolümüz var, burada isimlerini saymak istemediğim çok farklı sivil toplum örgütleriyle protokollerimiz var ve bunların hiçbirisiyle de protokol imzalarken siyasi, ideolojik ya da... Bir tek şeye bakıyoruz, benim hukuk devletinden kastım oydu: İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı tarafından legal olarak, hukuki olarak kabul edilmiş bir STK midir, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından onaylanmış bir vakıf mıdır? Onun dışındaki konular beni ilgilendirmez.

İkinci bir şey daha var, bunu da defaten söyledim, yine söylüyorum bir kez daha: Buralarla, herhangi bir sivil toplum örgütüyle; dernek, vakıf ya da meslek örgütü, hiçbir imzaladığımız protokolde hiçbir tüzel kişiliğe ödenmiş bir tek kuruluş kamu kaynağı yoktur. Israrla bunu söylememe rağmen, bugün burada da Şenol Hanım başta olmak üzere birçok kişi bizim bütçemizde kullanılan "Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler" başlığında yaptığımız ödemelerin bu tür vakıf ve de derneklere yapıldığını söyledi. Yazılı sorularınıza cevap verdim, televizyonlarda söyledim. Ya anlamıyorsunuz ya da iyi niyetli değilsiniz, bunu sürekli söylüyorsunuz, kusura bakmayın.

Şimdi, bunun üçüncü seçeneği de... Bunu söyleyenlerle "Yalan söylüyorsunuz." diye diyaloga girme sebebim buydu. Şimdi, bakın, biz bu parayı nereye aktarmışız? Bu bahsi geçen 5 milyar 895 milyon TL. Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün uluslararası eğitim ve iş birlikleri ve yurt dışı eğitimi kapsamında UNESCO Türkiye Milli Komisyonu için ödediğimiz para 31 milyon; küsuratları var, okumuyorum zaman almak almamak için. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünün ortaöğretim programına ait meslek ve teknik eğitime yönelik eğitim ve öğretim hizmetleri faaliyetleri kapsamında MYK'ye yani Mesleki Yeterlilik Kurumuna yönelik ödediğimiz aidat ödemeleri 364 bin, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yönetim ve destek programına ait genel destek hizmetleri faaliyetleri kapsamında öğle yemeği giderleri için 161 milyon, Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğünün Türkiye Maarif Vakfı için ayırdığı rakamın önemli bir kısmı orası, Türkiye Maarif Vakfı için ödediğimiz para. Türkiye Maarif Vakfı bir kamu vakfıdır ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Bayrağı'nı dalgalandırmak üzere, bizim adımıza eğitim vermek üzere kurulmuş bir vakıftır. Dolayısıyla, bu para aslında bizim bütçemize Türkiye Maarif Vakfına aktarılmak üzere konulmuş bir rakamdır. Şimdi, bunu söyledikten sonra hâlâ ısrarla "Siz 5 milyar 895 milyon TL'yi cemaatlara, derneklere aktardınız." dersiniz, bunu duyduğumda benim rahatsız olmam çok doğal.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sayın Bakan, bakın, sizin iş birliği yaptığımız vakıf ve derneklere Spor Bakanlığı 799 milyon lira para aktardı.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Bakan, ben daha sonrasını... Başka bir şekilde yönlendirdim size.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Onunla ilgili cevabı bilmiyorum, şu anda elimde yok. Ben vereceğim onu size, endişe etmeyin. O başka bir konu.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Tamam.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, biraz ortalık... Cevapları aldık ya...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Siz iş birliği yapıyorsunuz, diğer bakanlıklar para aktarıyor. 799 milyon lira aktarıldı o vakıflara.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, ama bak, ben kendimle ilgili cevap veriyorum.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Net kriteriniz ne?

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Ama siz iş birliği yapıyorsunuz. Almayın okullara, niye alıyorsunuz bunları?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bak, ben tekrar...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) - Sizin iş birliği yapmanızı gerekçe gösteriyorlar, Spor Toto'dan 200 milyar lira alıyorlar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Adıgüzel...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Başkanım, ne kadar vaktimiz kaldı? Ben...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ben bir on dakika daha vereceğim size.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Bakan, ret gerekçeleriniz nedir, bir öğrenebilir miyiz acaba?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Neyi?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - "İki şeye bakarım." dediniz, "Dernekler Kanunu'na göre kurulmuş mu?" dediniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Bir de Vakıflar Genel Müdürlüğü bünyesinde...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Peki, reddettikleriniz var mı? Burada başka kriter yok mu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Pardon, özür dilerim, orada bir şeyi eksik bıraktım. Bir saniye, çok özür dilerim. Yani iki şey dediğim, iki nokta önemli dediğim; bir, bu konu. İki, bir konu daha var, üç tane bizim bu anlamda kriterimiz var. İkincisi, bu konularla ilgili olarak yaptığımız bütün protokollerde protokolleri tek taraflı fesih hakkı bizdedir. Protokolde yazılan ilkelere aykırı davranan bir sivil toplum örgütü varsa protokolümüzü hemen iptal ederiz, örnekleri var. Üçüncüsü: Bu protokol kapsamında -birazdan belediyelerle ilgili de aynı şeyi söyleyeceğim- protokol yaptığımız kuruluşlar eğer okullarımıza bir eğitim verecekse bu eğitimleri kimin vereceği, hangi diplomaya sahip kişilerin vereceği ve hangi içerikte eğitim verecekleri bizim protokolümüzde tanımlanmıştır.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Siz varken başka kurumlar niye eğitim veriyor Sayın Bakanım? Anlamıyorum ben, ne işi var okullarda ya!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yahu, bir ...

CAVİT ARI (Antalya) - Başka bir kurumun, derneğin eğitim vermesine ne ihtiyaç var Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Arkadaşlar, bakın...

CAVİT ARI (Antalya) - O kadar atanamayan öğretmen var, her branşta yetişmiş öğretmen varken...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet...

CAVİT ARI (Antalya) - ...hangi gerekçeyle bu kurdurduğunuz derneklere bu eğitimi verdiriyorsunuz? İşin dönüm noktası burası aslında.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ama ben anlatacaklarımı anlatayım. Vekilim, müsaade edin ya, bakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Süre doldu Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şöyle yapalım: Başta dedim ya cevaplarımdan tatmin olmayanlar gelsin, ben, Bakanlıkta çayımızı...

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın vekilimiz öğretim üyeliği yapmış bir milletvekili, en az 10 kere aramış ulaşamamış size.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Yok bize değil o, YÖK Başkanına...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, süre doldu.

CAVİT ARI (Antalya) - YÖK Başkanına, pardon, düzeltiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı... Sayın Arı, şöyle yapalım mı?

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, değerli arkadaşlar, eğer Sayın Arı durursa...

Sayın Bakanım, bir saniye...

Şöyle: Sayın Arı eğer müsaade ederse Sayın Bakanın mikrofonu açacağım yoksa yazılı isteyeceğim cevapları. Müsaade diyor musunuz?

CAVİT ARI (Antalya) - Ne demek müsaade...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Durmuyorsunuz ki Sayın Arı. Ben ne yapabilirim yani.

Evet, Sayın Bakanım, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi bir konu daha var, onu da müsaadenizle ifade etmek istiyorum. O da özellikle bu yıl yaşadığımız, okullarımızda yaşadığımız temizlikle ilgili mevzu, temizlik personeliyle ilgili mevzu. Bu konuyu da ben size detaylarıyla anlatayım, sonra bir sorun olmasın. Şimdi, bakın, bizim 65 bin civarında okulumuz var ve yaklaşık 55 bin civarında da kadrolu temizlik elemanımız var fakat kadrolu temizlik elemanlarımız bu okullarımızdaki temizlik açısından yeterli olmadığından biz her yıl Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının "TYP" diye tanımladığı istihdam türüyle Bakanlığımızda personel istihdam ediyorduk.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Bunlar güvenlik mi Sayın Bakanım, yoksa şey mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Temizlik ve güvenlik.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Temizlik ve güvenlik?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Evet.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Kadroluların önemli bir kısmı ya şoför ya idari personel.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi... Vallahi biliyorsanız bana niye soruyorsunuz, ben anlamadım yani. (CHP sıralarından "Biliyoruz." sesleri)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, ben size söyledim, bizim bilmediğimiz bir şey yok. Biz her şeyi biliyoruz. Biz her Bakana burada soru sorarız, sonra dinlemeyiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çalışıyoruz, çalışıyoruz. Sizin gibi, AK PARTİ vekilleri gibi evimizde oturmuyoruz, okul okul geziyoruz.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, değerli arkadaşlar...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Son, bunu da açıklayım, bitireceğim zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle bir şey yapalım değerli arkadaşlar: Biz bir gidelim içeriye, siz bir netleştirin şu işi, ondan sonra bir geri gelelim, ne yapayım!

Sayın Bakanım, devam edin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Şimdi, bu yaz aylarında Çalışma Bakanlığı -belki dün Çalışma Bakanımız da burada bahsetmiştir- TYP kapsamındaki istihdam türüyle ilgili, dünyada özellikle Covid'den sonra gelişen istihdam türleri açısından farklı bir model deneyeceklerini ifade etti, biz de bu konuda kendisiyle konuştuk, bize dedi ki: "Kısmi zamanlı çalışma usulü getireceğiz ve bu kısmi zamanlı çalışmayla da size geçtiğimiz yıl ihtiyaçlarınızı gidermek için verdiğimiz 60 bin kadroya ilave bu yıl size 120 bin kadro vereceğiz yani ilave değil de toplam 120 bin kadro vereceğiz, haftada üç gün çalışacaklar." Bu, Çalışma Bakanı ve bizim Bakanlık olarak uzmanlık alanımız değildi, istihdam türleri veya istihdam başlıkları. Biz de evet, İşgücü Uyum Programı kapsamında kendileriyle bu konuda uzlaştık ve eylül ayı olmadan yani okullar açılmadan... Suat Bey orada "19 Eylül tarihi." diyor, o da yanlış. Ben "19 Eylül" diye bir açıklama yapmadım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Türkiye gazetesinde açıklamanız var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - 19 Eylülde sizin Genel Başkanınız açıklama yaptı. Ben size söyleyeyim...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Türkiye gazetesinde açıklamanız var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya ben ne zaman...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Yerini söylüyorum "Türkiye gazetesinde röportajınız var." diyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ya, bakın, ben size ne diyorum. Bak, sen diyorsun ki: "Süreci 19 Eylülde başlattınız." Ben de size diyorum ki: "Bilseniz böyle söylemezsiniz, bilmiyorsunuz." "Bilmiyorsun." deyince de kızılıyorsunuz. Bilseniz, bizim bu süreçte 1 Eylül tarihi itibarıyla başvuruları aldığımızı bilirdiniz. Eğer bilmiyorsanız...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - 2 Eylülde okullar açıldı "1 Eylülde başvuru aldık." diyorsunuz Sayın Bakan. Şimdi ben nasıl konuşmayayım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - 2 Eylülde mi açıldı okullar? Okullar 9 Eylülde açıldı.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - 2 Eylülde uyum programlarındaki okullar açıldı, 9 Eylülde okul açıldı. Siz "1 Eylülde başvuru aldım." diyorsunuz. Yani şimdi buna nasıl cevap vermeyeyim. Yani söylediklerinizle ne kadar çelişiyorsunuz yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ben mi çelişiyorum?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - "1 Eylülde başvuru aldım..."

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Sen biraz önce konuşurken "19 Eylülde bu başvuruyu aldınız." diyorsunuz.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Dediniz ki: "Bakanlarla görüştük..."

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar, sakın olalım.

Değerli arkadaşlar, bakın, biz yarın burada Hazine ve Maliye Bakanlığıyla görüşmelere 10.00'da başlayacağız. Değerli arkadaşlar, 09.00'da gelmek için bu arkadaşlar 07.00-07.30'da kalkıp geliyorlar yani lütfen... Şimdi gidecekler, uyuyacaklar, dinlenecekler... Yoksa müzakereler sağlıklı olacak.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Başkanım, nihayetinde İşgücü Uyum Programı'yla ilgili başvurular istediğimiz gibi olmayınca Çalışma Bakanlığımızdan ilave kadro istedik ve toplamda bu mevzu çözülmüş oldu. Ancak bu esnada Sayın Suat Özçağdaş'ın söylediği 19 Eylül tarihinde Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı belediyeleri okullara... Şimdi, ben de bir açıklama yaptım, dedim ki: "Okullarımızda temizlik yapmak isteyen belediye..." Biz böyle yapıyoruz, daha önce de böyle yaptık, başka belediyelerle de bunu yaptık. "Biz, kaç okulu temizleyeceğinizi, okula temizlik personeli olarak kimin gideceğini, hangi saatlerde gideceğinizi belirleyen protokoller yapalım sizlerle." Bunu yapalım ki ben de sizin gittiğiniz okulda yaptığımız işlerin ve bu iş yaptığımız kişilerle ilgili... Yani gazetelere çıkan şeyler, LGBT'ci mi başka bir...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Sayın Bakanım, bir şey söyleyeyim mi? Şu anda karısının yerine gelip de temizlik yapan insan var. (Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir saniye...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Biz belediyelere, hangi belediye olursa olsun, kaç okul temizleyeceğinizi... İlçede kaç okul varsa tamam, temizlik yapılmasını istiyorsanız eğer illa, buyurun, gelin, kimlerle yapacaksınız, hangi tür malzeme kullanacaksınız biz bunları öğrenmek ve bilmek zorundayız... Bunun yolu nedir? Bunun yolu şudur: Gidersiniz valiliklere "Biz böyle bir protokol yapmak istiyoruz..." Bu şekilde, Suat Bey'in ifadesiyle, nobran bir tavırla "Ben geldim, okulu temizleyeceğim, beni içeri alın." derse ve benim görevlilerim de alırsa burada bunun karşılığı şovdur. Şimdi, belediye başkanı, bir büyükşehir belediye başkanı çıkıyor, yaklaşık 2.300 tane yaklaşık okulumuz var, bu okullardan 13 tanesini sadece bir gün temizliyor, sonra çıkıyor ekrana, diyor ki: "Ben Ankara'daki bütün okulları temizledim." Arkadaşlar, ya, bu olmaz, olmaz. Bu, iyi niyetli bir şey değil. Dolayısıyla, bu konuyu da böylece paylaşmış olayım. (Gürültüler)

Son bir başlık... Özellikle DEM PARTİ'deki arkadaşlar da yani kusura bakmasınlar, en azından 1 sorularına cevap vermek isterim onların da çünkü -sürem bitti- hani sözlü olarak cevap vermek anlamında.

Şimdi, ben her 2 vekilimizin de ana dil öğrenilmesiyle ilgili açıklamalarına katılıyorum yani ana dillerimiz çocuklarımız öğrensinler ama bizim ülkemizde resmî dilimiz Türkçe, Türkçe'nin dışında bir dil öğrenmek istiyorsa çocuklarımız, bizim devlet olarak üstümüze düşen vazife çocuklarımıza bu alanın sağlaması. Bu ne zaman sağlandı? Bu, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarıyla sağlandı. 2003 yılında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığımızın aldığı bir kararla özel anlamda kurslarının açılmasının öne açıldı, daha sonra 2012 yılında aldığımız kararlar var, vesair. Nihayetinde, 2011'den sonraki seçimlik dersler yani "Yaşayan Diller ve Lehçeler" başlığı altında "Kürtçe" diye tanımladığımız Kırmançi ve Zazaki dillerinin okutulması, hem resmî devlet okullarında okutulması hem özel öğretim kursları açılması -yani bunlarla ilgili dersane tarzı yerlerin açılması- hem de dileyen özel okullarda bu seçimlik derslerin açılmasıyla ilgili yasal düzenlemeleri yaptık. Şu an Türkiye'de "Ben bu dersi okutmak istiyorum veya bu dersi çocuğuma öğretmek istiyorum." deyip bu dersi alamayanın olmaması lazım normal mantık gereği. Bakın, dediniz ya "Siz bunu seçilemez hâle getirdiniz." diye. Biz seçilemez hâle getirmediğimiz, seçen yok. Nereden anlıyorsunuz? Bakın, hadi, diyelim ki okullarda sizin söylediğiniz tarzda bir durum söz konusu oldu ama bunu, özel okullarda da Bingöl, Diyarbakır ve Van'daki özel okullarda da bu dersleri seçen öğrenci sayısı çok sınırlı, devlet okullarındaki gibi.

Bir başka konu, bu konu için açılmış yani Zazaki ve Kırmançi kursları açmak üzere açılmış özel öğretim kursları kapanmak üzere öğrencisizlikten. Bakın, diyelim ki devlet okullarında sizin söylediğiniz tarzda bir durum var, oralar neden kapanıyorlar? Oralarda da yok. Burada başka bir konu olabilir ama biz Millî Eğitim Bakanlığı olarak bu konuda üstümüze düşeni yapıyoruz.

Şimdi, bir konu daha, "Daha önceki yıllarda -zannediyorum siz söylediniz- öğretmen atandı ama sonra bundan vazgeçildi." Bakın, bizim öğretmen atama süreciyle ilgili sayıları belirlerken kriterlerimiz var. Biz il, ilçe bazlı olarak "Hangi branşlarda kaç saat ders

okutuluyor, bu dersi kaç öğretmenle verebiliriz, nihayetinde kaç öğretmenimiz var ve kaç tane de eksikimiz var?"a göre hesap yapıyoruz. Normal koşullarda hem Zazaki için hem Kırmançi için normalde bizim atama takvimimizde sıfır yani ihtiyaç yok gözüküyor....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakanım, toparlayın.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN - Ancak buna rağmen her iki dil için 10'ar öğretmen atamasını son tahlilde yaptık. Okullarımızda resmî olarak bu dersi seçen öğrencilerle ilgili sayıları da ben yine daha sonra size ulaştırırım.

Sayın Başkanım, ben hem size hem de milletvekillerimize, burada hem Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olan ya da olmadığı hâlde buraya gelip söz alıp bize fikirleriyle destek olan, eleştirileriyle destek olan bütün milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Dediğim gibi, ben kendi adıma, benimle ilgili konuşulan cümlelerden rahatsız olduğum bazı tanımlamaları sizlerle paylaştım, bunu da karşılıklı olarak, işte belki o heyecanlı yaptığınızı düşündüğüm için benim açımdan bundan rahatsızlığımı ifade etmek istedim.

Destekleriniz için teşekkür ediyorum. Sayın Cumhurbaşkanımıza ve bize bu konuda destek olan Hazine ve Maliye Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji Başkanlığı dâhil olmak üzere bütün Kabine üyesi Bakanlıklara, yetkili kuruluşlara, YÖK Başkanımıza, ÖSYM Başkanımıza, YÖKAK Başkanımıza ve çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Hepinize hayırlı akşamlar diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, böylece...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Bakan, ben geçen sene bir dosya vermiştim...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca Demir, sizin dosyanızı verdim, oylamaya geçtim, sizin dosyanızı verdim.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Ama benim hiç bir soruma cevap verilmedi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum, yazılı alacaksınız değerli arkadaşlar.

RESUL KURT (Adıyaman) - Arkadaşlar, lütfen, yarın biz yine geliyoruz ya, lütfen, rica ediyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bu kadar soru sorulurken bir tane cevap verilmez mi bu konuda?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca Demir, yeteri kadar süre verdim.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bir tane...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Karaca Demir, sorularınızı ilettim.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Dikkate aldınız mı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, böylece...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Basit bir soru, ne yaptınız o dosyayı diyorum, "Dikkate aldım." ya da "Almadım." diye bir cevap verin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Verdim, verdim, Sayın Bakan Yardımcısına verdim, ilettim sorularınızı.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Hayır, ben başka bir şeyden bahsediyorum. Geçen sene bu masaya koyduğumuz yüz binlerce imzalı dilekçeler ne oldu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sordunuz değerli arkadaşlar, ben burada savcı değilim ya.

Lütfen, anladım, kayıtlara geçti, duydular, söz isterlerse vereceğim.

Teşekkür ediyorum.

Böylece gündemimizdeki kurumların bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi oylamalara geçiyoruz.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutacağım.

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri,

Komisyon Başkanlık Divanına...

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, sükûneti bir tesis edelim. İşimiz daha bitmedi. Bu kadar zahmete bütçeyi almak için katlandınız. Siz bilirsiniz, ben bir şey demiyorum. Oylamadan giderseniz bütçeyi alamadan giderseniz.

Komisyon Başkanlık Divanına 18 adet önerge verilmiştir. Bu önergelerden 1'i ana dilde eğitime ilişkindir. Söz konusu önerge Anayasa'nın 3'üncü ve 42'nci maddelerine aykırı olduğu için İç Tüzük'ün 38'inci maddesi uyarınca işleme alınmayacaktır.

Diğer önergeleri sırasıyla okutup işleme alacağım.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kısaca bu konudaki görüşlerimizi aktarmak istiyorum, uzatmayacağım.

Evet, bu önergeyi bilerek verdik. Ben bugün konuştuğumda da zaten bu konunun, ana dilinde eğitim meselesinin sadece Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili olmadığını söylemişim. Şimdi, burada çok konuşuldu, bir kez daha şunu vurgulamak istiyorum: Bakın, biraz evvel Sayın Bakan da söyledi. Şimdi, bu ülkede Kürtçe konuşulması -Kürtçe üzerinden gidiyorum, başka ana diller yok diye değil, yanlış anlaşılmasın- bu ülkeyi bölmedi. Kürtçe müzik dinlenmesi, konserlerin olması, tiyatro oyunlarının olması bu ülkeyi bölmedi. Televizyon yayını bu ülkeyi bölmedi, Kürtçe televizyon yayını hâlâ var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Kürtçe kurslar ya da Kürtçenin seçmeli ders olması bu ülkeyi bölmedi. Bu tür tabular hep tartışılıyordu ama gördük ki süreç içinde böyle bir şey ortaya çıkmadı, toplumda bir kutuplaşmaya yol açmadı, bir çatışmaya yol açmadı böyle şeyler. Biz, ana dilinde eğitim meselesinin de bölücü, parçalayıcı ve ayrıştırıcı bir özellik taşımadığını düşünüyoruz. Dolayısıyla ana dilinde eğitim meselesinin gerçekleştirilmesinin aynı zamanda evrensel bir hakkın kullanılması anlamına geldiğini de düşünüyoruz. Bunu bugün de söyledim yani Türkiye Cumhuriyeti devleti Bulgaristan'da, Yunanistan'da ya da Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde Türkçe ana dilinde eğitim yapılması talebini haklı olarak savunurken neden Türkiye sınırları içinde Kürtçe ana dilinde eğitim yapılması bölücü ve ayrıştırıcı olarak değerlendirilir? Bunun bir açıklaması yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Toparlıyorum efendim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Bu konuda Anayasa değişikliğine ihtiyaç vardır. Zaten tümünden bir Anayasa değişikliğine ihtiyaç vardır, bunu tartıştık, tartışmaya da devam edeceğiz. Demokratik, özgürlükçü bir Anayasa Türkiye açısından bir ihtiyaçtır. Dolayısıyla o tartışmaların içinde de biz ana dilinde eğitim yasağının kaldırılması gerektiği konusundaki fikirlerimizi savunacağız. Demokratik ve özgürlükçü bir Anayasa'nın bu tür yasakları içermemesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu bağlamda bu konunun da bir kez daha tutanaklara girmesini istediğimiz için bu önergeyi verdik.

Görüşlerimizi açıklama fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, diğer önergeleri sırasıyla okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	01.01	60.000.000.000
6	13.73	01	01.02	40.000.000.000
6	13.73	01	06.05	40.000.000.000

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Van

Heval Bozdağ

Ağrı

Hakkı Saruhan Oluç

Antalya

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Okutuyorum.

Gerekçe:

Ötekileştirilen ve sağlamcı ideolojiyle ayrımcılığa uğrayan engelli öğrencilerin, MEB'in 2024 yayın tarihli örgün eğitim istatistiklerine göre sayısı 559.745'tir. "Engellilerin Toplumsal Hayata Katılımı ve Özel Eğitim" kalemine 2024 yılında ayrılan bütçe ise 56 milyar 922 milyon 916 bin liradır. Yani 2024 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin sadece yüzde 5,2'sidir. Engelli çocuklar, eğitimde gerekli fiziki altyapının ve uzman öğretmenlerin eksikliği nedeniyle eğitim hakkından tam anlamıyla yararlanamamaktadır.

Özel eğitime bütçeden yeterli kaynak sağlanmalı, kamuya ait özel eğitim kurumları ve okullarının sayısı artırılmalıdır. Özel eğitime muhtaç çocuklar için yeterli sayıda öğretmen, rehberlik uzmanı, psikolojik danışman ve yardımcı hizmet personeli kadrosu açılmalı, bu

personel her yıl hizmet içi eğitimden geçirilmelidir. Bunun için Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin en az yüzde 10'unun ayrılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
37	13.69	01	01.02	30.000.000.000
37	13.69	01	02.02	30.000.000.000
40	13.68	01	01.02	30.000.000.000
40	13.68	01	02.02	30.000.000.000

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Van

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bugün bu ülkede, başka bir fakülteden mezun olup pedagojik formasyon alanlar dışarıda tutulacak olursa en az on altı yıl eğitim sisteminde kalan, lisans mezuniyet yeterliliği için staj yapan, KPSS'de üç aşamalı sınava giren, tüm bunlar yetmezmiş gibi mülakata girmeye zorlanan ve son kerte de ataması yapılmayan yüz binlerce eğitim emekçisi bulunmaktadır.

Ataması yapılmayan yaklaşık 1 milyona yakın öğretmen marketlerde kasiyer olarak, inşaatlarda işçi olarak, yemek sektöründe kurye, sokaklarda işportacı olarak çalışmak zorunda kalmaktadır. Ne yazık ki insani olmayan koşullar altında daha fazla ezilmeye, sömürülmeye dayanamayıp umutlarını yitiren, kimi ataması yapılmayan öğretmenler intihar ederek yaşamına son vermektedir.

Ataması yapılmayan, ilk aşamada 250 bin öğretmenin atamasının bir planlama çerçevesinde mülakatsız olacak şekilde yapılabilmesi için bütçeden pay ayrılmalıdır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
37	13.69	01	01.02	30.000.000.000 TL
37	13.69	01	02.02	10.000.000.000 TL
40	13.68	01	01.02	45.000.000.000 TL

40	13.68	01	02.02	15.000.000.000 TL
----	-------	----	-------	----------------------

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, buyurun.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Teşekkür ederim Başkan.

Bu da atanamayan öğretmenler ve öğretmen açığının kapatılması amacıyla 100 milyar TL'lik ek bir ödenek önergesi; oylarınıza sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Temel Eğitim Programı (40)	13.69	01	01.02	18.000.000.000
Orta Öğretim Programı (37)	13.69	01	01.02	24.000.000.000
Orta Öğretim Programı (37)	13.70	01	01.02	18.000.000.000

Rahmi Aşkın Türelî

İzmir

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu

Manisa

Mustafa Erdem

Antalya

Cavit Arı

Antalya

Tahsin Ocaklı

Rize

Veli Ağbaba

Malatya

Cevdet Akay

Karabük

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Sayın Cavit Arı konuşacak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, gerekli eğitimlerini bitirdikleri hâlde atanamayan, işsiz durumda bulunan 1 milyon civarında öğretmen adayı çok sayıda gencimizin bir bölümünün Millî Eğitim Bakanlığı bünyesindeki temel eğitim ve öğretim kademelerinde işe alınmalarını sağlamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerinde yer alan personel ödeneklerinin toplam olarak 60 milyar TL artırılması için bu önerge verilmektedir. Bu önergenin kabulü hâlinde, mülakat nedeniyle mağdur olan öğretmenler dâhil tahminen 100 bin civarında her branştaki öğretmen adayı, rehber öğretmenler ve 500 civarında atanamayan engelli öğretmen adayı işe girme imkânına kavuşacaktır. Bu nedenle, bütün üyelerimizden önergemize destek bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Orta Öğretim Programı (37)	13.69	01	01.01	25.000.000.000
Orta Öğretim Programı (37)	13.70	01	01.01	25.000.000.000
Orta Öğretim Programı (37)	13.68	01	01.01	25.000.000.000
Orta Öğretim Programı (37)	13.71	01	01.01	25.000.000.000

Rahmi Aşkın Türelİ
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa

Tahsin Ocaklı
Rize

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türelİ...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Her 24 Kasım'da öğretmenlerimiz ve tüm yurttaşlarımız Öğretmenler Günü'nü kutluyor. Şu anda ülkemizde 9/1 derecedeki öğretmen 41.280 lira, 5/1'indeki bir öğretmen 42.915 lira, 1/4'ündeki bir öğretmen 45.813 lira aylık ücret alıyor. Bu aylık ücretleri bildiğimiz üzere açlık sınırının biraz üstünde ama yoksulluk sınırının altında. Bu anlamda da sayıları 1 milyona ulaşan öğretmenlerimize 24 Kasım Öğretmenler Günü için bir maaş tutarında ikramiye verilmesini öneriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyoruz: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	01.01	1.000.000.000
37	13.69	01	01.01	7.500.000.000
37	13.70	01	01.01	7.500.000.000
37	13.71	01	01.01	3.000.000.000
40	13.68	01	01.01	38.000.000.000
40	13.71	01	01.01	3.000.000.000

Ayyüce Türkeş Taş

Erhan Usta

Adana

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Teşekkürler Sayın Başkan.

ÖĞretmenlerin geçim sıkıntısı çektiğini biliyoruz hepimiz, maaşlarının yetersiz geldiğini de her platformda aıklyorlar. Biz, bu bağlamda 24 Kasım Ğretmenler Günü'nde onlara bir maaş tutarında ikramiye verilmesini amaçlayarak bu önergeyi oylarınıza sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kabul edenler... Etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

Müteakip nergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Yönetim ve Destek Programı (98)	13.4	01	03.02	191.000.000.000

Rahmi AŞkın Türeli
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya

Ahmet Vehbi Bakırlioğlu
Manisa

Tahsin Ocaklı
Rize

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem

Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ocaklı..

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Bakan, önce tutanaktan bana kullandığımız ifadeleri bir hatırlatmak isterim: "Yalan konuşuyorsun. Yalan konuşmak sizin için iş, bütün yalanları sıraladın. Ayıp, ayıp! Söylediğin her Şey yalan! Ahlaksızca yalan söylüyorsun!" Bunları size iade etmiyorum, bunları önce çöpe atıyorum çünkü başka birine de kullanırsınız diye pte olmasında daha yarar var.

Şimdi, gelelim bu meseleye. Bizim söylediğimiz Şey Sayın Bakanım, burada öğrencilerimize bir öğün yemek verilmesiyle ilgili bir teklif ve bu teklifte de 191 milyon TL'lik bir artış bütçede istiyoruz. Aslında baktığımız zaman, gayrisafı yurt içi hasılanın yüzde 0,30'una denk geliyor bu. Yani 223 milyon işveren sektörüne destek verdiniz, otoyol ve Şehir hastanelerine 204 milyon verdiniz. ÖĞrencilerimiz için de bir 191 milyon liralık destek istiyoruz, hepsi bu kadar, umarım bunu kabul ederler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyoruz: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip nergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

AŞağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	03.02	25.000.000.000
37	13.69	01	03.02	25.000.000.000
37	13.70	01	03.02	25.000.000.000
37	13.71	01	03.02	25.000.000.000
40	13.68	01	03.02	25.000.000.000

40	13.71	01	03.02	25.000.000.000
----	-------	----	-------	----------------

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Heval Bozdağ

Hakkı Saruhan Oluç

Van

Ağrı

Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Bozdağ, buyurun.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Okul çağı çocukları zihinsel ve fiziksel aktivitelerin yoğun olduğu bir dönemin başında gelmektedirler. Türkiye’de bugün her 5 çocuktan 1’i derin yoksulluk sorunlarıyla karşı karşıya. Her 4 çocuktan 1’i de okula aç gitmekte. Bu derin yoksulluk sorununun bir parçası olarak çocuklar yeterli ve besleyici gıdaya ulaşamamaktadırlar. Zorunlu eğitim çağındaki çocukların önemli bir kısmı okula kahvaltı yapmadan gitmekte, yine birçok öğrenci okulda yemek yemeden okul gününü tamamlamaktadırlar. Derinleşen yoksulluk şartlarında özellikle yoksul ailelerin çocukları için ücretsiz okul yemeği sağlanması, çocukların okula devamını teşvik edebilir, okul başarısını arttırabilir, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimi destekleyip sağlık maliyetlerini azaltabilir. Bu sebeple Millî Eğitim Bakanlığının çocukların gelişimi konusunda devlete düşen sorumlulukları yerine getirmesi için bütün kademelerde bir öğün ücretsiz yemek vermesine yönelik ödenek ayrılmasını öneriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	03.02	200.000.000
37	13.69	01	03.02	22.000.000.000
37	13.70	01	03.02	9.000.000.000
37	13.71	01	03.02	3.000.000.000
40	13.68	01	03.02	50.000.000.000
40	13.71	01	03.02	5.000.000.000

Ayyüce Türkeş Taş

Erhan Usta

Adana

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, buyurun.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bizimki de bir öğün ücretsiz yemek vermekle ilgili bütçe ayrılması yönünde, o önergeyi oylarınıza sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kabul edenler... Etmeyenler ... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Ortaöğretim Programı (37)	13.69	01	01.01	2.500.000.000

Ortaöğretim Programı (37)	13.69	01	01.02	2.500.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.70	01	01.01	2.500.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.70	01	01.02	2.500.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.68	01	01.01	2.500.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.68	01	01.02	2.500.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.71	01	01.01	2.500.000.000
Ortaöğretim Programı (37)	13.71	01	01.02	2.500.000.000

Rahmi Aşkın Türel
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
ManisaRize
Mustafa Erdem
Antalya

Tahsin Ocaklı
Karabük

Cevdet Akay

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakırlıoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, sabahleyin “3 öğrenciden biri okula aç geliyor ve bu çocuklara yemek verin.” dedik, siz de bize “Belediyeler konser paralarıyla versinler.” dediniz. Esasında yakıştıramadık size. Yani şunu söylüyorsunuz: “Biz yapamayız, belediyeler yapsın bu işi.” dediniz. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Başkanın bunun üzerine bir paylaşımı oldu. Eğitime vermiş oldukları destekleri kalem kalem paylaşmış, buna göre: Kırtasiye desteği her yıl 160 bin öğrenciye 254 milyon lira, okul servis desteği 135 milyon lira; abonman desteği, kantin desteği 112 milyon lira, sınav desteği 18 milyon lira. Hepsini saymış bunların ve şunu söylemiş: “Çorba dağıtmak istiyoruz, izin vermiyorsunuz. Okullarda hijyen sorunu var, temizlemek istiyoruz, yaptırmıyorsunuz. Cumhuriyetin en büyük fazileti olan fırsat eşitliğini yaratamamışsınız, fırsat eşitliği için sosyal destek alan ailelere destek oluyoruz, bari gölge etmeyin, engel olmayın, karalamayın.”

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarımıza sunuyorum: kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösteren değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	03.05	5.000.000.000
37	13.69	01	03.05	3.000.000.000
37	13.70	01	03.05	3.000.000.000
37	13.71	01	03.05	3.000.000.000
40	13.68	01	03.05	3.000.000.000
40	13.71	01	03.05	3.000.000.000

Gülcan Kaçmaz Sayyigit
Van

Heval Bozdağ
Ağrı

Hakkı Saruhan Oluç
Ağrı

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, gerekçe...

Gerekçe:

Tasarruf tedbirleri kapsamında taşınmalı eğitim için şart kabul edilen 50 kilometrelik mesafe 30 kilometreye indirilmiştir. Böylece ev ile okul arasında 30 kilometreden fazla mesafede ikamet eden çocuklar, servis ve sosyal devletin gereği olarak parasız olması gereken eğitim hakkından mahrum edilmişlerdir. MEB'in resmi verilerine göre ilköğretimde 744.625 öğrenci, ortaöğretimde 479.428 öğrenci taşınmalı eğitim kapsamındadır. 2024 yılı itibarıyla Türkiye'de toplamda 1 milyona yakın öğrenci taşınmalı eğitim kapsamında okullarına ulaşım sağlıyor. Bu öğrencilerin 618 bini ilköğretim, 394 bini ise ortaöğretim düzeyinde eğitim görmektedir. Ancak 2024-2025 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan tasarruf tedbirleriyle yaklaşık yüzde 50 oranında öğrenci taşınmalı eğitim kapsamından çıkarılmış, bazı bölgelerde ise servisler tamamen kaldırılmıştır. Dolayısıyla sadece 479.428 öğrenci taşınabilmektedir. Bu durum başta kız çocukları olmak üzere çok sayıda öğrencinin eğitime erişim hakkının bizzat devlet eliyle engellenmesi anlamına gelmektedir.

Sosyal devletin gereği olarak bu düzenlemenin sonlandırılması ve yeniden hayata geçirilmesi için bütçe ayırması gereklidir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	01.03	20.000.000.000
37	13.69	01	01.03	10.000.000.000
37	13.70	01	01.03	10.000.000.000
37	13.71	01	01.03	10.000.000.000
40	13.68	01	01.03	10.000.000.000
40	13.71	01	01.03	10.000.000.000

Gülcan Kaçmaz Sayyigit
Van

Heval Bozdağ
Ağrı

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet Sayın Oluç...

Değerli arkadaşlar, Sayın Oluç'un önergesi, lütfen...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sayın Arı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ök...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Toplam 135 milyon kırtasiye yardımı yapmış, bunu "tweet" atmış; bir sanatçıya verdiği...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin...

Değerli arkadaşlar, Sayın Oluç bekliyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Melih Gökçek'e...

CAVİT ARI (Antalya) - Sanatçının kocasına ne verdiniz? Onu açıklayacağız yarın.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hayvanlara, dinozorlara 30 milyar...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Sayın Ağbaba, seni Paris'e niye götürmediler?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Ağbaba, Sayın Ök; ben şunu yapacağım: Bakın, yemin ediyorum...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Lütfen, bir saniye...

Siz kalacaksınız, ya, biz oylayıp gidelim, siz konuşun burada ya, vallahi konuşun ya. Ya, bizi bırakın biz gidelim ya, siz kalın burada, karşılıklı...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sensiz olur mu ya?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Beni bırakın, ben gideyim ya, yarın benim işim gücüm var.

Sayın Oluç, buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biz hiçbir haksızlığın altında kalamayız, öyle bir özelliği var CHP Grubunun.

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Arkadaşlar, değerli arkadaşlar, bakın, nezaketen Sayın Oluç bir şey söylemiyor, 2 kere açtım mikrofonu, 2 kere kapattık. Ne yapmamız lazım yani onu söyleyin onu yapalım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ağbaba tahrik ediyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tahrik olmayın siz de canım.

Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kısa bir şey söylemek istiyorum yani yıl 2024 -2025'e giriyoruz- Türkiye gibi çok büyük iddiaları olan hem bölgede hem dünyada bir ülkenin okullarının temizlenmesi meselesinin bugün böyle tartışılıyor olması gerçekten çok ayıp bir durum yani çocuklar için de çok zararlı bir durum yani hijyen açısından da baktığımızda. Dolayısıyla belki bu sene yaşadığımız bu tartışma hepimiz açısından bir ders olurlar da bir daha böyle bir tartışmayı yapmak zorunda kalmayacak adımları zamanında ve yerinde atarız. O nedenle, bu önergeyi sunduk, bu tartışmayı da bir kez daha hatırlatmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınızı sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
40	13.68	01	06.05	50.000.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Teşekkür ederim Başkan.

Okul öncesi eğitimin ne kadar önemli olduğunun hepimiz farkındayız ama maalesef Türkiye'de yeterli sayıda okul öncesi eğitim kurumu bulunmamaktadır. Okul öncesi eğitimin yaygınlaşması ve sayılarının artması için 50 milyar TL'lik ek ödenek sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
---------	----------	-----------	--------------	------------------

62	13.48	01	05.04	5.000.000.000
----	-------	----	-------	---------------

Gülcan Kaçmaz Sayyigit
Van Ağrı

Heval Bozdağ
Antalya

Hakkı Saruhan Oluç

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Sayyigit, buyurun.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Üniversite tercih sonuçlarının açıklanmasıyla birlikte yükseköğretimdeki öğrencilerin barınma sorunu katlanarak maalesef devam etmekte. 2024-2025 eğitim öğretim yılında ise 800 bini aşkın öğrenci üniversitelere kayıt yaptırmışken bunun sadece yüzde 10'u yurtlara yerleşebilmiş. Üniversiteyi binbir zorlukla kazanan gençler eğitim hayatlarını sürdürmek isterken temel ihtiyaçlarını bile karşılayamayacak durumda, zorlanıyorlar. Yetersiz burs miktarı ve yüksek yemek ücretleri karşısında çaresiz kalan öğrencileri, sağlıksız beslenme ve yetersiz besin tüketimi gibi ciddi sağlık sorunlarıyla bu durum baş başa bırakıyor. Bu bağlamda, yurtlara yerleşemeyen üniversite öğrencilerine ayda en az 10 bin TL kira yardımı yapılması gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR (TL)
Yönetim ve Destek Programı (98)	13.4	01	03.08	100.000.000.000

Rahmi Aşkın Türelî
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Veli Ağbaba
Malatya

Ahmet Vehbi Bakırhoğlu
Manisa

Tahsin Ocaklı
Rize

Cevdet Akay
Karabük

Mustafa Erdem
Antalya

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Köy okulları kapatıldı biliyorsunuz, maalesef kapatıldı. Köy okullarının kapatılması sadece öğrencileri mağdur etmedi, maalesef köyler de yetim kaldı. Köyde okumuş bir öğrenci olarak bunun hakikaten köylerde büyük eksikliğini hissediyoruz. Mutlaka bu köy okulları açılmalı ama şimdi birazdan oylanacak, Allah sizin daha hayır için el kaldırdığınızı nasip etmemiş AK PARTİ Grubu olarak. İnşallah, bunun için bir elinizi kaldırırsınız; bir iyilik için, hayır için elinizi kaldırırsınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Kaç öğrenci faydalanacak?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çok öğrenci faydalanacak.

Kabulünü rica ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
---------	----------	-----------	--------------	------------------

98	13.11	01	06.07	20.000.000.000 TL
98	13.67	01	06.07	20.000.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Türkeş Taş.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Teşekkürler Başkanım.

“Köylü milletin efendisidir.” diyorum ben de bir Malatyalı olarak, o yüzden köy okullarının açılmasını destekliyorum ve biz de köy okullarının tekrar açılması, hayata döndürülmesi için bu ek ödenek önermesini oylarınıza sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
98	13.4	01	06.05	50.000.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Türkeş Taş, buyurun.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Teşekkür ederim Başkanım.

Deprem bölgesinde yaşayan ve her gün depremle yatıp kalkan bir ülke olarak okulların depreme dayanıklı hâle gelmesini çok önemsiyoruz. Seçim bölgem olan Adana’da da gerçekten buna ihtiyaç var. Onun için, 50 milyar TL’lik ek ödenek önergesi sunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece önergeler tamamlanmıştır.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2025 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2023 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yükseköğretim Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2025 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 1 adet önerge işlemi vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2025

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
99	401	02	05.02	25.000.000.000 TL

Ayyüce Türkeş Taş

Adana

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi otuyorum:

Gerekçe:

Üniversitelerimizin bütçesi bilimsel üretim, AR-GE faaliyetleri ve ileri düzeyde akademik çalışmalar gerçekleştirmek açısından yetersiz görünmektedir. Üniversitelerin uluslararası düzeyde bilimsel rekabet gücünü artırmak ve yenilikçi çalışmalara katkı sağlamak için daha fazla maddi kaynağa ihtiyaç duyduğu açıktır. Bilimsel çalışmalara yeterli destek sağlanmadığında hem akademisyenlerimizin bireysel ve mesleki gelişimleri hem de öğrencilerimizin aldığı eğitimin kalitesi olumsuz etkilenmektedir. Üniversitelerimizde araştırma ve geliştirme faaliyetlerine yeterli ödenek ayrılmadığında bu durum üniversitelerin global akademik arenada geri kalmasına neden olmaktadır. Maddi yetersizlikler araştırma projelerinin sınırlı kalmasına, laboratuvar altyapısının eksik olmasına ve bilimsel yayın üretiminin düşmesine yol açmaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi için üniversitelere ayrılacak AR-GE desteklerinin artırılması, akademik çalışmaların ve öğrenci eğitim düzeyinin yükseltilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu gerekçelerle önergemizde üniversitelerin AR-GE faaliyetlerini desteklemek, bilimsel projelere kaynak oluşturmak ve akademik kadroların gelişimini teşvik etmek amacıyla bütçede 25 milyar TL artış yapılması teklif edilmektedir. Bu bütçe artışıyla üniversitelerimizin dünyada daha güçlü bir şekilde varlık göstermesi ve ülkemizin bilimsel ilerlemesine katkıda bulunmaları hedeflenmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi Yükseköğretim Kurulunun bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2025 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2023 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2025 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2023 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2025 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2023 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, üniversitelerin bütçelerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin B cetvellerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aynı şekilde, üniversitelerin kesin hesaplarını sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin kesin hesap B cetvellerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, böylece gündemimizde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara çok teşekkür ediyorum.

Gündemimizdeki kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek üzere cuma günü saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.18